

Årsrapport

2013

Innhold

04	Konsernsjefen har ordet
06	Forretningsområdene i Orkla
12	Styret i Orkla
14	Årsberetning
28	Konsernledelsen
31	Eierstyring og selskapsledelse
41	Samfunnsansvar i Orkla
51	Årsregnskap 2013
56	Noter konsern
99	Regnskap for Orkla ASA
108	Historiske nøkkeltall
109	Aksjeinformasjon
113	Tilleggsinformasjon for verdsettelse
115	Mennesker og ledelse
120	Styrende organer og tillitsvalgte
122	Virksomhetsoversikt

Finansiell kalender for Orkla ASA

Dato

Begivenhet

10.04.2014

Ordinær generalforsamling 2014

11.04.2014

Aksjen noteres ekskl. utbytte*

25.04.2014

Utbetaling av utbytte*

08.05.2014

1. kvartal 2014

17.07.2014

2. kvartal 2014

30.10.2014

3. kvartal 2014

05.02.2015

4. kvartal 2014

*Forutsatt at forslag til utbytte vedtas på generalforsamlingen.

Forretningsområder

Orkla Foods	Orkla Confectionery & Snacks	Orkla Home & Personal	Orkla International	Orkla Food Ingredients
Driftsinntekter (mill. kr): 9.797	Driftsinntekter (mill. kr): 4.784	Driftsinntekter (mill. kr): 4.770	Driftsinntekter (mill. kr): 2.644	Driftsinntekter (mill. kr): 5.998
EBITA ¹ (mill. kr): 1.275	EBITA ¹ (mill. kr): 682	EBITA ¹ (mill. kr): 823	EBITA ¹ (mill. kr): -86	EBITA ¹ (mill. kr): 288
Antall årsverk: 4.083	Antall årsverk: 2.247	Antall årsverk: 1.738	Antall årsverk: 4.957	Antall årsverk: 2.366

Øvrige virksomheter	Tilknyttede og felles kontrollerte selskaper
---------------------	--

Gränges Valsede aluminiums-løsninger EBITA ¹ (mill. kr): 337	Hydro Power EBITA ¹ (mill. kr): 213	Aksjer og finansielle eiendeler Verdi (mrd. kr): 1,1	Orkla Eiendom Bokført verdi (mrd. kr): 2,3	Sapa (JV) (50 %) Proforma EBITDA* (mrd. kr): 1,1	Jotun (42,5 %) EBIT* (mrd. kr): 1,3
---	---	---	---	--	---

Konsernsenter og støttefunksjoner

*Tall fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper er på 100 % basis.

¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

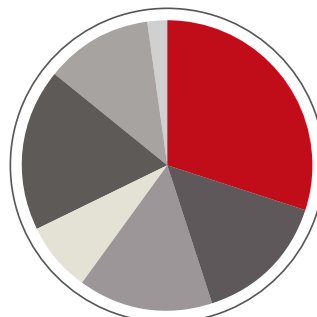
Nordens ledende merkevarereselskap

Orkla ASA er notert på Oslo Børs og har hovedkontor i Oslo, Norge. Orkla er en ledende leverandør av merkevarer og konseptløsninger til dagligvarehandel og storholdning i Norden og Baltikum. I tillegg har konsernet gode posisjoner innenfor enkelte produktgrupper i India, Tsjekkia, Østerrike, Polen og Russland. Orkla er også en betydelig leverandør til det europeiske bakerimarkedet. Orklas visjon er å gjøre hver dag bedre ved å tilby lokale merkevarer som er sunnere, lettere å like og enklere å velge.

Konsernet har også virksomhet innenfor aluminium, vannkraft og eiendom.

Orkla hadde pr. 31.12.2013 ca. 17.000 ansatte. Konsernet hadde i 2013 en omsetning på 33 mrd. kroner.

Salgsinntekter¹ pr. forretningsområde

Orkla Foods	9.730	30 %
Orkla Confectionery & Snacks	4.755	15 %
Orkla Home & Personal	4.743	15 %
Orkla International	2.508	8 %
Orkla Food Ingredients	5.939	18 %
Gränges	3.895	12 %
Hydro Power	639	2 %
Øvrige virksomheter	7	0 %
Totale salgsinntekter (mill. kr)	32.216	100 %

¹Eksklusiv internt salg og andre driftsinntekter.

Hovedtall*

	2013	2012	2011	2010	2009
Driftsinntekter (mill. kroner)	33.045	30.001	61.009	57.338	56.228
EBITA ¹ (mill. kroner)	3.163	3.295	4.041	3.944	2.448
EBITA ¹ -margin (%)	9,6	11,0	6,6	6,9	4,4
Ordinært resultat før skattekostnad (mill. kroner)	2.664	3.873	-923	20	1.071
Resultat pr. aksje utvannet (kroner)	0,7	1,6	-0,8	-0,9	2,5
Avkastning på anvendt kapital, industrielle aktiviteter ² (%)	11,1	12,9	10,7	10,5	5,2
Totalt utbytte pr. aksje (kroner)	2,50 ³	2,50	2,50	7,50	2,25
Egenkapitalandel (%)	59,1	53,9	51,8	53,6	51,7

*Tall som rapportert i perioden 2009-2012.

¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

²Se definisjon på side 108.

³Foreslått utbytte.

33,0

DRIFTSINNTEKTER

Konsernets driftsinntekter ble 33,0 mrd. kroner.

3,2

EBITA¹

Konsernets EBITA¹ ble 3,2 mrd. kroner.

0,7

RESULTAT PR. AKSJE

Resultat pr. aksje ble 0,7 kroner i 2013.

Et mer slagkraftig Orkla

års-
rapport

4

2013

2013 har vært et år preget av endringer. Etter at styret høsten 2011 besluttet å fokusere på merkevarevirksomheten i Orkla, har arbeidet med å skape et mer rendyrket og konkurransekraftig selskap kommet godt i gang. Orklas nye logo og visuelle profil, som vi presenterte høsten 2013, er et synlig uttrykk for Orklas nye retning.

Vi har gjennomført en omfattende omstrukturering av konsernet for å skape en mer logisk og enklere organisering. Vi har delt merkevarevirksomheten i fem forretningsområder, og vi har redusert antall operative selskaper. Innenfor hvert av forretningsområdene Orkla Foods og Orkla Confectionery & Snacks er antall selskaper redusert fra syv til tre.

I annet kvartal ble Orklas kjøp av Rieber & Søn godkjent av norske konkurransemyndigheter. Stabburet og Rieber & Søn ble slått sammen til Orkla Foods Norge, og ble dermed en av de største merkevaleleverandørene av mat i Norge. I Sverige er Rieber-selskapet Frödinge integrert i Orkla Foods Sverige, etter at Procordia og Abba Seafood også ble slått sammen til ett selskap. Orkla Foods Danmark er et resultat av sammenslåingen av to selskaper, Beauvais foods og Rieber & Søn Danmark.

Innenfor forretningsområdet Orkla Confectionery & Snacks er det gjennomført en omstrukturering for å skape større og mer slagkraftige nasjonale enheter. I Norge er Nidar, KiMs Norge og Sætre slått sammen til ett selskap. Tilsvarende er OLW og Göteborgs Kex slått sammen i Sverige, og Chips og Panda er blitt ett selskap i Finland.

I forretningsområdet Orkla Home & Personal er integrasjonen av Jordan fullført. Enheten Personal & Home Care er integrert i Lilleborg, mens enheten House Care videreføres som eget selskap. Etter dette er det fem virksomheter innenfor forretningsområdet: Lilleborg, Lilleborg Profesjonell, Orkla House Care, Axellus Group og Pierre Robert Group.

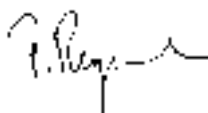
Vi har produkter som forbrukerne setter stor pris på. Det er Orkla-produkter i så godt som hvert eneste hjem i hele Norden. Mange av produktene har vært med oss i

generasjoner. Men vi kan ikke hvile på laurbærene. Forbrukerne stiller stadig større krav til helse, miljø og mattrygghet. Orkla skal forbindes med gode råvarer, bærekraftig produksjon samt trygge og troverdige produkter.

Orklas strategi ligger fast. Orkla skal være Nordens ledende merkevareselskap. Vi skal lage produkter som er sunnere, lettere å like, som gjør livet enklere, og som våre kunder skal være stolte av å kunne selge fra sine hyller. Fundamentet i Orklas virksomhet nå og i fremtiden er de lokale merkene.

Vi skal sørge for at også morgendagens favoritter kommer fra Orkla. God drift og en solid porsjon kremmerånd er avgjørende. Som et stort og ressurssterkt merkevareselskap har vi gode forutsetninger for å bidra til å skape vekst og lønnsomhet hos våre kunder, og avkastning for våre aksjonærer.

”Vi har produkter som forbrukerne setter stor pris på. Det er Orkla-produkter i så godt som hvert eneste hjem i hele Norden. Mange av produktene har vært med oss i generasjoner.”

Peter A. Ruzicka
konsernsjef

Orkla

Orkla er et ledende merkevarereselskap i Norden og Baltikum.

års-
rapport

Orklas merkevareområde består av en portefølje av kjente merkevarer og konseptløsninger, med hovedsakelig nummer én- eller to-posisjoner innenfor de respektive kategoriene. Orkla er i tillegg en viktig leverandør til det europeiske bakerimarkedet.

Merkevareområdet er inndelt i fem forretningsområder: Orkla Foods, Orkla Confectionery & Snacks, Orkla Home & Personal, Orkla International og Orkla Food Ingredients.

Orklas øvrige virksomheter består av Gränges, Hydro Power samt aksjer og finansielle eiendeler, i tillegg til investeringene i Sapa (JV) (50 % eierandel) og Jotun (42,5 % eierandel).

Orklas visjon

"Orkla skal gjøre hver dag bedre ved å tilby lokale merkevarer som er sunnere, lettere å like og enklere å velge."

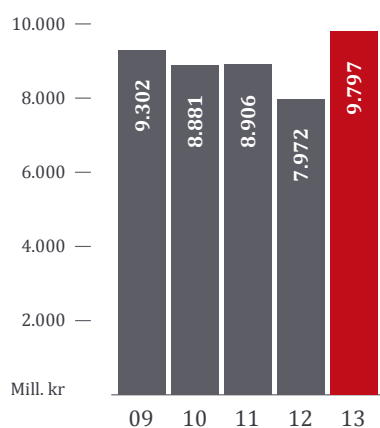
Orkla Foods

Orkla Foods omfatter Orklas matvarevirksomheter i Norden og Baltikum. Selskapene som inngår i forretningsområdet, er Orkla Foods Norge, Orkla Foods Sverige, Orkla Foods Danmark, Orkla Foods Finland, Pölsamaa Felix i Estland, Spilva i Latvia og Suslavicius-Felix i Litauen. Orkla Foods' virksomhet er konsentrert rundt sterke egne merkevarer, med i hovedsak nummer én-posisjoner i sine hjemmemarkeder.

7

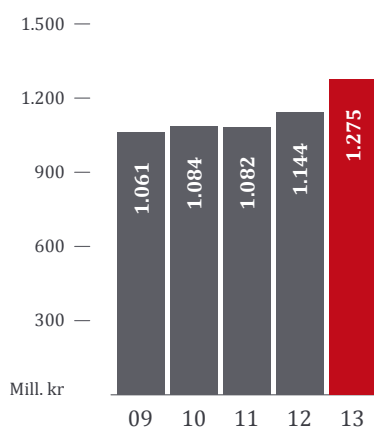
DRIFTSINNTEKTER ORKLA FOODS

EBITA¹* ORKLA FOODS

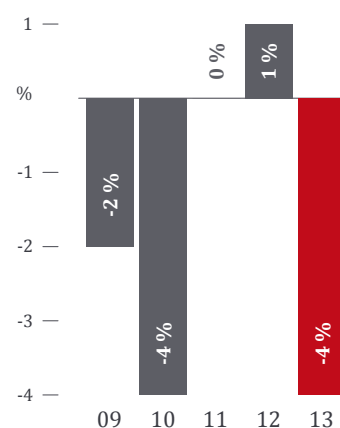
¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

*2009-2012 er omregnet for prinsippendring pensjoner.

UNDERLIGGENDE² VEKST I DRIFTSINNTEKTER ORKLA FOODS

²Justert for kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter.

DRIFTSINNTEKTER
9.797

EBITA¹
1.275

Les mer om Orkla Foods under
Årsberetning på side 14.

Orkla Confectionery & Snacks

års-
rapport

Orkla Confectionery & Snacks omfatter seks merkevarevirksomheter med hjemmemarked i Norden og Baltikum. Selskapene som inngår i Orkla Confectionery & Snacks, er Orkla Confectionery & Snacks Norge (snacks, kjeks og godterier), Orkla Confectionery & Snacks Sverige (snacks og kjeks), Orkla Confectionery & Snacks Finland (snacks, kjeks og godterier), KiMs i Danmark (snacks), Latfood i Baltikum (snacks) og Kalev i Estland (sjokolade).

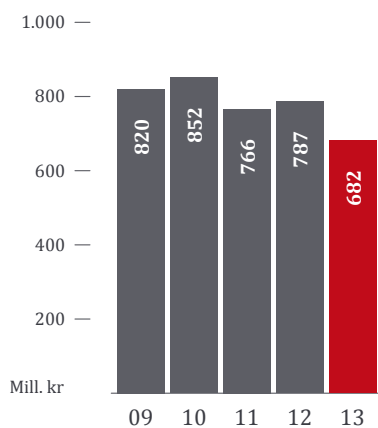
DRIFTSINNTEKTER ORKLA CONFECTIONERY & SNACKS

EBITA¹* ORKLA CONFECTIONERY & SNACKS

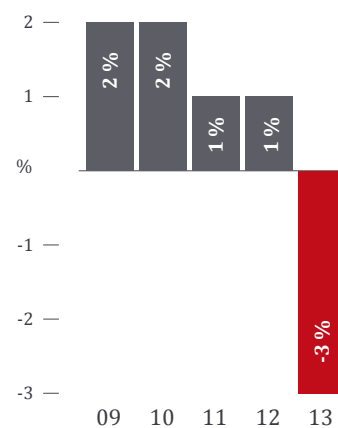
¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

*2009-2012 er omregnet for prinsippending pensjoner.

UNDERLIGGENDE² VEKST I DRIFTSINNTEKTER ORKLA CONFECTIONERY & SNACKS

²Justert for kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter.

DRIFTSINNTEKTER
4.784

EBITA¹
682

Les mer om Orkla Confectionery & Snacks under Årsberetning på side 14.

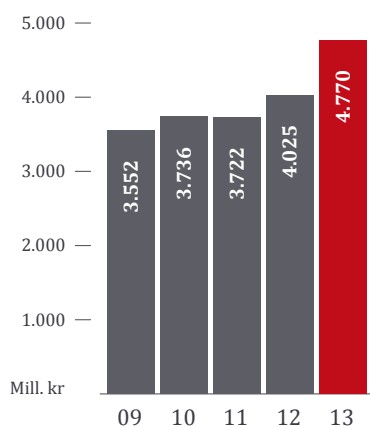
Orkla Home & Personal

Orkla Home & Personal omfatter fem merkevarevirksomheter med hjemmemarked primært i Norden. Selskapene som inngår i Orkla Home & Personal, er Lilleborg (vaskemidler, tannbørster og hygieneprodukter til personlig pleie), Lilleborg Profesjonell (totalleverandør av hygiene- og rengjøringsløsninger til det profesjonelle markedet), Axellus Group (kosttilskudd og helseprodukter), Pierre Robert Group (basistekstiler i dagligvarekanalen) og Orkla House Care (malerverktøy og rengjøringsprodukter).

9

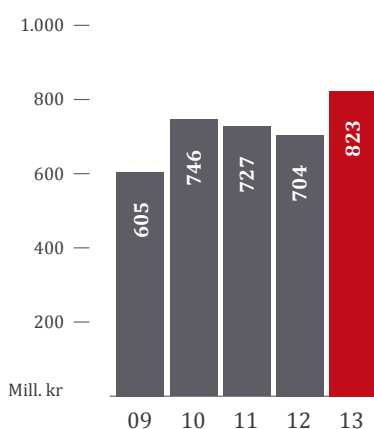
DRIFTSINNTEKTER ORKLA HOME & PERSONAL

EBITA¹* ORKLA HOME & PERSONAL

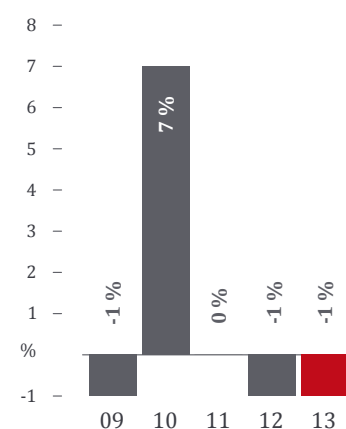
¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

*2009-2012 er omregnet for prinsippendring pensjoner.

UNDERLIGGENDE² VEKST I DRIFTSINNTEKTER ORKLA HOME & PERSONAL

²Justert for kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter.

DRIFTSINNTEKTER
4.770

EBITA¹
823

Les mer om Orkla Home & Personal
under Årsberetning på side 14.

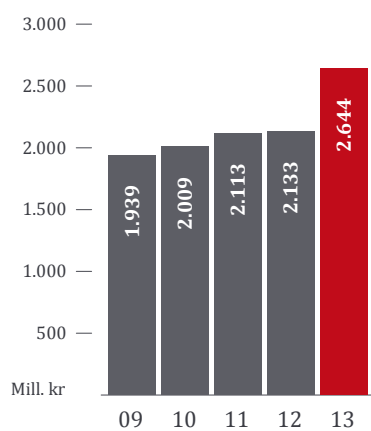
Orkla International

års-
rapport

Orkla International omfatter merkevarerelskaper utenfor Norden og Baltikum. Forretningsområdet består av virksomhetene Orkla Brands Russia og Rieber Russia i Russland, Vitana i Tsjekkia, Rieber Foods Polska i Polen, Felix Austria i Østerrike og MTR Foods i India. Selskapene er konsentrert rundt lokale merkevarer. Selskapene innehar i hovedsak nummer én- eller to-posisjoner på nasjonalt eller regionalt nivå i sine hjemmemarkeder.

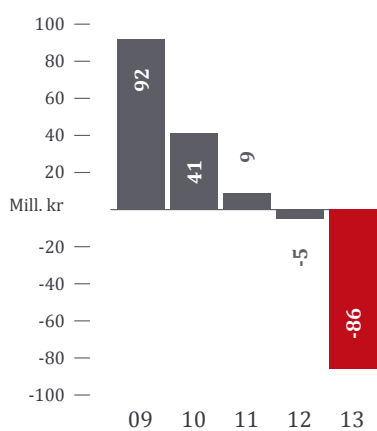
DRIFTSINNTEKTER ORKLA INTERNATIONAL

EBITA¹ ORKLA INTERNATIONAL

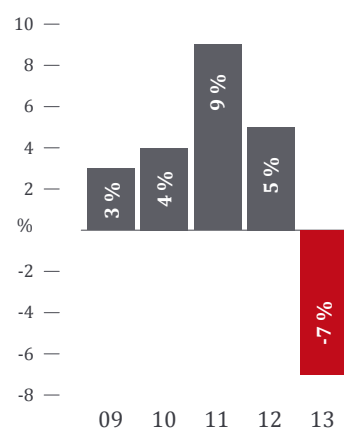
¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

*2009-2012 er omregnet for prinsippendring pensjoner.

UNDERLIGGENDE² VEKST I DRIFTSINNTEKTER ORKLA INTERNATIONAL

²Justert for kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter.

DRIFTSINNTEKTER
2.644

EBITA¹
-86

Les mer om Orkla International
under Årsberetning på side 14.

Orkla Food Ingredients

Orkla Food Ingredients er den ledende aktøren innen bakeriingredienser i Norden, og har i tillegg voksende markedsposisjoner i utvalgte land i Europa. Totalt ivaretas nærhet til kundemarkedet med salgs- og distribusjonsselskaper i 19 land. De største produktgruppene er margarin og smørblandingsprodukter, bakehjelpemidler og -mikser til brød og kaker, marsipan samt gjær. Disse produktgruppene er hovedsakelig egenprodusert og utgjør ca. 60 % av totalt salg.

11

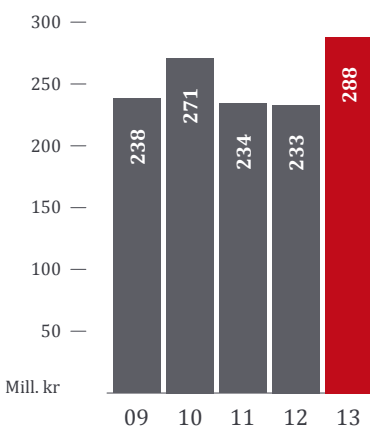
DRIFTSINNTEKTER ORKLA FOOD INGREDIENTS

EBITA^{1*} ORKLA FOOD INGREDIENTS

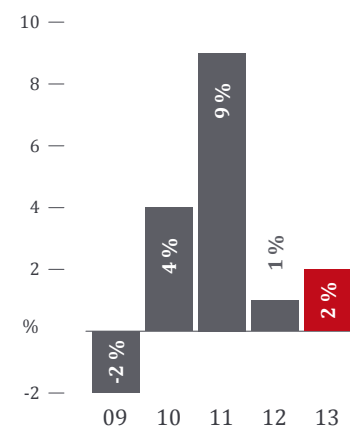
¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

*2009-2012 er omregnet for prinsippendring pensjoner.

UNDERLIGGENDE² VEKST I DRIFTSINNTEKTER ORKLA FOOD INGREDIENTS

²Justert for kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter.

DRIFTSINNTEKTER
5.998

EBITA¹
288

Les mer om Orkla Food Ingredients
under Årsberetning på side 14.

Styret i Orkla

Les mer om Orklas styremedlemmer på side 116

års-
rapport

12

STEIN ERIK HAGEN
Styreleder
Medlem av kompensasjonsutvalget

PETER A. RUZICKA
*Styremedlem**
*Medlem av revisjonsutvalget**

**Frem til 10.02.14*

JESPER OVESEN
Styremedlem
Leder av revisjonsutvalget

2013

GRACE REKSTEN SKAUGEN
Styrets nestleder
Leder av kompensasjonsutvalget

JO LUNDER
Styremedlem

LISBETH VALTHER PALLESEN
Styremedlem

INGRID JONASSON BLANK
Styremedlem

TERJE UTSTRAND
*Ansattevalgt styrerepresentant
Medlem av kompensasjonsutvalget*

GUNN LIABØ
*Ansattevalgt styrerepresentant
Medlem av revisjonsutvalget*

13

SVERRE JOSVANGER
Ansattevalgt styrerepresentant

LAILA FAST PETROVIC
*Fast møtende ansattevalgt
varamedlem**

**Fra 01.09.13*

PEER SØRENSEN
Ansattevalgt observatør

Årsberetning

års-
rapport

14

2013

Den overordnede strategien om å transformere Orkla til et nordisk forankret merkevarekonsern ligger fast. Styret har gjennom 2013 arbeidet med organisering og styrking av merkevarevirksomheten. Det er i 2013 samlet sett blitt investert over 6 mrd. kroner i nye merkevarevirksomheter.

Integrering av Rieber & Søn har vært en spesielt ressurskrevende prosess; i tillegg er det også blitt gjennomført betydelig restrukturering og kostnadstiltak innenfor de øvrige merkevarevirksomhetene. Konsern- og ledelsesstruktur er endret i tråd med strategien og det er lagt et godt grunnlag for fremtidig verdiskaping innen merkevareområdet. Videre har nedsalget av eiendeler utenfor merkevareområdet fortsatt, samtidig som avtalen med Norsk Hydro om å slå sammen sine respektive virksomheter innenfor aluminium-profiler, byggesystemer og rør i et samarbeidsselskap ble gjennomført i september 2013. Det er i 2013 blitt frigjort kapital på nærmere 5 mrd. kroner fra virksomheter og eierandeler utenfor merkevareområdet.

Oppkjøp av merkevarevirksomheter bidro til 15 % omsetningsvekst for merkevareområdet. Det er identifisert kostnadssynergier knyttet til disse oppkjøpene i størrelsesorden 300 mill. kroner. Tiltakene er i hovedsak besluttet og under implementering, men resultateffektene vil i større grad komme gjennom 2014 og fremover. Det er også gjennomført viktige strukturendringer og kostnadstiltak for øvrig, som skal bidra til å styrke konkurransekraften.

Markedet for merkevarevirksomheten har vært relativt stabilt, og Orkla Foods Sverige, Orkla Food Ingredients og Orkla Home & Personal har resultatmessig fremgang. En omfattende integrasjons- og restrukturingsprosess har påvirket Orkla Foods Norge negativt på kort sikt, samtidig som Orkla Confectionery & Snacks har møtt en mer krevende konkurranse situasjon. I Russland var markedet fortsatt krevende og resultatutviklingen meget svak. Det er iverksatt en salgsprosess av Orkla Brands Russia. Orkla har meget sterke merkevareposisjoner og høye markedsandeler i Norden, men i sum har den underliggende utviklingen i topplinje og markedsandeler ikke vært tilfredsstillende i 2013.

Avtalen om Sapa joint venturet med Norsk Hydro ble godkjent i 3. kvartal 2013, og Sapa ble 1. september etablert som et 50/50 joint venture mellom Norsk Hydro og Orkla.

Den eksklusive forhandlingen med en potensiell kjøper for Gränges (tidligere Heat Transfer) ble i 2. kvartal terminert, og selskapet drives videre som et heleid datterselskap. Gränges har også i 2013 gjennomført betydelige forbedringsprogrammer som har ført til økt lønnsomhet og god kontantstrøm gjennom året.

Konsernet har en solid finansiell stilling ved utgangen av 2013 og finansiell fleksibilitet til å understøtte konsernets strategi. Netto rentebærende gjeld var 8,5 mrd. kroner ved årsskiftet, mens egenkapitalandelen utgjorde 59,1 %.

Basert på både underliggende drift og frigjøring av kapital fra salg av virksomhet foreslår styret at det utdeles et ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje for regnskapsåret 2013.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til IFRS (International Financial Reporting Standards). Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

NÆRMERE BESKRIVELSE AV STRUKTURELLE ENDRINGER

Konsernet har siden høsten 2011 arbeidet med å omdanne Orkla til et fokusert merkevareselskap. Som et ledd i dette arbeidet har det i 2013 blitt igangsatt omfattende struktur- og forbedringsprosjekter. Dette arbeidet har vært krevende, men representerer et betydelig kostnadspotensial og vil bidra til å styrke konkurransekraften på lengre sikt.

Oppkjøpet av Rieber & Søn ble godkjent av konkurransemyndighetene 22. april 2013, og arbeidet med å integrere selskapet samt å etablere nasjonale matvareselskaper i Norge, Sverige og Danmark ble igangsatt. Denne integrasjonsprosessen følger plan. Årstakten på kostnads-synergiene ved utgangen av 2013 var i overkant av 150 mill. kroner. I Orkla Foods har de svenske virksomhetene Abba Seafood, Procordia og Frödinge blitt slått sammen til Orkla Foods Sverige. Til sammen er det nyetablerte selskapet ett av Sveriges største matvareselskaper med nesten 5 mrd. svenske kroner i omsetning og ca. 1.500 ansatte. I Norge følger prosessen med å integrere Rieber & Søn Norge med Stabburet plan. Det nye selskapet, Orkla Foods Norge, er en av de største matvareleverandørene i Norge, med en produktportefølje bestående av ca. 1.300 produkter. I Danmark har Beauvais foods og

Rieber & Søn Danmark fusjonert til Orkla Foods Danmark.

I Orkla Confectionery & Snacks har snacks-, kjeks- og godterivirksomhetene i Norge, Sverige og Finland blitt slått sammen til én operativ enhet i hvert enkelt land. Dette vil bidra til betydelige synergier og bedre innovasjoner på tvers av landegrenser og kategorier.

I Orkla Food Ingredients ble det i 2013 etablert en ny ledelsesstruktur.

Sapa AS ble 1. september etablert som et 50/50 joint venture mellom Norsk Hydro og Orkla, og det nye selskapet ble stiftet med tingsinnskudd fra de to partene. Orklas innskudd var verdsatt høyere enn tilsvarende innskudd fra Norsk Hydro, og Orkla mottok i underkant av 2 mrd. kroner som kompensasjon for denne forskjellen. Det nyetablerte selskapet har blitt reetablert i Orklas regnskap som et felles kontrollert selskap. Sapa (JV) er verdensledende innen ekstruderte aluminiumsløsninger med salg i over 40 land. Det nye selskapet vil være bedre rustet for å møte dagens krevende markeder. Sapa har igangsatt et betydelig restrukturerings- og forbedringsarbeid, og det er målsatt årlige synergier i størrelsen 1 mrd. kroner innen utgangen av 2016.

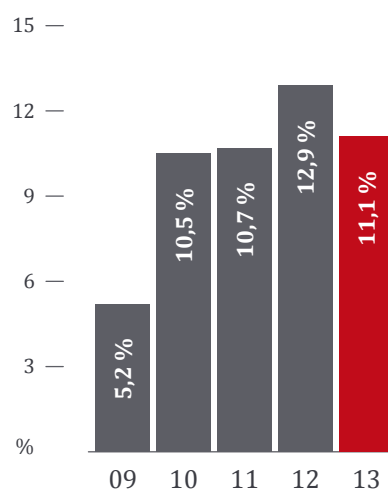
Aksjeporteføljen har blitt bygget ned også i 2013 og rapporteres som finansielle eiendeler. Blant de største transaksjonene var salget av Orklas resterende eierandeler i REC, Borregaard og Pharmaq.

NÆRMERE OM KONSERNETS RESULTAT

Orklas driftsinntekter i 2013 ble 33.045 mill. kroner (29.896 mill. kroner)². Økningen på 11 % skyldes i all hovedsak bidrag fra oppkjøpt virksomhet. Merkevarerområdet hadde en underliggende³ nedgang i driftsinntekter på 2,6 % i 2013. Nedgangen var primært relatert til en negativ utvikling i Russland, en underliggende³ svakere utvikling i det sammenslåtte matselskapet i Norge samt en krevende utvikling innen Orkla Confectionery & Snacks.

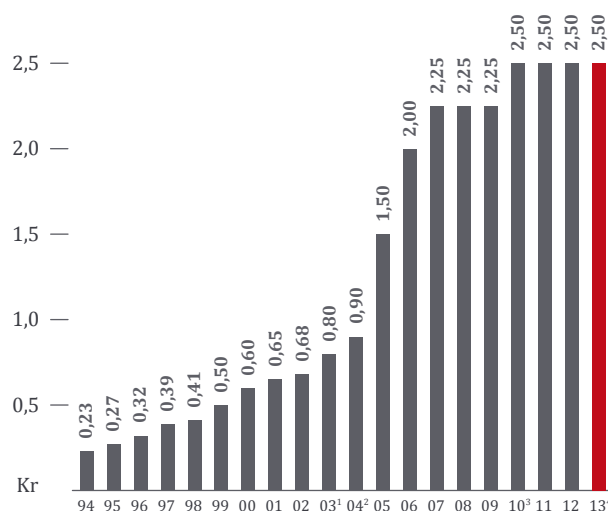
EBITA¹ for konsernet endte på 3.163 mill. kroner, mot 3.359 mill. kroner i 2012. Det svakere resultatet skyldes primært at resultatet i 2012 var preget av høye gevinster fra realiseringen av et større eiendomsutviklingsprosjekt. Merkevarerområdet hadde en resultatvekst på 4 %, drevet av resultatbidrag fra oppkjøpt virksomhet. Orkla International hadde resultattilbakegang i 2013, relatert til en svak

Avkastning på anvendt kapital industriområdet*

*Tall som rapportert i perioden 2009-2012.

Ordinært utbytte pr. aksje

¹Tilleggsutbytte 5,00 kroner pr. aksje.

²Tilleggsutbytte 1,00 kroner pr. aksje.

³Tilleggsutbytte 5,00 kroner pr. aksje.

⁴Foreslått utbytte.

utvikling i Russland. I Orkla Confectionery & Snacks var det resultatnedgang, drevet av en krevende markeds-situasjon. Orkla Foods hadde resultatfremgang, i 2013, primært relatert til resultatbidrag fra oppkjøpt virksomhet. Både Orkla Home & Personal og Orkla Food Ingredients hadde resultatvekst i 2013, delvis relatert til bidrag fra oppkjøpt virksomhet, men også knyttet til underliggende³ bedret drift. Råvarekostnadene i 2013 har totalt sett vært relativt stabile, men med varierende utvikling blant de forskjellige råvaregruppene. Den svekkede norske kronen bidro spesielt til økte råvarekostnader for de norske selskapene gjennom andre halvdel av 2013, og denne utviklingen er ventet å vedvare inn i 2014. Gränges hadde resultatvekst, delvis relatert til forbedringsprogrammer og delvis relatert til økt etterspørsel. Et noe lavere volum for Hydro Power sammenlignet med 2012 ble delvis motvirket av høyere priser.

Resultater fra utenlandske enheter omregnes til norske kroner, basert på gjennomsnittskurser for året. Som følge av svingninger i valutamarkedet hadde konsernet i 2013 positive valutaomregningseffekter på driftsinntekter og EBITA¹ på henholdsvis 847 mill. kroner og 97 mill. kroner.

Andre inntekter og kostnader utgjorde netto 860 mill. kroner i 2013, hovedsakelig knyttet til nedskrivning av immaterielle eiendeler i Orkla Brands Russia og betydelige restruktureringskostnader samt sluttoppgjør av ansettelsesforhold i merkevareområdet. I tillegg påløp det restruktureringskostnader i Gränges, nedskrivning av varemerket Pastella i Orkla Foods Danmark samt løpende resultatføring av M&A-kostnader. Om lag halvparten av kostnadene vil ikke ha kontantstrømeffekt. Sluttoppgjør fra et forsikringsoppgjør i Gränges, knyttet til brannen i Finspång i 2010, resulterte i en tilbakeføring på 127 mill. kroner i 2013. Det henvises til note 1 og note 13 for ytterligere spesifikasjon av andre inntekter og kostnader.

Etter amortisering og andre inntekter og kostnader ble konsernets driftsresultat 2.282 mill. kroner i 2013, mot 2.910 mill. kroner i 2012.

Tilknyttede og felles kontrollerte selskaper består i hovedsak av Orklas 42,5 % eierandel i Jotun og 50 % eierandel i Sapa (JV) etter at joint venturet med Norsk Hydro ble opprettet med virkning fra 1. september 2013. Investeringene presenteres etter egenkapitalmetoden på linjen for tilknyttede og felles kontrollerte selskaper. Sapa (JV) var fortsatt preget av et svakt europeisk marked. En fortsatt positiv utvikling i Nord-Amerika motvirket kun deler av nedgangen. Betydelige restruktureringsavsetninger i 4. kvartal 2013 påvirket resultatet for Sapa (JV) negativt, og netto resultatbidrag for Orkla utgjorde -347 mill. kroner.

Jotun oppnådde gode resultater for 2013. Det var god vekst i alle segmenter bortsett fra skipsmaling, hvor nedgangen i skipsbyggingsaktivitet fortsatte å trekke resultatet ned. I sum utgjorde resultatbidraget fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper 2 mill. kroner, mot 418 mill. kroner i 2012. Resultatet i 2012 var positivt påvirket av salg av Fornebu Utvikling på 77 mill. kroner.

Aksjer og finansielle eiendeler består av Orklas gjenværende aksjeportefølje som ved utgangen av 2013 hadde en markedsverdi på 1.051 mill. kroner. Den balanseførte resultatreserven var 302 mill. kroner ved utgangen av 2013. Det ble netto solgt aksjer for 3.090 mill. kroner i 2013. Hoveddelen av salget var knyttet til salg av de resterende eierinteressene i Borregaard, REC og Pharmaq. Netto gevinster fra aksjer og finansielle eiendeler var 623 mill. kroner i 2013, mot 857 mill. kroner i 2012.

Mottatte utbytter utgjorde 250 mill. kroner (211 mill. kroner)² for konsernet. Netto finanskostnader utgjorde -493 mill. kroner, og resultat før skatt endte på 2.664 mill. kroner.

Orklas industrivirksomhet belastes ordinær selskapsskatt i de land konsernet har virksomhet. Regnskapsmessig skattekostnad utgjorde 692 mill. kroner i 2013. Realiserte aksjegevinster og utbytter fra EØS er imidlertid i hovedsak fritatt for beskatning. Skatteprosenten for regnskapsåret 2013 ble 26 %.

Resultatet fra ikke videreført virksomhet var -1.225 mill. kroner i 2013, og relateres i sin helhet til resultatbidraget fra Sapa før joint venturet med Norsk Hydro ble etablert med virkning fra 1. september. Det ble i 1. halvår 2013 skrevet ned goodwill med 1.161 mill. kroner i Sapa, før joint venturet med Norsk Hydro ble etablert.

Årsresultatet ble 747 mill. kroner, og resultat pr. aksje utgjorde 0,7 kroner.

FINANSIELLE FORHOLD OG KAPITALSTRUKTUR

Kontantstrøm

Konsernets kontantstrøm fra drift for industriaktiviteter ble 2.775 mill. kroner, sammenlignet med 3.334 mill. kroner i 2012. For året som helhet var det en økning i driftskapitalen på 155 mill. kroner. Kontantstrøm fra drift for eiendom og finansielle eiendeler ble 384 mill. kroner (777 mill. kroner)².

Ekspansjonsinvesteringer utgjorde 180 mill. kroner i 2013. Dette er i hovedsak knyttet til kapasitetsutvidelser.

I 2013 kjøpte konsernet selskaper og andeler av selskaper for 6.986 mill. kroner. Dette er hovedsakelig knyttet til

oppkjøpet av Rieber & Søn samt mindre oppkjøp i Orkla Foods og Orkla Food Ingredients. I beløpet inngår også Orklas kjøp av Drammensveien 149 og 151, som er eiendommene hvor Orklas nye hovedkontor er planlagt.

Det ble netto solgt aksjer og finansielle eiendeler for 3.090 mill. kroner i 2013 (3.350 mill. kroner)².

Det ble utbetalt et ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje for regnskapsåret 2012. Orkla har solgt egne aksjer for å oppfylle gjenværende opsjonsprogram og program for aksjer for ansatte. Samlet sett utbetalte konsernet utbytter og foretok salg av egne aksjer for 2,4 mrd. kroner i 2013.

Salg av selskaper/andeler av selskaper utgjorde netto 1.713 mill. kroner. Salget var i hovedsak relatert til kontantoppkjøp fra etableringen av Sapa (JV) med Norsk Hydro (ca. 2 mrd. kroner), mens kontantbeholdningen i det innskutte selskapet reduserte kontantstrømeffekten med ca. 350 mill. kroner. I tillegg ble Kolding Salater, et tidligere selskap i Orkla Food Ingredients, solgt i 1. halvår 2013.

Konsernets rentebærende gjeld hadde for året som helhet en gjennomsnittlig lånerente på 3,4 % på gjennomsnittlig rentebærende gjeld på 8,8 mrd. kroner. Denne gjelden fordeles seg i hovedsak på valutaene NOK, EUR, GBP og USD.

Valuta

Orkla hadde i 2013 67 % av sine salgsinntekter utenfor Norge. Orkla er moderat eksponert mot valutaendringer, da Orklas forretningsområder i stor grad har lokale produksjonsheter. Konsolideringseffekten av en svekket norsk krone var positiv for konsernet. Dette ble delvis motvirket av økte innkjøpskostnader for de norske virksomhetene grunnet negative valutaeffekter.

Gränges i Sverige er imidlertid eksponert mot valuta-svingninger, med kostnadsbase i SEK og eksportinntekter i EUR og USD. Gränges har en valutaeksponering i størrelsesorden EUR 85 mill. og USD 34 mill.

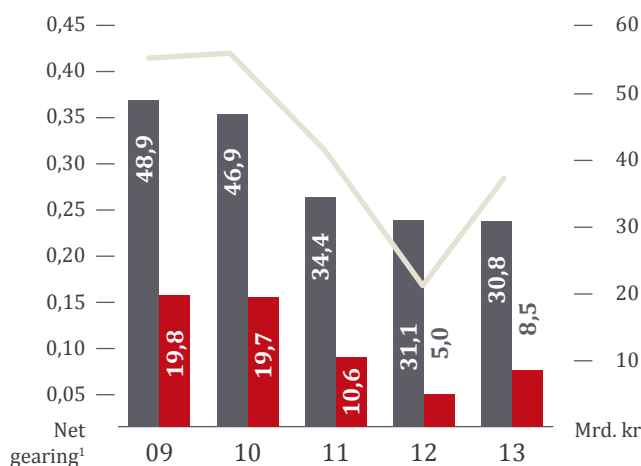
Konsernets gjeld er valutafordelet i forhold til konsernets netto investeringer i land utenfor Norge, og gjelden målt i NOK vil derfor svinge i tråd med valutakursendringene.

Kontrakter og finansielle sikringsinstrumenter

I Orkla er det generelt få langsiktige innkjøps- og salgs-kontrakter. Innen Hydro Power har AS Saudefaldene enkelte lange kraftkontrakter. For ytterligere spesifisering av kontrakter og finansielle instrumenter vises det til note 22 i årsregnskapet.

17

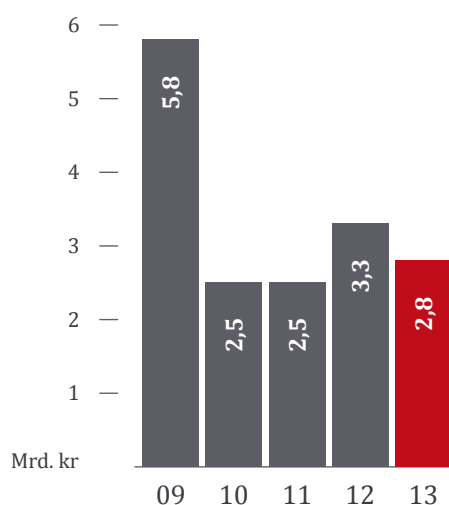
Egenkapital, gjeld og net gearing^{1*}

■ Egenkapital (inkl. minoritetsinteresser)
■ Netto rentebærende gjeld
— Net gearing¹

¹[Netto rentebærende gjeld]/Egenkapital
* Tall som rapportert i perioden 2009-2012.

Kontantstrøm fra drift industrielle aktiviteter*

* Tall som rapportert i perioden 2009-2012.

Kapitalstruktur

Konsernets balanse er gjennom 2013 redusert med 5,4 mrd. kroner, til 52,1 mrd. kroner ved årets slutt. En økning av balansen grunnet oppkjøpet av Rieber & Søn ble motvirket av ytterligere kapitalfrigjøring gjennom nedsalg av aksjeporteføljen samt nedskrivninger i Orklas andel av Sapa (JV) før etableringen av joint venturet med Norsk Hydro og nedskrivninger i merkevareområdet. I tillegg ble balansen redusert etter at Sapa (JV) nå vises netto på linjen "investeringer i tilknyttede og felles kontrollerte selskaper" etter etableringen av joint venturet med Norsk Hydro.

års-
rapport

Netto rentebærende gjeld økte med 3,7 mrd. kroner gjennom året hovedsakelig knyttet til oppkjøpet av Rieber & Søn. En svekkelse av den norske kronen resulterte i en negativ omregningseffekt på 953 mill. kroner på netto rentebærende gjeld ved utgangen av 2013. Net gearing⁴ var 0,28 (0,16)² ved utgangen av 2013.

Etter utbetaling av utbytter i 2013 var konsernets egenkapital 30,8 mrd. kroner ved årsskiftet. Egenkapitalandelen ved utgangen av 2013 ble 59,1 % (52,9 %)². Konsernet har ved inngangen til 2014 en robust kapitalstruktur og finansiell fleksibilitet til å understøtte de forretningsmessige prioriteringene.

Pensjoner

Orklas virksomheter i Norge har hovedsakelig pensjonsavtaler basert på innskuddspensjon. Dette gjelder også de fleste pensjonsordningene utenfor Norge.

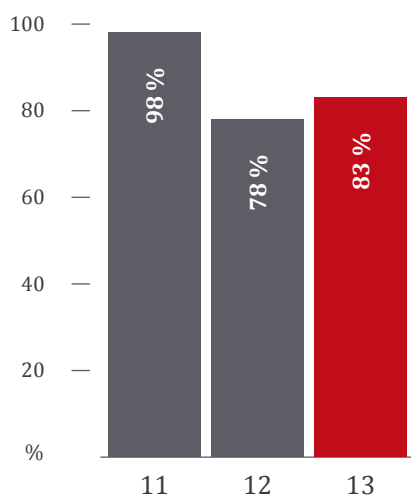
Anslagsvis er 2/3 av konsernets pensjonskostnader knyttet til innskuddsplaner. Dette medfører at konsernets eksponering mot fremtidige pensjonsforpliktelser ikke representerer noen spesielt stor usikkerhet eller risiko. Pensjonskostnadene i 2013 var noe høyere enn i 2012, hovedsakelig som følge av kjøpet av Rieber & Søn. De sikrede ytelsesbaserte pensjonsordningene i Rieber & Søn ble omdannet til innskuddsbasert pensjon pr. 1.10.2013.

Orkla-aksjen

Antall utestående aksjer var 1.013.958.864, og Orkla eide 4.972.106 egne aksjer pr. 31.12.2013. Antall aksjonærer gikk ned fra 44.253 til 41.307 i løpet av 2013. Utenlandsandelen økte med 6 %-poeng til 52 % ved utgangen av 2013.

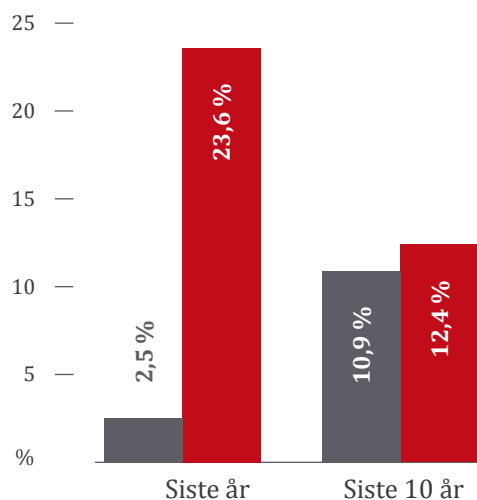
Kursen på Orkla-aksjen var 48,50 kroner ved årets begynnelse. Ved årets slutt var kursen 47,32 kroner. Hensyntatt reinvestert utbytte ga Orkla-aksjen en avkastning på 2,5 % i 2013, mens Oslo Børs (OSEBX) hadde en avkastning på 23,6 %. På Oslo Børs ble det omsatt Orkla-aksjer for 19 mrd. kroner. Se side 109 for ytterligere omtale av aksje- og aksjonærforhold.

Fornyelsesinvesteringer i % av avskrivninger*

2013

Årlig avkastning¹ %

*Tall som rapportert i perioden 2011-2012 for industrielle aktiviteter.

Orkla-aksjen
OSEBX

¹Orkla-aksjen, utbytte reinvestert første handledag etter Orklas generalforsamling.

RISIKOSTYRING

Styret er opptatt av å sikre en systematisk og bevisst håndtering av risiko i alle deler av virksomheten, og anser dette som en forutsetning for langsiktig verdiskaping for aksjonærer, ansatte og samfunnet. Vekstmuligheter skal alltid vurderes mot tilhørende risikobilde.

Orklas samlede risikobilde blir konsolidert og gjennomgått med konsernledelsen. Dersom ikke-akseptable forhold identifiseres, blir det iverksatt risikoreduserende tiltak. Videre presenteres konsernets samlede risikobilde for styret og styrets revisjonsutvalg. Dette omfatter blant annet risiko relatert til lønnsomhet, HMS, mattrygghet, informasjonssikkerhet, finansiell rapportering, omdømme, samfunnsansvar og compliance. Utover dette gjennomgås særlig viktige risikoforhold jevnlig for å vurdere om eksponeringen er akseptabel. Målsettingen er at organisasjonen generelt, og de ulike besluttsende organer spesielt, over tid skal øke kompetansen til å vurdere risiko i forhold til forventet avkastning. Dette skal bidra til ytterligere forbedringer av konsernets beslutningsprosesser.

I henhold til konsernets risikostyringsinstruks skal det løpende gjøres risikovurderinger i alle enheter, inkludert større prosjekter, som deretter skal rapporteres til neste nivå i linjen. De ulike enhetenes risikobilder presenteres og behandles av de ulike internstyrene, som en del av budsjettbehandlingen. Det fokuseres spesielt på endringer sett mot foregående år, og på effekten av risikoreduserende tiltak. I forbindelse med vesentlige beslutninger, som for eksempel oppkjøp, salg og større investeringer, stilles det samme formalkrav til risikoavdekking som ved den løpende risikostyringen. Enhetenes risikobilde identifiserer de viktigste risikofaktorene med utgangspunkt i enhetens verdikjede. Den enkelte leder i konsernet skal sørge for å ha kunnskap om alle vesentlige risikofaktorer innenfor eget ansvarsområde, slik at disse håndteres på en økonomisk og administrativt forsvarlig måte.

Orklas diversifiserte selskaps- og produktportefølje reduserer risikoen for industrispesifikk volatilitet og virker konjunkturavdempende. Samtidig medfører bredden i konsernets virksomhet at nettoeksponeringen mot enkeltfaktorer reduseres («natural hedge»).

NÆRMERE OM DE ENKELTE FORRETNINGSOMRÅDENE

Orkla er ett av Nordens ledende merkevareselskaper, og leverer merkevarer og konseptløsninger, primært til dagligvarehandel og storhusholdning i Norden. Merkevareområdet består av fem forretningsområder: Orkla Foods, Orkla Confectionery & Snacks, Orkla Home & Personal, Orkla International og Orkla Food Ingredients. Øvrige virksomheter består av Gränges, Hydro Power

samt aksjer og finansielle eiendeler. Tilknyttede og felleskontrollerte selskaper består av investeringen i Jotun (42,5 % eierandel) og Sapa (JV) (50 % eierandel).

BRANDED CONSUMER GOODS

Orkla Foods

Orkla Foods omfatter Orklas matvarevirksomheter i Norden, og Baltikum. Selskapene som inngår i forretningsområdet, er Orkla Foods Norge, Orkla Foods Sverige, Orkla Foods Danmark, Orkla Foods Finland, Pölsamaa Felix i Estland, Spilva i Latvia og Suslavicius-Felix i Litauen. Orkla Foods' virksomhet er konsentrert rundt sterke egne merkevarer, med i hovedsak nummer én-posisjoner i sine hjemmemarkeder.

Orkla Foods oppnådde en EBITA¹ på 1.275 mill. kroner, tilsvarende en rapportert fremgang på 11 %. Resultatfremgangen var relatert til konsolideringen av Rieber & Søn. Driftsinntektene for Orkla Foods i 2013 ble 9.797 mill. kroner, tilsvarende en underliggende³ reduksjon på 4 %. Det var underliggende³ salgssvekkelse i Orkla Foods Norge grunnet svak utvikling for Rieber & Søn og lavere bidrag fra nylanseringer. Virksomhetene i Sverige, Finland og Baltikum hadde resultatfremgang, som følge av god salgsvekst gjennom dagligvarekanalen. I Sverige bidro nylanserte serier fra Felix (kjølte supper, pastasauter og grytebaser) og innovasjoner under varemerket Paulúns (frokostblandinger uten tilsatt sukker) positivt. Markedsandelene ble i sum noe svekket i 2013.

Orkla Confectionery & Snacks

Orkla Confectionery & Snacks omfatter seks merkevarevirksomheter med hjemmemarked i Norden og Baltikum. Selskapene som inngår i Orkla Confectionery & Snacks, er Orkla Confectionery & Snacks Norge (snacks, kjeks og godterier), Orkla Confectionery & Snacks Sverige (snacks og kjeks), Orkla Confectionery & Snacks Finland (snacks, kjeks og godterier), KiMs i Danmark (snacks), Latfood i Baltikum (snacks) og Kalev i Estland (sjokolade).

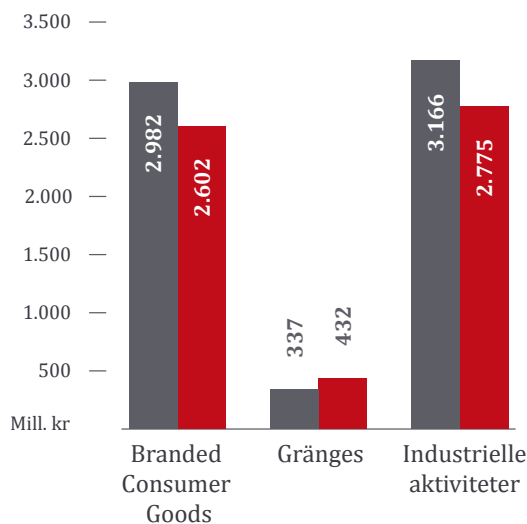
Driftsinntektene for Orkla Confectionery & Snacks i 2013 ble 4.784 mill. kroner, tilsvarende en underliggende³ tilbakegang på 3 %. EBITA¹ ble 682 mill. kroner, mot 787 mill. kroner i 2012. Tilbakegangen var knyttet til de nordiske selskapene. Hovedårsaken til nedgangen var krevende markedsforhold, dels relatert til konkurranse fra andre merkevareprodusenter og dels fra handelens egne merker. I tillegg bidro en svak totalmarkedsutvikling i enkelte markeder og enkelte kategorier, kombinert med utilstrekkelige egne innovasjons- og veksttiltak, til nedgangen. I Baltikum var det derimot resultatfremgang, drevet av en underliggende³ økning i driftsinntekter på 13 % gjennom selskapene Kalev (sjokolade) og Latfood (snacks).

Orkla Home & Personal

Orkla Home & Personal omfatter fem merkevarevirksomheter med hjemmemarked primært i Norden. Selskapene som inngår i Orkla Home & Personal, er Lilleborg (vaskemidler, tannbørster og hygieneprodukter til personlig pleie),

Lilleborg Profesjonell (totalleverandør av hygiene- og rengjøringsløsninger til det profesjonelle markedet), Axellus Group (kosttilskudd og helseprodukter), Pierre Robert Group (basistekstiler i dagligvarekanalen) og Orkla House Care (malerverktøy og rengjøringsprodukter).

Konvertering av resultat til kontantstrøm

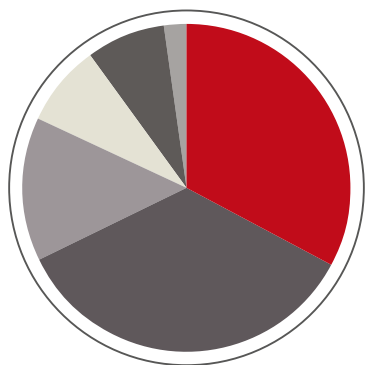
Orkla Home & Personal oppnådde i 2013 en EBITA¹ på 823 mill. kroner (704 mill. kroner)². Resultatfremgangen var primært drevet av overtakelsen av Jordan samt underliggende³ positiv utvikling i Lilleborg. Integrasjonen av Jordan Personal & Home Care inn i Lilleborg har vært vellykket, og kostnadssynergier har blitt realisert raskere enn forventet. Driftsinntektene for Orkla Home & Personal i 2013 ble 4.770 mill. kroner (4.025 mill. kroner)², tilsvarende en underliggende³ nedgang på 1 %. Markedsandelene har i sum vært relativt stabile, med positiv utvikling i Axellus og Lilleborg.

Orkla International

Orkla International omfatter merkebareselskaper utenfor Norden og Baltikum. Forretningsområdet består av virksomhetene Orkla Brands Russia og Rieber Russia i Russland, Vitana i Tsjekkia, Rieber Foods Polska i Polen, Felix Austria i Østerrike og MTR Foods i India. Selskapene er konsentrert rundt lokale merkevarer. Selskapene innehar i hovedsak nummer én- eller to-posisjoner på nasjonalt eller regionalt nivå i sine hjemmemarkeder.

Driftsinntektene for Orkla International ble 2.644 mill. kroner (2.133 mill. kroner)². Økningen var relatert til konsolidering av Rieber & Søn. Underliggende³ var driftsinntektene 7 % lavere enn i 2012. EBITA¹ ble -86 mill. kroner (-5 mill. kroner)². Nedgangen var relatert til fortsatt krevende utvikling i Orkla Brands Russia. En svak totalmarkedsposisjon på det russiske sjokolademarkedet i kombinasjon med økt konkurranse bidro til omsetnings- og resultattilbakegang i 2013. Orkla Brands Russia er imidlertid markedsleder i hjemmeregionene St. Petersburg og Ekaterinburg. For MTR Foods ble markedsposisjonene i India opprettholdt, og selskapet hadde salgs- og resultatfremgang i 2013. Resultatbidraget fra Rieber-selskapene som inngår i Orkla International, var 19 mill. kroner for perioden mai til desember 2013.

Geografisk fordeling av salgsinntekter¹

● Norge	10.656	33 %
● Norden ekskl. Norge	11.185	35 %
● Sentral- og Øst-Europa	4.516	14 %
● Øvrige Europa	2.566	8 %
● Asia	2.482	8 %
● Amerika og øvrige verden	811	2 %

Totale salgsinntekter (mill. kroner) 32.216 100 %

¹Eksklusiv internt salg og andre driftsinntekter.

Orkla Food Ingredients

Orkla Food Ingredients er den ledende aktøren innen bakeri-ingredienser i Norden, og har i tillegg voksende markedsposisjoner i utvalgte land i Europa. Totalt ivaretas nærhet til kundemarkedet med salgs- og distribusjonsselskaper i 19 land. De største produktgruppene er margarin og smør-blandingsprodukter, bakehjelpemidler og -mikser til brød og kaker, marsipan samt gjær. Disse produktgruppene er hovedsakelig egenprodusert og utgjør ca. 60 % av omsetningen.

Driftsinntektene for Orkla Food Ingredients i 2013 ble

5.998 mill. kroner, tilsvarende en underliggende³ økning på 2 %. EBITA¹ ble 288 mill. kroner (233 mill. kroner)². Fremgangen var knyttet til en bredbasert underliggende³ resultatforbedring. Generelt ble den positive utviklingen drevet av en bedret produktmiks, organisk vekst og interne forbedringsprosjekter. I Norge var det derimot en svak utvikling som følge av økte innkjøpskostnader grunnet betydelig svekkelse av den norske valutaen. Denne effekten er ventet å vedvare inn i 2014.

ØVRIGE VIRKSOMHETER

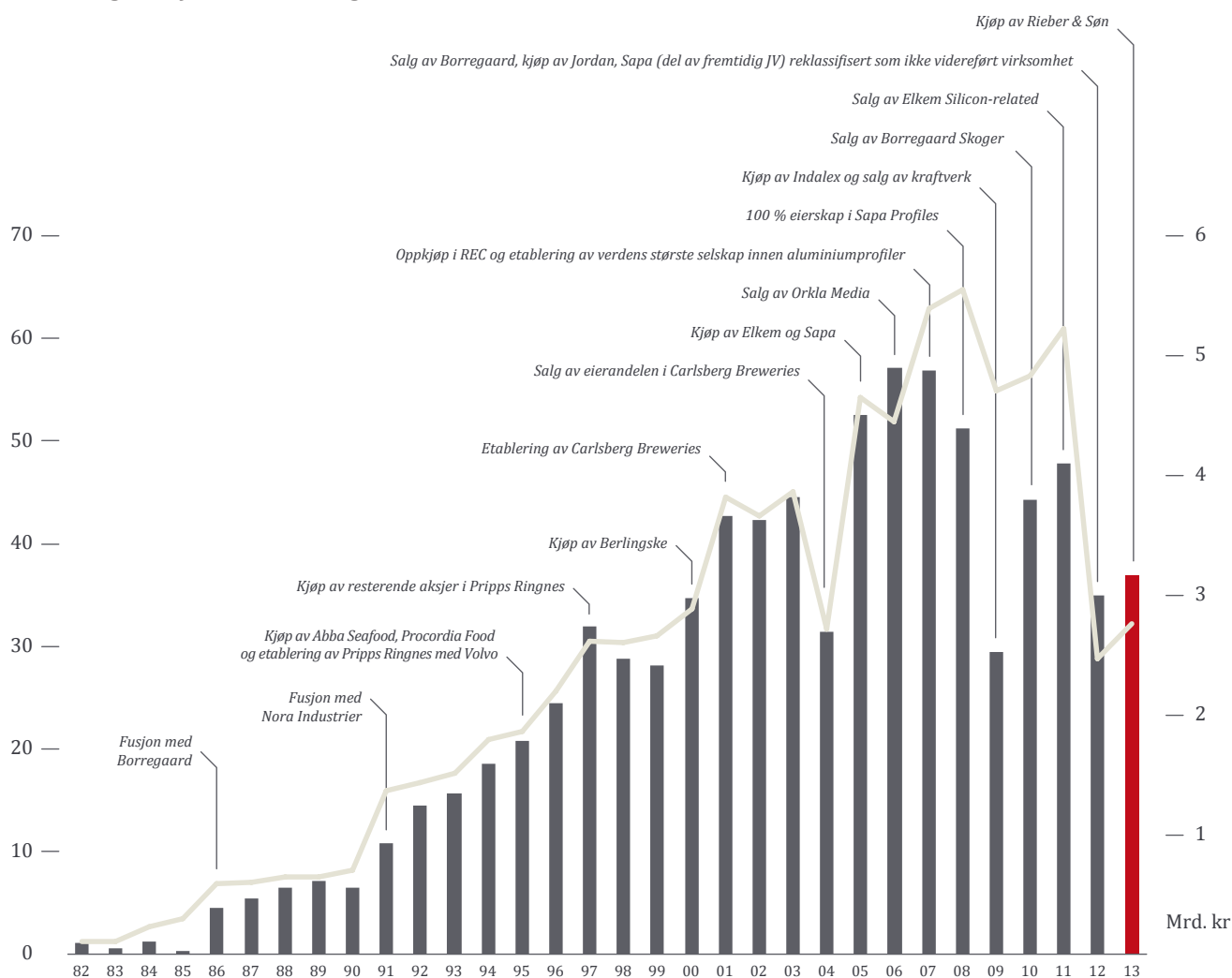
Sapa

Den delen av Sapa som inngår i joint venture med Norsk Hydro, ble i 3. kvartal 2012 omarbeidet til "ikke videreført

virksomhet" (se note 7). Etableringen av joint venture ble gjennomført 1. september 2013, og det nye selskapet Sapa AS ble stiftet med tingsinnskudd fra de to partene. Orklas innskudd var verdsatt høyere enn tilsvarende innskudd fra Norsk Hydro, og Orkla har mottatt i underkant av 2 mrd. kroner som kompensasjon for denne forskjellen. Det nyetablerte selskapet har blitt reetablert i Orklas regnskap som et felles kontrollert selskap.

Resultatbidraget fra den delen av Sapas virksomhet som omhandles av avtalen med Norsk Hydro, har frem til og med august 2013 blitt rapportert på linjen "Ikke videreført virksomhet". Etter gjennomføringen av avtalen den 1. september 2013 er Orklas andel av nye Sapa (JV)

Utvikling i driftsinntekter og EBITA*¹

■ EBITA¹ (høyre akse)
— Driftsinntekter (venstre akse)

¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

*Fra industrielle aktiviteter. Tall som rapportert i perioden 1982-2012. 2004-2013 er etter IFRS, mens 1982-2003 er etter NRS.

rapportert etter egenkapitalmetoden på linjen "Resultat fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper" med fire måneder (september til desember 2013). Gränges, som omfatter valsefabrikkene i Finspång (Sverige) og Shanghai (Kina), konsolideres fortsatt som heleid datterselskap.

Sapa (JV) (50 % eierandel)

Sapa er verdens ledende produsent av bearbeidede aluminiumprofiler med en markedsandel på 26 % i Europa og 30 % i Nord-Amerika samt en sterk plattform i Sør-Amerika og Asia. Sapa er organisert i fem forretnings-områder: Extrusion Europe, Extrusion Americas, Extrusion Asia, Sapa Building Systems og Precision Tubing. Med virksomhet i over 40 land har Sapa en god plattform for å etablere et nært samarbeid med både lokale og internasjonale kunder. Konsernet leverer bearbeidede aluminiumprofiler til kunder i de fleste bransjer. Selskapet er også ledende i utviklingen av energieffektive byggeløsninger.

På proforma basis ble underliggende EBITDA 1.096 mill. kroner i 2013, mot 1.429 mill. kroner i 2012. Volumene ble 1.366.000 tonn, mot 1.394.000 tonn i 2012. Sapas ekstruderingsvirksomheter i Europa møtte et svakt europeisk marked i 2013, primært påvirket av nedgangen i bygge- og konstruksjonsbransjen og transportsegmentet. Betydelige forbedringstiltak er igangsatt for å optimalisere kapasiteten, redusere kostnadene og øke lønnsomheten. Volumer for Extrusion Americas var på nivå med 2012. En optimalisert produksjon, kombinert med operasjonelle forbedringer, har bidratt til økt lønnsomhet de siste to årene. I Asia var det underliggende resultatet fortsatt svakt påvirket av kostnader relatert til etablering og ekspansjon av driften.

Markedsforholdene og resultatene for Sapa Building Systems fortsatte å være svake i 2013, spesielt i Sør-Europa. Restruktureringsstiltak og andre forbedringsprogrammer fortsatte å motvirke noe av den negative markedsutviklingen. Resultatene og volumene for Precision Tubing ble styrket i 2013, sammenlignet med 2012. Forbedringen var drevet av økt etterspørsel og interne kostnads- og produktivitetstiltak.

Det ble i 4. kvartal 2013 gjort betydelige restruktureringsavsetninger, som ga negative regnskapsmessige effekter. Et omfattende restruktureringsarbeid er igangsatt i selskapet, og det er målsatt årlige synergier i størrelsen 1 mrd. kroner innen utgangen av 2016.

Gränges

Gränges er verdens ledende leverandør av løsninger for varmevekslerindustrien, og spesialiserer seg innen valsede, sveisede og ekstruderte løsninger for aluminiumbaserte varmevekslerapplikasjoner. Gränges har en global markedsandel på 21 %, med sterke posisjoner i Kina og Europa.

Driftsinntektene for Gränges i 2013 ble 3.958 mill. kroner, tilsvarende en nedgang på 1 % sammenlignet med 2012. Volumene endte på 159.000 tonn i 2013, tilsvarende en økning på 5 % sammenlignet med 2012. EBITA¹ ble 337 mill. kroner (313 mill. kroner)². En fortsatt sterk utvikling i den kinesiske virksomheten, drevet av et sterkt kinesisk bilmarked, og forbedringsprogrammer både i den svenske enheten i Finspång og i den kinesiske enheten i Shanghai bidro positivt.

Orkla Financial investments

Orkla Eiendom driver eiendomsutvikling og salg av eiendommer, primært fra Orklas virksomhet. Orkla Eiendom ivaretar i tillegg konsernets behov for spesialkompetanse innen eiendom. Orklas eiendomsengasjementer hadde i 2013 et resultat før skatt på -9 mill. kroner (447 mill. kroner)². Nedgangen i resultatet skyldes i hovedsak salg av leiligheter i Idun-prosjektet (utvikling av Iduns tidligere fabrikkområde i Oslo) samt gevinst fra salg av Fornebu Utvikling i 2012. De viktigste aktivitetene i 2013 har vært utvikling og salgsaktivitet knyttet til eksisterende eiendomsportefølje og erverv av eiendommen Drammensveien 149 og 151.

Aksjer og finansielle eiendeler omfatter Orklas aksjeportefølje. Etter netto salg av porteføljeinvesteringer på 3.090 mill. kroner var porteføljens verdi 1.051 mill. kroner ved utgangen av 2013. I 2013 utgjorde gevinster, tap og nedskrivninger 623 mill. kroner (857 mill. kroner)². Mottatte utbytter utgjorde 250 mill. kroner (211 mill. kroner)². Nedskrivninger i henhold til IFRS var 51 mill. kroner (316 mill. kroner)².

Hydro Power

Hydro Power består av kraftverk i Sarpsfoss og Orklas eierandel på 85 % i AS Saudefaldene. Energivirksomheten produserer og leverer kraft i det nordiske kraftmarkedet, og har en samlet normalproduksjon på 2,4 TWh. 1,1 TWh av AS Saudefaldenes produksjon er underlagt kontraktsbetingelser. Driftsinntekter og EBITA¹ ble henholdsvis 734 mill. kroner og 213 mill. kroner, mot henholdsvis 812 mill. kroner og 209 mill. kroner i 2012. Et lavere produsert volum ble motvirket av høyere priser samt en inntektsføring av et sluttoppgjør i forbindelse med opphør av en kraftavtale. Magasinfyllingen ved utgangen av 2013 var noe høyere enn normalen.

Jotun (42,5 % eierandel)

Jotun presenteres i Orklas regnskaper i henhold til egenkapitalmetoden på linjen for resultat fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper.

Jotun er en av verdens ledende produsenter av maling og pulverlakk, med 58 datterselskaper, fire felles kontrollerte foretak og syv tilknyttede selskaper. Jotun har 36 produksjonsanlegg, fordelt på alle kontinenter. Virksomheten

omfatter utvikling, produksjon, markedsføring og salg av ulike malingssystemer til hjem, skipsfart og industri. Jotun er organisert i fire segmenter (dekorative malinger, skipsmaling, rusthindrende malinger og pulverlakk) og syv regioner. Driftsinntektene for Jotun ble 12.034 mill. kroner i 2013, mot 11.351 mill. kroner i 2012. EBIT var 1.258 mill. kroner, mot 1.126 mill. kroner i 2012.

Jotun oppnådde et godt resultat i 2013. Det var god vekst i alle segmenter, bortsett fra skipsmaling, hvor nedgangen i skipsbyggingsaktivitet fortsatte å trekke resultatet ned. Både omsetning og driftsresultat ble forbedret sammenlignet med 2012. Marginene økte hovedsakelig som følge av stabile råvarepriser og produktmiks. Geografisk var det primært Vest- og Øst-Europa, Asia og Midtøsten som bidro til den positive resultatutviklingen.

FORSKNING OG UTVIKLING (INNOVASJON)

Innovasjon er Orklas viktigste verktøy for å skape vekst. Innovasjon er derfor en sentral del av hvordan Orkla drives. Orklas innovasjonsarbeid bygger på et tverrfaglig fokus fra idé til lansering. Innenfor Orklas merkevareområde kombineres forbruker-, kunde- og markedsinnsikt med teknologisk kompetanse og investeringer for å utvikle produkter og løsninger av beste kvalitet – produkter som enda bedre tilfredsstiller forbrukernes behov.

Orkla har primært to kilder til vekst gjennom innovasjon: innovasjon i form av nye produkter i nye eller tilstøtende kategorier, og innovasjon i kategorier hvor Orkla allerede har sterke posisjoner, enten som nye produkter eller forbedringer i eksisterende produktmiks. I alt innovasjonsarbeid er selve brukeropplevelsen (ofte smaksopplevelsen) det mest sentrale, men også fordeler som gjør produktene enda enklere i bruk, er avgjørende for å begeistre forbrukerne. I tillegg er helse-relaterte aspekter en viktig driver for innovasjon. Fokusområder for innovasjon i Orkla er derfor blant annet "Smak og sensorikk", "Pakningsinnovasjon" samt "Helse og ernæring". Gode eksempler på innovasjon i 2013 er Paulúns Granola, Comfort FreshTECH, OLW Cheez Heartz, Stratos relansering, Möller's Tran relansering, Fun Light Årets Smak og Felix Mustig Soppa.

Det jobbes bredbasert i Orkla med å identifisere innovasjonsmuligheter, blant annet gjennom etableringen av en egen tverrfaglig prosess, "Pre Stage Gate", samt økt samarbeid med eksterne innovasjons- og forskningsmiljøer.

Høy kompetanse og synergier på tvers av kategorier og selskaper er blant Orklas viktigste konkurransefortrinn. Orklas Merkevareakademi er et eksempel på kompetansebygging på tvers av selskaper og kategorier, og har i mange år vært en drivkraft innenfor Orklas merkevarearbeid.

På samme måte etableres det nå et eget akademi for produktutvikling og innovasjon, en arena for å bygge og dele kompetanse innenfor området på tvers av Orkla. I årene fremover vil Orklas fokus på innovasjon fortsatt være førsteprioritet, og alle ansatte vil jobbe kontinuerlig for å gjøre lokale merker til forbrukernes førstevalg ved å være en bedre, enklere og sunnere del av hverdagen.

SAMFUNNSANSVAR

Orklas retningslinjer for samfunnsansvar beskriver de overordnede prinsippene for hvordan konsernets selskaper skal ivareta hensynet til menneske- og arbeidstakerrettigheter, helse, miljø og sikkerhet (HMS), antikorrupsjon og andre viktige ansvarstemaer i den daglige drift. Retningslinjene er basert på FNs menneskerettighetserklæring, ILOs kjernekonvensjoner og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. De er vedtatt av Orklas styre, og gjelder for hele konsernet, inkludert heleide datterselskaper. Orkla har vært tilsluttet FN-initiativet Global Compact siden 2005.

Orkla er underlagt rapporteringskrav om samfunnsansvar etter regnskapsloven § 3-3c. Dette innebærer krav om å redegjøre for "hva foretaket gjør for å integrere hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter." En samlet redegjørelse for konsernets arbeid knyttet til samfunnsansvar, menneskerettigheter, arbeidsforhold, herunder arbeidsmiljø og likestilling og mangfold, ytre miljø og antikorrupsjon er gitt på side 41 i denne årsrapporten.

PERSONAL OG ADMINISTRASJON

Konsernet hadde 16.756 medarbeidere (15.001)² ved årsskiftet, hvorav 3.835 i Norge (3.101)², 5.121 i Norden for øvrig (4.883)² og 7.800 i land utenfor Norden (7.017)². Fjorårstallene er justert for Sapa (JV), som nå rapporteres som et felleskontrollert selskap og ikke lenger inngår i medarbeidertallene.

Samarbeidet mellom ledelsen og de ansattes organisasjoner, gjennom etablerte samarbeids- og representasjonsordninger, fungerer godt og gir verdifulle bidrag til å løse konsernets og selskapenes utfordringer på en konstruktiv måte. Samarbeidsordningene tilpasses de strukturelle endringene i konsernet. I samråd med de tillitsvalgte ble det besluttet å avvikle Orklas bedriftsforsamling, og siste møte ble avholdt 21. mai 2013. I henhold til beslutning i bedriftsdemokratinemnda ble det da valgt inn ett ekstra styremedlem, Kenneth Hertz. I forbindelse med etablering av joint venturet Sapa AS sammen med Norsk Hydro gikk Kenneth Hertz ut av styret og ble erstattet av Laila Fast Petrovic.

Stein Erik Hagen, Peter A. Ruzicka, Jesper Ovesen, Jo Lunder

og Grace Reksten Skaugen ble gjenvalgt som aksjonærvalgte styremedlemmer til Orklas styre. I tillegg ble Ingrid Jonasson Blank og Lisbeth Valthier Pallesen valgt inn i styret. Stein Erik Hagen ble gjenvalgt som styreleder.

Samtlige aksjonærvalgte medlemmer av konsernstyret ble valgt for en periode på ett år, det vil si frem til ordinær generalforsamling 2014.

Alle valg skjedde i henhold til valgkomitéens innstilling.

års- rapport

I Orklas styre er det tre kvinner av totalt syv aksjonærvalgte medlemmer. Blant de ansattevalgte tre representanter er det to kvinner. Orkla ASA oppfyller således allmennaksjeloven § 6-11a med krav om representasjon av begge kjønn i styret.

Med virkning fra 22. april 2013 ble Stig Ebert Nilssen ansatt som konserndirektør for Orkla Home & Personal og inngår nå i Orklas konsernledelse. Nilssen kom fra stillingen som CEO for Axellus. Fra samme tidspunkt trådte Jan Ove Rivenes ut av stillingen som konserndirektør for Orkla Home & Personal.

Til stillingen som konserndirektør for Orkla Confectionery & Snacks ble Christer Åberg ansatt med virkning fra 1. august 2013. Åberg har bred erfaring fra merkevarevirksomhet, og kom senest fra stillingen som konserndirektør i Arla Foods, med ansvar for konsumentområdene Sverige og Finland. Den 15. september 2013 tiltrådte Johan Clarin som konserndirektør for Operations. Clarin har bakgrunn fra blant annet Accenture, og kom fra stillingen som ansvarlig for produksjon og logistikk i Sony Mobile.

Marianne Romslo-Macarie, som ble utnevnt som midlertidig konserndirektør for HR 1. februar 2013, ble tilsatt på fast basis med virkning fra 1. mai 2013. Romslo-Macarie begynte i Orkla 2. januar 2013, og kom fra stillingen som daglig leder av Nike Norge. Hun har tidligere erfaring fra blant annet Oakley Europe SNC.

Den 2. januar 2014 ble det annonsert at Åge Korsvold ønsket å fratre som konsernsjef i Orkla ASA. Korsvold ble konstituert som konsernsjef den 30. april 2012, og styret besluttet i august samme år å forlenge engasjementet.

Siden mai 2012 har Orkla under Korsvolds ledelse gjennomført store strukturelle endringer i tråd med strategien som styret besluttet høsten 2011. Selskapet er nå i ferd med å bli et rendyrket merkevareselskap. Den 5. februar 2014 utnevnte styret i Orkla ASA Peter A. Ruzicka til ny konsernsjef. Han tiltrådte i stillingen 10. februar 2014. Ruzicka har over 24 års erfaring fra detaljhandelen. Han har også vært medlem av Orklas styre siden 2008, og i perioden 2003-2005.

Konsernledelsen består nå i tillegg av forretningsområdelederne Atle Vidar Nagel-Johansen (Orkla Foods), Stig Ebert Nilssen (Orkla Home & Personal), Christer Åberg (Orkla Confectionery & Snacks), Pål Eikeland (Orkla Food Ingredients) og Paul Jordahl (Orkla International) samt konserndirektørene Terje Andersen (CFO), Karl Otto Tveter (Juridisk), Ole Petter Wie (Business Development), Håkon Mageli (Kommunikasjon og Corporate Affairs), Johan Clarin (Operations) og Marianne Romslo-Macarie (HR).

Styret takker alle ansatte for innsatsen og oppnådde resultater i 2013.

KOMPETANSE

En kontinuerlig utvikling av konsernets kompetanse er nødvendig for å styrke konkurransekraften. I dette ligger også kontinuerlig utvikling av faglig og ledelsesmessig kompetanse, samt å skape en hverdag hvor de ansatte får brukt sin kompetanse optimalt.

Det er gjennom året gjort flere tiltak som vil bidra til å utvikle konsernets samlede kompetanse og konkurransekraft.

Gjennom sammenslåing av en rekke av Orklas selskaper har det i 2013 blitt skapt større og mer robuste enheter, som vil danne grunnlag for sterkere fagmiljøer, mer attraktive arbeidsplasser og en styrket konkurransekraft. Dette gjelder KiMs Norge, Sætre og Nidar til Orkla Confectionery & Snacks Norge, OLW og Göteborgs Kex til Orkla Confectionery & Snacks Sverige, Chips AB og Panda til Orkla Confectionery & Snacks Finland, Stabburet og Rieber & Søn Norge til Orkla Foods Norge, Abba Seafood, Procordia og Frödinge til Orkla Foods Sverige og Beauvais foods og Rieber & Søn Danmark til Orkla Foods Danmark.

De nye ledergruppene er supplert med ekstern kompetanse for å sikre sterke og mangfoldige lederteam og bidra til nye impulser og energi til organisasjonen.

Kompetanseutviklingen til hver enkelt medarbeider skjer primært i den daglige utførelsen av jobben. Orkla har hatt et klart fokus på å åpne karriereveier innad i konsernet, og vil aktivt bidra til en bedre flyt av talenter på tvers av konsernets ulike selskaper og forretningsområder.

Det drives i tillegg en rekke treningsprogrammer gjennom Orkla Academies, som skal sikre selskapene avgjørende kompetanse innen ledelse og viktige fagdisipliner. Utover å gi deltagerne et faglig utbytte er programmene arenaer for utvikling av felles holdninger, arbeidsformer og bedriftskultur på tvers av selskapsgrensene. Orkla har over mange år bygget opp en stolt tradisjon for kompetansebygging gjennom konsernets akademier. Akademiene har i år vært drevet i tradisjonell form, men det vil foretas en totalevaluering av kompetanseprogrammene i 2014 for å sikre at programmene er effektive, relevante og underbygger konsernets strategi og målsettinger.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE (REDEGJØRELSE OM FORETAKSSTYRING)

Orklas styringsordning bygger på prinsipper nedfelt i den norske anbefalingen vedrørende eierstyring og selskapsledelse, og harmonerer i stor grad med gjeldende internasjonale føringer for god "corporate governance". En samlet redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse er gitt på side 31 i denne årsrapporten. Redegjørelsen vil bli gjenstand for behandling på ordinær generalforsamling i 2014.

LØNN OG GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret har etablert et eget kompensasjonsutvalg, som behandler alle vesentlige forhold knyttet til lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte før formell styrebehandling og beslutning.

I tråd med norsk aksjelovgivning har styret også utarbeidet en egen erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, inntatt i note 6 i regnskapet for Orkla ASA, som vil bli lagt frem og behandlet på ordinær generalforsamling i 2014. I samme note gis også en oversikt over godtgjørelser og avtalefestede forhold.

REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernregnskapet for 2013 er avlagt i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS). Morselskapets regnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens § 3-9 (forenklet IFRS). I orientering om regnskapsprinsipper i note 1-5 er viktige forhold relatert til den regnskapsmessige behandlingen etter IFRS, beskrevet.

DISPONERING AV ÅRETS TOTALRESULTAT

Orkla ASA hadde i 2013 et totalresultat på 2.535 mill. kroner. Styret foreslår følgende disponering (mill. kroner):

Dekkes fra egenkapital	0
Avsetning for utbytte	2.535
Sum	2.535

Orkla ASA hadde pr. 31.12.2013 en egenkapital på 23,9 mrd.

kroner. Styret har vurdert at Orkla ASA har en forsvarlig egenkapital og likviditet ved utgangen av 2013.

Styret foreslår at det for regnskapsåret 2013 utdeles et ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje.

UTSIKTER FOR 2014

Utviklingen internasjonalt viser en moderat økonomisk oppgang. I Europa er det tegn til økt vekst, men det er fortsatt usikkerhet knyttet til den økonomiske utviklingen. Det forventes en fortsatt moderat vekst i USA. Veksten i fremvoksende økonomier har avtatt noe det siste året, men den vil fortsatt ligge over industrilandene de neste årene. Norsk økonomi har hatt en avtagende vekst i 2013, og veksttakten ventes å bli moderat også i tiden fremover. I andre nordiske land ventes noe økt vekstrate. Utviklingen i det nordiske dagligvaremarkedet er ventet å være relativt stabil også i 2014.

I begynnelsen av 2013 annonserte ICA og NorgesGruppen at de ønsket å inngå et innkjøpssamarbeid i Norge. Som et motsvar til dette, annonserte COOP Norge Handel og Rema 1000 i 4. kvartal 2013 at de også kommer til å initiere et innkjøpssamarbeid om Konkurransetilsynet godkjenner ICA/ NorgesGruppen-samarbeidet. Dersom Konkurransetilsynet godkjenner de to avtalene, vil antall innkjøpsaktører reduseres fra fire til to i dagligvaremarkedet i Norge. Konkurransetilsynet har den 13. februar varslet stans av avtalen mellom ICA og NorgesGruppen. Det kan ta noe tid før endelig avgjørelse foreligger i saken.

Kjøpene av Jordan og Rieber & Søn, samt planlagte og igangsatte omstruktureringer, styrker Orklas konkurransekraft. Oppkjøpene bringer også med seg et betydelig synergi-potensial og realiseringen av synergiene vil fortsette i 2014. De internasjonale råvarekostnadene i 2013 har totalt sett vært relativt stabile, men med varierende utvikling blant de forskjellige råvaregruppene. FAOs råvareprisindeks ligger fortsatt på et høyt nivå. Det er usikkert hva slags effekt

regjeringsskiftet i Norge har på vårens jordbruksoppgjør. Orkla vil kompensere eventuelle økte råvarepriser med prisøkninger.

De ulike forretningsområdene er i større eller mindre grad eksponert for valutarisiko, og i løpet av 2013 har en svekkelse av den norske kronen medført økte innkjøpskostnader. Det er ventet at den norske kronen forblir svak i 2014, og at nivået vil være lavere enn i 2011 og 2012.

Konsernet kommuniserte ambisiøse vekstmål både for organisk omsetningsvekst og for økning i driftsmargin på Orkla Investor Day i London 26. september 2013. Konsernet målsetter en årlig organisk omsetningsvekst på 2-5 % fra 2016 samt en økning i driftsmargin til et nivå på 15,0-17,5 % innen 2016 for Orkla Foods, Orkla Confectionery & Snacks og Orkla Home & Personal. De igangsatte restrukturerings tiltakene innen merkevareområdet styrker plattformen for videre vekst.

Sapa (JV) målsetter å levere årlige synergier på om lag 1 mrd. kroner i sum innen utgangen av 2016. Dette skal oppnås gjennom å optimalisere produksjon og innkjøpsaktiviteter, restrukturerings og effektivisering av driften samt øke marginene gjennom optimalisering av produktporteføljen. Sapa (JV) har allerede annonsert flere fabrikknedleggelse i Europa i 2013 og det er ventet ytterligere restrukturerings tiltak i 2014.

Orkla har en robust finansiell stilling, med likviditetsreserver og forpliktete kredittlinjer for å dekke kjente kapitalutlegg i 2014.

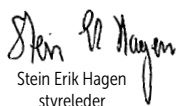
¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

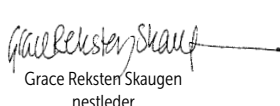
²Tall i parentes er for tilsvarende periode foregående år.

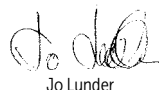
³Justert for kjøpte og solgte virksomheter samt valutaomregningseffekter.

⁴[Netto rentebærende gjeld]/Egenkapital.

Oslo, 5. februar 2014
I styret for Orkla ASA

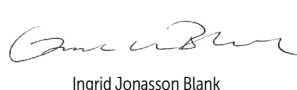

Stein Erik Hagen
styreleder

Grace Reksten Skaugen
nestleder

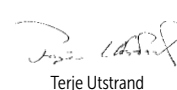

Jo Lunder

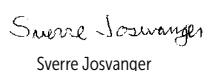

Jesper Ovesen

Peter A. Ruzicka

Ingrid Jonasson Blank

Lisbeth Valthier Pallesen

Terje Utstrand

Sverre Josvanger

Gunn Liabø

Laila Fast Petrovic

Åge Korsvold
konsernsjef

FLUOR
Solidox

• Antibakt. Fluorid
• Beplytter emaljen
• Minder
• Irritation

Konsernledelsen

Les mer om konsernledelsen på side 118

års-
rapport

PETER A. RUZICKA (49)
*Konsernsjef**

**Fra 10.02.14*

TERJE ANDERSEN (56)
*Konserndirektør,
Økonomi & Finans*

OLE PETTER WIE (48)
*Konserndirektør,
Business Development*

28

2013

KARL OTTO TVETER (49)
Konserndirektør, Juridisk

HÅKON MAGELI (49)
*Konserndirektør,
Kommunikasjon og
Corporate Affairs*

**MARIANNE
ROMSLO-MACARIE (45)**
Konserndirektør, HR

JOHAN CLARIN (42)
Konserndirektør, Operations

CHRISTER ÅBERG (47)
*Konserndirektør,
Orkla Confectionery & Snacks*

**ATLE VIDAR
NAGEL-JOHANSEN (51)**
Konserndirektør, Orkla Foods

29

PAUL JORDAHL (52)
*Konserndirektør,
Orkla International*

PÅL EIKELAND (54)
*Konserndirektør,
Orkla Food Ingredients*

STIG EBERT NILSSEN (49)
*Konserndirektør,
Orkla Home & Personal*

Eierstyring og selskapsledelse

(Redegjørelse for foretaksstyring)

Orklas prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse skal legge grunnlaget for langsiktig verdiskaping til beste for aksjonærer, ansatte og samfunnet for øvrig. Prinsippene kan ikke erstatte arbeidet med å fremme en sunn forretningsmessig bedriftskultur, men må ses i sammenheng med dette. Åpenhet, transparens, ansvarlighet og likebehandling underbygger tilliten til konsernet, både internt og eksternt.

1. REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Orkla er underlagt rapporteringskrav om eierstyring og selskapsledelse etter regnskapsloven § 3-3b samt «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», jf. løpende forpliktelser for børsnoterte selskaper pkt. 7. Regnskapsloven er tilgjengelig på www.lovdata.no. «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse», sist revidert 23. oktober 2012, er tilgjengelig på www.nues.no.

Denne redegjørelsen vil bli gjenstand for behandling på ordinær generalforsamling i Orkla 10. april 2014. Selskapets revisor har vurdert hvorvidt opplysningene gitt i denne redegjørelsen vedrørende regnskapsloven § 3-3b er konsistent med opplysninger gitt i årsregnskapet. Revisors uttalelse er inntatt på side 107.

Styret i Orkla har et aktivt forhold til god eierstyring og selskapsledelse, og vil til enhver tid påse at Orkla følger kravene oppstilt i regnskapsloven § 3-3b og «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». Dette skjer ved at temaet god eierstyring og selskapsledelse er en integrert del av beslutningsprosessen i saker styret har til behandling. I tillegg er prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse gjenstand for årlig vurdering og diskusjon i styret. Styret i Orkla har også behandlet denne teksten i styremøte.

Redegjørelsen nedenfor følger anbefalingens systematikk, omfatter hvert enkelt punkt i anbefalingen, og gir en beskrivelse av Orklas etterlevelse. Orkla ønsker å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling gjennom ansvarlig forretningsdrift, systematisk forbedringsarbeid knyttet til

bl.a. ytre miljø, klima og energi, og gjennom å investere i lønnsomme forretningsprosjekter som kan skape positive ringvirkninger for samfunnet. Konsernets holdninger til samfunnsansvar er konkretisert gjennom dokumentene "Etske retningslinjer" og "Samfunnsansvar i Orkla". Dokumentene er tilgjengelige på Orklas nettsider under «Samfunnsansvar», og er nærmere beskrevet i egen redegjørelse for Samfunnsansvar i Orkla, jf. regnskapsloven § 3-3c, og i Orklas bærekraftsrapport. Redegjørelsen og bærekraftsrapporten gjør samtidig rede for hvordan konsernet har arbeidet med viktige ansvarstemaer i 2013.

2. VIRKSOMHET

Orklas vedtektsbestemte formål er som følger: «Selskapets formål er å drive virksomhet som omfatter: Industri, handel, skogbruk, transport, finansiering, erverv og salg av verdipapirer og andre investeringer, kjøp, salg, utvikling og drift av fast eiendom, drift av aviser, blader og andre media, tjenesteytelser, og enhver annen virksomhet i sammenheng med det her nevnte. Virksomheten drives av selskapet selv eller gjennom dets datterselskap i inn- og utland.»

I tråd med formålsparagrafen driver Orkla virksomhet innen flere områder. Konsernets kjernevirksomhet er merkevarer, men konsernet har fortsatt virksomhet innen aluminium, energi, eiendom og finansielle investeringer. I 2011 kommuniserte Orkla at konsernet fremover vil fokusere på og allokere sine ressurser til merkevarevirksomhet. I tråd med denne strategien er det i løpet av 2012 og 2013 gjennomført betydelige kjøp av virksomheter innenfor merkevareområdet, samtidig med at virksomhet som ligger utenfor konsernets kjerneområde, etter hvert fases ut. Styret vil vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å foreslå en justering av formålsparagrafen når slik utfasing er gjennomført.

I 2013 er det arbeidet med å tydeliggjøre Orklas visjon og strategiske pilarer. Orklas visjon er "å gjøre hver dag bedre ved å tilby lokale merkevarer som er sunnere, lettere å like og enklere å velge". Orkla fikk høsten 2013 ny logo og visuell identitet for å tydeliggjøre merkevarefokus og Orklas visjon. Orkla skal være bedre og skape større verdier enn konkurrentene og andre det er naturlig å sammenligne seg med. Dette skal oppnås gjennom målrettet arbeid innenfor fire strategiske pilarer: (1) Lokale merker og Innovasjoner, (2) Kunder og Marked, (3) Drift og Effektivitet, og (4) Mennesker og Ledelse.

Opplysninger som Orkla plikter å gi etter regnskapsloven § 3-3b om redegjørelse for foretaksstyring, er hensyntatt i denne redegjørelsen og følger anbefalingens systematikk der dette er naturlig. Nærmere beskrivelse av plasseringen av de punkter det etter regnskapsloven § 3-3b skal gis opplysninger om, følger nedenfor:

- 1.** «en angivelse av anbefaling og regelverk om foretaksstyring som foretaket er omfattet av eller for øvrig velger å følge,»: Redegjørelsens pkt. 1, Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse.
- 2.** «opplysninger om hvor anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1 er offentlig tilgjengelig»: Redegjørelsens pkt. 1, Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse.
- 3.** «en begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalinger og regelverk som nevnt i nr. 1»: Det er to avvik fra anbefalingen som er nærmere redegjort for i kursiv i pkt. 6, Generalforsamling og pkt. 14, Selskapsovertakelse.
- 4.** «en beskrivelse av hovedelementene i foretakets, og for regnskapspliktige som utarbeider konsernregnskap eventuelt også konsernets, systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen»: Redegjørelsens pkt. 10, Risikostyring og internkontroll.
- 5.** «vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjeloven kapittel 5»: Redegjørelsens pkt. 6, Generalforsamling.
- 6.** «sammensetning til styre, bedriftsforsamling, representantskap og kontrollkomité; eventuelt arbeidsutvalg for disse organer, samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruksjoner og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid»: Redegjørelsens pkt. 8, Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet og pkt. 9, Styrets arbeid.
- 7.** «vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskifting av styremedlemmer»: Redegjørelsens pkt. 8, Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet.
- 8.** «vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis»: Redegjørelsens pkt. 3, Selskapskapital og utbytte.

3. SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Konsernets egenkapital pr. 31.12.2013 var på 30,8 mrd. kroner. Det ble for regnskapsåret 2012 utbetalt 2,50 kroner pr. aksje i ordinært utbytte. Orkla har i mange år fulgt en konsistent aksjonær- og utbyttepolitikk.

Orklas aksjonærer skal over tid oppnå konkurransedyktig avkastning på sin investering gjennom en kombinasjon av utbytte og verdiøkning på aksjen. Styret har foreslått at det for regnskapsåret 2013 deles ut et utbytte på 2,50 kroner pr. aksje. Utbyttet vil bli utbetalt 25. april til de aksjonærer som er registrert som eiere på generalforsamlingsdatoen.

Styrefullmakter til kjøp av egne aksjer er begrenset til

definerte formål, og er ikke gitt for et tidsrom lengre enn frem til neste generalforsamling. Det er lagt til rette for at generalforsamlingen skal kunne stemme over hvert enkelt formål som fullmakten skal dekke.

På den ordinære generalforsamlingen i 2013 fikk styret fullmakt til å kjøpe tilbake inntil 100.000.000 egne aksjer, slik at selskapet kan erverve og holde inntil 10 % av aksjekapitalen. Fullmakten er begrenset til definerte formål, og gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2014. Aksjer som erverves under fullmakten, forutsettes amortisert eller benyttet til oppfyllelse av insentivprogrammer for ansatte, herunder konsernets aksjeprogram for ansatte. Hvert formål ble behandlet som egen sak på generalforsamlingen.

Slik fullmakt er gitt hvert år siden 1998. Orkla har ikke ervervet egne aksjer under gjeldende fullmakt, men har i gjennomsnitt de siste fem årene kjøpt tilbake 0,3 % av utestående aksjer pr. år. Orkla eide 4.972.106 egne aksjer pr. 31.12.2013.

Frem til og med generalforsamlingen i 2011 ble det regelmessig gitt fullmakt til styret til å forhøye aksjekapitalen gjennom nytegnning av aksjer. Formålet har vært å muliggjøre en enklere saksbehandling dersom det blir aktuelt å videreutvikle konsernets satsingsområder ved erverv av virksomhet mot vederlag i nytegnede aksjer, eller ved for øvrig å forhøye aksjekapitalen ved rettede emisjoner. Styret vil ikke foreslå for generalforsamlingen å gjeninnføre denne i 2014. Spørsmål om kapitalforhøyelser må forelegges generalforsamlingen for vedtak.

Transaksjoner i egne aksjer skjer i markedet til børskurs, i tråd med god børsskikk i Norge. Det er for øvrig ingen bestemmelser i Orklas vedtekter som regulerer tilbakekjøp eller utstedelse av aksjer.

4. LIKEBEHANDLING AV AKSJEIEIERE OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Orkla har én aksjeklasse, og hver aksje gir én stemme. Pålydende er 1,25 kroner pr. aksje. Det er gjort nærmere rede for stemmerett på generalforsamlingen under pkt. 6 «Generalforsamling».

Selskapets politikk er å ikke vanne ut eksisterende aksjonærer. Det har i henhold til dette ikke vært gjennomført reelle kapitalforhøyelser i selskapet i nyere tid. Dersom styret skulle ønske å foreslå for generalforsamlingen at eksisterende aksjeeieres fortrinnsrett ved kapitalutvidelse fravikes, vil slike forslag begrunnes ut fra selskapets og aksjeeiernes felles interesser, og begrunnelsen vil fremgå av innkallingen til generalforsamlingen.

For å unngå skade på selskapets omdømme er Orkla opptatt av åpenhet og varsomhet i forbindelse med investeringer hvor det foreligger forhold som kan bli oppfattet som et uheldig nært engasjement, eller nær relasjon, mellom selskapet og et styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse. I styreinstruksen i Orkla ASA er det derfor utarbeidet saksbehandlingsregler for slike transaksjoner. Orklas styreinstruks er tilgjengelig på Orklas hjemmeside under «Investor». Ifølge instruksen skal styrets leder informeres om slike transaksjoner og ta stilling til den videre håndtering av saken. Dersom saken gjelder styrets leder, påhviler plikten styrets nestleder. Det er gjort nærmere rede for transaksjoner mellom nærstående i konsernnotat 37. Ved ikke uvesentlige transaksjoner mellom selskapet og aksjeeier, aksjeeiers morselskap,

styremedlem, ledende ansatte eller nærstående av disse vil styret sørge for at det foreligger en verdivurdering fra uavhengig tredjepart. Tilsvarende vil styret legge til rette for verdivurdering fra uavhengig tredjepart ved ikke uvesentlige transaksjoner mellom selskaper i konsernet der det er minoritetsaksjonærer.

Styreinstruksen slår videre fast at et styremedlem ikke må delta i behandling eller avgjørelse av et spørsmål som har slik betydning for egen del, eller for noen nærstående, at medlemmet må anses å ha fremtredende personlig eller økonomisk interesse i saken. Det påhviler det enkelte styremedlem fortløpende å vurdere om det foreligger slike forhold som objektivt sett er egnet til å svekke den allmenne tillit til styremedlemmets habilitet, eller som kan åpne for interessekonflikter i forbindelse med styrets saksbehandling. Slike forhold skal tas opp med styrets leder. I henhold til konsernets etiske retningslinjer skal ansatte på eget initiativ informere sin overordnede om eventuell inhabilitet eller interessekonflikt, og skal ikke delta i behandling av slike saker.

5. FRI OMSETTELIGHET

Alle Orkla-aksjene har like rettigheter og er fritt omsettelige. Det foreligger ingen særlige vedtektsfestede omsetningsbegrensninger. I vedtektene § 3 annet avsnitt heter det at «Styret kan helt eller delvis nekte godkjenning av aksjeoverdragelse dersom selskapet i henhold til lov eller forskrift gitt i medhold av lov er gitt skjønnsmessig adgang til å nekte slik godkjenning eller anvende andre omsetningsbegrensninger.» I den forbindelse opplyses at industrikonsesjonslovens bestemmelser om krav til styresamtykke ved aksjeerverv som overstiger 20 % i selskapet, kommer til anvendelse som følge av Orklas eierinteresser i vannfall. Omsetning av Orkla-aksjen er nærmere beskrevet på Orklas nettsider under «Investor».

6. GENERALFORSAMLING

Orkla søker å legge til rette for at flest mulig aksjeeiere kan utøve sine rettigheter ved å delta på generalforsamlingen, og at generalforsamlingen blir en effektiv møteplass for aksjeeiere og styret. Generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mai. Innkalling og saksdokumenter gjøres tilgjengelige på Orklas nettsider senest 21 dager før generalforsamlingen. Frist for påmelding er tre virkedager før generalforsamlingen. Det gis mulighet til å stemme på hver enkelt kandidat til verv i valgkomitéen og styret. Revisor og medlemmer av styret og valgkomitéen er til stede på generalforsamlingen.

Tidligere ble generalforsamlingen åpnet av bedriftsforsamlingens leder, i henhold til vedtektene. Som ledd i utviklingen av bedriftsforsamlingen ble vedtektene

endret, og generalforsamlingen åpnes nå av styrets leder, i henhold til allmennaksjelovens regler. Generalforsamlingen velger deretter møteleder.

Stemmerett for transporterte aksjer kan utøves når transporten er registrert i verdipapirsentralen (VPS) innen fristen for påmelding til generalforsamlingen, eller dersom ervervet er meldt VPS og blir godtgjort på generalforsamlingen. Etter norsk lov kan det kun stemmes for aksjer som er registrert på eiers navn. Aksjer som er registrert på en forvalterkonto (nominee), må omregistreres i VPS for å kunne oppnå stemmerett. Se nærmere om dette i innkallingen til generalforsamlingen og på Orklas nettsider.

års-
rapport

Aksjeeiere som ikke selv kan delta på generalforsamlingen, kan avgi stemme ved bruk av fullmakt. Orkla oppnevner styrets leder eller møteleder til å stemme for aksjeeierne. Fullmaktsskjemaet er utformet slik at det kan gis stemmeinstruks for hver enkelt sak som skal behandles. Aksjeeiere som ikke hadde anledning til å møte på den ordinære generalforsamlingen i 2013, kunne, i tillegg til å gi fullmakt, avgi direkte forhåndsstemme på selskapets hjemmeside eller VPS Investortjenester. Styret har besluttet at aksjonærene også i 2014 kan gi slik direkte forhåndsstemme. Det gis nærmere informasjon om bruk av fullmakt, forhåndsstemmegivning og aksjeeiers rett til å få behandlet saker på generalforsamlingen, både i innkallingen og på Orklas nettsider.

34

I henhold til vedtektene § 12 annet ledd kan styret beslutte at dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen, ikke sendes til aksjeeierne når dokumentene gjøres tilgjengelige på selskapets internett-sider. Dette gjelder også dokumenter som etter lov skal inntas i eller vedlegges innkallingen til generalforsamlingen. En aksjeeier kan likevel kreve å få tilsendt dokumenter som gjelder saker som skal behandles på generalforsamlingen. Vedtektsbestemmelsen fraviker hovedregelen i allmennaksjeloven kapittel 5 om at årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning og styrets erklæring etter § 6-16a skal sendes samtlige aksjeeiere senest én uke før generalforsamlingen.

2013

Slik allmennaksjeloven åpner for, ble det på ordinær generalforsamling i 2013 fattet vedtak om at styret kan beslutte å sende innkalling til ekstraordinær generalforsamling med minst to ukers varsel dersom styret i samsvar med allmennaksjeloven § 5-8a har besluttet at det skal være adgang til elektronisk stemmegivning på generalforsamlingen. Vedtaket gjelder frem til ordinær generalforsamling i 2014. Styret vil foreslå et tilsvarende vedtak på generalforsamlingen i 2014.

Medlemmer fra styret er til stede på generalforsamlingen,

men normalt har ikke hele styret deltatt. Saker til behandling på generalforsamlingen har til nå ikke skapt behov for dette. Styrets leder, daglig leder og leder av de ulike forretningsområdene er alltid til stede for å svare på eventuelle spørsmål.

7. VALGKOMITÉ

Orkla har en vedtektsfestet valgkomité valgt av generalforsamlingen. Generalforsamlingen vedtok nærmere retningslinjer for valgkomitéen i 2010. Retningslinjene ble oppdatert av generalforsamlingen i 2013 som følge av beslutningen om å avvikle Orklas bedriftsforsamling. Instruks for valgkomitéen er tilgjengelig på Orklas nettsider under «Investor». Valgkomitéen skal bestå av av to til fem medlemmer, som velges for inntil to år av gangen. Generalforsamlingen velger komitéens leder og medlemmer, og fastsetter dens godtgjørelse. Komitéen har som oppgave å avgi følgende begrunnede innstillinger:

Innstilling til generalforsamlingen:

- Valg av aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer til selskapets styre
- Valg av medlemmer til og leder av valgkomitéen
- Godtgjørelse til styret og valgkomitéen

Innstilling til det organ som velger styrets leder:

- Valg av styrets leder og nestleder (valgkomitéen suppleres med en representant utpekt av de ansattevalgte medlemmer av styret)

I instruks for valgkomitéen er det fastsatt nærmere retningslinjer for forberedelse og gjennomføring av valg til både valgkomitéen og styret, samt kriterier for valgbarhet, generelle krav til innstillingene, antall medlemmer i komitéen og funksjonstid, samt nærmere saksbehandlingsregler for valgkomitéens arbeid. Informasjon om valgkomitéens sammensetning, hvem som er på valg og hvordan innspill og forslag kan gis til valgkomitéen, gjøres tilgjengelig på Orklas nettsider under «Investor».

Valgkomitéen er sammensatt med sikte på at hensynet til aksjonærfellesskapets interesser skal bli ivaretatt, og sammensetningen oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet av selskapets ledelse og styre. Ingen av medlemmene i valgkomitéen er medlem av styret i Orkla ASA. Daglig leder eller andre ledende ansatte er ikke medlem av komitéen. På side 120 er det redegjort for valgkomitéens sammensetning og antall aksjer valgkomitéens medlemmer eier i Orkla ASA pr. 31.12.13.

8. BEDRIFTSFORSAMLING OG STYRE, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

På generalforsamlingen i 2013 ble det vedtatt å avvikle

Orklas bedriftsforsamling, i tråd med avtale inngått med de ansattes organisasjoner. Bedriftsforsamlingen ble avviklet umiddelbart etter valget av aksjonærvalgte medlemmer til styret og styreleder i mai 2013. Generalforsamlingen skal som følge av dette, velge aksjonærvalgte medlemmer til styret direkte. Styrets leder er foreslått valgt av generalforsamlingen.

Styret er sammensatt med sikte på å skulle ivareta aksjonærfellesskapets interesser og selskapets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold. Styresammensetningen oppfyller anbefalingens krav til medlemmenes uavhengighet av selskapets ledelse, hovedaksjeeiere og vesentlige forretningsforbindelser. To av styrets medlemmer defineres som ikke-uavhengige av selskapets hovedaksjeeiere. Samtlige av styrets medlemmer defineres som uavhengige av selskapets ledelse eller vesentlige forretningsforbindelser. Det er få tilfeller av inhabilitet under behandling av saker i styret. Representanter for den daglige ledelse er ikke medlemmer av selskapets styre.

Leder, nestleder og øvrige aksjonærvalgte medlemmer av styret kan etter vedtektene § 4 velges for en periode på inntil to år. Bedriftsforsamlingen har siden 2007 praktisert ett års funksjonstid for aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer, begrunnet i at en årlig vurdering av styrets samlede sammensetning vil gi større fleksibilitet. Det er ingen øvrige vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer.

Det følger videre av vedtektene § 4 at styrets aksjonærvalgte medlemmer skal eie aksjer i selskapet med det formål å bidra til økt økonomisk fellesskap mellom aksjeeierne og styremedlemmene. Det er på side 116 gitt en mer utfyllende beskrivelse av det enkelte styremedlems aksjeeie i Orkla, bakgrunn, kvalifikasjoner, funksjonstid, uavhengighet, hvor lenge de har vært styremedlem i Orkla, og eventuelle vesentlige oppdrag i andre selskaper og organisasjoner. På side 116 fremgår opplysninger om det enkelte styremedlems deltakelse på styremøter.

Konsernets ansatte har i henhold til norsk lov og gjeldende bedriftsdemokratiordning rett til å velge fire medlemmer av styret i Orkla ASA samt en observatør. Det er redegjort for sammensetningen av selskapets styrende organer på side 120.

9. STYRETS ARBEID

Styrets oppgaver

Styrets oppgaver er vedtatt i styreinstruks som blant annet regulerer styrets ansvar og plikter, og styrets saksbehandling, herunder hvilke saker som skal styrebehandles og regler for innkalling og møtebehandling. Styreinstruksen inneholder også regler for daglig leders informasjonsplikt

til styret og plikten til å sørge for at styrets vedtak blir iverksatt. I tillegg er det bestemmelser med det formål å påse at selskapets ansatte og andre involverte parter får tilstrekkelig informasjon om styrets vedtak, samt påse at retningslinjene for forberedelse av styresaker blir fulgt. Styrets øvrige instruksjon og klargjøring av plikter, fullmakter og ansvar overfor daglig ledelse skjer gjennom løpende kommunikasjon.

Styret vedtar en årlig møte- og arbeidsplan, som blant annet omfatter strategiarbeid, forretningsmessige problemstillinger og kontrollarbeid. I 2013 er det avholdt åtte møter i henhold til styrets arbeidsplan, hvorav ett møte over to dager for å behandle strategiske spørsmål, og ett ekstraordinært styremøte. Det er til sammen behandlet 94 saker. Innholdet i styrets arbeid er nærmere omtalt i årsberetningen.

Styresakene forberedes av daglig leder og konsernsekretariatet i samråd med styrets leder. Styreinstruksen inneholder bestemmelser om saksbehandlingsregler i forbindelse med inhabilitet og sam- og parallellinvesteringer. Dette er nærmere beskrevet ovenfor under pkt. 4 «Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående». Styret har opprettet to faste styreutvalg, som er nærmere beskrevet nedenfor. Utvalgene fatter ingen vedtak, men fører på styrets vegne tilsyn med administrasjonens arbeid og forbereder saker for behandling i styret innen sine saksområder. I utvalgenes saksforberedende arbeid har de anledning til å trekke på ressurser i selskapet, og hente råd og anbefalinger fra kilder utenfor selskapet.

Kompensasjonsutvalget

Kompensasjonsutvalget ledes av styrets nestleder Grace Reksten Skaugen, og har i tillegg Stein Erik Hagen og Terje Utstrand som medlemmer. Konsernets personaldirektør er utvalgets sekretær. Utvalgets sammensetning oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet, og samtlige av utvalgets medlemmer anses uavhengige av ledende ansatte. Utvalgets mandat er tatt inn i styreinstruksen og er i korte trekk følgende:

- Forberede behandling av lønn og vilkår for konsernsjefen, slik at et samlet styre én gang årlig deltar i evaluering av konsernsjefen og beslutninger som gjelder konsernsjefens ansettelsesvilkår
- Forberede behandlingen av prinsipielle spørsmål knyttet til lønnsnivå, bonussystemer, pensjonsvilkår, ansettelsesavtaler og lignende for ledere i Orkla

Utvalget skal for øvrig behandle særlige spørsmål knyttet til kompensasjon for ansatte i konsernet i den grad utvalget finner at disse berører forhold av særlig betydning for konsernets konkurranseposisjon, profil, rekrutteringsevne mv.

Revisjonsutvalget

Revisjonsutvalget ledes av Jesper Ovesen, og har i tillegg Peter A. Ruzicka (frem til 10.02.14) og Gunn Liabø som medlemmer. Leder av konsernets internrevisjon er sekretær for revisjonsutvalget. Utvalgets sammensetning oppfyller anbefalingens krav til uavhengighet og kompetanse. Valgkomitéens innstilling til styrevalg gir opplysninger om hvilke styremedlemmer som oppfyller kravene til uavhengighet og kompetanse til å sitte i revisjonsutvalget. Utvalgets mandat er tatt inn i styreinstruksen og er i korte trekk følgende:

års-
rapport

- Forvisse seg om at intern og ekstern regnskapsrapportering er hensiktsmessig organisert, effektivt gjennomført og holder god faglig kvalitet
- Overvåke effektivitet og relevans av internrevisjonens arbeid og av selskapets opplegg for risikostyring
- Følge opp og kvalitetsvurdere den lovbestemte revisjonen av konsernselskap og av konsernets regnskaper
- Bidra til å sikre eksterne revisors uavhengighet, og påse at de til enhver tid gjeldende regler og retningslinjer vedrørende ytelser av tilleggstjenester fra revisor til konsernet eller konsernselskapene følges
- Eventuelt iverksette undersøkelser og foreslå tiltak knyttet til punktene ovenfor
- Årlig gjennomgå og eventuelt oppdatere sitt mandat, og legge sine anbefalinger vedrørende mandatet frem for styret

36

Styrets egnevaluering

Styret gjennomfører årlig en evaluering av sin virksomhet og kompetanse, og drøfter forbedringer i organisering og gjennomføring av styrearbeidet, både på individuelt plan og som gruppe, i forhold til de mål som er satt for arbeidet. Resultatet gjøres tilgjengelig for valgkomitéen. En ekstern person benyttes med jevne mellomrom til å tilrettelegge for egnevalueringen.

2013

10. RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Orklas desentraliserte ansvarsstruktur forutsetter at virksomheten i alle deler av konsernet møter overordnede finansielle og ikke-finansielle krav, og drives med utgangspunkt i konsernets felles normer og verdier. Ledelsen i det enkelte selskap har ansvar for risikostyring og internkontroll i selskapet, og skal på denne måten bidra til å sikre:

- Utnyttelse av forretningsmessige muligheter
- Målrettet, sikker, kvalitets- og kostnadseffektiv drift
- Pålitelig finansiell rapportering
- Overholdelse av gjeldende lover og regler
- Drift i tråd med Orklas styrende dokumenter, herunder krav til etikk og samfunnsansvar

Orklas risikostyringssystem er grunnleggende for oppnåelse av disse målsettingene. For å sikre løpende

oppfølging i det enkelte selskap er det krav om at alle styrer i operative datterselskaper minst én gang pr. år skal foreta en grundig analyse av selskapets risikobilde og internkontroll, i tillegg til den risikoanalyse som er integrert i selskapets beslutningsprosesser.

I Orklas styrende dokumenter er det lagt stor vekt på å tydeliggjøre hvilke krav som gjelder for Orklas virksomheter, og hvem som har ansvaret for oppfølging av de ulike kravene. Det er videre lagt vekt på å gjøre dokumentene brukervennlige og lett tilgjengelige. De styrende dokumentene er samlet i webportalen The Orkla Way. The Orkla Way er tilgjengelig for samtlige ansatte via intranett, og også via internett med pålogging.

Risikostyring i Orkla

Konsernets risikostyring er ivaretatt gjennom økonomifunksjonene og skal bidra til at risiko av betydning for Orklas målsettinger blir kartlagt, analysert, effektivt håndtert og utnyttet på tvers av forretningsområder og fagdisipliner. Dette innebærer blant annet å:

- Kontinuerlig overvåke viktige risikoindikatorer for eventuelt å revurdere konsernets risikonivå
- Identifisere, kommunisere og følge opp konsernkritiske risikofaktorer for å sikre at tilstrekkelige risikoreduserende tiltak er på plass
- Vedlikeholde instruksjoner og retningslinjer for risikostyring, beredskap og kontinuerlig drift
- Bistå ved implementering av helhetlig risikostyring i løpende drift samt i prosjekter / ved større beslutninger
- Fremlegge Orklas konsoliderte risikoprofil for konsernledelsen, styret og styrets revisjonsutvalg
- Fasilitere spredning av beste risikostyringspraksis på tvers av konsernet
- Påse at formelle risikovurderinger blir gjennomført, presentert, diskutert og konkludert på en enhetlig måte i de respektive konsernselskapers styrer
- Gjennomføre detaljerte risikoanalyser på spesielt utsatte områder
- Sikre at Orklas risikostyring er i henhold til relevante regulatoriske krav samt ønsker fra Orklas interessenter
- Ha ansvaret for utvalgte risikoreduserende tiltak på konsernnivå

HMS

Risikokartlegging er også et viktig verktøy i det forebyggende HMS-arbeidet, og HMS-direktøren sørger for en planmessig og kontinuerlig oppfølging av dette. Alle selskaper og virksomheter rapporterer de ti viktigste HMS-risikofaktorene med tilhørende risikoreduserende tiltak som en del av årsrapporteringen.

Internrevisjonen

Som et ledd i konsernets interne kontrollsystem har Orkla en internrevisjonsfunksjon, som samarbeider med ekstern revisor. Konsernets internrevisjon har følgende oppgaver:

- Kontrollere at interne kontrollrutiner som reduserer risiko, faktisk er etablert og fungerer som forutsatt
- Bistå styret, konsernledelsen og forretningsområdene med revisjonsfaglig kompetanse og kapasitet, herunder oppfølging og kontroll i utvalgte konsernselskap
- Være mottaker av og følge opp meldinger under konsernets varslingsystem for brudd på konsernets etiske retningslinjer ("whistle-blowing"). Informasjon om dette er tilgjengelig på Orklas nettsider under «Samfunnsansvar»
- Koordinere valg av – og følge opp – eksterne revisorer i konsernselskapene i tråd med revisjonsutvalgets anvisninger
- Være sekretær for revisjonsutvalget

Internrevisjonen er uavhengig av "linjen", da revisjonssjefen rapporterer til styrets revisjonsutvalg.

Etikk og samfunnsansvar

Det arbeides systematisk med etikk og samfunnsansvar i Orkla. Det vises til egen redegjørelse for samfunnsansvar i Orkla samt til Orklas bærekraftsrapport for 2013.

Regnskapsrapporteringsprosessen

Orklakonsernets regnskap blir avlagt etter gjeldende IAS/IFRS regelverk.

Konsernets styringsdokumenter er samlet i The Orkla Way, og inneholder krav og rutiner for avleggelse av både perioderapportering og årsoppgjørsmelding. I tillegg er det utarbeidet en Orkla Regnskap Standard, hvor blant annet Orklas ti hovedprinsipper for økonomisk rapportering er nedfelt. Rapportering av regnskapsmessig informasjon skjer gjennom konsernets felles rapporteringssystem Hyperion Financial Management (HFM). Samtlige selskaper rapporterer tall i HFM hver måned, basert på output fra egne ERP-systemer. HFM har en overordnet kontoplan, og har innebygde kontrollsystemer i form av sjekk-kontoer og sjekkrapporter, som skal sikre at informasjonen er konsistent. Rapporteringen utvides i årsoppgjøret for å dekke inn ulike krav til tilleggsopplysninger.

Konsolidering og kontroll av regnskapsinformasjon skjer på flere nivåer i forretningsområdene.

Opplæring og videreutvikling av regnskapskompetanse i konsernet fra sentralt hold skjer gjennom Orkla Finance Seminar, Orkla Finance Academy, Årsoppgjørsdag, kurs i

HFM, samt Orkla Regnskap Utvalg. Dette kommer i tillegg til den opplæringen som skjer i forretningsområdene.

11. GODTGJØRELSE TIL STYRET

Det er informert om alle godtgjørelser til styret i note 6 til regnskapet for Orkla ASA. Det fremgår her at styrets godtgjørelse ikke er resultatavhengig, og at det ikke er utstedt opsjoner til medlemmer av styret.

12. GODTGJØRELSE TIL LEDEDE ANSATTE

Styrets kompensasjonsutvalg avgir innstilling om konsernsjefens betingelser til styret, og fører tilsyn med de generelle vilkårene for andre ledende ansatte i konsernet. Styret vurderer konsernsjefen og hans betingelser én gang pr. år. I styrets erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, jf. note 6 i regnskapet for Orkla ASA, er det redegjort for godtgjørelsene til ledende ansatte og konsernets betingelsespolitikk, herunder omfang og innretning av bonus- og aksjevaldierte ordninger. Det er satt tak på resultatavhengige godtgjørelser. Styrets erklæring gjøres tilgjengelig for aksjonærene samtidig med innkalling til ordinær generalforsamling.

13. INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Orkla setter seg som mål å ha en regnskapsmessig og finansiell rapportering som investorene har tillit til. Orklas regnskapsførsel har høy grad av gjennomskiktighet, og fra og med 2005 har Orkla avlagt regnskap i tråd med International Financial Reporting Standards (IFRS). Styrets revisjonsutvalg følger, på styrets vegne, arbeidet med selskapets rapportering.

Orkla bestreber seg på å kommunisere aktivt og åpent med markedet. Selskapets års- og kvartalsrapportering gir omfattende informasjon om de ulike sider ved virksomheten. Selskapets kvartalspresentasjoner overføres direkte over internett, og er sammen med års- og kvartalsrapporter tilgjengelige på Orklas nettsider under «Investor». Selskapets generalforsamling ble i 2013 overført direkte over internett, og simultanoversatt til engelsk. Orkla arrangerer normalt investordag hvert annet år. Under investordagen får markedet en dyptgående gjennomgang av konsernets strategiske retning og operasjonelle utvikling. Presentasjonene fra kapitalmarkedsdagen overføres direkte på selskapets nettsider.

I tillegg arrangeres regelmessig analytiker- og investorturer til utvalgte fabrikk- og anlegg i Orkla, for ytterligere å øke markedets kjennskap til Orklas virksomheter. Alle aksjeeiere og andre aktører i finansmarkedet likebehandles når det gjelder tilgang til finansiell informasjon. Konsernets avdeling for Investor Relations sørger for jevnlig kontakt med selskapets aksjeeiere, potensielle investorer, analytikere

og finansmarkedet for øvrig. Styret orienteres jevnlig om denne virksomheten. Finansiell kalender for 2014 ligger på Orklas nettsider, under «Investor».

14. SELSKAPSOVERTAKELSE

Styret vil ikke søke å forhindre eller vanskeliggjøre at noen fremsetter tilbud på selskapets virksomhet eller aksjer. Dersom en overtakelsessituasjon som omtalt i pkt. 14 i anbefalingen skulle oppstå, vil styret, i tillegg til å følge relevant lovgivning og regelverk, søke å følge anbefalingens regler, herunder innhente en verdivurdering fra uavhengig sakkyndig. På det grunnlag avgir styret en anbefaling om aksjeeierne bør akseptere tilbudet eller ikke. Det foreligger ingen ytterligere skriftlige retningslinjer for fremgangsmåte ved eventuelle overtakelsestilbud.

Det er ikke funnet hensiktsmessig å utarbeide eksplisitte hovedprinsipper for hvordan Orkla vil opptre ved et eventuelt overtakelsestilbud utover det som her fremgår. Styret slutter seg for øvrig til anbefalingens formuleringer på dette punkt.

15. REVISOR

Styret har fastsatt hvorledes ekstern revisor skal rapportere regelmessig til styret. Hver høst legger ekstern revisor frem for styret sin vurdering av risiko, internkontroll og kvalitet knyttet til finansiell rapportering i Orkla, og legger

samtidig frem sin plan for revisjonsarbeidet kommende år. I tillegg deltar ekstern revisor i styrets behandling av årsregnskapet. Ved begge anledninger påser styret at aktuelle spørsmål kan drøftes med ekstern revisor uten at administrasjonen er til stede.

Ekstern revisor og konsernsjef deltar i alle møter i styrets revisjonsutvalg. Vedrørende internrevisors arbeid vises det til avsnittet ovenfor om risikostyring og internkontroll.

Orkla har utarbeidet retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Nærmere oppfølging er delegert til revisjonsutvalgets sekretær, som er leder av internrevisjonen. Revisjonsutvalgets sekretær godkjenner alle vesentlige oppdrag på forhånd, og mottar en årlig oversikt fra ekstern revisor over andre tjenester enn revisjon som er levert til Orkla, og kommenterer dette særskilt i sin årlige rapport til revisjonsutvalget og styret. Det er redegjort for selskapets bruk og honorering av ekstern revisor i note 6 til regnskapet for Orkla ASA. Generalforsamlingen får en redegjørelse om revisors totale godtgjørelser fra konsernet, fordelt på lovbestemt revisjon og andre oppgaver i sam-svar med lovkrav. I forbindelse med revisors deltakelse i revisjonsutvalget og styrets behandling av årsregnskapet bekrefter revisor også sin uavhengighet.

Samfunnsansvar i Orkla

Orkla definerer samfunnsansvar som å oppnå lønnsomhet på en måte som er i tråd med grunnleggende etiske verdier og med respekt for mennesker, miljø og samfunn. Gjennom ansvarsfull drift og systematisk forbedringsarbeid skal konsernet bidra til bærekraftig produksjon av mat og dagligvarer.

Orkla har i 2013 fortsatt det kontinuerlige forbedringsarbeidet knyttet til menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og anti-korrupsjon både i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Viktige temaer for konsernet har vært bærekraftig produksjon av jordbruksråvarer og fisk, helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen og god ivaretagelse av egne ansatte i forbindelse med omstrukturering av konsernets virksomhet. Samtidig har Orkla ytterligere forsterket satsingen på ernæring og helse, og oppnådd betydelig fremgang i arbeidet med å utvikle sunn, trygg og velsmakende mat.

RAPPORTERING OM SAMFUNNSANSVAR

Orkla er underlagt rapporteringskrav om samfunnsansvar etter regnskapsloven § 3-3c. Dette innebærer krav om å redegjøre for "hva foretaket gjør for å integrere hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter." Redegjørelsen i dette kapitlet svarer på disse kravene¹. Orkla har i tillegg valgt å redegjøre for arbeidet med mattrygghet, ernæring og helse, som er viktige ansvarstemaer for Orkla gitt konsernets tyngde innenfor produksjon av matvarer.

Selskapets revisor har vurdert hvorvidt opplysningene gitt i denne redegjørelsen vedrørende regnskapsloven § 3-3c er konsistent med opplysninger gitt i årsregnskapet. Revisors uttalelse er inntatt på side 107.

Styret i Orkla har et aktivt forhold til konsernets samfunnsansvar, og vil til enhver tid påse at Orkla følger kravene i regnskapsloven § 3-3c. Dette skjer gjennom en årlig vurdering av fremdriften i arbeidet med samfunnsansvar, kvartalsvis gjennomgang av utviklingen i viktige HMS-indikatorer og løpende diskusjon av enkeltsaker som vurderes å ha vesentlig betydning for virksomheten.

ORKLAS TILNÆRMING TIL SAMFUNNSANSVAR

Orklas retningslinjer for samfunnsansvar beskriver de overordnede prinsippene for hvordan konsernets selskaper skal ivareta hensynet til menneske- og arbeidstakerrettigheter, helse, miljø og sikkerhet (HMS), antikorrupsjon og andre viktige ansvarstemaer i sin daglige drift. Retningslinjene er basert på FNs menneskerettighetserklæring, ILOs kjernekonvensjoner og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. De er vedtatt av Orklas styre, og gjelder for hele konsernet, inkludert heleide datterselskaper. Orkla har vært tilsluttet FN-initiativet Global Compact siden 2005.

Orkla er en ledende produsent av mat og forbruksvarer i Norden. Konsernet ønsker å bidra til en bærekraftig utvikling, fremfor alt innenfor verdikjeden for mat, hvor mer effektiv ressursutnyttelse i alle ledd vil kunne gi store miljø- og velferdsgevinster. De globale utfordringene knyttet til forbrukerhelse, klimaendringer og ressursknapphet medfører kommersiell risiko for konsernet, men også innovasjons- og effektiviseringsmuligheter. Orkla bidrar til bærekraftig matproduksjon gjennom en høy standard for mattrygghet, utviklingsarbeid knyttet til ernæring og helse, bevisst ressursbruk og forbedringsarbeid i leverandørkjeden.

Basert på en overordnet vurdering av hvilket ansvar Orkla-selskapene har overfor sine interessenter og den forretningsmessige betydningen av bærekraftstrender for konsernets drift, har Orkla identifisert seks hovedtemaer for konsernets samfunnsansvar:

- Medarbeiderutvikling og bedriftskultur
- Arbeidsmiljø, helse og sikkerhet
- Miljø
- Ansvarlige innkjøp
- Mattrygghet
- Ernæring og helse

Status for konsernets arbeid med hvert av temaene er beskrevet i egne avsnitt nedenfor.

Orklas rutiner for å ivareta menneskerettigheter er beskrevet i avsnittet Medarbeiderinvolvering og bedriftskultur og i avsnittet Ansvarlige innkjøp. Konsernets rutiner for å ivareta

¹Redegjørelsen omfatter Orkla ASA og datterselskaper.

arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold er beskrevet i avsnittet Medarbeiderutvikling og bedriftskultur, avsnittet Arbeidsmiljø, helse og sikkerhet og i avsnittet Ansvarlige innkjøp. Orklas rutiner for å ivareta hensynet til det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon er gitt i egne avsnitt.

Styringsrutiner for samfunnsansvar

Øverste leder i hvert av Orklas datterselskaper har ansvar for å implementere konsernets retningslinjer for samfunnsansvar. Arbeidet skal være basert på prinsippene om føre-vår og kontinuerlig forbedring, og selskapenes innsats skal rettes mot de områdene der forbedringsbehovet og muligheten til å påvirke er størst. Selskapenes prioritering av ressursbruk skal baseres på en vurdering av både virksomhetens og interessentenes behov.

For å bidra til en god implementering av retningslinjene gjennomføres det intern opplæring både i regi av konsernet og selskapene. Orkla har i 2013 gjennomgått rutinene for intern opplæring i samfunnsansvar og etikk, og startet utvikling av nye opplæringsverktøy. Disse vil bli tatt i bruk i 2014. I alt har ca. 2.440² ledere og medarbeidere deltatt i opplæringsaktiviteter knyttet til samfunnsansvar og etikk i 2013, mot 740 i 2012. Dette representerer ca. 14,6 % av totalt antall ansatte. Den store økningen fra 2012 til 2013 skyldes blant annet at noen av selskapene har gjennomført etikkopplæring for alle ansatte. Den opplæringen som er gjennomført de siste årene, har ført til økt intern bevissthet og kunnskap om samfunnsansvar og bærekraftsspørsmål og en mer enhetlig tilnærming til arbeidet.

Orkla har utviklet en metode for å analysere bærekraftsrelatert risiko og muligheter i enkeltelskaper. Denne metoden ble i 2012 testet ut i utvalgte selskaper, med godt resultat. Metoden er utformet slik at selskapets ansvar overfor viktige interessentgrupper gjennom hele selskapets verdikjede kartlegges. Orkla bistår enkeltelskaper i bruk av metoden. Fremdriften i utrulling av metoden er svakere enn målsatt. For 2014 er det planlagt å gjennomføre analysearbeid i tre selskaper. For å øke selskapenes evne til å gjennomføre denne typen analyse på egen hånd vil konsernet i perioden 2014–2015 også gjennomføre opplæring av fagpersoner i selskapene.

Orkla følger opp selskapenes arbeid med samfunnsansvar gjennom rutiner for årlig intern statusrapportering. Rapporteringsrutinene ble i 2013 forbedret gjennom innføring av nye måleindikatorer og mer enhetlige rutiner for rapportering på selskapsnivå.

MEDARBEIDERUTVIKLING OG BEDRIFTSKULTUR

Orkla hadde ved utgangen av 2013 16.756 medarbeidere, fordelt på ca. 140³ virksomheter⁴ i 28 land. Orkla ønsker

å legge til rette for at medarbeidere på alle nivåer og i alle deler av konsernet får bruke sine evner, utvikle seg og være en del av et godt og inkluderende arbeidsmiljø. Dette er både et ansvar og viktig for å utvikle konsernets konkurranseevne.

Orklas overordnede prinsipper for ivaretagelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter er beskrevet i Orklas menneskerettighetspolicy. Denne gir retningslinjer for hvordan selskapene bør håndtere de menneske- og arbeidstakerrettighetene som vurderes som mest relevante for selskapenes daglige drift. Dette omfatter menneskeverd, menings- og ytringsfrihet, retten til liv, frihet og sikkerhet, kompetanseutvikling, personvern, mangfold og ikke-diskriminering, samråd og medarbeiderinvolvering, arbeidsvilkår, bekjempelse av barnearbeid og vern om marginaliserte befolkningsgrupper. Konsernet har utarbeidet detaljerte retningslinjer for det interne bedriftsdemokratiet i Orkla og for hvordan arbeidet med rekruttering, kompetanseutvikling, lønn og betingelser skal skje.

Orklas etiske retningslinjer beskriver konsernets krav og forventninger til den enkelte leder, medarbeider og styremedlem knyttet til viktige menneske- og arbeidstakerrettigheter, som respekt og toleranse, likestilling og ikke-diskriminering, og krav knyttet til miljø og antikorrupsjon. Disse dokumentene er tilgjengelige for alle selskapene gjennom konsernets internettbaserte styringsportal.

Orkla utarbeidet i 2013 en ny strategi for organisasjons- og lederutvikling, som skal bidra til å utvikle nødvendig kompetanse, lederkapasitet og ledelsessystemer for å realisere konsernets overordnede strategiske ambisjoner. Samtidig er konsernets HR-kompetanse styrket ved å øke antallet HR-ledere i selskapene og utvide Orklas sentrale HR-funksjon. Orklas talentbase for lederstillinger er styrket i løpet av året gjennom ekstern rekruttering og adferdsrelaterte aktiviteter. Arbeidet med å utvikle dyktige ledere og en kompetent organisasjon vil fortsette i 2014 gjennom et program for bevisstgjøring rundt ønsket adferd, fornyelse av Orklas kompetanseprogram og gjennomgang av konsernets betingelsespolitikk.

Orkla har i 2013 gjennomført betydelig omstilling av virksomheten. Sapa AS ble i september etablert som et nytt selskap, basert på et 50/50 joint venture mellom Norsk Hydro

²Estimat basert på innrapporterte tall fra sentrale fagfunksjoner og konsernets selskaper.

³Virksomheter der Orkla har mer enn 50 % eierandel.

⁴Inkluderer både produksjonseenheter og administrative enheter.

og Orkla. Rieber & Søn er integrert i Orklas øvrige matvarevirksomheter. Innenfor forretningsområdet Orkla Confectionery & Snacks er flere selskaper slått sammen, og det er etablert ett nytt selskap i hvert av de nordiske landene. Også innenfor de øvrige forretningsområdene er det gjennomført omstillingsaktiviteter. Hensikten med endringene er å forbedre konsernets konkurranseevne gjennom mer effektiv organisering, økt kompetanse innenfor viktige forretningsprosesser og utvikling av sterke selskaper med en god bedriftskultur. Det er lagt vekt på å oppnå en god integrasjon mellom de organisasjonene som er slått sammen, både med tanke på systemer, arbeidsmiljø og bedriftskultur. Omstillingsarbeidet har medført ekstra innsats fra et stort antall ledere og medarbeidere, og er gjennomført med et godt resultat. Arbeidet med å etablere god bedriftskultur og velfungerende interne systemer vil fortsette i 2014. Orkla vil i 2014 også gjennomføre en medarbeiderundersøkelse for å kartlegge trivsel og utviklingsbehov i organisasjonen.

Likestilling og mangfold

Mangfold og en bedriftskultur preget av respekt og likeverd er viktig for Orkla for å lykkes i konkurransen om arbeidskraften og for å utnytte medarbeidernes potensial til beste for konsernet og den enkelte. Orkla godtar ikke noen form for trakassering eller annen oppførsel som kan oppfattes som truende eller nedverdiggende. Alle ansatte har krav på rettfærdig og lik behandling. Orklas holdninger til mangfold, likeverd og ikke-diskriminering er beskrevet i konsernets retningslinjer for samfunnsansvar og menneskerettighetspolicy, og kravene til styremedlemmer, ledere og ansatte er beskrevet i konsernets etiske retningslinjer. Orkla hadde i 2013 ingen saker knyttet til likestilling eller diskriminering⁵.

Orkla har som mål at alle ansatte skal være sikret lønn som svarer til de lønns- og tariffbestemte mål som blant annet er trukket opp av arbeidsgiverorganisasjoner og andre instanser i de respektive land. Ved lønnsfastsettelse legger Orkla vekt på kompetanse, stillingens kompleksitet, jobbutførelse og konkurransedyktighet i markedet, uavhengig av kjønn, bakgrunn eller funksjonsevne.

Orkla ønsker å ha en god kjønnsbalanse på alle nivåer i organisasjonen, og legger vekt på dette ved rekruttering og utvikling av medarbeidere. Likestilling og mangfold er tema i forbindelse med opplæring i Orklas etiske retningslinjer. Slik opplæring ble i 2013 gjennomført for 1.500 ledere og medarbeidere, sammenlignet med 350 året før. Blant annet gjennomførte Orklas indiske matvareselskap MTR Foods i 2013 etikkopplæring for alle sine ansatte. Orkla Foods Sverige har i 2013 utarbeidet en plan for likestillingsarbeidet med vekt på å sikre lik lønn for likt arbeid og øke mangfoldet i ledergrupper og avdelinger med skjev kjønnsfordeling. Orkla Foods Danmark har i 2013 utarbeidet

en policy for likestilling som skal bidra til å forbedre kjønnsbalansen blant ledere.

Orkla hadde ved årsskiftet 46,5 % kvinnelig ansatte og 53,5 % mannlig ansatte, tilsvarende nivå som i 2012⁶. Kvinneandelen blant operatører var 42,1 %, mens andelen blant administrativt ansatte var 53,9 %. Andelen kvinner blant ledergruppe-medlemmer på konsern-, forretningsområde- og selskapsnivå var ved utgangen av året 27,1 %, sammenlignet med 28,6 % i 2012. Kvinneandelen for ledere totalt på alle nivåer i konsernets virksomheter var 36,3 %, mot 34,7 % i 2012.

For å sikre en videre positiv utvikling på dette området har Orkla tatt initiativ til et samarbeidsprosjekt med fem andre norske selskaper. I 2013 har selskapene i samarbeid med stiftelsen AFF ved Norges Handelshøyskole gjennomført en kartlegging blant ledere i de seks selskapene. Resultatene fra prosjektet har gitt selskapene verdifull kunnskap om hvilke forhold som fremmer en god kjønnsbalanse blant ledere. Orkla vil i 2014 presentere dette forskningsmaterialet for virksomhetenes ledere og HR-funksjoner, og bruke innsikten fra prosjektet til å utarbeide en plan for det videre likestillingsarbeidet.

Samråd og medarbeiderinvolvering

God intern kommunikasjon og samarbeid mellom ledelse og ansatte er avgjørende for Orklas muligheter til å lykkes, og for trivsel og arbeidsmiljø. Alle Orklas selskaper har etablert arbeidsmiljøutvalg eller andre formelle ordninger for regelmessig dialog og samarbeid mellom ledelse og tillitsvalgte. Ansatte er også representert i Orklas styre og i andre styrende organer. Organisasjonsendringer som kan påvirke medarbeidernes ansettelsesforhold, drøftes med tillitsvalgte, og rutinene for slik drøfting er nedfelt i de kollektive samarbeidsavtalene inngått mellom ledelsen og fagorganisasjonene i det enkelte selskap. Normal varslingsperiode for ansatte etter at drøftingen med tillitsvalgte er avsluttet, er minimum to uker før endringene gjennomføres.

I forbindelse med omorganiseringen av de to forretningsområdene Orkla Home & Personal og Orkla Confectionery & Snacks er det i 2013 opprettet kontaktutvalg mellom ledelse og tillitsvalgte i begge forretningsområdene. Fra før eksisterer slike kontaktutvalg i Orkla Foods, Orkla Food Ingredients og Orkla International. Flere av selskapene har i 2013 også forbedret sine rutiner for intern kommunikasjon og samarbeid mellom ledelse og tillitsvalgte.

⁵Basert på årlig intern rapportering fra selskapene av tvister, rettssaker, tilsynssaker og lignende forhold.

⁶2012-tallene er justert for Sapa (JV).

Hovedtemaet for dialogen mellom Orklas ledelse og tillitsvalgte i 2013 har vært omstillingen i konsernet. Ledelsen på konsern- og selskapsnivå har involvert de tillitsvalgte i gjennomføringen av organisasjonsendringene gjennom regelmessige drøftelsesmøter. Konsernet har bidratt med støtte til omstillingstiltak for å hjelpe dem som er blitt overtallige, med å finne nytt arbeid.

Orkla har som mål at alle medarbeidere skal få regelmessig tilbakemelding på det arbeidet de utfører. For å nå dette målet vil konsernet i 2014 øke lederens kunnskap om konsernets rutiner for medarbeidersamtaler gjennom informasjon og opplæring.

Kompetanseutvikling

For å videreutvikle Orklas konkurransekraft og lykkes i å realisere konsernets strategi, er det viktig at den enkelte medarbeider og leder har rett kompetanse. Dette gjelder på alle nivåer i organisasjonen.

Arbeidet med å utvikle individuelle ferdigheter er primært knyttet til den trainingen hver enkelt medarbeider får gjennom det daglige arbeidet. Selskapene gjennomfører i tillegg opplæring i temaer som er relevante for driften, blant annet innenfor kvalitets-, mattrygghets- og produksjonssystemer, helse, miljø og sikkerhet, prosjektledelse og salgsrelaterte oppgaver. Flere av selskapene gjennomfører dessuten program for yrkesfaglig opplæring, enten i samarbeid med offentlige utdanningsinstitusjoner eller i egen regi. Orkla tilrettelegger sentrale kompetanseprogram innenfor ledelse og viktige fagområder. I alt 393 medarbeidere deltok på Orklas sentrale kompetanseprogram i 2013, sammenlignet med 540 året før. Orkla vil i 2014 gjennomgå konsernets sentrale kompetanseprogram for å øke læringseffekten av kursene.

Antikorrupsjon og konkurranserett

Verdiskaping i Orkla skal skje i henhold til konsernets etiske retningslinjer og gjeldende lovverk. Orkla har nulltoleranse for korrupsjon, avtaler om prissamarbeid, markedsdeling, eller andre tiltak som begrenser den frie konkurransen. Orklas overordnede mål for arbeidet med antikorrupsjon og konkurranserett er å utvikle en bedriftskultur preget av godt skjønn og evne til å håndtere vanskelige situasjoner for å unngå regelverksbrudd og fremme sunn forretningspraksis. Konsernets interne krav og retningslinjer på dette området er beskrevet i Orklas antikorrupsjonsmanual, konkurranserettsmanual og etiske retningslinjer. Alle Orklas ansatte er pålagt å følge prinsippene i disse dokumentene, som er tilgjengelige i Orklas nettbaserte portal for styrende dokumenter.

Ledelsen i det enkelte selskap har ansvar for å kommunisere de etiske retningslinjene til alle ansatte og gjøre kravene i

antikorrupsjons- og konkurranserettsmanualene kjent for alle medarbeidere som kan være eksponert for risiko.

For å forebygge brudd på korrupsjons- og konkurranserettsregelverk gjennomfører konsernet opplæring av ledere og medarbeidere i stillinger som kan være eksponert for risiko på dette området. Antikorrupsjon inngår som et fast tema i Orklas lederopplæring og i konsernets generelle opplæring i samfunnsansvar. I 2013 er opplæring i antikorrupsjon gjennomført for i alt 1.320 ledere og medarbeidere. Dette representerer 7,9 % av konsernets totale antall ansatte. Blant annet gjennomførte Orklas indiske matvareselskap MTR Foods et program for opplæring i samfunnsansvar og etikk for sine ansatte, der antikorrupsjon var ett av flere temaer. Konkurranserett inngår som fast tema i Orklas kompetanseprogram for salg og innkjøp. I tillegg gjennomfører Orklas juridiske avdeling egne kurs i dette temaet for ledere og nøkkelpersoner. I 2013 er opplæring i konkurranserett gjennomført for 144 ledere og nøkkelmedarbeidere. Orkla har i 2013 startet utvikling av et e-læringsprogram i antikorrupsjon og konkurranserett, som skal implementeres i 2014.

Orkla krever at leverandører har nulltoleranse for korrupsjon gjennom Orklas etiske leverandørkrav (Supplier Code of Conduct). Leverandørene følges opp basert på en risikovurdering, og det er et langsiktig mål at alle Orklas leverandører signerer konsernets etiske retningslinjer.

I forbindelse med oppkjøp og større investeringer gjennomfører Orkla en vurdering av risiko for å bli involvert i brudd på regelverk for korrupsjon og konkurranserett som en del av konsernets due diligence-rutiner. Orklas selskaper skal i henhold til konsernets interne retningslinjer gjennomføre nødvendige risikoreduserende tiltak for å forhindre at uavhengige forretningspartnere, herunder kunder og joint venture-partnere, tar del i korrupsjon eller andre illegale eller uetiske aktiviteter i forbindelse med sine forretninger med Orkla. Orkla har i 2013 ikke hatt saker knyttet til korrupsjons- eller konkurranseregulering⁷.

ARBEIDSMILJØ, HELSE OG SIKKERHET

Et trygt arbeidsmiljø for alle ansatte, innleid personell og leverandører er avgjørende for en bærekraftig verdiskaping. Orklas ambisjon er å drive virksomheten med null skader. Dette skal vi oppnå gjennom å sørge for god styring av risiko, gjennom systematisk arbeid for å forebygge skader og arbeidsrelaterte sykdommer, og involvering av alle ansatte.

De overordnede kravene som stilles til selskapene, er gitt i Orklas HMS-policy. Retningslinjene skal sikre kontroll, og sørge for kontinuerlig forbedring over tid. Det skal utarbeides mål og aktivitetsplaner, etableres systemer

og kontrollrutiner, gjennomføres tiltak og rapporteres om aktiviteter innen HMS. Alle ansatte, kontraktarbeidere og leverandører skal bevisstgjøres sitt HMS-ansvar. Det forventes at alle våre ledere har et sterkt engasjement i HMS-arbeidet, og at alle medarbeidere engasjeres i HMS-aktiviteter på arbeidsplassen.

I tråd med Orklas desentraliserte styringsstruktur har hvert enkelt selskap et selvstendig ansvar for sitt HMS-arbeid. Et grunnleggende prinsipp er at arbeidet skal være forebyggende. Risikovurderinger er derfor et nøkkelement i HMS-arbeidet, og alle enheter i Orkla skal gjennomføre slike tiltak. Risikoanalysen danner grunnlaget for tiltak som må iverksettes, og skal hjelpe virksomhetene i forbedringsarbeidet gjennom å prioritere de viktigste tiltakene og etablere gode handlingsplaner.

HMS-arbeidet følges opp gjennom regelmessig rapportering i virksomhetenes styrer og via interne revisjoner ledet av Orklas sentrale HMS-funksjon.

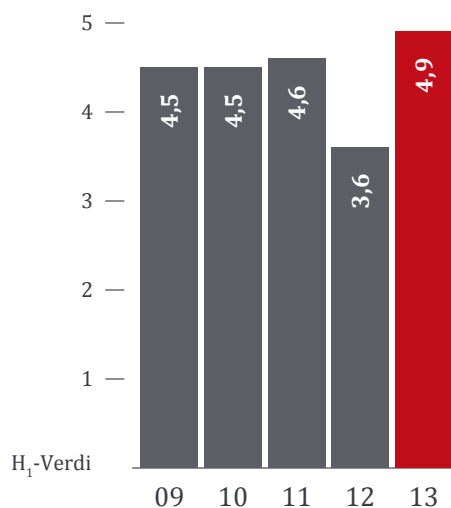
I 2013 fortsatte det langsiktige og kontinuerlige forbedringsarbeidet i henhold til konsernets målsetting og krav. Orkla har i løpet av året utarbeidet en felles HMS-standard og retningslinjer som skal gjelde for alle forretningsområder og virksomheter. Implementeringen av disse vil starte i 2014. Opplæring og kompetanseheving er en viktig del av dette arbeidet og bygger på kunnskap og erfaringer på tvers av hele konsernet. HMS-arbeidet følges opp i Orklas styre, gjennom kvartalsvis rapportering av status.

Sikkerhet

I 2013 har Orkla hatt svært få alvorlige skader, men flere nestenulykker som kunne ha fått et alvorlig utfall. Disse hendelsene viser at det skadeforebyggende arbeidet fortsatt må ha full oppmerksomhet i alle deler av organisasjonen. Hendelser blir gransket med tanke på læring og for å unngå at tilsvarende skjer igjen. Registrering og oppfølging av alle typer skader og uønskede hendelser er en viktig del av forbedringsarbeidet. Dette bidrar til økt forståelse for risiko og bevisstgjøring av organisasjonen.

Orkla oppnådde en H1-verdi (antall personskader med fravær pr. million arbeidstimer) på 4,9 i 2013, sammenlignet med 3,6 i 2012. H2-verdien (antall personskader med fravær, behov for medisinsk behandling eller arbeidsbegrensning pr. million arbeidstimer) ble 11,5 i 2013, sammenlignet med 12,7 i 2012. Registrering av skader med behov for medisinsk behandling eller arbeidsbegrensning er fortsatt ikke godt nok innarbeidet i hele organisasjonen, så vi forventer at dette tallet kan variere i tiden fremover. Selv om antall arbeidsulykker i Orkla ikke er på et tilfredsstillende nivå, har mange selskaper hatt en positiv utvikling gjennom

Antall arbeidsskader (H1-verdier¹) innen Orkla*

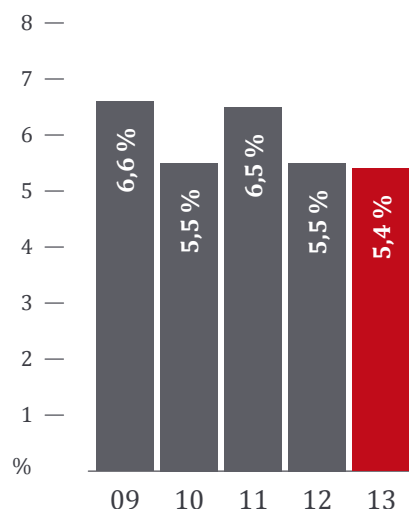

*Tall som rapportert i perioden 2009-2012.

¹Antall skader med fravær pr. million arbeidstimer.

45

Sykefravær for Orkla i Norge*

*Tall som rapportert i perioden 2009-2012.

⁷Basert på årlig intern rapportering fra selskapene av tvister, rettsaker, tilsynssaker og lignende forhold.

2013. Flere av selskapene har ikke registrert noen skader med fravær i løpet av året. Resultatene viser at arbeid etter sentrale HMS-prinsipper, som god orden og renhold, engasjement, kompetanseheving og vilje til å lære av andre, skaper forbedringer. Arbeid etter disse viktige prinsippene skal derfor fortsatt ha fokus og vektlegges i hele organisasjonen, samtidig som nye tiltak blir introdusert for å sikre utviklingen videre mot målet om null skader. Arbeidet med å skape en sterk sikkerhetskultur og forbedre sikkerhetsnivået skal fortsatt ha høyeste prioritet i Orkla.

Arbeidsmiljø og helse

Sykefraværet for virksomhetene i Norge var på 5,4 % i 2013, som er på samme nivå som i 2012.

Det registrerte sykefraværet i Orkla globalt var 3,9 % i 2013, mot 4,3 % i 2012. Det har vært små endringer i sykefraværet i Orkla de siste årene, med de samme variasjonene gjennom året. Det er høyest fravær i vintermånedene og lavest fravær i 3. kvartal. Derimot er det store variasjoner både mellom land og selskaper.

Reglene for registrering av sykefravær og oppfølging av sykemeldte varierer fra land til land, men vi ser at sykefraværet, spesielt i noen av de norske selskapene, er for høyt. Det arbeides kontinuerlig med forbedringstiltak. I Norge følges prinsippene om et inkluderende arbeidsliv (IA) med aktiv fraværsoppfølging og samarbeid med bedriftshelsetjenesten. I praksis handler det om at den enkelte virksomhet får til gode prosesser, der ledelsen og de ansatte deltar aktivt for å etablere tiltak tilpasset deres arbeidsplass.

Orkla ønsker at prinsipper for helsefremmende arbeidsplasser tilpasses virksomhetene i alle deler av verden. En helsefremmende arbeidsplass er viktig for hver enkelt medarbeider, men friske medarbeidere påvirker også arbeidsmiljøet og er nødvendig for å oppnå gode økonomiske resultater. Det systematiske forbedringsarbeidet drives fremfor alt med fokus på forebyggende tiltak og rehabilitering.

MILJØ

Vern om mennesker og miljø er et stort og viktig ansvar. Orklas ambisjoner er å drive virksomheten i tråd med prinsipper for bærekraftig utvikling, og redusere miljøavtrykket fra våre produkter og prosesser.

Eventuelle utslipp registreres og håndteres i henhold til nasjonale og lokale krav. Det ble i 2013 registrert ett forhold som har medført oppfølging fra lokale og nasjonale myndigheter.

Orklas påvirkning på miljøet er primært knyttet til utslipp ved energibruk og transport. I tillegg er bruk av materialer

og knappe naturressurser, inkludert vann, viktige fokusområder som må vurderes i forhold til hele verdikjeden og produktenes livsløp. Lokalt på fabrikkene er avfallshåndtering og tiltak mot støy viktige arbeidsområder.

Flere av Orklas virksomheter arbeider systematisk med å kartlegge energiforbruket og se på muligheter for mer effektiv bruk. Det gjennomføres årlig effektiviserings- og investeringsprosjekter for å redusere energiforbruket og øke energigjenvinningen. Det totale energiforbruket var i 2013 på 1,17 TWh, mot 2,05 TWh i 2012. Omtrent 0,6 TWh av dette kom fra innkjøpt energi. Det ble i 2013 produsert 2,1 TWh ved Orklas egne vannkraftverk i Norge.

Orkla har gjennom flere år utarbeidet et energi- og klimaregnskap basert på den internasjonale GHG-protokollen (Greenhouse Gas Protocol Initiative). Regnskapet blir også rapportert til Carbon Disclosure Project (CDP), en uavhengig organisasjon som gir investorer over hele verden grunnlag for å vurdere hvordan verdens største bedrifter håndterer klimautfordringene.

I 2013 var klimagassutslippene fra Orklas egne virksomheter globalt på 130.000 tonn CO₂-ekvivalenter, som er på samme nivå som i 2012. Utslippene er først og fremst knyttet til produksjon av varmeenergi (fra fossile energibærere) på fabrikkene. Hvis utslipp fra innkjøpt energi inkluderes, er det totale utslippet for 2013 på ca. 258.000 tonn CO₂-ekvivalenter, mot 274.000 tonn i 2012. Endringene i utslippene for 2013 skyldes økt produksjon i land der det benyttes høyere grad av ikke-fornybar energi.

I 2013 har Orkla gjennomført et prosjekt for å få bedre kunnskap om utslipp i hele verdikjeden for å initiere tiltak med best mulig effekt på miljøforhold, som reduksjon i klimagassutslipp og vannforbruk, og bedre ressursutnyttelse. I 2014 vil vi bruke denne kunnskapen til å etablere mål og tiltak for å bidra til en positiv utvikling.

ANSVARLIGE INNKJØP

Rutiner for ansvarlige innkjøp er vesentlig for å oppnå ønsket produktkvalitet og sørge for at produksjonen i alle deler av verdikjeden skjer i tråd med internasjonale normer for menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og antikorrupsjon. Orklas selskaper kjøper et stort antall råvarer, materialer og tjenester fra i alt ca. 21.000 leverandører⁸.

En stor andel av Orkla-selskapenes innkjøp skjer lokalt i det landet der virksomheten er lokalisert. 66 % av konsernets innkjøp kommer fra leverandører i Norden og Baltikum, som er Orklas viktigste markeder⁹.

Orkla utarbeidet i 2009 en policy for ansvarlige innkjøp som alle selskapene i konsernet skal følge. Arbeidet skal baseres på tre hovedprinsipper: (1) Å formidle etiske krav til leverandørene, (2) kartlegge risiko for brudd på kravene, og (3) følge opp risikoleverandører gjennom dialog, revisjon og veiledning. 23 selskaper har implementert, eller er i ferd med å implementere, rutinene for risikokartlegging og oppfølging av leverandører. Disse selskapene står i sum for ca. 85 % av Orklas innkjøp¹⁰. Status for selskapenes arbeid med ansvarlige innkjøp gjennomgås årlig av konsernledelsen gjennom "business area reviews".

Etiske leverandørkrav

Orklas etiske leverandørkrav (Supplier Code of Conduct) beskriver hvilke krav konsernet stiller til leverandører med hensyn til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, miljøhåndtering og antikorrupsjon. Kravene er basert på relevante FN- og ILO-konvensjoner. De ble revidert i 2012 i samarbeid med Initiativ for Etisk Handel (IEH), og er i tråd med IEHs retningslinjer for etisk handel.

Risikokartlegging

Orklas store antall leverandører gjør det viktig å prioritere oppfølging av de leverandørene og råvarekjedene som vurderes som mest risikoutsatt. For å identifisere risikoleverandører gjennomfører selskapene en grov risikovurdering av leverandørporteføljen. Vurderingen er basert på kjente risikoforhold knyttet til land, bransje og produksjonsprosess. Alle leverandører av råvarer og emballasje samt andre viktige leverandører¹¹ har vært gjenstand for en slik overordnet risikovurdering. Nye leverandører er også rutinemessig gjenstand for en overordnet risikovurdering, og de skal akseptere Orklas etiske leverandørkrav.

For potensielle risikoleverandører skal det gjennomføres en mer detaljert risikovurdering. Leverandørene blir bedt om å gjennomføre en selvevaluering basert på en standardisert metode utviklet av organisasjonen Sedex. Ved utgangen av 2013 er i alt 170 av Orklas leverandører registrert i Sedex. Dette utgjør 80 % av de leverandørene som er klassifisert som risikoleverandører (høy risiko for at leverandøren ikke oppfyller Orklas etiske leverandørkrav). Orkla-selskapene følger opp potensielle risikoleverandører gjennom dialog, revisjon og veiledning. Etisk revisjon gjennomføres i tilfeller der selskapet opplever behov for å få en mer detaljert og uavhengig kartlegging av leverandørens rutiner og praksis knyttet til arbeidsvilkår, helse og sikkerhet på arbeidsplassen, vern om ytre miljø og antikorrupsjon. Alle revisjoner oppsummeres i en avviksrapport og forbedringsplan, og leverandøren må forplikte seg til å utbedre de identifiserte avvikene innen en avtalt frist. I perioden 2012–2013 ble det gjennomført i alt 59 etiske leverandørrevisjoner hos Orklas leverandører.

Arbeidet med systematisk risikokartlegging vil fortsette i 2014, med mål om at alle risikoleverandører skal være revidert innen utgangen av året.

Forbedringsarbeid

Gjennom leverandørrevisjoner er det i perioden 2012–2013 avdekket 194 avvik. De avvikene som forekommer hyppigst, er mangel på tilstrekkelig verneutstyr, utilstrekkelige rutiner for brannsikkerhet, førstehjelp og støybeskyttelse, overdreven bruk av overtid, og avvik knyttet til lønn og kompensasjon for overtid. 107 avvik er utbedret, og gjenværende avvik vil bli fulgt opp i 2014.

Orkla er medlem av Initiativ for Etisk Handel og det europeiske bransjesamarbeidet AIM-PROGRESS. Begge disse organisasjonene arrangerer kurs for leverandører i risikoutsatte land og bransjer, og Orkla-selskapene tilbyr sine leverandører å delta på disse kursene.

Orklas selskaper er involvert i enkelte råvarekjeder med komplekse utfordringer. De viktigste målt i innkjøp er kakao, palmeolje, fisk og sjømat, grønnsaker, frukt og bær, og nøtter og frø. I forbindelse med produksjonen av disse råvarene kan det forekomme alvorlige utfordringer knyttet til fattigdom, barnearbeid, brudd på arbeidsstandarder, ikke bærekraftige dyrkings- og fangstmetoder, forringelse av artsrikdom, klimagassutslipp og konflikt om eiendomsretten til jord. Flere av selskapene er engasjert i forbedringsprosjekter knyttet til kakao, palmeolje, fisk og sjømat, grønnsaker, og frukt og bær. Dette omfatter bruk av sertifiseringsordninger, deltakelse i bransjeinitiativ og samarbeidsprosjekter der både selskapene, myndigheter og ekspertorganisasjoner er involvert. Orkla har i 2013 gjennomført en kartlegging av risikoforhold og mulige forbedringstiltak for de viktigste risikoråvarene, og vil i 2014 utarbeide overordnede mål og retningslinjer for det videre arbeidet med disse kategoriene.

Opplæring

Orkla etablerte i 2010 et internt nettverk for ansvarlige innkjøp, der innkjøpsmedarbeidere fra selskapene deltar. Nettverket ledes av Orklas sentrale innkjøpsavdeling, og brukes til læring og erfaringsdeling. I tillegg er ansvarlige innkjøp tema ved Orklas lederutviklingsprogram og ved konsernets kompetanseprogram innenfor innkjøp, marketing og salg. I alt ble det i 2013 gjennomført 845 timer opplæring for 82 ledere

⁸Antallet gjelder Orklas merkevarevirksomhet.

⁹Gjelder Orklas merkevarevirksomhet.

¹⁰Gjelder Orklas merkevarevirksomhet.

¹¹Viktige leverandører identifiseres basert på innkjøpets størrelse og produktets betydning for driften.

og medarbeidere. Tilsvarende tall året før var 1.300 timer opplæring for 90 medarbeidere. Arbeidet med opplæring og erfaringsutveksling vil fortsette i 2014.

MATTRYGGHET

Mattrygghet er en grunnleggende forutsetning for all matproduksjon, og krever systematiske kvalitets- og kontrollrutiner gjennom hele verdikjeden. De viktigste risikotemaene er sykdomsfremkallende bakterier, kontaminering fra uønskede stoffer, allergener og fremmedlegemer, og fare for sabotasje.

Trygg matvareproduksjon

Orklas mattrygghetsstandard, Orkla Food Safety Standard, skal sikre et høyt og enhetlig kvalitetsnivå på matproduksjonen ved alle Orklas produksjonsanlegg. Standarden bygger på den internasjonalt anerkjente standarden for trygg mat fra BRC (British Retail Consortium), og er videreutviklet av Orklas sentrale avdeling for mattrygghet for å dekke alle risikoforhold som er spesielt viktige for Orklas matproduksjon. Orklas mattrygghetsstandard stiller strenge krav til produksjonslokaler, ledelsesrutiner, kompetanse og drifts rutiner, prosess og produktkontroll. Standarden inkluderer rutiner for fareanalyse og kontroll med kritiske punkter i produksjonen, såkalte HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points).

Alle selskapene i Orkla som produserer mat, drikke og kosttilskudd, er pålagt å oppfylle kravene i Orklas mattrygghetsstandard, og følges opp gjennom regelmessige revisjoner. Siden Orklas mattrygghetsstandard ble innført i 2004 er det gjennomført i alt 589 revisjoner av egne fabrikker. I 2013 ble det gjennomført 56 mattrygghetsrevisjoner. Forpliktende tiltaksplaner med korrigerende tiltak, ansvar og tidsfrister ble utarbeidet i forbindelse med alle revisjonene.

Orklas interne revisorer for mattrygghet utgjør et team på elleve personer med høy kompetanse på området. Revisorene gjennomgår regelmessig trening med eksterne spesialister. Det har vært god oppslutning om utdannings tilbudet som gis gjennom Orkla Food Safety Training Course, spesielt blant kvalitets- og produksjonsmedarbeidere som har et fagansvar for mattrygghet ved Orklas fabrikker. I 2013 deltok 16 personer på dette kurset, og i alt 92 medarbeidere har gjennomført opplæringen siden kurset ble innført i 2010. Konsernets arbeid med opplæring og oppfølging av mattrygghet i produksjon vil fortsette i 2014.

Mattrygghet i innkjøp

Orkla stiller strenge mattrygghetskrav til alle leverandører av råvarer og emballasje, og har et eget system

for mattrygghet i innkjøp som omfatter risikovurdering, godkjenning og oppfølging av leverandørene. Systemet gjelder for Orklas virksomheter og alle leverandører som produserer mat på vegne av Orkla. Orklas system for mattrygghet i innkjøp består av retningslinjer for risiko-kartlegging og leverandørrevisjoner, revisjonsverktøy, støttedokumenter og en IT-basert portal for registrering av leverandørinformasjon og dokumentasjon av gjennomførte tiltak. Orklas sentrale kompetansesenter for mattrygghet gjennomfører opplæring av kvalitets- og innkjøpsmedarbeidere i bruk av portalen, og utdanner interne mattrygghetsrevisorer. Siden Orklas system for mattrygghet i innkjøp ble innført i 2008 har i alt ca. 300 medarbeidere deltatt på opplæring. Arbeidet med intern opplæring, leverandørrevisjoner og oppfølging vil fortsette på samme måte i 2014.

ERNÆRING OG HELSE

De globale utfordringene knyttet til overvekt og livsstilssykdommer krever innsats fra alle deler av samfunnet. Orkla har som ambisjon å bidra til en sunnere livsstil i befolkningen. Som en ledende produsent av mat, drikke og kosttilskudd i Norden kan Orkla gi et positivt bidrag til folkehelsen ved å utvikle produkter som gjør det enklere for befolkningen å ha et balansert kosthold og oppmuntre forbrukere til å gjøre sunne valg.

Orkla har etablert overordnede prinsipper for selskapenes arbeid med ernæring og helse, men ønsker at hvert enkelt selskap utarbeider mål og tiltak som er tilpasset selskapets produktportefølje, ansvar, markedsmuligheter og praktiske driftsforhold. Orklas konsernledelse følger opp selskapenes arbeid gjennom statusrapportering i "business area reviews". Konsernets sentrale avdeling for ernæring og helse støtter selskapene i form av faglig veiledning og koordinering av felles forsknings- og forbedringsaktiviteter. Orkla vil i 2014 utvikle et felles program for ernæringsfaglig opplæring for medarbeidere som er involvert i innovasjons- og utviklingsarbeid. Hovedområdene for selskapenes arbeid med ernæring og helse er innovasjon, forbrukerveiledning, ansvarlig markedsføring og støtte til helsefremmende tiltak.

Orkla har en aktiv dialog med helsemyndighetene i mange av de landene der konsernet har virksomhet, om rammebetingelsene for virksomheten og arbeidet med å bidra til en sunnere livsstil. I 2013 har Orklas virksomheter deltatt i møter med Helse- og omsorgsdepartementet i Norge, Fødevarestyrelsen i Danmark og Livsmedelsverket i Sverige.

Innovasjon

Orklas matvarevirksomheter jobber systematisk med å redusere mengden salt, sukker, mettet fett og kunstige

tilsetningsstoffer i maten. Utviklingsarbeidet er krevende fordi endringer i matvarene kan påvirke produktenes holdbarhet, smak og konsistens. Utviklingen av sunnere matvarer krever derfor grundige risikovurderinger, testing og innovasjon i råvarebruk, oppskrifter og produksjonsprosesser. Orkla har i perioden 2009–2013 redusert mengden salt i produktene med i alt 260 tonn og redusert mengden mettet fett med 6.500 tonn. Orkla har i løpet av de siste ti årene lansert en rekke nye matvarer og kosttilskudd med gunstige ernæringssegenskaper. Blant annet er det utviklet brødmikser, flere pizzavarianter og frokostblandinger med høyere andel kostfiber. Orkla har også økt satsingen på matvarer for forbrukere med matvareallergier og spesielle ernæringsbehov. Arbeidet med reduksjon av salt og mettet fett vil fortsette i 2014. Orkla målsetter for øvrig å lansere flere sukkerfrie og sukker-reduerte produkter.

Innovasjonsarbeidet knyttet til mat og helse krever god kunnskap om matens påvirkning på kroppen, og Orklas matvarevirksomheter samarbeider med flere eksterne kompetansemiljøer. Orkla Foods Norge leder prosjekt SALTO, et treårig samarbeidsprosjekt mellom flere norske matvarebedrifter og matforskere ved Nofima, SINTEF og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet. Målet er å redusere saltmengden med 25–50 % i hverdagsmat som ost, kokt skinke, posteier og farseprodukter. Orkla Foods Sverige er engasjert i et forskningssamarbeid med Igelösa Forskningscenter om utviklingen av sunne og klimavennlige matvarer, basert på et høyt innhold av vegetabiliske råvarer. Samarbeidet har resultert i lanseringen av matvarer med gunstige ernærings- og miljøegenskaper under merkevaren FELIX Smart Mat. Flere av Orkla-selskapene samarbeider med Antidiabetic Food Centre ved Universitetet i Lund om utvikling av matvarer som kan bidra til å redusere risikoen for fedme, aldersrelatert diabetes og hjerte- og karsykdommer. Orkla Foods Sverige har utnyttet kunnskap fra dette prosjektet til å lansere nye matvarianter under merkevaren Paulúns i 2013. De tre samarbeidsprosjektene vil fortsette i perioden 2014–2015, og forskningsresultatene vil bli benyttet i Orklas innovasjonsarbeid.

Forbrukerveiledning

Orkla-selskapene har forbrukerservicefunksjoner som behandler reklamasjoner og andre henvendelser fra forbrukere, og gir informasjon om næringsinnhold, allergener og andre relevante spørsmål via sine nettsider. Orklas matvareselskaper har de siste årene forbedret deklarasjonen av næringsinnhold på produktemballasjen. I alt 2.800 produkter har utvidet ernæringsmerking i form av den frivillige merkeordningen GDA (Guideline Daily Amount), og 37 produkter er nøkkelhullsmerket. Orkla har i 2013 utarbeidet interne retningslinjer for god, enhetlig

ernæringsmerking av matvarer på tvers av selskaper og produktkategorier. Implementeringen av disse retningslinjene starter i 2014. Orkla har i 2013 også vært engasjert i diskusjonen mellom norske, svenske og danske myndigheter om kriteriene for nøkkelhullsmerkingen, for å bidra til ytterligere forbedring av disse. Orklas virksomheter har gode rutiner for kvalitetssikring av ernærings- og helsepåstander. Orkla har i 2013 vært involvert i fem mindre saker knyttet til regelverket for merking. Ingen av sakene har medført bøter for Orkla¹².

Ansvarlig markedsføring

Orklas markedsføring skal skje på en ansvarlig måte. Orkla er en stor annonsør, og selskapenes markedsføring når et betydelig antall forbrukere. God og ansvarlig markedsføring er viktig for å ivareta forbrukeres informasjonsbehov, vise varsomhet i forhold til barn og unge, og mer generelt skape tillit til Orklas produkter. Konsernet har en restriktiv praksis knyttet til markedsføring rettet mot barn og unge.

Orkla har i perioden 2012–2013 deltatt aktivt i utformingen av nye frivillige retningslinjer for markedsføring av mat og drikke mot barn og unge i Norge og i etableringen av det nye organet Matbransjens Faglige Utvalg, som skal behandle klager på markedsføring av mat og drikke. Orkla er representert både i det nye utvalget og i utvalgets styre.

Orkla har i 2013 vært involvert i seks mindre saker knyttet til markedsføringsregelverk. Ingen av sakene har medført bøter for Orkla¹³. Orkla vil i 2014 sørge for god implementering av de nye frivillige retningslinjene i konsernets virksomheter. Orklas juridiske avdeling og konsernets fagfunksjon for ernæring og helse veileder selskapene i markedsføringsrett og tolking av retningslinjene. I 2014 vil konsernet utarbeide felles interne retningslinjer for ansvarlig markedsføring.

¹²Basert på årlig intern rapportering fra selskapene av tvister, rettssaker, tilsynssaker og lignende forhold.

¹³Basert på årlig intern rapportering fra selskapene av tvister, rettssaker, tilsynssaker og lignende forhold.

Årsregnskap 2013

RESULTATREGNSKAP, RESULTAT PR. AKSJE OG TOTALRESULTAT

Resultatregnskapet presenterer inntekter og kostnader for de selskapene som konsolideres i konsernet, og måler periodens resultat etter IFRS. Alle interne forhold er eliminert. Resultatregnskapet skiller mellom det som anses å være konsernets drift og det som anses å være av mer finansiell karakter. Spesielle forhold i driften er presentert på egen linje som «Andre inntekter og kostnader» fordi de kun i begrenset grad er utsagnskraftige i forhold til å måle konsernets løpende inntjening. Resultat fra investeringer i tilknyttede og felles kontrollerte selskaper énlinjerapporteres adskilt fra driften. Rapporterte resultater fra aksjer og finansielle eiendeler gjelder i hovedsak realiserte eller nedskrevne poster, mens løpende verdiendring presenteres i totalresultatet. Finansinntekter og -kostnader uttrykker hvordan konsernet er finansiert og dels valutaposisjonert, og kan inneholde engangsposter i form av gevinster og tap på finansielle engasjementer. Notene forklarer innholdet i de ulike regnskapslinjene.

Resultat pr. aksje beregnes på grunnlag av majoritetens andel av årsresultatet. **Totalresultatet** presenteres i en egen oppstilling i tilknytning til resultatregnskapet. Oppstillingen viser resultatet av alle inntekter og kostnader som ikke inngår i årsresultatet, og som ikke er transaksjoner direkte mot eierne. Dette gjelder estimatavvik på pensjoner, verdiendring eller tilbakeføring ved realisasjon av aksjer og finansielle eiendeler (resultatreserven), verdiendring eller tilbakeføring ved realisasjon av sikringsinstrumenter (sikringsreserven) og valutadifferanser ved omregning av utenlandske datterselskaper, tilknyttede og felles kontrollerte selskaper.

Tallene for 2012 og 2011 er omarbeidet i forhold til det som ble presentert i årsregnskapet 2012. Dette skyldes endringer i pensjonsstandard (IAS 19) og standard for felles kontrollerte selskaper (IFRS 11), se note 1.

års-
rapport

52

RESULTATREGNSKAP

Beløp i mill. NOK	Note	2013	2012	2011
Salgsinntekter	8	32.216	28.559	29.640
Andre driftsinntekter	8	829	1.337	420
Driftsinntekter		33.045	29.896	30.060
Varekostnader	8	(16.690)	(15.063)	(15.289)
Lønnskostnader	8, 10, 11	(5.918)	(5.088)	(5.330)
Andre driftskostnader	8, 12	(6.171)	(5.468)	(5.539)
Av- og nedskrivninger varige driftsmidler	8, 18, 19	(1.103)	(918)	(975)
Amortisering immaterielle eiendeler	8, 18	(21)	(16)	(17)
Andre inntekter og kostnader	8, 13	(860)	(433)	(375)
Driftsresultat		2.282	2.910	2.535
Resultat fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper	7, 8	2	418	257
Mottatte utbytter	23	250	211	440
Gevinster, tap og nedskrivninger aksjer og finansielle eiendeler	23	623	857	1.643
Finansinntekter	14	85	196	296
Finanskostnader	14	(578)	(685)	(729)
Resultat før skattekostnad		2.664	3.907	4.442
Skattekostnad	15	(692)	(726)	(654)
Resultat etter skattekostnad fra videreført virksomhet		1.972	3.181	3.788
Gevinst/resultat ikke videreført virksomhet	38	(1.225)	(1.547)	(4.496)
Årsresultat		747	1.634	(708)
Minoritetenes andel av årsresultat	8, 34	57	0	48
Majoritetens andel av årsresultat		690	1.634	(756)
EBITA ¹	8	3.163	3.359	2.927
EBITDA ²		4.266	4.277	3.902

¹Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

²Driftsresultat før avskrivninger, amortisering og andre inntekter og kostnader.

2013

RESULTAT PR. AKSJE

Resultat pr. aksje (NOK)	16	0,7	1,6	(0,7)
Resultat pr. aksje utvannet (NOK)	16	0,7	1,6	(0,7)
Resultat fra videreført virksomhet pr. aksje utvannet (NOK)	16	1,9	3,1	3,7

TOTALRESULTAT

Årsresultat		747	1.634	(708)
Poster som ikke vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder				
Estimatavvik pensjoner	11, 15	37	(37)	(187)
Poster som vil bli reklassifisert over resultatet i etterfølgende perioder				
Endring resultatreserve aksjer etter skatt	15, 23	(79)	(753)	(3.143)
Endring sikringsreserve etter skatt	15, 31	46	(5)	(770)
Poster belastet egenkapitalen i tilknyttede og felles kontrollerte selskaper	7	81	(325)	105
Valutadifferanse ved omregning til presentasjonsvaluta		2.015	(848)	(218)
Totalresultat		2.847	(334)	(4.921)
Minoritetenes andel av totalresultat		75	(8)	48
Majoritetens andel av totalresultat		2.772	(326)	(4.969)
Endringer i sikringsreserve og omregningsdifferanser fra ikke videreført virksomhet	38	368	(643)	(597)

Balansen presenterer konsernets eiendeler og viser hvordan finansieringen er fordelt mellom egenkapital og gjeld. Alle interne forhold mellom konsernselskapene er eliminert. Klassifiseringen i balansen tilsier at kortsiktige eiendeler og gjeld tilhører varekretsløpet, er kontanter eller har en levetid/tilbakebetalingstid på mindre enn ett år. Andre eiendeler og gjeld er klassifisert som langsiktige. IFRS er balanseorientert, og kun poster som tilfredsstiller definisjoner av eiendeler og forpliktelser, kan innregnes i balansen. Egenkapitalen er en residual.

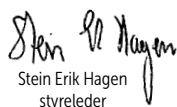
De ulike standardene avgjør hvordan postene i balansen skal behandles.

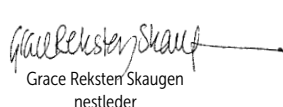
Verdsettingen av postene i balansen (eksempler i parentes) er således en blanding av virkelig verdi (aksjer og finansielle eiendeler), amortisert kost (kundefordringer), anskaffelseskost (varelager), anskaffelseskost fratrasket avskrivninger (varige driftsmidler) og gjenvinnbart beløp (enkelte nedskrevne varige driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill). Balansepostene er forklart i notene til regnskapet.

Poster i balansen er endret som følge av endringer i pensjonsstandard og standard for felles kontrollerte selskaper. Hovedendringen gjelder økning av pensjonsgjeld (korridorforingen er avsluttet) med motpost i egenkapital og utsatt skatt, se note 1.

Beløp i mill. NOK	Note	2013	2012	1.1.2012
EIENDELER				
Varige driftsmidler	8, 19	11.651	9.601	17.720
Immaterielle eiendeler	8, 17, 18	15.368	9.948	12.460
Eiendeler ved utsatt skatt	15	34	121	342
Investeringer i tilknyttede og felles kontrollerte selskaper	7, 8	10.377	2.794	4.774
Andre finansielle eiendeler	26	665	892	959
Sum langsiktige eiendeler		38.095	23.356	36.255
Eiendeler ikke videreført virksomhet / holdt for salg	38	-	13.740	391
Varelager	8, 20	4.836	4.243	8.047
Fordringer	24	6.328	5.357	10.548
Aksjer og finansielle eiendeler	23	1.051	3.601	5.502
Kontanter og kontantekvivalenter	25	1.805	7.196	5.451
Sum kortsiktige eiendeler		14.020	34.137	29.939
Sum eiendeler		52.115	57.493	66.194
EGENKAPITAL OG GJELD				
Innskutt egenkapital	33	1.989	1.985	1.997
Opptjent egenkapital		28.490	28.196	31.439
Minoriteter	34	301	258	280
Sum egenkapital		30.780	30.439	33.716
Forpliktelser ved utsatt skatt	15	1.210	1.052	990
Avsetninger og annen gjeld	21	2.159	2.328	2.845
Rentebærende gjeld	22, 29	8.041	9.352	15.302
Sum langsiktig gjeld		11.410	12.732	19.137
Gjeld ikke videreført virksomhet / holdt for salg	38	-	4.163	177
Rentebærende gjeld	22, 29	2.837	3.460	1.472
Skyldig periodeskatt	15	402	556	848
Annen gjeld	27	6.686	6.143	10.844
Sum kortsiktig gjeld		9.925	14.322	13.341
Sum egenkapital og gjeld		52.115	57.493	66.194

Oslo, 5. februar 2014
I styret for Orkla ASA

Stein Erik Hagen
styreleder

Grace Reksten Skaugen
nestleder

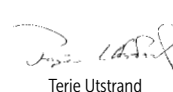

Jo Lunder

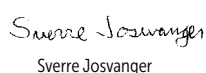

Jesper Ovesen

Peter A. Ruzicka

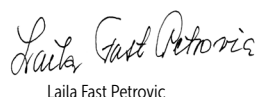

Ingrid Jonasson Blank

Lisbeth Valthier Pallesen

Terje Utstrand

Sverre Josvanger

Gunn Liabø

Laila Fast Petrovic

Åge Korsvold
konsernsjef

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen etter IFRS viser hvordan konsernets kontantstrømmer fordeler seg på kontantstrøm fra operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter, i henhold til den indirekte metoden. Kontantstrømmen forklarer overordnet endring i konsernets betalingsmidler fra forrige periode.

Som beskrevet under regnskapsprinsipper har Orkla i note 40 i tillegg presentert en egen kontantstrøm i Orkla-format, som ender opp i endring rentebærende gjeld. Denne benyttes til operasjonell styring av forretningsområdene og er således viktig for interne styringsformål. Kontantstrøm fra driften før investeringer for

industrivirksomheten gir den finansielle kapasiteten konsernet har til rådighet når endret binding i driftskapital er fratrukket driftsresultatet før avskrivninger. Dette begrepet er videreført og sammenholdt med netto fornyelsesinvesteringer (salg av driftsmidler fratrukket fornyelsesinvesteringer) og gir «kontantstrøm fra driften». Dette er et sentralt nøkkeltall for konsernet, og viser hvilken kapasitet de ulike områdene har til ekspansjon ut fra egengenerert kontantstrøm. Kontantstrøm fra driften blir i segmentrapporteringen videre sammenholdt med gjennomførte ekspansjonsinvesteringer og oppkjøp av nye selskaper (se note 8 og note 6).

års-
rapport

54

2013

Beløp i mill. NOK	Note	2013	2012
Resultat før skattekostnad		2.664	3.907
Amortiseringer, av- og nedskrivninger		1.544	969
Endring netto driftskapital mv.		(136)	1.028
Korrigert for resultat fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper		(2)	(418)
Korrigert for gevinster, tap og nedskrivninger aksjer og finansielle eiendeler		(623)	(857)
Mottatte utbytter fra tilknyttede selskaper		231	245
Korrigerings mot betalbare finansposter	14	42	117
Betalte skatter		(766)	(995)
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		2.954	3.996
Salg varige driftsmidler	8	514	144
Investeringer varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	8	(1.225)	(1.287)
Solgte selskaper		1.711	2.611
Kjøpte selskaper	6, 8	(6.021)	(1.365)
Netto salg aksjer og finansielle eiendeler	23	3.090	3.350
Ikke videreført virksomhet	38	(346)	309
Andre betalinger		(25)	24
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		(2.302)	3.786
Betalte utbytter		(2.579)	(2.778)
Salg egne aksjer		133	51
Tilbakekjøp egne aksjer		0	(467)
Netto betalt til aksjonærer	33	(2.446)	(3.194)
Endring rentebærende gjeld		(4.292)	(2.697)
Endring rentebærende fordringer		258	31
Endring netto rentebærende gjeld	29	(4.034)	(2.666)
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		(6.480)	(5.860)
Valutaeffekt på kontanter og kontantekvivalenter		437	(177)
Endring i kontanter og kontantekvivalenter		(5.391)	1.745
Kontanter og kontantekvivalenter 1.1.		7.196	5.451
Kontanter og kontantekvivalenter 31.12.	25, 29	1.805	7.196
Endring i kontanter og kontantekvivalenter		(5.391)	1.745

Endring i netto rentebærende gjeld presenteres som et nettotall i tråd med hvordan finansieringsaktiviteten styres (note 29). En presentasjon av brutto økning og nedbetaling av lån er således ikke utsagnskraftig da slike kontantstrømmer skjer hyppig under de bilaterale lånerammene. I praksis vil daglige likviditetsendringer i konsernet skape økning/ tilbakebetalinger av lån under de langsiktige rammene, noe som ville gi tilsvarende store bruttotall.

OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITALEN

Egenkapitalen endrer seg med resultatet fra periode til periode. I tillegg vil direkte transaksjoner mot eierne fremkomme som egne poster. Dette gjelder forhold som utbytte til aksjonærene, emisjoner, kjøp og salg av egne aksjer samt kostnader vedrørende opsjoner. Noen elementer skal i henhold til IFRS føres mot totalresultatet. Disse føringene blir presentert i egen oppstilling i tilknytning til resultatregnskapet og inngår i egenkapitaloppstillingen. Dette gjelder for eksempel

endring i resultatreserve på aksjer og finansielle eiendeler og endringer i sikringsreserven, hvor sikringsbokføring anvendes. Utviklingen i valutakurser vil også påvirke egenkapitalen i form av omregningsdifferanser som inngår i totalresultatet. De ulike elementene i endring av egenkapital er vist nedenfor. Egenkapitalen kan ikke i sin helhet deles ut til eierne, og det er egenkapitalen i Orkla ASA som er beregningsgrunnlag og begrensning for utdeling av utbytte fra konsernet.

Beløp i mill. NOK	Selskaps- kapital	Egne aksjer	Over- kurs	Sum innskutt egen- kapital	Resultat- reserve aksjer ¹	Sikrings- reserve ²	Om- regnings- diffe- ranser	Annen opptjent egen- kapital	Sum konsernet	Minori- teter	Sum egen- kapital
Egenkapital 31.12.2011 (før omarbeiding av pensjoner)	1.287	(11)	721	1.997	1.134	(271)	(1.085)	32.331	34.106	280	34.386
Restating pensjoner	-	-	-	-	-	-	-	(670)	(670)	-	(670)
Egenkapital 1.1.2012	1.287	(11)	721	1.997	1.134	(271)	(1.085)	31.661	33.436	280	33.716
Årsresultat	-	-	-	-	-	-	-	1.634	1.634	-	1.634
Poster i totalresultatet	-	-	-	-	(753)	(5)	(1.165)	(37)	(1.960)	(8)	(1.968)
Konsernets totalresultat	-	-	-	-	(753)	(5)	(1.165)	1.597	(326)	(8)	(334)
Utbytte fra 2011	-	-	-	-	-	-	-	(2.525)	(2.525)	(18)	(2.543)
Amortisering egne aksjer	(13)	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto kjøp egne aksjer	-	(12)	-	(12)	-	-	-	(404)	(416)	-	(416)
Endring minoriteter, se note 34	-	-	-	-	-	-	-	(21)	(21)	4	(17)
Opsjonskostnader	-	-	-	-	-	-	-	33	33	-	33
Egenkapital 31.12.2012	1.274	(10)	721	1.985	381	(276)	(2.250)	30.341	30.181	258	30.439
Årsresultat	-	-	-	-	-	-	-	690	690	57	747
Poster i totalresultatet	-	-	-	-	(79)	46	2.078	37	2.082	18	2.100
Konsernets totalresultat	-	-	-	-	(79)	46	2.078	727	2.772	75	2.847
Utbytte fra 2012	-	-	-	-	-	-	-	(2.528)	(2.528)	(51)	(2.579)
Netto salg egne aksjer	-	4	-	4	-	-	-	129	133	-	133
Endring minoriteter, se note 34	-	-	-	-	-	-	-	(101)	(101)	19	(82)
Opsjonskostnader	-	-	-	-	-	-	-	22	22	-	22
Egenkapital 31.12.2013	1.274	(6)	721	1.989	302	(230)	(172)	28.590	30.479	301	30.780

¹Se note 23 for resultatreserve før skatt.

²Se note 31 for sikringsreserve før skatt.

Noter konsern

REGNSKAPSPRINSIPPER

Note 1	Overordnet informasjon	57
Note 2	Grunnlag for utarbeidelsen av konsernregnskapet	58
Note 3	Nye regnskapsstandarder	59
Note 4	Sentrale regnskapsprinsipper	59
Note 5	Bruk av estimater ved utarbeidelse av konsernregnskapet	62

ENDRINGER I KONSERNET OG UTVIKLINGEN I DELEIDE SELSKAPER

Note 6	Oppkjøp av selskaper	64
Note 7	Investeringer ført etter egenkapitalmetoden	66

års-
rapport

SEGMENTINFORMASJON

Note 8	Segmenter	68
Note 9	Geografisk fordeling av anvendt kapital, investeringer og antall årsverk	71

INFORMASJON OM RESULTATPOSTER

Note 10	Lønnskostnader	71
Note 11	Pensjoner	72
Note 12	Andre driftskostnader	74
Note 13	Andre inntekter og kostnader	74
Note 14	Finansinntekter og finanskostnader	74
Note 15	Skatter	75
Note 16	Resultat pr. aksje	76

56

INFORMASJON OM BALANSEPOSTER

Note 17	Nedskrivningsvurderinger	77
Note 18	Immaterielle eiendeler	80
Note 19	Varige driftsmidler	82
Note 20	Varelager	83
Note 21	Avsetninger og annen langsiktig gjeld	83

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Note 22	Oversikt finansielle instrumenter	84
Note 23	Aksjer og finansielle eiendeler	85
Note 24	Fordringer (kortsiktig)	86
Note 25	Kontanter og kontantekvivalenter	87
Note 26	Andre eiendeler (langsiktig)	87
Note 27	Annen gjeld (kortsiktig)	87
Note 28	Kapitalstyring	87
Note 29	Finansiering og rentebærende gjeld	88
Note 30	Finansiell risiko	89
Note 31	Derivater og sikringsforhold	93
Note 32	Kraftproduksjon og kraftkontrakter	94

2013

EGENKAPITALINFORMASJON

Note 33	Aksjekapital	94
Note 34	Minoriteter	95

ANDRE FORHOLD

Note 35	Leieavtaler, leasing	96
Note 36	Pant og garantier	96
Note 37	Nærstående parter	97
Note 38	Solgt og ikke videreført virksomhet	97
Note 39	Andre forhold	98
Note 40	Kontantstrøm Orkla-format	98

Et fullstendig regnskap består av resultatregnskap, balanse, kontantstrøm, egenkapitaloppstilling og noter. Notene skal både gi utfyllende opplysninger om poster i de fire nevnte oppstillingene og gi bakgrunnsinformasjon om måten regnskapet er fremstilt på. Dette gjelder f.eks. hvilke segmenter som inngår i regnskapet, hvilke forhold som påvirker regnskapet spesielt, hvilke generelle prinsipper regnskapet bygger på, og hvilken estimatusikkerhet som kan ligge i fremstillingen. I tillegg omtales hvilke regnskapsmessige forhold som vil påvirke konsernet fremover, spesielt i form av nye rammebetingelser fra International Accounting Standard Board.

NOTE 1 OVERORDNET INFORMASJON

Konsernregnskapet for Orkla ASA, inklusive noter for året 2013, ble godkjent av styret i Orkla ASA 5. februar 2014. Orkla ASA er et allmennaksjeselskap med kontoradresse Nedre Skøyen vei 26, Oslo (Norge). Aksjene omsettes på Oslo Børs. Orklakonsernet har virksomhet hovedsakelig innen merkevarer, aluminiumsløsninger og fornybar energi. Forretningsområdene er beskrevet i note 4 og i segmentinformasjonen for de ulike områdene som er gitt i note 8.

Regnskapet for 2013 er avlagt i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS), som er godkjent av EU. Måling og innregning av postene i regnskapet er gjort ut fra gjeldende IFRS-standarder. De viktigste prinsippene er omtalt nedenfor.

Orkla har fra og med regnskapsåret 2013 tidligimplementert IFRS 10 Consolidated Financial Statements, IFRS 11 Joint Arrangements og IFRS 12 Disclosure of Interests in other Entities. I tillegg er IFRS 13 Fair Value Measurement og endringer i IAS 19 Employee Benefits tatt i bruk fra 1. januar 2013. I tillegg har innføring av de nye standardene medført endringer i IAS 27 Revised, Separate Financial Statements, IAS 28 Revised, Investments in Associates and Joint Ventures. Det er også foretatt en mindre endring i IAS 32 Amendment, Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities. Effektene av endringene for pensjoner (IAS 19) og for felles kontrollerte selskaper (IFRS 11) er beskrevet i denne noten. De øvrige standardene har ingen vesentlig effekt på Orklas konsernregnskap.

IFRS 13 krever opplysninger om bruksverdi pr. kontantstrømsgenererende enhet i nedskrivingsberegninger. Kravet er fjernet gjennom Amendment to IAS 36. Standarden gjelder fra 1.1.2014 og det er gitt mulighet for tidligimplementering. Orkla har benyttet denne muligheten.

Hovedendringen i pensjonsstandarder går på at den såkalte «Korridorløsningen» ikke lenger kan benyttes. Dette betyr at alle oppståtte estimatavvik må føres mot egenkapitalen gjennom totalresultatet (Comprehensive income) den perioden de oppstår. «Korridorløsningen» var et amortiseringsprinsipp, hvor kun den delen av estimatavvik som overstiger 10 % av den høyeste av henholdsvis brutto pensjonsforpliktelse og brutto pensjonsmidler, skulle innregnes i resultatet. Balansen viste således ikke brutto forpliktelse, men ble redusert (økt) med ikke regnskapsførte estimatavvik. Etter ny standard skal netto pensjonsforpliktelse presenteres i sin helhet i balansen, og alle estimatavvik således være belastet konsernets egenkapital.

I tillegg vil finansdelen i netto pensjonskostnad bli presentert som finanselement i stedet for som en del av netto pensjonskostnad i EBITA. Dette betyr at både «Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen» og «Forventet avkastning på pensjonsmidler» blir ført som finansposter.

Ved innføring av nytt prinsipp er historiske tall tilsvarende omarbeidet. Driftsresultatet (EBITA) for 2012 er økt med 33 mill. kroner som følge av at føringen av estimatavvik ikke lenger skal innregnes i det ordinære resultatet. I tillegg er driftsresultatet (EBITA) økt med 43 mill. kroner som følge av at finanselementet i pensjonskostnaden nå blir presentert som finanspost. Det siste endrer ikke konsernets resultat før skattekostnad. Det er viktig å merke seg at effekten av estimatavvik i «Totalresultatet» ikke blir symmetrisk med det som tidligere ble ført som estimatavvik i driftsresultatet. Dette fordi belastningen i driftsresultatet var basert på et amortiseringsprinsipp (korridorløsning), mens belastningen ført i totalresultatet er basert direkte på periodens rapporterte estimatavvik.

Konsernets eierandel i Moss Lufthavn Rygge (40 %), som tidligere har vært rapportert som felles kontrollert selskap (IFRS 11 Joint Arrangements) etter bruttometoden (konsolidert med konsernets eierandel linje for linje), er omarbeidet og blir i de omarbeidede tallene presentert i henhold til egenkapitalmetoden (énlinjekonsolidering etter samme metode som et tilknyttet selskap). Effekten på Orklas regnskap av dette er begrenset. Bortfall av inntekter er 105 mill. kroner og 98 mill. kroner i henholdsvis 2012 og 2011, og bortfall av EBITA er 12 mill. kroner og 6 mill. kroner i henholdsvis 2012 og 2011.

Effekt av endrede regnskapsstandarder på resultatet

Beløp i mill. NOK	2012	2011
Andre driftsinntekter	(105)	(98)
Lønnskostnader	80	65
Andre driftskostnader	74	73
Av- og nedskrivninger varige driftsmidler	15	15
Driftsresultat	64	55
Resultat fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper	4	(6)
Finanskostnader	(34)	(33)
Resultat før skattekostnad	34	16
Skattekostnad	(19)	(3)
Resultat etter skattekostnad fra videreført virksomhet	15	13
Gevinst/resultat ikke videreført virksomhet	36	7
Årsresultat	51	20
Minoritetenes andel av årsresultat	0	0
Majoritetens andel av årsresultat	51	20

Resultat pr. aksje er uendret i 2012, mens tilsvarende tall for 2011 er endret fra -0,8 til -0,7 kroner pr. aksje.

Effekt av endrede regnskapsstandarder på totalresultatet

Beløp i mill. NOK	2012	2011
Årsresultat	51	20
Estimatavvik pensjoner	(37)	(187)
Poster belastet egenkapitalen i tilknyttede og felles kontrollerte selskaper	1	1
Valutadifferanse ved omregning til presentasjonsvaluta	12	(5)
Totalresultat	27	(171)
Minoritetenes andel av totalresultatet	0	0
Majoritetens andel av totalresultatet	27	(171)

Effekt av endrede regnskapsstandarder på egenkapitalen

Beløp i mill. NOK	2012	1.1.2012
Endring i pensjonsforpliktelser	(862)	(931)
Endring i tilhørende utsatt skatt	219	261
Reduksjon av egenkapitalen	(643)	(670)

Omarbeidede tall som er korrigert for effektene av endringer i pensjonsstandarder og i ny Joint Arrangement standard, er tilgjengelig på www.orkla.no.

I tillegg er kontantstrøm i Orkla-format endret. Dette er omtalt i note 40.

Konsernet har for øvrig ikke endret presentasjon, regnskapsprinsipper eller tatt i bruk nye standarder som påvirker regnskapsrapporteringen i stor grad eller sammenligningen med tidligere perioder. De viktigste prinsippene er omtalt i note 4.

Rieber & Søn

Oppkjøpet av Rieber & Søn ble endelig gjennomført etter at konkurransemyndighetene godkjente transaksjonen pr. 26. april 2013. Aktiviteten i Rieber & Søn er således inkludert i Orklas konsernregnskap i åtte måneder i 2013. Se nærmere omtale i note 6.

Sapa Joint Venture (JV)

Den delen av Sapa som skulle inngå i 50/50 joint venture med Norsk Hydro, ble i 3. kvartal 2012 omarbeidet til «Ikke videreført virksomhet», se note 7. Etableringen av joint venture ble gjennomført 1. september 2013, og det nye selskapet Sapa AS ble stiftet med tingsinnskudd fra de to partene. Orklas innskudd var verdsatt høyere enn tilsvarende innskudd fra Norsk Hydro, og Orkla har mottatt ca. 2 mrd. kroner som kompensasjon for denne forskjellen. Kontantbeholdningen i det innskutte selskapet reduserte kontantstrømeffekten med ca. 350 mill. kroner. Overgangen til joint venture er å anse som tap av kontroll for partene, og etableringen blir derfor sett på som en transaksjon til virkelig verdi. Akkumulerte omregningseffekter er resultatført ved overgangen.

Pr. 4. kvartal 2013 er Sapa (del av fremtidig JV) rapportert på linjen for «Ikke videreført virksomhet» for åtte måneder sammen med resultatføring av nedsalg. Orklas andel av nye Sapa Joint Venture (JV) er rapportert etter egenkapitalmetoden på linjen

for «Resultat fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper» for de resterende fire månedene (september til desember).

Konsernregnskapet til joint venturet er etablert til kontinuitet, dvs. at bokførte verdier i henholdsvis Sapa (del av fremtidig JV) og Norsk Hydro videreføres. Resultatet etter skatt i Sapa (JV) (100 %) for fire måneder er rapportert til -2,1 mrd. kroner, hovedsakelig som følge av betydelige nedskrivninger av anlegg i Europa. Eierne har i forbindelse med etableringen gjennomført hver sin foreløpige merverdianalyse av det nye selskapet, og det er hos begge eierne allokert mindreverdier til de forannevnte anleggene i Europa. Motposten er goodwill. Verdien av JV er således totalt sett vurdert å være intakt. Orkla rapporterer etter denne effekten av merverdianalysen, et resultat på -347 mill. kroner for perioden september til desember 2013 for konsernets 50 % andel i Sapa (JV), se note 7.

Andre inntekter og kostnader (AIK)

«Andre inntekter og kostnader» er presentert etter konsernets segmentfordelte resultat (EBITA) og inneholder poster av spesiell karakter. M&A-kostnader gjelder kostnader ved oppkjøp av selskaper som ikke kan balanseføres sammen med aksjene. Dette gjelder både gjennomførte og ikke gjennomførte oppkjøp. Periodisering av kostnader ved salg av selskaper inngår også på denne linjen, inntil endelig salg blir gjennomført. Da vil salgskostnadene bli innregnet i gevinst/tapsberegningen og presentert sammen med denne. Spesielle IFRS-effekter inneholder f.eks. poster som oppløsning av virkelig verdi henført til varelager i oppkjøpte selskaper og eventuelt verdieffekter ved ytterligere oppkjøp i deleide selskaper.

Utover det som fremgår direkte av teksten i note 13, er følgende forhold å kommentere:

Kostnader direkte knyttet til oppkjøp og integrasjon av Rieber & Søn er i stor grad ført som «Andre inntekter og kostnader» (AIK). Integrasjon og sluttoppgjør gjelder i hovedsak konsulentonorarer knyttet til integrasjonen, sluttoppgjør til overtallige samt enkelte kortsiktige IT-endringer for å samkjøre systemene. Dette er kostnader som ikke er forbundet med en normal driftssituasjon. I tillegg er kostnader vedrørende integrasjon og sluttoppgjør til overtallige ved omorganisering av Orkla Confectionery & Snacks og Orkla Home & Personal på samme måten ført som AIK. Ytterligere kostnader knyttet til integrasjonen av Rieber & Søn og omorganisering i konsernet vil kunne påløpe også inn i 2014. Kostnader knyttet til M&A, integrasjon og sluttoppgjør utgjør totalt 373 mill. kroner pr. 4. kvartal.

Forsikringssaken vedrørende brann i Gränges (Heat Transfer) fabrikk i Finspång (Sverige) i 2010 er avgjort ved voldgift, og konsernet har inntekstført 127 mill. kroner i sluttoppgjør for dette forholdet. Sluttoppgjøret er i sin helhet inntekstført som AIK.

Varemerket Pastella og tilhørende goodwill er besluttet skrevet ned til 0 med 48 mill. kroner i 3. kvartal. Varemerket har ikke hatt den forventede utviklingen, og selv om det tar markedsandeler i et fallende marked, anses det ikke tilstrekkelig til å forsvare verdien, se også note 17.

Orkla Brands Russia leverer ikke tilfredsstillende resultater, og det ble i 2. kvartal foretatt nedskrivning av varemerker og goodwill samt avsatt ytterligere til pågående rettsvister med i alt 435 mill. kroner.

Spesielle IFRS-effekter gjelder periodisering av virkelig verdi knyttet til ferdigvarelageret i Rieber & Søn. Merverdien er periodisert over tre måneder, to i 2. kvartal og én måned i 3. kvartal.

Restrukturering i Gränges (Heat Transfer) gjelder ytterligere restrukturerings og oppsigelser av 65 årsverk.

Orkla Shared Services har vært gjennom to omstillingsprosesser, flytting av datasenter og outsourcing av driften til Cognizant. Disse to prosessene har medført kostnader på 41 mill. kroner, som er ført under AIK.

Andre forhold

Orkla er fortsatt eksponert mot de svake markedene i Sør-Europa gjennom virksomheten i det nye felles kontrollerte selskapet Sapa (JV). Utviklingen i Sapa påvirker imidlertid ikke konsernets ordinære drift, men effekten fremkommer dels på linjen for «Ikke videreført virksomhet» (frem til 31.8.2013) og dels på linjen for «Resultater fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper», fra samme dato. Goodwill knyttet til Sapa Profiler ble nedskrevet med 1,2 mrd. kroner pr. 2. kvartal 2013, før overgangen til felles kontrollert selskap.

Konsernregnskapet er i 2013 sterkt påvirket av valutaeffekter som resultat av at den norske kronen har svekket seg mot valutaene i de markedene konsernet opererer. Dette gjelder særlig mot SEK og EUR. Omregningsdifferanser ført mot totalresultatet beløper seg til 2 mrd. kroner. Netto rentebærende gjeld har samtidig økt med 1 mrd. kroner, som følge av endrede valutakurser. Balansen omregnes til valutakurser publisert av Norges Bank pr. 31. desember.

Orkla har i stor grad gått over til innskuddspensjon, og det er i hovedsak virksomheter i Sverige som fortsatt har ytelsesplaner. AFP-ordningen regnskapsføres som en innskuddsordning.

Konsernet har ikke låneavtaler med krav til finansielle nøkkeltall (covenants).

Gjennomførte verdifallstester underbygger at balanseførte verdier pr. 31.12.2013 på konsernets mest utsatte eiendeler er intakte, utover det som er skrevet ned for varemerket Pastella, i Orkla Brands Russia og i Sapa Profiler.

NOTE 2 GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSEN AV KONSERNREGNSKAPET

Regnskapet bygger i utgangspunktet på et historisk kost-prinsipp. Avvik fra dette er behandling av finansielle eiendeler, som er regnskapsført til virkelig verdi som tilgjengelig for salg eller med verdiendring over resultatet. Effekten av disse prinsippene vil ha mindre og mindre betydning for konsernet etter hvert som aksjeporteføljen selges ut. Kontantstrømsikringer som tilfredsstiller kravene til regnskapsmessig sikring, er ført til virkelig verdi i balansen, og verdiendringer blir ført mot konsernets totalresultat. Eiendeler som ikke lenger forsvare sin verdi, blir skrevet ned til gjenvinnbart beløp, som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader. Som underliggende forutsetning for regnskapsføringen ligger periodiseringsprinsippet og fortsatt drift.

Eiendeler eller gjeld er klassifisert som kortsiktige når de er en del av normalt varekretsløp, når de er holdt primært for handelsformål, når de har forfall innen 12 måneder, eller når de på balansedagen er kontanter eller kontantekvivalenter. Andre poster er langsiktige. Utbytte blir først gjeld når det er formelt vedtatt av generalforsamlingen. «Ikke videreført virksomhet» og eiendeler holdt for salg blir skilt ut på egne linjer som kortsiktige poster (se egen beskrivelse). Finansielle instrumenter holdt til forfall er inkludert i finansielle langsiktige eiendeler, om ikke innløsningsdato er innen 12 måneder etter balansedato. Finansielle instrumenter i gruppen holdt for handelsformål og finansielle instrumenter tilgjengelige for salg er presentert som kortsiktige eiendeler.

Amortisering av immaterielle eiendeler og ovenfor omtalte «Andre inntekter og kostnader» er presentert på egne linjer. Amortisering av immaterielle eiendeler representerer i hovedsak kostnadsføring over utnyttbar levetid for immaterielle eiendeler knyttet til oppkjøpte selskaper.

Alle beløp er i mill. NOK dersom ikke annet er angitt. Tall i parentes er kostnader eller utbetalinger (kontantstrøm). Morselskapets (Orkla ASA) funksjonelle valuta er NOK, og konsernets presentasjonsvaluta er NOK.

Avsnittene i kursiv foran resultatregnskap, balanse, kontantstrøm og noter er vist for å gi en mer utfyllende forklaring til de ulike presentasjonene.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede finansielle stillingen når morselskapet Orkla ASA og dets kontrollerte eierandeler i andre selskaper presenteres som én økonomisk enhet. Alle selskapene har benyttet konsistente prinsipper, og alle interne forhold mellom selskapene er eliminert.

Eierandeler i selskaper der konsernet alene har bestemmende innflytelse (datterselskaper), er konsolidert 100 % linje for linje i konsernregnskapet fra den dagen konsernet har kontroll, og er konsolidert til den dagen slik kontroll opphører. Avgjørende for om foretak skal konsolideres er om det er vurdert å foreligge kontroll. Dersom konsernet har kontroll, men eier mindre enn 100 % av datterselskapene, blir minoritetenes andel av resultat etter skattekostnad og andel av egenkapitalen presentert på egne linjer.

Eierandeler i selskaper der konsernet sammen med andre har bestemmende innflytelse (felles kontrollerte selskaper, note 7), er vurdert etter egenkapitalmetoden. Dette gjelder selskaper hvor konsernet har inngått en avtale med en annen part om å drive og utvikle et felles selskap hvor ingen av partene alene har kontroll. Konsernets andel av resultat

etter skattekostnad og egenkapital i det felles kontrollerte selskapet er presentert på én linje i henholdsvis resultatregnskap og balanse, på linjene «Resultat fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper» i resultatet og «Investeringer i tilknyttede og felles kontrollerte selskaper» i balansen. Hovedselskapet i denne kategorien er Sapa (JV), hvor Orkla eier 50 %, mens resterende 50 % eies av Norsk Hydro. Det er inngått avtale om felles eierperiode, se note 1 og note 7. Tidligere ble felles kontrollerte selskaper konsolidert linje for linje med konsernets eierandel. De endrede reglene er tidliganvendt av konsernet, og felles kontrollerte selskaper er vurdert etter egenkapitalmetoden. Orkla har ett annet felles kontrollert selskap, Moss Lufthavn Rygge (40 %). Historiske tall er omarbeidet, se ovenfor.

Eierandeler i selskaper hvor konsernet har betydelig innflytelse (tilknyttede selskaper, note 7), er også vurdert etter egenkapitalmetoden. Dette gjelder i utgangspunktet selskaper hvor konsernet eier mellom 20 % og 50 %. Orklas vesentligste tilknyttede selskap er Jotun, som eies med 42,5 %.

Aksjer og finansielle eiendeler som inngår, er omtalt i eget avsnitt nedenfor. Aksjeforføljen er vedtatt avhendet, og gjenværende portefølje utgjør kun 1,1 mrd. kroner ved årsskiftet. Eierandelene i REC og Borregaard er også avhendet i 2013. Andre mindre finansielle investeringer er behandlet som tilgjengelige for salg og balanseført til virkelig verdi med verdiendring ført mot totalresultatet.

NOTE 3 NYE REGNSKAPSSTANDARDE

Nye og endrede regnskapsstandarder fra IASB som er godkjent av EU, vil kunne påvirke regnskapsavleggelsen i større eller mindre grad. I 2013 har, som nevnt innledningsvis, nye regler for pensjoner og joint ventures påvirket regnskapet. Ellers har ikke endrede regler hatt noen vesentlig innvirkning på innholdet i Orklakonsernets regnskap.

Endringer i standarder fremover

Konsernregnskapet vil bli påvirket av endringer i IFRS fremover. Flere standarder har blitt godkjent, med implementering fra 1.1.2014. Tidliganvendelse er tillatt, men prinsippet «Alle eller ingen» gjelder (unntak IFRS 12). Orkla har tidliganvendt disse standardene, se innledningsvis. Standardene er implementert retrospektivt, slik at sammenligningstall er omarbeidet tilsvarende.

IASC jobber med flere prosjekter, og de viktigste er Inntektsføring, Leasing, Finansielle instrumenter og Forsikringskontrakter. Prosjektene ligger et godt stykke frem i tid, og mulig ikrafttredelse ser ut til å bli i perioden fra 2015 og fremover. Slik Orkla oppfatter anvendelsen av de nye standardene, vil de ikke få vesentlig innflytelse på konsernet. Spesielt etter nedsalget av porteføljen vil heller ikke endringene i IFRS 9 Finansielle instrumenter medføre vesentlige endringer.

NOTE 4 SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger er regnskapsført ved bruk av overtagelsesmetoden. Ved oppkjøp av datterselskap foretas en virkelig verdianalyse. Oppkjøpet blir regnskapsført fra det tidspunktet konsernet har kontroll. Kontrolltidspunktet er normalt det tidspunktet avtalen trer i kraft og alle offentlige godkjenninger foreligger, og vil normalt være etter avtaletidspunktet. Eiendeler og gjeld blir vurdert til virkelig verdi ved oppkjøpet. Residualverdien i oppkjøpet vil utgjøre goodwill. Dersom det er minoritetsinteresser i det oppkjøpte selskapet, vil disse få sin andel av henførte eiendeler og gjeld. Transaksjoner med minoritet vil bli regnskapsført mot egenkapitalen. I selskaper der konsernet allerede hadde eierinteresser før konserndannelsen, vil verdiendring på tidligere eierandeler resultatføres. Konsernets egenkapital vil således bli påvirket av at eiendelene reises som om hele kjøpet ble gjort på dette tidspunktet. Samme prosedyre vil i prinsippet bli gjennomført ved etablering av en felles kontrollert virksomhet og ved et kjøp av et tilknyttet selskap. Dette er imidlertid ikke å anse som virksomhetssammenslutninger fordi konsernet ikke oppnår kontroll.

Utgang av selskaper

Når en virksomhet blir avhendet måles gevinsten som forskjellen mellom salgssum og bokført egenkapital, redusert med eventuelle gjenstående merverdier knyttet til virksomheten. I tillegg vil pådratte salgsgifter redusere gevinsten / øke tapet. Akkumulerte omregningsdifferanser knyttet til den avhendte virksomheten vil bli resultatført som en del av gevinsten, med tilsvarende motpost i totalresultatet, og eventuelle sikringsreserver resultatføres. Påløpte salgskostnader vil føres som «Andre inntekter og kostnader» (M&A) i perioden frem til avtaletidspunktet og vil bli flyttet

mot gevinsten ved gjennomføring. Gevinsten vil bli rapportert før skatt, virksomhetens tilhørende skatt vil bli resultatført på skatteinlinjen. Summen av gevinst og skatt spiller den reelle gevinsten. Dersom den solgte virksomheten kvalifiserer for å bli ført som «Ikke videreført virksomhet» vil alle effektene rundt gevinsten samles på linjen for «Ikke videreført virksomhet» i resultatregnskapet.

Ikke videreført virksomhet / holdt for salg

Dersom en vesentlig del av konsernets virksomhet er avhendet, avtalt avhendet, eller ved tap av kontroll/betydelig innflytelse, presenteres denne virksomheten som «Ikke videreført virksomhet» på egen linje i resultatregnskapet og balansen. Med vesentlig menes et eget segment eller en betydelig eiendel. Dette medfører at alle andre presenterte tall er eksklusive den «Ikke videreførte virksomheten». Sammenligningstallene i resultatet blir omarbeidet og presentert med den «Ikke videreførte virksomheten» på én linje. Sammenligningstall for balansen og kontantstrømoppstillingen blir ikke tilsvarende omarbeidet. Dersom virksomheter eller eiendeler som utgjør mindre enn ett segment, blir avtalt solgt, skilles eiendeler og gjeld ut på egne linjer i balansen som «Holdt for salg». Resultatregnskap og kontantstrøm omarbeides ikke.

Resultat

Inntekt regnskapsføres når det er sannsynlig at transaksjoner vil generere fremtidige økonomiske fordeler som vil tilflyte selskapet og beløpets størrelse kan estimeres pålitelig. Salgsinntekter er presentert etter fradrag for rabatter, merverdiavgift og andre typer offentlige avgifter. Konsernet omsetter varer og tjenester i mange ulike markeder, og inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer når varen er levert eller tjenesten er ytet. Overordnet kan konsernets driftsinntekter i hovedsak sies å være oversiktlige, og inntektsføringstidspunktet vil i de fleste tilfellene være entydige.

Salg av egenproduserte- og handelsvarer fra merkevarerområdet inntektsføres når varene er levert, og risiko har gått over på kjøper. Salgsinntektene består i stor grad av salg av forbrukervarer til grossister.

Salg av egenproduserte varer fra Gränges (Heat Transfer) er B2B-salg, og inntektsføres når kontroll og risiko er gått over til kunden på leveringstidspunktet. Levering er til en viss grad basert på langsiktige rammeavtaler.

Eksternt salg av elektrisk kraft inntektsføres basert på pris avtalt med kunde ved levering. Elektrisk kraft selges i hovedsak fra kraftverkene i Saudefaldene og Sarpsfoss.

Innen investeringsområdet blir husleieinntekter inntektsført løpende. Vederlag knyttet til salgsoppdrag som selskapet har resultatansvar for, inntektsføres ved overlevering. Dette betyr at det kan gå lang tid mellom oppstart av et byggeprosjekt til inntektene kommer i regnskapet. I mellomfasen føres påløpte prosjektutgifter som varelager.

Renteinntekter regnskapsføres når de er opptjent, mens utbytte inntektsføres på det tidspunktet det er vedtatt i avgivende selskap.

Gevinster (tap) ved salg av aksjer fra aksjer og finansielle eiendeler presenteres på egen linje etter driftsresultatet. Gevinst (tap) på aksjer og andeler som er regnskapsført som tilgjengelig for salg, beregnes som forskjellen mellom kostpris eller eventuelt regnskapsmessig nedskrevet verdi for aksjen eller andelen og salgsverdi. Eventuelle mer- eller mindreverdier som er ført midlertidig mot totalresultatet, blir samtidig reversert. Effekten av porteføljegevinster/tap vil bli sterkt redusert etter hvert som porteføljen selges ut.

Totalresultatet

Totalresultatet er en oppstilling som viser poster ført mot egenkapitalen, men som ikke inngår i periodens ordinære resultat. Postene som inngår, er estimatavvik på pensjoner, endring på sikringsreserve i sikringsforretninger, endring i resultatreserve på aksjeinvesteringer samt valutakursdifferanser. Estimatavik på pensjoner blir ført mot egenkapitalen med permanent virkning, mens de øvrige postene er midlertidige egenkapitalføringer, som vil reverseres ved salg eller oppgjør av de relaterte eiendelene/postene.

Eiendeler

Varige driftsmidler omfatter eiendom, anlegg og utstyr som er beregnet for produksjon, levering av varer eller administrative formål, og som har varig levetid. Disse balanseføres til kost fratrasket eventuelle akkumulerte av- og nedskrivninger. Utgifter til løpende vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende som driftskostnader, mens større periodiske vedlikehold og utskiftninger eller forbedringer tillegges driftsmidlenes kostpris. Driftsmidler avskrives lineært over utnyttbar levetid. Utrangeringsverdi hensyntas,

og avskrivningsplanen gjennomgås årlig. Dersom det finnes indikasjoner på at et driftsmiddel har falt i verdi, blir driftsmiddelet nedskrevet til gjenvinnbar verdi dersom denne er lavere enn regnskapsført verdi.

Ved en analyse av virkelig verdi i forbindelse med oppkjøp henføres mer-/mindre verdier til aktuelle eiendeler, slik at disse blir balanseført til konsernets anskaffelseskost. Finansieringsutgifter ved tilvirkning av egne driftsmidler balanseføres, se note 14.

Immaterielle eiendeler. Utgifter til forskning og utvikling (FoU) er utgifter konsernet pådrar seg for å drive med forskning og utvikling, kartlegging av eksisterende/nye produkter, produksjonsprosesser og lignende i den hensikt å sikre fremtidig inntjening. Utgifter til forskning vil alltid bli kostnadsført direkte, mens utgifter til utvikling kan bli balanseført dersom de underliggende økonomiske forholdene er identifiserbare og representerer sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler hvor konsernet har kontroll. Konsernet har løpende et stort antall prosjekter for vurdering, men p.t. ender ingen prosjekter opp med balanseføring, bortsett fra IT-utvikling omtalt under. Dette er begrunnet med stor usikkerhet gjennom beslutningsprosessen og det faktum at kun en liten andel av alle prosjektene ender med kommersielle produkter. Samtidig er utgifter som er aktuelle for balanseføring, relativt små, da det kun er fra beslutningspunktet utviklingsutgifter kan balanseføres, og beslutningspunktet kommer sent i kjeden, se note 18.

Balanseførte utgifter til egenutviklede eller spesialtilpassede IT-programmer presenteres som immaterielle eiendeler. Spezialtilpassede IT-programmer og lignende har et reinvesteringsbehov på linje med andre driftsmidler, og amortisering av denne typen immaterielle eiendeler presenteres sammen med konsernets avskrivninger.

Utgifter knyttet til egenutvikling av varemerker og lignende (markedsføring) blir direkte kostnadsført. Dette fordi identifikasjon og sannsynliggjøring av de fremtidige økonomiske fordelene som skal tilflyte selskapet, er for usikre på lanseringstidspunktet. Erverv av immaterielle verdier gjennom oppkjøp balanseføres. Orkla har utarbeidet egne retningslinjer (premium profit-metode) for verdsettelse av varemerker ved oppkjøp. Varemerker som har eksistert over lengre tid og har en sunn utvikling på oppkjøpstidspunktet, har ubestemt levetid og amortiseres ikke. Ubestemt levetid betyr at det på balansedagen ikke er mulig å estimere den perioden varemerket vil være tilgjengelig for bruk. Andre identifiserte varemerker vil bli amortisert over forventet utnyttbar levetid, normalt 5-10 år. Andre immaterielle eiendeler vil bli amortisert over utnyttbar levetid.

Immaterielle eiendeler med ubestemt levetid må gjennom en årlig verdifallstest for å vurdere om verdiene er gjenvinnbare. Orklakonsernet gjennomfører denne testen før avleggelse av resultatet for 3. kvartal. Dersom det er indikasjoner på verdifall, testes eiendeler for verdifall løpende. Det foretas en fornyet vurdering i 4. kvartal for verdifallstester når dette er påkrevet, eksempelvis ved endringer i underliggende forutsetninger. Slike verdifallstester er omtalt i note 17.

Immaterielle eiendeler fra oppkjøp er forklart i note 6 og note 18.

Goodwill er residualverdien mellom kjøpesum og balanseførte verdier i oppkjøpt virksomhet etter at en analyse av virkelig verdi er gjennomført. I goodwillbegrepet vil det ligge betaling for synergier, verdier knyttet til ansatte, andre immaterielle eiendeler som ikke kvalifiseres til egen balanseføring, fremtidig merinntjening, samt det forhold at utsatt skatt ikke kan neddiskonteres. Balanseført goodwill kommer kun fra oppkjøpt virksomhet. Goodwill amortiseres ikke, men vurderes minst én gang i året for verdifall før avleggelse av resultat for 3. kvartal samt ved indikasjon på verdifall. Ny goodwill er forklart i note 6 og note 18.

Lager av varer er verdsatt til laveste verdi av anskaffelseskost og netto realiserbar verdi. Innkjøpte varer er verdsatt til kost etter FIFU-prinsippet, mens egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til tilvirkningskost. Det er gjort fradrag for ukurans. Netto realiserbar verdi er estimert salgspris fratrukket salgsomkostninger. Varelager inneholder også utviklingseiendom.

Kundefordringer er innregnet og presentert til opprinnelig fakturabeløp, og nedskrevet dersom det har inntruffet tapsuttøsende hendelser som kan måles pålitelig og vil innvirke på betalingen av fordringen. Kundefordringene er således målt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Renteelementet er sett bort fra dersom det er uvesentlig, og dette er tilfellet for de aller fleste av konsernets kundefordringer.

Aksjer og finansielle eiendeler. Aksjeporteføljen er under avvikling, og balanseført verdi pr. 31.12.2013 var 1,1 mrd. kroner. Gjenværende aksjer og finansielle eiendeler representerer investeringer av finansiell karakter og presenteres som kortsiktig eiendel til virkelig verdi. Aksjeposter definert som tilgjengelig for salg med lavere verdi enn regnskapsført, nedskrives over resultatregnskapet dersom verdifallet er vedvarende eller signifikant. Ytterligere verdifall vil medføre tilsvarende umiddelbar nedskrivning. Nedskrivningen vil ikke kunne reverseres over resultatregnskapet før ved realisasjon. Mottatte utbytter resultatføres når de er vedtatt i avgivende selskap, noe som i hovedsak er sammenfallende med betalingstidspunktet. Kjøp og salg av aksjer regnskapsføres på handledato, se note 23.

Kontanter og kontantekvivalenter holdes for å møte kortsiktige svingninger i likviditet, heller enn for investeringsformål. Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd og kortsiktige plasseringer (som tilfredsstiller krav til kontantekvivalenter). For Orkla er konsernets nivå på «Netto rentebærende gjeld» viktigere styringsparameter enn nivå på kontanter og kontantekvivalenter.

Egenkapital, gjeld og forpliktelser

Egne aksjer regnskapsføres mot egenkapitalen til kostpris for konsernet.

Pensjoner. Konsernet har i hovedsak innskuddsbaserte pensjonsplaner, men også noen ytelsesbaserte pensjonsplaner, vesentlig i Sverige og Norge.

I de innskuddsbaserte pensjonsplanene har foretaket ansvaret for å yte et avtalt tilskudd til den ansattes pensjonsbeholdning. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. Når innskuddene er betalt gjenstår ingen ytterligere betalingsforpliktelser knyttet til innskuddspensjonen, og det foreligger ingen forpliktelse å balanseføre. Pensjonskostnaden for innskuddsplaner vil være lik periodens innskudd til de ansattes pensjonssparing.

De ytelsesbaserte pensjonsplanene innebærer at foretaket har gitt de ansatte et løfte om et fremtidig pensjonsnivå, normalt angitt i prosent av sluttlønn ved pensjonstidspunktet. Foretaket har ansvaret for størrelsen på den fremtidige pensjonsytelsen, og den økonomiske verdien av denne forpliktelsen må resultat- og balanseføres.

Den påløpte forpliktelsen beregnes etter en lineær opptjeningsmodell, og måles som nåverdien av de estimerte fremtidige pensjonsutbetalinger som er opptjent på balansedagen. Den balanseførte nettoforpliktelsen utgjør summen av påløpt pensjonsforpliktelse minus virkelig verdi av eventuelle tilknyttede pensjonsmidler.

Endringer i forpliktelsen for ytelsesplaner som skyldes endringer i pensjonsplaner, resultatføres i sin helhet for endringer som gir en eventuell umiddelbar fripoliserett.

Fra og med 2013 tillempes revidert IAS 19-standard for konsernets pensjonsordninger. Tidligere håndtering av estimatavvik, såkalt korridorløsning, er ikke lenger tillatt, og estimatavvikene føres nå mot egenkapitalen gjennom totalresultatet i perioden de oppstår. I tillegg blir finansdelen i netto pensjonskostnad presentert som finanselement i stedet for som en del av netto pensjonskostnad i EBITA. Dette betyr at «Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen» og «Forventet avkastning på pensjonsmidler» blir ført som finansposter. I forbindelse med innføringen av nytt prinsipp i 1. kvartal 2013 er historiske tall tilsvarende omarbeidet.

Avsetninger regnskapsføres for eventuelle tapsbringende kontrakter og vedtatte restruktureringer. Eventuelle fremtidige driftstap vil ikke være en del av avsetningene. For restruktureringsavsetninger må det foreligge en detaljert plan som identifiserer hvilke deler av virksomheten som skal restruktureres, og det må være skapt en berettiget forventning hos dem som berøres, om at restruktureringen skal gjennomføres. I tillegg må det kunne gis et pålitelig estimat for forpliktellesbeløpet. Det forutsettes at restruktureringen vesentlig endrer omfanget av virksomheten eller måten den drives på. Avsetningen beregnes ut fra beste estimat på de utgiftene som forventes å påløpe. Dersom effekten er vesentlig vil forventet fremtidig kontantstrøm bli neddiskontert med en før-skatt rente som reflekterer risikoen i avsetningen.

Betingede forpliktelser og betingede eiendeler. Betingede forpliktelser eller eiendeler er en mulig plikt eller en mulig eiendel hvis eksistens er usikker, og vil bli bekreftet ved at det i fremtiden enten inntreffer eller ikke inntreffer en spesiell hendelse, for eksempel utfallet av en rettsak eller sluttføring av et forsikringsoppgjør. Betingede forpliktelser innregnes i regnskapet basert på estimert utfall, dersom det er mer enn 50 % sannsynlighet for at forpliktelsen er oppstått. Ved lavere sannsynlighet opplyses det om

forholdene i noter til regnskapet, dersom ikke sannsynligheten for utbetaling er svært liten. En eiendel vil kun balanseføres dersom det er overveiende sannsynlig (95 %) at konsernet vil motta eiendelen. Krav om noteopplysning gjelder for andre betingede eiendeler.

Inntektsskatt. Forpliktelse (eiendeler) ved periodeskatt for inneværende og tidligere perioder vurderes til det beløpet som forventes betalt til (gjenvunnet fra) skattemyndighetene. Skattesatser og skatteregler som benyttes, er de som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt innen slutten av rapporteringsperioden i de landene hvor konsernet opererer og genererer skattepliktige inntekter.

Periodeskatt som gjelder poster direkte innregnet over totalresultatet, innregnes over totalresultatet og ikke i resultatoppstillingen.

Forpliktelse (eiendel) ved utsatt skatt er beregnet ved å benytte gjeldsmetoden for alle midlertidige forskjeller mellom skattemessig verdi og det balanseførte beløp for en eiendel eller forpliktelse på balansedagen, inklusiv skattemessige underskudd til fremføring.

Forpliktelse (eiendel) ved utsatt skatt er ikke innregnet for midlertidige forskjeller knyttet til investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og andeler i felles kontrollert virksomhet når reverseringstidspunktet til de midlertidige forskjellene kan kontrolleres og det er sannsynlig at de midlertidige forskjellene ikke reverserer i overskuelig fremtid. Forpliktelse (eiendel) ved utsatt skatt er heller ikke innregnet når den er oppstått ved førstegangsinnregning av goodwill.

Forpliktelse ved utsatt skatt er innregnet på tilbakeholdte overskudd i tilknyttede selskaper, felles kontrollerte selskaper og utenlandske datterselskaper i den grad det forventes at det vil bli utbetalt utbytte i overskuelig fremtid.

Eiendel ved utsatt skatt er innregnet i den grad det er sannsynlig at det vil bli tilgjengelig fremtidig skattepliktig inntekt som skattereduserende midlertidige forskjeller og ubenyttede skattemessige underskudd kan utnyttes mot.

Utsatt skatt som gjelder poster direkte innregnet over totalresultatet, innregnes over totalresultatet og ikke i resultatoppstillingen.

Eiendel og forpliktelse ved utsatt skatt vurderes til de nominelle skattesatser som forventes å gjelde for perioden da eiendelen realiseres eller forpliktelsen gjøres opp. Vurderingen baseres dermed på skattesatser og skatteregler som er vedtatt eller i hovedsak vedtatt innen slutten av rapporteringsperioden.

Forpliktelse ved utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt utlignes bare i den grad utligningsadgang følger av skattereglene, og konsernet er i stand til og har til hensikt å gjøre opp sine eiendeler og forpliktelser ved periodeskatt ved bruk av konsernbidrag.

Finansielle forhold

Valuta. Transaksjoner i utenlandsk valuta bokføres til dagskurs på transaksjonstidspunktet. Finansielle fordringer og gjeld i valuta presenteres til kursen på balansedagen, og eventuell gevinst/tap resultatføres som finansposter. Andre pengeposter i valuta presenteres til kursen på balansedagen, og gevinst/tap resultatføres som driftsposter. Inntekter og kostnader i datterselskaper med annen funksjonell valuta enn morselskapet omregnes pr. måned til månedens gjennomsnittskurs og akkumuleres. Balanseposter i datterselskaper med annen funksjonell valuta omregnes til kursen på balansedagen. Omregningsdifferanser føres mot totalresultatet. Omregningsdifferanse knyttet til inn- og utlån i annen funksjonell valuta utpekt som nettoinvestering, føres også mot totalresultatet. Ved avhendelse av utenlandske datterselskaper vil akkumulerte omregningsdifferanser ført mot totalresultatet bli reklassifisert mot gevinst/tap.

Derivater verdsettes til virkelig verdi på balansedagen og bokføres som fordring eller gjeld. Gevinst og tap som følge av realisasjon, eller endring i virkelig verdi, resultatføres der derivatet ikke inngår i en sikringsrelasjon som tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring. Innebygde derivater i kontrakter skilles ut og måles separat. Orkla har p.t. ingen innebygde derivater. Kjøp og salg av derivater regnskapsføres på handledato. Gevinst og tap på valutaterminer som sikrer valutakursrisiko i aksjeporteføljen, regnskapsføres mot «Gevinster, tap og nedskrivning aksjer og finansielle eiendeler».

Lån/fordringer og rentederivater. Lån og fordringer bokføres til amortisert kost. Verdiendringer som følge av renteendringer i løpet av renteperioden resultatføres

dermed ikke. Rentederivater utpekt som sikring av fremtidige rentekostnader (flytende til fastrenteavtaler) behandles som kontantstrømsikring. Rentederivater utpekt som sikring av fastrentelån (fast til flytende renteavtaler) behandles som sikring av virkelig verdi.

Sikring. Konsernets kriterier for å klassifisere et derivat eller annet finansielt instrument som et sikringsinstrument er som følger: (1) sikringen er forventet å være svært effektiv ved at den motvirker endringer i virkelig verdi eller kontantstrømmer til et identifisert objekt – sikringseffektiviteten må forventes å være innenfor intervallet 80–125 %, (2) effektiviteten til sikringen kan måles pålitelig, (3) det er etablert tilfredsstillende dokumentasjon ved inngåelse av sikringen som blant annet viser at sikringen er effektiv, (4) for kontantstrømsikring, at den forestående transaksjonen må være sannsynlig, og (5) sikringen evalueres løpende og har vist seg å være effektiv.

Sikring av virkelig verdi. Endring av virkelig verdi på derivater utpekt som sikringsinstrumenter resultatføres løpende. Endring i virkelig verdi på sikringsobjektet resultatføres tilsvarende. Sikringsbokføring opphører dersom: (a) sikringsinstrumentet er forfalt, terminert, utøvd eller solgt, (b) sikringen ikke tilfredsstiller ovennevnte krav til sikring, eller (c) konsernet av andre grunner velger å avslutte sikringsbokføring. Skulle en sikringsvurdering opphøre, vil verdiendringene som er gjort i balanseført verdi på sikringsobjektet, amortiseres over gjenværende levetid ved bruk av effektiv rentemetode, tilsvarende sikringsinstrumentet.

Kontantstrømsikringer. Den effektive delen av endringer i virkelig verdi på et sikringsinstrument regnskapsføres mot totalresultatet, og reklassifiseres til resultatet ved gjennomføring av transaksjonen som derivatet sikrer, og presenteres på samme linje som den sikrede transaksjonen. Den ineffektive delen av sikringsinstrumentet resultatføres løpende. Når et sikringsinstrument utløper eller selges, avsluttes eller utøves, eller foretaket opphever sikringsforholdet, til tross for at den sikrede transaksjonen fremdeles forventes å inntreffe, forblir akkumulerte gevinster eller tap på dette tidspunktet i totalresultatet og innregnes i resultatregnskapet når transaksjonen inntreffer. Dersom den sikrede transaksjonen ikke lenger er forventet å inntreffe, resultatføres akkumulerte urealiserte gevinster eller tap på sikringsinstrumentet umiddelbart.

Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet innregnes mot omregningsdifferanser i totalresultatet. Valutagevinster eller tap på sikringsinstrumentet som gjelder den effektive delen av sikringen, innregnes i totalresultatet, mens valutagevinster eller tap i den ineffektive delen innregnes i resultatregnskapet. Ved avgang av den utenlandske enheten innregnes den akkumulerte verdien av alle slike valutagevinster eller tap, tidligere innregnet i totalresultatet, i resultatregnskapet.

Urealisert gevinst eller tap på finansielle krafthandelsavtaler som ikke representerer sikring, resultatføres.

Måling av finansielle instrumenter. Konsernet bruker følgende målehierarki for å måle og presentere virkelig verdi av finansielle instrumenter, se note 22:

Nivå 1: Observerbare, ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld

Nivå 2: Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi, er observerbar, direkte eller indirekte

Nivå 3: Andre teknikker som bruker input som har signifikant effekt på virkelig verdi, som ikke er basert på observerbare markedsdata

Noterte aksjer er vurdert å være i nivå 1 fordi aksjene er børsnotert og fritt omsettelige samt målt til siste børskurs. Unoterte aksjer og finansielle eiendeler måles ved hjelp av «International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines», og det brukes flere verdsettelsesmetoder for måling av virkelig verdi av unoterte investeringer, se note 23. Disse er ikke umiddelbart observerbare, og det er begrenset omsetning i enkelte av papirene. De unoterte aksjene er derfor vurdert å ligge i nivå 3.

Derivater er vurdert å ligge i nivå 2. Valutaelementet i valutaterminer er målt til observerbare markedscurser ved hjelp av Norges Bank-kurser. Ulik forfallsdato gjør at det tilkommer et renteelement som gir en beregnet virkelig verdi på valutaterminene. Kraftderivater er målt til kvotert sluttkurs på Nord Pool, og tidselementet er hensyntatt i beregnet virkelig verdi også for disse terminene (nivå 2).

Segmenter

Orkla har forretningsområder som driftssegmenter. Driftssegmentene sammenfaller med den måten konsernledelsen (chief operating decision maker) i konsernet får innrapportert tall fra forretningsområdene, dog begrenset til et hensikstmessig antall. Salgsinntektene er fordelt på geografiske markeder med utgangspunkt i kundens plassering. Regnskapsprinsippene for segmentrapportering er de samme som for konsernregnskapet for øvrig.

Prising av transaksjoner mellom ulike segmenter er gjort på armlengdes avstand. Orkla ASA yter tjenester til konserselskapene. Tjenestene blir utfakturert.

I tillegg er tall for geografisk fordeling av anvendt kapital, investeringer i varige driftsmidler og antall årsverk presentert, se note 9.

Nærmere om de enkelte forretningsområdene:

Branded Consumer Goods i Orkla består av ledende merkevarer og konseptløsninger, primært til dagligvarehandel og storhusholdning i Norden. Det er presentert fem segmenter for Branded Consumer Goods: Orkla Foods, Orkla Confectionery & Snacks, Orkla Home & Personal, Orkla International og Orkla Food Ingredients.

Orkla Foods omfatter Orklas matvarevirksomheter i Norden og Baltikum. Selskapene som inngår i forretningsområdet, er Orkla Foods Norge, Orkla Foods Sverige, Orkla Foods Danmark, Orkla Foods Finland, Pölsamaa Felix i Estland, Spilva i Latvia og Suslavicius-Felix i Litauen. Orkla Foods' virksomhet er konsentrert rundt sterke egne merkevarer, med i hovedsak nummer én-posisjoner i sine hjemmemarkeder.

Orkla Confectionery & Snacks omfatter seks merkevarevirksomheter med hjemmemarked i Norden og Baltikum. Selskapene som inngår i Orkla Confectionery & Snacks, er Orkla Confectionery & Snacks Norge (snacks, kjeks og godterier), Orkla Confectionery & Snacks Sverige (snacks og kjeks), Orkla Confectionery & Snacks Finland (snacks, kjeks og godterier), KiMs Danmark (snacks), Latfood (snacks) og Kalev (sjokolade).

Orkla Home & Personal omfatter fem merkevarevirksomheter med hjemmemarked primært i Norden. Selskapene som inngår i Orkla Home & Personal, er Lilleborg (vaskemidler, tannbørster og hygieneprodukter til personlig pleie), Lilleborg Profesjonell (totalleverandør av hygiene- og rengjøringsløsninger til det profesjonelle markedet), Axellus Group (kosttilskudd og helseprodukter), Pierre Robert Group (basistekstiler i dagligvarekanalen) og Orkla House Care (malerverktøy og rengjøringsprodukter).

Orkla International omfatter merkevareselskaper utenfor Norden og Baltikum. Forretningsområdet består av virksomhetene Orkla Brands Russia og Rieber Russia i Russland, Vitana i Tsjekkia, Delecta i Polen, Felix Austria i Østerrike og MTR Foods i India. Selskapene er konsentrert rundt lokale merkevarer. Selskapene innehar i hovedsak nummer én- eller to-posisjoner på nasjonalt eller regionalt nivå i sine hjemmemarkeder.

Orkla Food Ingredients er den ledende aktøren innen bakeriingredienser i Norden, og har i tillegg voksende markedsposisjoner i utvalgte land i Europa. Totalt ivaretas nærhet til kundemarkedet med salgs- og distribusjonsselskaper i 19 land. De største produktgruppene er margarin og smørblandingsprodukter, bakehjelpemidler og -mikser til brød og kaker, marsipan samt gjær. Disse produktgruppene er hovedsakelig egenprodusert og utgjør ca. 60 % av totalt salg.

Øvrig virksomhet

Under øvrige virksomheter er tre segmenter presentert: Gränges (Heat Transfer), Hydro Power og Orkla Financial Investments.

Gränges (Heat Transfer) er verdens ledende leverandør av løsninger for varmevekslerindustrien, og spesialiserte seg innen valsede, sveisede og ekstruderte løsninger for aluminiumbaserte varmevekslerapplikasjoner. Gränges (Heat Transfer) har en global markedsandel på 21 %, med sterke posisjoner i Kina og Europa.

Hydro Power består av kraftverk i Sarpsfoss og Orklas eierandel på 85 % i AS Saudefaldene. Energivirksomheten produserer og leverer kraft i det nordiske kraftmarkedet, og har en samlet produksjonskapasitet på 2,4 TWh.

Orkla Financial Investments består av gjenværende del av aksjeporteføljen og Orkla Eiendom. Orkla Eiendom driver eiendomsutvikling og salg av eiendommer primært fra Orklas virksomhet. Orkla Eiendom ivaretar i tillegg konsernets behov for spesialkompetanse innen eiendom.

I tillegg er HK/øvrige presentert som eget segment.

Selskaper rapportert etter egenkapitalmetoden er presentert og omtalt i note 7.

Andre forhold

Kontantstrøm. Kontantstrømoppstillingen er satt opp i henhold til den indirekte metoden og viser kontantstrøm fra henholdsvis operasjonelle-, investerings- og finansieringsaktiviteter, og forklarer periodens endring i «Kontanter og kontantekvivalenter».

Orkla presenterer i tillegg en kontantstrøm i Orkla-format, som summerer seg til endring i netto rentebærende gjeld og er presentert i note 40. Segmentinformasjonen og opplysninger gitt i Årsberetningen refererer i stor grad til denne, da det er slik konsernets kontantstrømmer rapporteres og styres. Kontantstrøm fra driften er en viktig styringsparameter i Orkla, se note 8.

Leasing. Klassifisering av leieavtaler er basert på i hvilken utstrekning risiko og avkastning forbundet med eierskap av en leid eiendel ligger hos utleier eller leietaker. En leieavtale klassifiseres som finansiell dersom den i det vesentlige overfører all risiko og avkastning forbundet med eierskap. Finansielle leieavtaler blir balanseført og avskrevet over avtalens løpetid. Andre leieavtaler er operasjonelle. På disse føres leieutgiften som løpende driftskostnad.

Aksjebasert avlønning. Konsernet har aksjesparingsprogrammer, langsiktige insentivavtaler og aksjeopsjoner. Salg av aksjer til ansatte til under markedsverdi regnskapsføres ved at differansen mellom markedsverdi på aksjene og kjøpspris blir lønnskostnad. Rabatten gitt ved salg til ansatte ble i 2013 videreført med 30 %. Opsjonsordningen til ledende ansatte ble i 2012 erstattet av en langsiktig insentivavtale (LTI). De begunstigede får innsatt i en bonusbank et beløp tilsvarende det som ble utbetalt i årsbonus. Beløpene reguleres med utviklingen i Orklas aksjekurs og forfaller til utbetaling med halvparten i henholdsvis to og tre år etter tildeling. Den begunstigede må være ansatt på utbetalingstidspunktet for å kunne få bonusen. Det er ikke delt ut nye opsjoner fra 2012. Den tidligere opsjonsordningen til ledende ansatte ble verdsatt basert på opsjonens virkelige verdi på det tidspunktet opsjonsplanen ble vedtatt (tildelingstidspunktet). Ved verdsettelse ble Black-Scholes-modellen benyttet. Kostnaden ved opsjonen ble periodisert over den periode de ansatte opptjente rett til å motta opsjonene. Opsjonskostnadene kostnadsføres som lønn med motpost i egenkapitalen. Arbeidsgiveravgift på aksjeopsjonsordninger relatert til differansen mellom utstedelseskurs og markedspris på aksjen ved årets slutt, er avsatt i forhold til hva som er opptjent. Opsjonskostnadene er fordelt på driftssegmentene basert på opsjonenes virkelige verdi på utstedelsestidspunktet, inklusiv arbeidsgiveravgift, og periodiseres over opptjeningstiden.

Offentlige tilskudd regnskapsføres når det er rimelig sikkert at de vil bli mottatt. Tilskuddene presenteres enten som inntekt eller som kostnadsreduksjon og da for å sammenstilles med kostnadene de er ment å kompensere for. Offentlige tilskudd som relaterer seg til eiendeler, er ført som reduksjon av eiendelens anskaffelseskostnaden. Tilskuddet reduserer eiendelens avskrivninger.

NOTE 5 BRUK AV ESTIMATER VED UTARBEIDELSE AV KONSERNREGNSKAPET

Ledelsen har benyttet estimater og forutsetninger ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Dette gjelder for eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og tilleggsopplysninger knyttet til betingede forpliktelser.

Områder hvor estimater har stor betydning vil være:

Beløp i mill. NOK Regnskapspost	Note	Estimat/forutsetninger	Bokført verdi
Goodwill	17, 18	Nåverdi fremtidig kontantstrøm/NSV ¹	11.360
Immaterielle eiendeler	18	Nåverdi fremtidig kontantstrøm/NSV ¹	4.008
Felles kontrollerte selskaper ført etter egenkapitalmetoden	7	Nåverdi fremtidig kontantstrøm/NSV ¹	7.701
Varige driftsmidler	19	Gjennvinnbart beløp og estimering av korrekt gjenværende levetid	11.651
Pensjonsforpliktelser	11	Økonomiske og demografiske forutsetninger	1.437

¹NSV: Netto salgsverdi

Virkelige verdivurderinger påvirkes av estimat på avkastningskrav. Avkastningskrav fastsettes gjennom kapitalverdimodellen og påvirkes av estimat på risikofri rente og risikopåslag.

Områdene med størst risiko for vesentlige endringer er balanseført goodwill og varemerker med ubestemt levetid. Dette gjelder både fordi beløpene er betydelige og fordi eiendelens verdi er basert på innregningsprinsipper fra kjøpsverdiallokeringer (se note 17). Disse blir ikke amortisert løpende, men verdien blir testet minst én gang pr. år. Verdifallstestene bygger på estimater av verdier på kontantgenererende enheter som goodwill og varemerker er henført til. Estimaten bygger på forutsetninger om forventet fremtidig kontantstrøm som neddiskonteres med en valgt diskonteringsrente. Sistnevnte tar utgangspunkt i konsernets veide gjennomsnittlige kapitalkostnad (WACC) og tilpasses den aktuelle beregning som foretas med hensyn til landrisiko, inflasjonsforhold og operasjonell risiko, se note 17.

Allokering av goodwill til kontantstrømgenererende enhet foretas på tidspunkt for oppkjøp. Normalt henføres all goodwill til en kontantstrømgenererende enhet, men ved kjøp av konsern med flere forretningsområder foretas en skjønnsmessig allokering basert på vurderinger foretatt på oppkjøpstidspunktet. Allokeringen vil således kunne få betydning for senere nedskrivningsvurderinger.

Verdien av felles kontrollerte selskaper utgjøres i alt vesentlig av konsernets 50 % andel av Sapa. Verdsettelsen bygger på innskutt verdi ved overgang fra datterselskap til felles kontrollert selskap. Gjennom transaksjonen og Orklas merverdianalyse er det indirekte balanseført goodwill i tilknytning til verdien av andelen. Felles kontrollerte selskaper rapporteres etter egenkapitalmetoden på en linje i resultatregnskapet og en linje i balansen.

Varige driftsmidler er i en litt annen kategori enn goodwill og immaterielle eiendeler. Disse bygger i stor grad på en direkte betalt kostpris, men også her er verdiene i stor grad avhengig av estimater om fremtidig inntjening og utnyttbar levetid. Endringer i forutsetningene kan for flere av konsernets varige driftsmidler medføre at verdiene vil endres betydelig.

Andre estimater og forutsetninger er omtalt i de ulike notene, og det som ikke naturlig inngår i andre noter, fremkommer i note 39 «Andre forhold».

Fremtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres. Nye uttalelser og tolkninger av standarder kan medføre at valg av prinsipper og presentasjon vil bli endret. Slike endringer vil bli regnskapsført når nye estimater blir utarbeidet og nye krav til presentasjon eventuelt foreligger. Disse forholdene er omtalt både i prinsippbeskrivelse og noter.

Utøvelse av skjønn

I tillegg vil valg av regnskapsprinsipper og skjønn ved utøvelsen av disse kunne påvirke regnskapet. Dette gjelder f.eks. både vurderingen av hvorvidt en «Ikke videreført virksomhet» skal skilles ut og presenteres på egen linje, og hvilket tidspunkt dette skal gjøres på. Enkelte poster blir presentert som «Andre inntekter og kostnader» på egen linje. Det er også valgt å presentere resultat fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper etter driftsresultatet. Det er viktig å merke seg at et annet sett av forutsetninger for presentasjon av regnskapet ville gitt betydelige endringer i presenterte linjer.

NOTER KONSERN / ENDRINGER I KONSERNET OG UTVIKLINGEN I DELEIDE SELSKAPER

NOTE 6 OPPKJØP AV SELSKAPER

Oppkjøpte selskaper påvirker sammenligningen med året før, og endringen i de ulike notene må ses i lys av dette. Oppkjøpte selskaper er presentert i regnskapet fra det tidspunktet konsernet har kontroll, og det er for de fleste kjøpene angitt tall for resultat før og etter kjøpstidspunktet. Kontrolltidspunktet er normalt når avtalen trer i kraft og alle offentlige godkjenninger foreligger. Kontrolltidspunktet vil normalt være etter avtaletidspunktet.

års-
rapport

64

2013

Beløp i mill. NOK	Kjøps- tids- punkt	Andel kjøpt (%)	An- skaffel- seskost	Mer-/ mindre verdi ¹	Vare- merker	Andre im- materielle eiendeler	Drifts- midler	Annet	Utsatt skatt	Good- will	Dr.innt. etter over- tagelse	Dr.res. etter over- tagelse	Dr.innt. før over- tagelse	Dr.res. før over- tagelse
2013														
Rieber & Søn ² , Branded Consumer Goods	april	100	6.122	4.276	1.216	(53)	(341)	45	(244)	3.653	2.419	187	1.235	35
Marcantonio Foods, Orkla Food Ingredients	januar	77	81	28	-	-	-	-	-	28	74	7	-	-
Mindre selskaper, Branded Consumer Goods			82	53	-	-	-	-	(3)	56	198	1	57	6
Drammensveien 149/151 (bygg), Orkla Financial Investments	mars	100	688	305	-	-	305	-	-	-	ia	ia	ia	ia
Sum kjøp gjeldfri basis			6.973	4.662	1.216	(53)	(36)	45	(247)	3.737	-	-	-	-
Kjøp tilknyttede selskaper			13											
Segmentfordelt oppkjøp, gjeldfri basis, se note 40			6.986											
Rentebærende gjeld oppkjøp			(965)											
Kontantstrømeffekt oppkjøp^{3,4}			6.021											
2012														
Jordan, Orkla Home & Personal	august	100	1.128	730	237	-	(5)	(10)	(62)	570	274	6	695	101
Pharma Vinci, Orkla Home & Personal	januar	100	101	78	26	-	-	(2)	(7)	61	53	11	-	-
Boyfood, Orkla Foods	juli	100	66	4	1	-	-	1	(1)	3	54	(6)	61	(7)
Gevita, Orkla Home & Personal	oktober	100	38	32	6	-	-	2	(2)	26	5	0	22	2
Mindre oppkjøp i Orkla Food Ingredients			60	27	-	14	-	(6)	(3)	22	140	3	102	3
Sum kjøp gjeldfri basis			1.393	871	270	14	(5)	(15)	(75)	682	-	-	-	-
Kjøp tilknyttede selskaper			224											
Segmentfordelt oppkjøp, gjeldfri basis, se note 40			1.617											
Rentebærende gjeld oppkjøp			(252)											
Kontantstrømeffekt oppkjøp^{3,4}			1.365											
2011														
Rasoi Magic Foods, Orkla International	april	100	48	47	16	-	-	-	(2)	33	11	1	3	-
Dagens, Orkla Foods	juni	100	35	24	1	-	10	(7)	6	14	15	(10)	29	(7)
Henskjold og Iglo, Orkla Food Ingredients	januar/ oktober	75/ 100	18	18	-	3	9	-	(1)	7	66	1	16	(5)
Finansgruppen Eiendom, Orkla Financial Investments	februar/ juli	67	806	353	-	-	225	135	(7)	-	40	10	32	12
Sum kjøp gjeldfri basis			907	442	17	3	244	128	(4)	54	-	-	-	-
Endring tilknyttede selskaper			(111)											
Segmentfordelt oppkjøp, gjeldfri basis, se note 40			796											
Rentebærende gjeld oppkjøp			(321)											
Kontantstrømeffekt oppkjøp^{3,4}			475											

¹Mer-/mindreverdi er differansen mellom kjøpesum for aksjene og konsernets andel av egenkapitalen i det oppkjøpte selskapet.

²Driftsinntektene og driftsresultatet før og etter overtakelsen av Ribber & Søn er estimert, og på grunn av ulike regnskapsprinsipper er tallene ikke sammenlignbare.

³Herav utgjør kontanter og kontantekvivalenter 112 mill. kroner i 2013, 114 mill. kroner i 2012 og 143 mill. kroner i 2011.

⁴Tilsvare vederlag for egenkapitalen.

Branded Consumer Goods

Oppkjøpet av Rieber & Søn ble endelig gjennomført etter at konkurransemyndighetene godkjente transaksjonen pr. 26. april 2013. Orkla ASA har kjøpt aksjene gjennom sitt heleide datterselskap Orkla Brands AS. Etter gjennomføring av avtalen ble det fremsatt et pliktig tilbud til de resterende aksjonærene i Rieber & Søn basert på samme kjøpesum pr. aksje som ble betalt til Rieber-familien. Parallelt ble det besluttet å tvangsinnløse minoritetsaksjonærene, og deretter søkt om at selskapet ikke lenger skulle være notert på Oslo Børs. Anskaffelseskost (EV) for Rieber & Søn (100 %) beløper seg til 6,1 mrd. kroner, og i henhold til foreløpig kjøpsprisallokering vil hovedpostene være balanseføring av henholdsvis goodwill og varemerker. Etter gjennomført kjøpsprisallokering utgjør total bokført verdi av varemerker knyttet til Rieber & Søn i størrelsesorden 1,2 mrd. kroner og goodwill 3,7 mrd. kroner. Kjøpsprisallokeringen forventes først å være endelig pr. 2. kvartal 2014. Rieber & Søn er konsolidert i konsernet fra og med 1. mai 2013 og inngår i segmentene Orkla Foods, Orkla International samt HK/øvrig virksomhet med estimert EBITA på henholdsvis 181 mill. kroner, 19 mill. kroner og -13 mill. kroner for åtte måneder.

Branded Consumer Goods har i tillegg kjøpt noen mindre selskaper, som representerer en enterprise value på 163 mill. kroner pr. 31. desember 2013. Det største kjøpet er selskapet Marcantonio Foods, som har en anskaffelseskost på 81 mill. kroner.

Marcantonio Foods er en ledende leverandør av tilbehør og ingredienser til isbarer og iskremprodusenter i Storbritannia. Selskapet har produksjon av is- og dekorkjeks i Barking, utenfor London.

Goodwill knyttet til kjøpene representerer i stor grad uttak av synergier. Goodwillen er ikke skattemessig fradragsberettiget.

Orkla Financial Investments

Orkla har kjøpt Drammensveien 149 og 151 i Oslo for 688 mill. kroner (eiendelskjøp). Drammensveien 149 er et eksisterende kontorbygg, mens Drammensveien 151 tidligere har vært en bensinstasjon. Tomten fungerer i dag som parkeringsplass. Orkla har søkt om omregulering av Drammensveien 151 for bygging av et nytt kontorbygg. Dette bygget vil, i tillegg til eksisterende kontorbygg i Drammensveien 149, bli Orklas nye konsersenter og hovedkontor med forventet innflytting i løpet av 2016.

Øvrige forhold knyttet til merverdianalysene

Det er ingen vesentlige betingede vederlag eller betingede forpliktelser knyttet til oppkjøpene.

Virkelig verdi av minoritetsinteressene ble estimert på grunnlag av markedsverdi.

Det er kostnadsført 18 mill. kroner i oppkjøpskostnader knyttet til Rieber-transaksjonen. Det er totalt kostnadsført 28 mill. kroner i oppkjøpskostnader i 2013.

Sum balanser fra oppkjøpte selskaper

Beløp i mill. NOK	Total 2013	Rieber & Søn 2013	Total 2012
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Varige driftsmidler	1.636	921	209
Immaterielle eiendeler	1.242	1.230	292
Eiendeler ved utsatt skatt	24	20	17
Varelager	514	496	212
Fordringer	661	634	388
Aksjer i andre selskaper	23	23	20
Eiendeler	4.100	3.324	1.138
Avsetninger	323	323	94
Langsiktig gjeld, ikke rentebærende	9	9	1
Kortsiktig gjeld, ikke rentebærende	559	523	329
Minoriteter	(27)	0	3
Netto eiendeler	3.236	2.469	711
Goodwill	3.737	3.653	682
Anskaffelseskost gjeldfri basis	6.973	6.122	1.393

NOTE 7 INVESTERINGER FØRT ETTER EGENKAPITALMETODEN

Investeringer i tilknyttede selskaper representerer investeringer i selskaper hvor Orklakonsernet gjennom sin eierposisjon har betydelig innflytelse. Vanligvis dreier dette seg om selskaper som er eiet 20–50 %. Felles kontrollerte selskaper (joint ventures) representerer investeringer i selskaper hvor konsernet sammen med andre har bestemmende innflytelse. Samarbeidet er basert på en avtale som regulerer sentrale samarbeidsforhold. Disse typene investeringer regnskapsføres etter egenkapitalmetoden ved at konsernet presenterer sin andel av selskapenes resultater på en egen linje i resultatregnskapet og akkumulerer bokførte resultater til andelen på én linje i balansen. Eventuelle merverdier som skal amortiseres, fratrekkes resultatet etter samme prinsipper som for selskaper som konsolideres. Goodwill amortiseres ikke. Mottatt utbytte fra tilknyttede og felles kontrollerte selskaper føres mot andelen i balansen og oppfattes som tilbakebetaling av kapital. Balanseverdien av de tilknyttede og felles kontrollerte selskapene representerer opprinnelig kostpris tillagt akkumulerte resultater frem til dags dato, fratrasket eventuell amortisering av merverdier og akkumulert mottatt utbytte. I tillegg er andelen av eventuelle omregningsdifferanser og lignende i det tilknyttede og felles kontrollerte selskapet hensyntatt. En eventuell nedskrivning av andelens verdi presenteres på samme linje. Tidligere ble felles kontrollerte selskaper rapportert etter bruttometoden. Konsernet regnskapsførte sin andel av det felles kontrollerte selskapet ved at inntekter, kostnader, eiendeler, gjeld og kontantstrøm ble tatt inn pro rata i konsernregnskapet, i henhold til aktuell eierandel. Ved implementering av ny IFRS 11 ble bruttometoden ikke lenger tillatt, og felles kontrollerte selskaper må rapporteres etter egenkapitalmetoden. Historiske tall er omarbeidet, se note 1.

års-
rapport

Orklas 50 % eierandel i Sapa AS er basert på en avtale med en annen part og er vurdert å være et felles kontrollert selskap (Sapa JV). Sapa (JV) er presentert etter egenkapitalmetoden, se beskrivelse neste side. Beskrivelse av Orklas andel og overgang fra datter- til felles kontrollert selskap er omtalt i note 1. Konsernet har i tillegg en 40 % eierandel i Moss Lufthavn Rygge, som også er et felles kontrollert selskap.

Orkla har en eierandel i Jotun, som er vurdert å være et tilknyttet selskap. Dette er også presentert etter egenkapitalmetoden, se beskrivelse neste side. Orkla har i tillegg noen mindre tilknyttede selskaper som stammer fra oppkjøpet av Jordan samt noen eid gjennom FG Eiendom.

Det finnes ingen vesentlige krav til kapitalinnskudd i felles kontrollert virksomhet hvor Orkla er deltaker. Tilknyttede og felles kontrollerte selskaper som ikke selv rapporterer etter IFRS, blir omregnet før innregning i konsernet. Orkla har ingen betingede forpliktelser, verken alene eller sammen med andre investorer i tilknyttede selskaper.

Tilknyttede selskaper som inngår i aksjer og finansielle eiendeler, er presentert i note 23.

Vesentlige tilknyttede og felles kontrollerte selskaper:

66

2013

Beløp i mill. NOK	Sapa (JV)	Jotun	Øvrige	Fornebu Utvikling	Renewable Energy Corporation (REC) ¹	Sum
Kostpris pr. 31.12.2013	7.745	175	-	-	-	-
Balanseført verdi 1.1.2011	-	1.961	463	573	7.049	10.046
Tilgang/avgang 2011	-	1	123	-	-	124
Tilgang/avgang 2012	-	-	(44)	(581)	-	(625)
Tilgang/avgang 2013	7.745	-	(14)	-	-	7.731
Andel resultat 2011	-	265	18	0	-	283
Nedskrivninger 2011	-	-	(26)	-	-	(26)
Andel resultat 2012	-	318	23	-	-	341
Gevinst ved salg 2012	-	-	-	77	-	77
Andel resultat 2013	(347)	335	14	-	-	2
Utbytte 2011	-	(109)	(9)	-	-	(118)
Utbytte 2012	-	(218)	(27)	-	-	(245)
Utbytte 2013	-	(218)	(13)	-	-	(231)
Poster belastet egenkapitalen 2011	-	64	3	8	30	105
Poster belastet egenkapitalen 2012	-	(12)	0	-	(313)	(325)
Poster belastet egenkapitalen 2013	243	(166)	4	-	-	81
Poster restated i resultatet, men ikke i balansen	-	-	124	-	-	-
Balanseført verdi 31.12.2011	-	2.182	696	581	1.315	4.774
Balanseført verdi 31.12.2012	-	2.270	524	-	-	2.794
Balanseført verdi 31.12.2013	7.641	2.221	515	-	-	10.377
Eierandel pr. 31.12.2013	50,0 %	42,5 % ²				

¹REC ført som «Ikke videreført virksomhet», se note 38.

²Stemmerettsandel i Jotun utgjør 38,3 %.

Sapa (JV)

Sapa ble en del av Orklakonsernet gjennom oppkjøpet av Elkem i 2005 og har vært rapportert som datterselskap helt frem til avtalen med Norsk Hydro ble inngått i 2012. På det tidspunktet ble virksomheten i Sapa Profiles, Sapa Building System og deler av Heat Transfer (Precision Tubing) skilt ut som Sapa (del av fremtidig JV) og presentert på en linje som «Ikke videreført virksomhet». Historiske tall ble omarbeidet. Avtalen med Norsk Hydro ble effektiv fra september 2013, og fra dette tidspunktet ble Orklas 50 % andel av Sapa (JV) presentert etter egenkapitalmetoden. Heat Transfer er fortsatt 100 % eiet og presenteres som eget segment under navnet Gränges.

Sapa (JV) er verdensledende produsent av bearbeidede aluminiumprofiler, med ledende eller sterke posisjoner på alle større kontinenter. Sapa er organisert i fem forretningsområder: Extrusion Europe, Extrusion Americas, Extrusion Asia, Sapa Building System og Precision Tubing. Med virksomhet i over 40 land har Sapa en god plattform for å etablere et nært samarbeid med både lokale og internasjonale kunder. Konsernet leverer kundetilpassede bearbeidede aluminiumprofiler av høy kvalitet til kunder i de fleste bransjer. Selskapet er også ledende i utviklingen av energieffektive byggeløsninger.

Morselskapet Sapa AS er et norsk aksjeselskap med forretningsadresse i Oslo, Norge. Selskapet er holdingselskap til en rekke norske og utenlandske selskaper. Orklakonsernets 50 % eierandel i Sapa AS eies gjennom Orkla Industriinvesteringar AB. Hydro Aluminium AS, et datterselskap av Norsk Hydro ASA, eier de resterende 50 % av aksjene i Sapa AS. Orkla og Norsk Hydro har inngått en aksjonærvtale som, supplert av norsk aksjelovgivning, regulerer partenes rettigheter og forpliktelser i den forbindelse. Avtalen inneholder bestemmelser der begge parter kan initiere en prosess for børsnotering etter omlag tre år fra gjennomføring (1. september 2013), og hvor begge parter kan bestemme seg for å beholde 34 % eierandel.

I tabellene vises 100 %-tall for hele 2012 og 2013 basert på Sapas og Norsk Hydros regnskaper, og er satt opp i henhold til kontinuitetsmetoden. Dette betyr at bokførte verdier i de to regnskapene videreføres og presenteres samlet som et urevidert «combined» regnskap. Dette medfører at man presenterer to regnskaper samlet som egentlig ikke er å anse som et konsern. Regnskapet for fire måneder i 2013 (september til desember) er også utarbeidet etter kontinuitet, men dette representerer et konsern hvor eierne har skutt inn like mye kapital hver. Eierne selv har i egne regnskaper gjort mer-/mindreverdianalyser, og deler av det som Sapa (JV) har skrevet ned i september, er i eiernes regnskaper henført til mindreverdier i Sapa og i praksis erstattet med goodwill i eiernes inngangsverdi. Dette er nærmere beskrevet i note 1 til regnskapet.

Nedenfor vises 100 %-tall for Sapa (JV).

	Sapa (JV) 1.9.-31.12. 2013
Resultatregnskap	
Beløp i mill. NOK	
Driftsinntekter	13.987
Driftskostnader	(13.887)
Avskrivninger	(391)
Andre inntekter og kostnader	(1.915)
Driftsresultat	(2.206)
Finansposter	(52)
Resultat før skatt	(2.258)
Skattekostnader	168
Resultat etter skatt	(2.090)
Ikke videreført virksomhet/minoriteter	(2)
Nettoresultatet	(2.092)
Henførte mindreverdier i merverdianalyse hos eierne	1.398
Eiernes resultat (100 %)	(694)
Herav Orklas andel (50 %)	(347)

Balanse

	31.12.2013
Beløp i mill. NOK	
Kontanter og kontantekvivalenter	2.073
Kortsiktige eiendeler	11.264
Langsiktige eiendeler	11.257
Sum eiendeler	24.594
Kortsiktige forpliktelser	9.289
Langsiktige forpliktelser	4.079
Sum gjeld	13.368

Avstemming egenkapital Sapa (JV) mot Orklas andel

	31.12.2013
Beløp i mill. NOK	
Egenkapital i Sapa (JV) (kontinuitetsmetoden)	11.226
Minoritetsinteresser	37
Majoritetens egenkapital	11.189
Orklas andel av egenkapital etter kontinuitetsmetoden (50 %)	5.595
Goodwill Orkla-nivå	2.046
Bokført andel	7.641

	Sapa (JV)	
	Combined 12 måneder 2013	Combined 12 måneder 2012
Beløp i mill. NOK		
Driftsinntekter	42.270	43.255
Avskrivninger	(1.183)	(1.163)
Andre inntekter og kostnader	(3.928)	(1.635)
Driftsresultat	(4.015)	(1.369)
Resultat før skatt	(4.417)	(1.633)
Resultat etter skatt	(4.222)	(1.712)

Jotun

Jotun (42,5 %) er en av verdens ledende produsenter av maling og pulverlakk, med 58 datterselskaper, fire felles kontrollerte foretak og syv tilknyttede selskaper. Jotun har 38 produksjonsanlegg, fordelt på alle kontinenter. Jotunkonsernet er inndelt i fire segmenter (dekorative malinger, skipsmaling, rusthindrende malinger og pulvermalinger) og syv regioner. Jotun rapporteres som tilknyttet selskap og ligger segmentmessig i HK/øvrige.

Orklas 42,5 % eierandel i Jotun er presentert som tilknyttet selskap og Orkla har gjennom nær 40 år vært en aktiv minoritets-eier i Jotun. Kostpris for Jotun er 175 mill. kroner, mens bokført verdi etter egenkapitalmetoden er 2.221 mill. kroner. Orklas eierandel i Jotun på 42,5 % er utgangspunkt for føring etter egenkapitalmetoden, mens stemmerettsandel er 38,3 %. Orkla eier 42.008 A-aksjer og 103.446 B-aksjer i selskapet. En A-aksje gir ti ganger så mange stemmer som en B-aksje.

Nedenfor vises 100 %-tall for Jotun.

	Jotun	
	2013	2012
Beløp i mill. NOK		
Driftsinntekter	12.034	11.351
Driftsresultat	1.258	1.126
Resultat etter skatt og minoriteter	791	750
Kortsiktige eiendeler	6.146	5.195
Langsiktige eiendeler	4.653	4.122
Sum eiendeler	10.799	9.317
Kortsiktige forpliktelser	3.641	3.978
Langsiktige forpliktelser	1.643	323
Sum gjeld	5.284	4.301

NOTER KONSERN / SEGMENTINFORMASJON

NOTE 8 SEGMENTER

Orkla rapporterer forretningsområder som driftssegmenter. Forretningsområdene er definert i note 4. Segmentinformasjonen fordeler salgsinntekter, resultat, kontantstrøm og kapitalforhold samt driftsmargin og antall årsverk på de forskjellige forretningsområdene. På denne måten får regnskapsbrukere bedre grunnlag for å kunne forstå konsernets underliggende drift. Se i tillegg note 9, hvor anvendt kapital, investeringer og antall årsverk er fordelt pr. geografisk marked.

SEGMENTINFORMASJON 2013

års-
rapport

68

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods	Orkla Confectionery & Snacks	Orkla Home & Personal	Orkla International	Orkla Food Ingredients	Eliminations	Branded Consumer Goods	Gränges	Hydro Power	Orkla Financial Investments	HQ/ Other Business	Orkla Group
SALGSINNTEKTER/RESULTAT												
Norge	4.174	1.841	3.130	1	873	-	10.019	-	637	-	-	10.656
Sverige	3.596	1.077	437	-	1.157	-	6.267	189	2	-	-	6.458
Danmark	738	462	356	-	1.249	-	2.805	35	-	-	-	2.840
Finland og Island	696	749	215	3	207	-	1.870	17	-	-	-	1.887
Norden	9.204	4.129	4.138	4	3.486	-	20.961	241	639	-	-	21.841
Øvrige Vest-Europa	196	195	165	321	1.024	-	1.901	665	-	-	-	2.566
Sentral- og Øst-Europa	303	397	255	1.633	1.371	-	3.959	557	-	-	-	4.516
Asia	8	8	104	521	36	-	677	1.798	-	-	7	2.482
Nord-Amerika	19	26	69	22	16	-	152	456	-	-	-	608
Sør- og Sentral-Amerika	-	-	2	-	4	-	6	172	-	-	-	178
Øvrige verden	-	-	10	7	2	-	19	6	-	-	-	25
Utenfor Norden	526	626	605	2.504	2.453	-	6.714	3.654	-	-	7	10.375
Sum salgsinntekter ¹	9.730	4.755	4.743	2.508	5.939	-	27.675	3.895	639	-	7	32.216
Andre driftsinntekter	4	10	12	11	9	-	46	6	95	629	53	829
Internsalg	63	19	15	125	50	(262)	10	57	-	1	(68)	-
Driftsinntekter	9.797	4.784	4.770	2.644	5.998	(262)	27.731	3.958	734	630	(8)	33.045
Varekostnader	(4.765)	(1.920)	(1.909)	(1.458)	(3.997)	251	(13.798)	(2.308)	(282)	(361)	59	(16.690)
Lønnskostnader	(1.861)	(1.031)	(878)	(506)	(808)	-	(5.084)	(365)	(40)	(47)	(382)	(5.918)
Andre driftskostnader	(1.583)	(975)	(1.078)	(675)	(788)	11	(5.088)	(782)	(139)	(184)	22	(6.171)
Av- og nedskrivninger	(313)	(176)	(82)	(91)	(117)	-	(779)	(166)	(60)	(41)	(57)	(1.103)
EBITA ²	1.275	682	823	(86)	288	-	2.982	337	213	(3)	(366)	3.163
Amortisering immaterielle eiendeler	-	-	(5)	(1)	(15)	-	(21)	-	-	-	-	(21)
Andre inntekter og kostnader	(262)	(74)	(18)	(437)	(7)	-	(798)	69	-	(22)	(109)	(860)
Driftsresultat	1.013	608	800	(524)	266	-	2.163	406	213	(25)	(475)	2.282
Resultat fra TS og felles kontrollerte selskaper	-	-	2	-	-	-	2	4	-	38	(42)	2
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	-	(31)	-	(31)	-	(5)	(21)	-	(57)
¹ Herav salg i EU	5.498	2.832	1.373	812	4.813	-	15.328	1.432	2	-	-	16.762
KONTANTSTRØM (SE NOTE 40)												
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1.409	796	869	(97)	379	-	3.356	461	223	35	(385)	3.690
Netto fornyelsesinvesteringer	(341)	(184)	(69)	(63)	(97)	-	(754)	(29)	9	349	(106)	(531)
Kontantstrøm fra driften	1.068	612	800	(160)	282	-	2.602	432	232	384	(491)	3.159
Ekspansjonsinvesteringer	(27)	-	-	(61)	(11)	-	(99)	(81)	-	-	-	(180)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(5.322)	-	(6)	(855)	(110)	-	(6.293)	(5)	-	(688)	-	(6.986)
ANVENDT KAPITAL												
Segmenteiendeler												
Kundefordringer	1.263	816	710	652	843	(42)	4.242	724	24	38	(42)	4.986
Andre kortsiktige fordringer	188	60	42	50	61	-	401	482	57	185	97	1.222
Varebeholdninger	1.587	489	719	483	606	-	3.884	644	-	308	-	4.836
Pensjonsmidler	31	-	4	-	6	-	41	-	-	-	-	41
Tilknyttede og felles kontrollerte selskaper	-	-	22	-	3	-	25	24	-	466	9.862	10.377
Immaterielle eiendeler	6.340	3.949	2.287	657	902	-	14.135	1.244	20	-	(31)	15.368
Varige driftsmidler	2.202	1.367	529	1.062	880	-	6.040	1.573	2.199	1.520	319	11.651
Sum segmenteiendeler	11.611	6.681	4.313	2.904	3.301	(42)	28.768	4.691	2.300	2.517	10.205	48.481
Segmentgjeld												
Leverandørgjeld	(751)	(333)	(380)	(318)	(455)	42	(2.195)	(669)	(15)	(32)	63	(2.848)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(228)	(164)	(80)	(45)	(132)	-	(649)	(31)	(16)	(54)	(50)	(800)
Annen kortsiktig gjeld	(732)	(472)	(468)	(131)	(192)	-	(1.995)	(178)	(33)	(113)	(317)	(2.636)
Pensjonsforpliktelser	(652)	(131)	(35)	(8)	(133)	-	(959)	(113)	(27)	(7)	(331)	(1.437)
Utsatt skatt henførte merverdier	(346)	(392)	(126)	(31)	(13)	-	(908)	-	-	(10)	-	(918)
Sum segmentgjeld	(2.709)	(1.492)	(1.089)	(533)	(925)	42	(6.706)	(991)	(91)	(216)	(635)	(8.639)
Anvendt kapital ³	8.902	5.189	3.224	2.371	2.376	-	22.062	3.700	2.209	2.301	9.570	39.842
NØKKELTALL												
Driftsmargin EBITA (%)	13,0	14,3	17,3	(3,3)	4,8	-	10,8	8,5	29,0	ia	ia	9,6
Antall årsverk	4.083	2.247	1.738	4.957	2.366	-	15.391	971	47	52	276	16.737

²Før amortisering og andre inntekter og kostnader.

³De fleste linjer i segmenteiendeler og segmentgjeld er direkte avstembare mot henholdsvis noter og balanse. Avvik mellom «Andre kortsiktige fordringer» i note 24 og «Annen kortsiktig gjeld» i note 27 skyldes at andre kortsiktige fordringer og gjeld også inneholder poster som ikke inngår i anvendt kapital, for eksempel periodiserte renter, mens deler av derivatene inngår i anvendt kapital. Utsatt skatt knyttet til merverdier inngår i utsatt skatt. Se avstemming av segmenteiendeler mot totale eiendeler på side 52.

Konsernet benytter de samme prinsippene for fremstilling av segmentinformasjonen som for årsregnskapet for øvrig, og driftsresultatet i segmentinformasjonen er identisk med det som presenteres i resultatoppstillingen for konsernet. Det er derfor ikke behov for ytterligere avstemming av disse resultatpostene. Segmentinformasjonen inneholder også splitt på resultat fra selskaper ført etter egenkapitalmetoden. Orkla konsernet har en sentralisert finansfunksjon, og finansieringen av de ulike segmentene gjenspeiler ikke nødvendigvis den reelle soliditeten knyttet til hvert enkelt segment. Finansposter er derfor valgt å gis bare for konsernet samlet. Det samme gjelder for skattekostnader. Tall knyttet til kontantstrømmen er hentet fra Orkla-format, se note 40.

Tabellene for segmentinformasjon viser omsetning fordelt på markeder pr. forretningsområde basert på kundenes beliggenhet. De ulike forretningsområdene er definert og beskrives i note 4. Her fremgår hvilke produkter og tjenester som inntektene kommer fra pr. segment. HK/øvrig virksomhet dekker i hovedsak aktiviteten ved hovedkontoret.

SEGMENTINFORMASJON 2012

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods	Orkla Confectionery & Snacks	Orkla Home & Personal	Orkla International	Orkla Food Ingredients	Eliminations	Branded Consumer Goods	Gränges	Hydro Power	Orkla Financial Investments	HQ/Other Business	Orkla Group
SALGSINTEKTER/RESULTAT												
Norge	3.143	1.938	2.815	-	790	-	8.686	-	533	-	20	9.239
Sverige	3.146	1.069	326	-	1.135	-	5.676	193	-	-	3	5.872
Danmark	460	456	292	-	1.219	-	2.427	38	-	-	-	2.465
Finland og Island	643	751	170	-	183	-	1.747	12	-	-	-	1.759
Norden	7.392	4.214	3.603	-	3.327	-	18.536	243	533	-	23	19.335
Øvrige Vest-Europa	135	179	85	247	953	-	1.599	674	-	-	9	2.282
Sentral- og Øst-Europa	276	334	211	1.313	1.044	-	3.178	500	-	-	1	3.679
Asia	8	7	38	500	34	-	587	2.097	-	-	10	2.694
Nord-Amerika	26	25	43	16	15	-	125	203	-	-	30	358
Sør- og Sentral-Amerika	1	-	3	-	3	-	7	178	-	-	-	185
Øvrige verden	1	1	3	1	2	-	8	18	-	-	-	26
Utenfor Norden	447	546	383	2.077	2.051	-	5.504	3.670	-	-	50	9.224
Sum salgsinntekter ¹	7.839	4.760	3.986	2.077	5.378	-	24.040	3.913	533	-	73	28.559
Andre driftsinntekter	14	10	8	17	8	-	57	3	62	1.122	93	1.337
Internsalg	119	24	31	39	49	(254)	8	74	217	2	(301)	-
Driftsinntekter	7.972	4.794	4.025	2.133	5.435	(254)	24.105	3.990	812	1.124	(135)	29.896
Varekostnader	(3.822)	(1.945)	(1.606)	(1.132)	(3.617)	162	(11.960)	(2.454)	(314)	(590)	255	(15.063)
Lønnskostnader	(1.457)	(994)	(728)	(403)	(729)	-	(4.311)	(316)	(43)	(54)	(364)	(5.088)
Andre driftskostnader	(1.307)	(907)	(927)	(529)	(741)	92	(4.319)	(773)	(186)	(160)	(30)	(5.468)
Av- og nedskrivninger	(242)	(161)	(60)	(74)	(115)	-	(652)	(134)	(60)	(26)	(46)	(918)
EBITA ²	1.144	787	704	(5)	233	-	2.863	313	209	294	(320)	3.359
Amortisering immaterielle eiendeler	-	-	(2)	(2)	(12)	-	(16)	-	-	-	-	(16)
Andre inntekter og kostnader	(95)	-	(55)	(267)	(4)	-	(421)	14	(19)	(19)	12	(433)
Driftsresultat	1.049	787	647	(274)	217	-	2.426	327	190	275	(308)	2.910
Resultat fra TS og felles kontrollerte selskaper	-	-	-	-	-	-	-	2	-	101	315	418
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	-	(20)	-	(20)	-	65	(45)	-	-
¹ Herav salg i EU	4.644	2.749	1.044	256	4.350	-	13.043	1.364	-	-	14	14.421
KONTANTSTRØM (SE NOTE 40)												
Kontantstrøm fra driften før investeringer	1.217	996	879	29	331	-	3.452	607	250	872	(274)	4.907
Netto fornyelsesinvesteringer	(238)	(211)	(58)	(61)	(99)	-	(667)	9	(17)	(95)	(26)	(796)
Kontantstrøm fra driften	979	785	821	(32)	232	-	2.785	616	233	777	(300)	4.111
Ekspansjonsinvesteringer	(40)	-	(6)	(39)	(57)	-	(142)	(200)	(5)	-	-	(347)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(66)	-	(1.267)	-	(60)	-	(1.393)	-	-	(22)	(202)	(1.617)
ANVENDT KAPITAL												
Segmenteiendeler												
Kundefordringer	817	735	672	484	725	(38)	3.395	676	34	68	20	4.193
Andre kortsiktige fordringer	156	72	48	47	69	-	392	312	122	147	38	1.011
Varebeholdninger	1.292	455	618	293	543	-	3.201	683	-	359	-	4.243
Pensjonsmidler	23	-	-	-	5	-	28	-	-	-	-	28
Tilknyttede og felles kontrollerte selskaper	-	-	15	-	5	-	20	23	-	457	2.294	2.794
Immaterielle eiendeler	1.582	3.579	2.177	731	779	-	8.848	1.112	20	-	(32)	9.948
Varige driftsmidler	1.416	1.249	555	672	768	-	4.660	1.237	2.251	1.209	244	9.601
Sum segmenteiendeler	5.286	6.090	4.085	2.227	2.894	(38)	20.544	4.043	2.427	2.240	2.564	31.818
Segmentgjeld												
Leverandørgjeld	(594)	(322)	(278)	(222)	(437)	38	(1.815)	(762)	(46)	(42)	101	(2.564)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(156)	(154)	(108)	(60)	(94)	-	(572)	(17)	(15)	(44)	(58)	(706)
Annen kortsiktig gjeld	(589)	(451)	(474)	(106)	(158)	-	(1.778)	(158)	(94)	(241)	(437)	(2.708)
Pensjonsforpliktelse	(617)	(131)	(40)	(6)	(129)	-	(923)	(84)	(25)	10	(322)	(1.344)
Utsatt skatt henførte merverdier	(17)	(372)	(125)	(37)	(13)	-	(564)	-	-	(11)	-	(575)
Sum segmentgjeld	(1.973)	(1.430)	(1.025)	(431)	(831)	38	(5.652)	(1.021)	(180)	(328)	(716)	(7.897)
Anvendt kapital ³	3.313	4.660	3.060	1.796	2.063	-	14.892	3.022	2.247	1.912	1.848	23.921
NØKKELTALL												
Driftsmargin EBITA (%)	14,4	16,4	17,5	(0,2)	4,3	-	11,9	7,8	25,7	ia	ia	11,2
Antall årsverk	3.061	2.231	1.787	4.432	2.224	-	13.735	928	50	64	265	15.042

NOTER KONSERN / SEGMENTINFORMASJON

SEGMENTINFORMASJON 2011

Beløp i mill. NOK	Orkla Foods	Orkla Confectionery & Snacks	Orkla Home & Personal	Orkla International	Orkla Food Ingredients	Eliminations	Branded Consumer Goods	Gränges	Hydro Power	Orkla Financial Investments	HQ/ Other Business	Discontinued operations	Orkla Group
-------------------	-------------	------------------------------	-----------------------	---------------------	------------------------	--------------	------------------------	---------	-------------	-----------------------------	--------------------	-------------------------	-------------

SALGSINNTEKTER/RESULTAT

Norge	3.942	1.941	2.663	-	685	-	9.231	-	1.105	-	39	-	10.375
Sverige	3.254	1.073	290	-	1.099	-	5.716	170	-	-	-	-	5.886
Danmark	504	460	214	-	1.464	-	2.642	65	-	-	-	-	2.707
Finland og Island	638	777	185	-	163	-	1.763	22	-	-	-	-	1.785
Norden	8.338	4.251	3.352	-	3.411	-	19.352	257	1.105	-	39	-	20.753
Øvrige Vest-Europa	137	178	60	243	898	-	1.516	768	-	-	62	-	2.346
Sentral- og Øst-Europa	269	312	195	1.341	906	-	3.023	521	-	-	-	-	3.544
Asia	6	4	43	446	30	-	529	1.663	-	-	28	-	2.220
Nord-Amerika	21	27	30	16	10	-	104	410	-	-	59	-	573
Sør- og Sentral-Amerika	-	-	1	-	3	-	4	181	-	-	-	-	185
Øvrige verden	1	-	3	6	2	-	12	7	-	-	-	-	19
Utenfor Norden	434	521	332	2.052	1.849	-	5.188	3.550	-	-	149	-	8.887
Sum salgsinntekter ¹	8.772	4.772	3.684	2.052	5.260	-	24.540	3.807	1.105	-	188	-	29.640
Andre driftsinntekter	6	21	4	21	8	-	60	6	55	228	71	-	420
Intensalg	128	17	34	40	124	(322)	21	95	531	2	(649)	-	-
Driftsinntekter	8.906	4.810	3.722	2.113	5.392	(322)	24.621	3.908	1.691	230	(390)	-	30.060
Varekostnader	(4.058)	(1.952)	(1.433)	(1.153)	(3.556)	224	(11.928)	(2.503)	(1.207)	(29)	378	-	(15.289)
Lønnskostnader	(1.782)	(975)	(631)	(392)	(720)	-	(4.500)	(315)	(41)	(119)	(355)	-	(5.330)
Andre driftskostnader	(1.682)	(953)	(880)	(483)	(762)	98	(4.662)	(784)	(122)	(129)	158	-	(5.539)
Av- og nedskrivninger	(302)	(164)	(51)	(76)	(120)	-	(713)	(123)	(60)	(17)	(62)	-	(975)
EBITA ²	1.082	766	727	9	234	-	2.818	183	261	(64)	(271)	-	2.927
Amortisering immaterielle eiendeler	-	-	(2)	(1)	(12)	-	(15)	-	-	-	(2)	-	(17)
Andre inntekter og kostnader	(184)	-	(1)	(5)	3	-	(187)	(110)	-	(20)	(58)	-	(375)
Driftsresultat	898	766	724	3	225	-	2.616	73	261	(84)	(331)	-	2.535
Resultat fra TS og felles kontrollerte selskaper	-	-	-	-	-	-	-	2	-	(15)	270	-	257
Minoritetenes andel av resultatet	-	-	-	-	(23)	-	(23)	-	0	(5)	(20)	-	(48)
¹ Herav salg i EU	4.782	2.758	918	251	4.366	-	13.075	1.505	-	-	-	-	14.580

KONTANTSTRØM (SE NOTE 40)

Kontantstrøm fra driften før investeringer	1.117	755	694	(6)	240	-	2.800	70	479	(607)	(225)	-	2.517
Netto fornyelsesinvesteringer	(260)	(178)	(54)	(65)	(89)	-	(646)	11	(21)	31	(59)	-	(684)
Kontantstrøm fra driften	857	577	640	(71)	151	-	2.154	81	458	(576)	(284)	-	1.833
Ekspansjonsinvesteringer	-	-	(110)	(73)	(33)	-	(216)	(228)	(57)	-	-	-	(501)
Kjøpte selskaper (enterprise value)	(35)	-	-	(48)	(20)	-	(103)	-	-	(689)	(4)	-	(796)

ANVENDT KAPITAL

Segmenteiendeler

Kundefordringer	875	728	508	450	721	(64)	3.218	708	40	66	(3)	4.016	8.045
Andre kortsiktige fordringer	160	72	96	52	67	-	447	242	154	568	11	791	2.213
Varebeholdninger	1.302	513	486	282	555	-	3.138	770	-	612	47	3.480	8.047
Pensjonsmidler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49	49
Tilsknyttede og felles kontrollerte selskaper	-	-	-	-	5	-	5	23	-	1.018	2.285	1.443	4.774
Immaterielle eiendeler	1.608	3.677	1.282	778	788	-	8.133	1.144	20	-	(22)	3.185	12.460
Varige driftsmidler	1.412	1.250	381	684	749	-	4.476	1.254	2.296	1.155	221	8.318	17.720
Sum segmenteiendeler	5.357	6.240	2.753	2.246	2.885	(64)	19.417	4.141	2.510	3.419	2.539	21.282	53.308

Segmentgjeld

Leverandørgjeld	(644)	(338)	(250)	(188)	(431)	64	(1.787)	(736)	(28)	(44)	74	(2.788)	(5.309)
Skattetrekk, offentlige avgifter	(160)	(122)	(66)	(71)	(80)	-	(499)	(15)	(18)	(88)	(6)	(177)	(803)
Annen kortsiktig gjeld	(671)	(443)	(359)	(81)	(176)	-	(1.730)	(132)	(114)	(200)	(88)	(1.230)	(3.494)
Pensjonsforpliktelser	(644)	(129)	(44)	(6)	(110)	-	(933)	(84)	(9)	(9)	(300)	(1.002)	(2.337)
Utsatt skatt henførte merverdier	(18)	(388)	(53)	(39)	(14)	-	(512)	-	-	(11)	-	(16)	(539)
Sum segmentgjeld	(2.137)	(1.420)	(772)	(385)	(811)	64	(5.461)	(967)	(169)	(352)	(320)	(5.213)	(12.482)
Anvendt kapital ³	3.220	4.820	1.981	1.861	2.074	-	13.956	3.174	2.341	3.067	2.219	16.069	40.826

NØKKELTALL

Driftsmargin EBITA (%)	12,1	15,9	19,5	0,4	4,3	-	11,4	4,7	15,4	ia	ia	ia	9,7
Antall årsverk	3.679	2.313	1.139	4.376	2.074	-	13.581	944	36	72	282	14.482	29.397

Avstemming segmenteiendeler mot sum eiendeler

	2013	2012
Segmenteiendeler	48.481	31.818
Eiendeler ikke videreført virksomhet	0	13.740
Aksjer og finansielle eiendeler	1.051	3.601
Kontanter og kontantekvivalenter	1.805	7.196
Finansielle eiendeler	624	864
Eiendeler ved utsatt skatt	34	121
Rentebærende fordringer etc.	120	153
Sum eiendeler	52.115	57.493

²Før amortisering og andre inntekter og kostnader.

³De fleste linjer i segmenteiendeler og segmentgjeld er direkte avstembare mot henholdsvis noter og balanse.

Avvik mellom «Andre kortsiktige fordringer» i note 24 og «Annen kortsiktig gjeld» i note 27 skyldes at andre kortsiktige fordringer og gjeld også inneholder poster som ikke inngår i anvendt kapital, for eksempel periodiserte renter, mens deler av derivatene inngår i anvendt kapital. Utsatt skatt knyttet til merverdier inngår i utsatt skatt.

NOTE 9 GEOGRAFISK FORDELING AV ANVENDT KAPITAL, INVESTERINGER OG ANTALL ÅRSVERK

Anvendt kapital, investeringer og antall årsverk er fordelt på geografiske markeder basert på selskapenes beliggenhet. Anvendt kapital representerer netto balanseført kapital som arbeider i foretaket og er definert i segmentnoten som netto av segmenteiendeler og gjeld. Investeringer er summen av fornyelses- og ekspansjonsinvesteringer. Antall årsverk er antall ansatte justert for stillingsprosent i gjeldende rapporteringsperiode. Se note 8 for segmentinformasjon.

Beløp i mill. NOK	Anvendt kapital			Investeringer			Antall årsverk		
	2013	2012	2011	2013	2012	2011	2013	2012	2011
Norge	22.555	9.620	13.678	509	426	507	3.703	3.049	3.560
Sverige	6.819	5.318	7.477	286	377	286	3.000	2.788	2.742
Danmark	3.415	3.055	3.157	86	99	86	1.305	1.241	1.230
Finland og Island	1.954	1.693	1.693	37	74	37	648	657	655
Norden	34.743	19.686	26.005	918	976	916	8.656	7.735	8.187
Øvrige Vest-Europa	758	564	4.678	32	16	32	561	502	434
Sentral- og Øst-Europa	2.590	2.166	3.325	184	126	184	5.633	4.918	4.700
Asia	1.727	1.477	2.448	82	159	82	1.887	1.887	1.594
Amerika	24	28	4.036	0	0	0	0	0	0
Øvrige verden	0	0	334	0	0	0	0	0	0
Utenfor Norden	5.099	4.235	14.821	298	301	298	8.081	7.307	6.728
Sum	39.842	23.921	40.826	1.216	1.277	1.214	16.737	15.042	14.915
Sammenheng mellom segmenter og «Investeringer»:									
Netto fornyelsesinvesteringer fra segmenter (se note 8)				531	796	684			
Salg av driftsmidler (se kontantstrøm)				514	144	41			
Ekspansjonsinvesteringer (se note 8)				180	347	501			
Endring leverandørgjeld investeringer				(9)	(10)	(12)			
Sum				1.216	1.277	1.214			

NOTE 10 LØNSKOSTNADER

Lønnskostnader utgjør totale kostnader forbundet med avlønning av personell i konsernet, inkl. godtgjørelser til tillitsmenn. Kostnadene består av direkte lønn og feriepenger, honorarer til tillitsmenn, eventuelle bonuser, regnskapsmessige effekter av aksje- og opsjonsprogrammer til ansatte, pensjonskostnader samt offentlige avgifter knyttet til ansettelsesforhold. Eventuelle naturaltelseter som firmabil, telefon eller lignende innberettes som lønn, men presenteres etter art som driftskostnader.

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Lønn	(4.801)	(4.095)	(4.285)
Arbeidsgiveravgift	(792)	(696)	(761)
Pensjonskostnader ¹	(303)	(259)	(248)
Øvrige godtgjørelser mv.	(22)	(38)	(36)
Lønnskostnader	(5.918)	(5.088)	(5.330)
Gjennomsnittlig antall årsverk (videreført virksomhet)	16.021	14.894	14.295

¹Pensjonskostnader er nærmere omtalt i note 11.

Bonussystemer

Orkla har et årsbonussystem, som belønner fremgang (god drift).

Systemet er innrettet mot at «god prestasjon», som er nærmere definert for de ulike elementene, skal kunne gi et nivå på 30 % av fastlønn i årsbonus, mens maksimal bonus er 100 % av årslønn. Ca. 175 ledere var tilknyttet dette bonussystemet i 2013.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Beløp i tusen NOK	2013			2012			2011		
	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad	Lønn	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad
Godtgjørelse til konsernsjef	10.989	15	57	8.999	60	500	6.864	190	1.498
Godtgjørelse til øvrige medlemmer av konsernledelsen	28.163	2.615	5.914	21.336	1.326	4.588	24.411	1.042	4.055
Antall opsjoner til konsernsjef pr. 31.12.	0			0			412.000		
Antall opsjoner til øvrige medlemmer av konsernledelsen pr. 31.12.	1.376.000			1.686.000			1.085.000		

For andre forhold rundt godtgjørelse til ledende ansatte og styremedlemmer henvises det til note 6 til regnskapet for Orkla ASA.

Aksjerelaterte ordninger

Til erstatning for tidligere opsjonsordning innførte konsernet fra 2012 et kontantbasert langtidsinsentiv. Et beløp basert på resultatet av årsbonusordningen vil settes i en bonusbank. Saldo vil reguleres med utviklingen av Orkla-aksjen frem til utbetaling. 50 % av opptjening utbetales etter to år, resterende etter tre år, gitt at den ansatte ikke har sagt opp sin stilling. Årlig utbetaling fra den langsiktige ordningen skal ikke overstige en årslønn på utbetalingstidspunktet. Eventuelt overskytende tillegges banken for utbetaling påfølgende år. Se for øvrig beskrivelse i note 6 til regnskapet for Orkla ASA.

Konsernet har også en ordning med aksjesalg til ansatte med rabatt, se note 6 til regnskapet for Orkla ASA.

Oversikt over utvikling av utestående opsjoner tildelt før 2013:

års-
rapport

	Antall	2013 VGIK ¹	Antall	2012 VGIK ¹
Utestående ved begynnelsen av året	17.602.000	51,55	22.651.500	54,71
Tildelt i løpet av året	-	-	-	-
Innløst i løpet av året	(2.060.000)	42,21	(45.000)	44,86
Terminert i løpet av året	(385.000)	88,13	(5.004.500) ³	62,26
Utestående ved årets slutt ²	15.157.000	47,74	17.602.000	51,55
Innløsbare ved årets slutt	10.520.000	47,87	7.685.000	-

¹Veid gjennomsnittlig innløsningskurs. Beløp i NOK.

²Som følge av utbytte ble alle kursen redusert med 2,50 kroner 19.4.2013.

³Består i hovedsak av opsjoner flyttet til Borregaard samt opsjoner utløpt i 2012 uten å være «in the money».

Veid gjennomsnittlig levetid for utestående opsjoner 31.12.2013 er tre år.

Veid gjennomsnittlig innløsningskurs på utestående opsjoner ved årets slutt:

Utløpsdato	Antall	2013 VGIK ^{1,2}	Antall	2012 VGIK ¹
20.02.2013	-	-	400.000	86,44
08.05.2014	2.120.000	71,40	2.115.000	73,90
14.08.2014	25.000	68,10	25.000	70,60
22.05.2015	4.015.000	42,36	5.145.000	44,86
10.05.2016	4.360.000	41,38	5.260.000	43,88
09.05.2017	4.567.000	47,53	4.587.000	50,03
01.11.2017	70.000	43,41	70.000	45,91
Sum	15.157.000		17.602.000	

¹Veid gjennomsnittlig innløsningskurs. Beløp i NOK.

²Som følge av utbytte ble alle innløsningskurser redusert med 2,50 kroner 19.4.2013.

Orkla har benyttet Black-Scholes-modellen ved verdsettelse av opsjonene. Volatiliteten er beregnet gjennom å se på historisk endring i Orkla-kursen over samme tidsperiode som opsjonenes løpetid. Det er ikke utstedt nye opsjoner i 2012 eller i 2013.

Opsjonenes påvirkning på regnskapet:

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Opptjening opsjoner	(22)	(33)
Endring avsetning arbeidsgiveravgift	(1)	(8)
Netto opsjonskostnader	(23)	(41)
Gjeld ¹	9	8

¹Vedrører kun arbeidsgiveravgift.

NOTE 11 PENSJONER

Konsernet har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsplaner. For de innskuddsbaserte planene er kostnaden lik periodens innskudd for de ansattes pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. For de ytelsesbaserte planene har bedriften ansvaret for å yte en avtalt pensjon til den ansatte i forhold til sluttlønn. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret. Majoriteten av Orklas pensjonsplaner er innskuddsplaner.

Innskuddsplaner

Innskuddsplaner omfatter ordninger der bedriften betaler årlige innskudd til de ansattes pensjonsplaner, og der den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen. Innskuddsplaner omfatter også pensjonsordninger som er felles for flere selskaper, og der pensjonspremien fastsettes uavhengig av demografisk profil i det enkelte selskap (multiemployer plan). Ansatte i Orklakonsernet er i stor grad tilknyttet pensjonsordninger definert som innskuddsplaner.

Ytelsesplaner

Konsernet har pensjonsordninger klassifisert som fondsbaserte ytelsesplaner og ytelsesplaner som dekkes over selskapenes drift. Konsernets ytelsesplaner finnes i stor grad i Sverige og Norge. Disse landene står for henholdsvis ca. 60 % og 37 % av konsernets netto bokførte pensjonsforpliktelser.

Sverige

Pensjonsplanene i Sverige er «netto-ordninger», som ikke knytter konsernets forpliktelser til endringer i den svenske sosialtrygden. Ordningene er i hovedsak bestemt av tariffavtaler. De blir ikke fondert, men avsatt i selskapenes balanse. For sikring av opptjente pensjonsrettigheter må selskapene tegne en kredittforsikring i forsikrings-selskapet PRI Pensionsgaranti. PRI Pensionsgaranti registrerer og beregner selskapenes pensjonsforpliktelser. Det er lovfestet at alle som er født i 1979 eller senere skal omfattes av en innskuddsordning, slik at omfanget av de ytelsesbaserte pensjonsplanene etter hvert vil reduseres.

Det finnes også noen pensjonsordninger, i hovedsak til ledende personer, finansiert gjennom kapitalforsikringer. Disse rapporteres brutto i regnskapet.

Det er hensyntatt lønnskatt på pensjonsforpliktelsene i Sverige.

Norge

Netto pensjonsforpliktelser i Norge består i hovedsak av usikrede pensjonsordninger for tidligere nøkkelpersoner, førtidspensjonsordninger for konsernledelsen samt bokførte forpliktelser knyttet til innskuddsbasert ordning for ansatte med lønn over 12G.

Pensjonsordningen for ansatte i Norge med lønn over 12G er en innskuddsbasert ordning. Summen av opptjent innskudd og tilført avkastning blir presentert som pensjonsforpliktelse i konsernets balanse. Denne ordningen er derfor presentert som en ytelsesplan.

En mindre del av pensjonsforpliktelsen utgjøres også av avsetninger for å dekke underfinansieringen i den gamle AFP-ordningen, i tråd med anbefalingene fra NRS.

Den nye AFP-ordningen er en flerforetaks ytelsesbasert pensjonsordning, men føres som en innskuddsordning. Dette er i tråd med Finansdepartementets konklusjon gjeldende ny AFP som ble publisert i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet 14.10.2013. Samtlige selskaper i Orklakonsernet i Norge er tilknyttet AFP-ordningen. Premien for ny AFP øker fra 2,0 % i 2013 til 2,2 % i 2014 av samlede lønnsutbetalinger mellom 1 og 7,1 ganger gjennomsnittlig grunnbeløp. Premieendringen er i tråd med varslert utvikling, der premie for ny AFP for årene 2011–2015 økes etter hvert som premie- og egenandelsbelastningen for gammel AFP fases ut.

Forutsetninger ytelsesplaner

Diskonteringsrenten i Norge er fra og med regnskapsåret 2012 fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Norsk Regnskapsstiftelse legger til grunn at OMF-markedet representerer et tilstrekkelig dypt marked for å kunne brukes ved beregning av diskonteringsrenten. Orkla har valgt diskonteringsrente ut fra gjennomsnittlig løpetid på pensjonene i hvert selskap og i hver pensjonsordning, slik at den varierer mellom 2,5 % og 4,0 %, avhengig av løpetid. Der løpetiden er lenger enn 15 år, er OMF-rentekurven ekstrapolert med utgangspunkt i swaprenten.

Diskonteringsrenten i Sverige tar utgangspunkt i svenske bostadsobligasjoner.

Parametere som lønns- og G-vekst samt inflasjon er fastsatt i tråd med anbefalinger i de enkelte land.

Dødelighetsestimat er basert på oppdaterte dødelighetstabeller for de ulike landene (K2013 i Norge og oppdaterte dødelighetstabeller pr. 30.6.2011 i Sverige). Dette har ikke hatt vesentlig effekt for konsernregnskapet i 2013.

En rimelig forventet endring i sentrale forutsetninger vil ikke være vesentlig for konsernet.

Pensjonsmidler

Pensjonsavtaler med pensjonsmidler finnes i alt vesentlig i Nederland, Sveits og Storbritannia. Pensjonsmidlene er i hovedsak investert i obligasjoner og aksjer. Estimert avkastning vil variere basert på sammensetningen av de ulike aktivaklassene. Sammensetning av pensjonsmidler fremkommer nedenfor. Forventede innbetalinger av pensjonsmidler i 2014 er 11 mill. kroner.

	Norge		Sverige	
	2013	2012	2013	2012
Diskonteringsrente	2,5-4 %	2-3,75 %	4,0 %	3,5 %
Fremtidig lønnsregulering	3,50 %	3,25 %	3,0 %	3,0 %
G-regulering ¹	3,50 %	3,25 %	3,0 %	3,0 %
Pensjonsregulering	0,6 %	0,5 %	2,0 %	2,0 %
Frivillig avgang/turnover	0-5 %	0-5 %	3,0 %	3,0 %
Forventet gjennomsnittlig gjenværende opptjenings tid (år)	6,3	5,1	15,5	15,8

¹G er pr. 31.12.2013 NOK 85.245.

Sammensetning av netto pensjonskostnader

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Innskuddsplaner	(241)	(228)	(212)
Nåverdi av pensjonsopptjening (inkl. arbeidsgiveravgift)	(64)	(39)	(40)
Oppgjør pensjonsplaner	2	8	4
Pensjonskostnader ført som driftskostnader	(303)	(259)	(248)
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	(68)	(53)	(56)
Forventet avkastning på pensjonsmidler	16	10	12
Pensjonskostnader ført som finanskostnader	(52)	(43)	(44)
Netto pensjonskostnader	(355)	(302)	(292)

Sammensetning av netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Brutto pensjonsforpliktelser		
fondsbaserte ordninger	(333)	(358)
Pensjonsmidler (virkelig verdi)	291	289
Faktisk netto pensjonsforpliktelse	(42)	(69)
Pensjonsforpliktelser som dekkes over drift	(1.354)	(1.247)
Balanseførte netto pensjonsforpliktelser	(1.396)	(1.316)
Balanseførte pensjonsforpliktelser	(1.437)	(1.344)
Balanseførte pensjonsmidler	41	28

Endring i brutto pensjonsforpliktelser i løpet av året

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Brutto pensjonsforpliktelser 1.1.	(1.605)	(3.919)
Nåverdi av pensjonsopptjening (inkl. arbeidsgiveravgift)	(64)	(39)
Rentekostnad av forpliktelsene	(68)	(53)
Estimatavvik ført mot totalresultatet	42	(49)
Planavvik	0	1
Oppkjøp/salg av virksomhet	(610)	(103)
Avkorting/oppgjør pensjonsplaner	539	56
Utbetalinger i løpet av året	193	120
Valutaeffekt	(114)	16
Endringer ikke videreført virksomhet	0	2.365
Brutto pensjonsforpliktelser 31.12.	(1.687)	(1.605)

Endring i pensjonsmidler i løpet av året

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Pensjonsmidler (virkelig verdi) 1.1.	289	1.682
Forventet avkastning pensjonsmidler	16	10
Avkastningsavvik ført mot totalresultatet	10	45
Oppkjøp/salg av virksomhet	506	98
Avkorting/oppgjør pensjonsordning	(531)	(48)
Inn- og utbetaling i løpet av året	(4)	(33)
Midler overført til innskuddsordning	0	(4)
Valutaeffekt	36	(4)
Effekt av øvre grense pensjonsmidler (asset ceiling)	(31)	(15)
Endringer ikke videreført virksomhet	0	(1.442)
Pensjonsmidler (virkelig verdi) 31.12.	291	289

Sammensetning av pensjonsmidler (virkelig verdi) pr. 31.12.

	2013	2012
Likvide midler og pengemarkedsplasseringer	11 %	9 %
Obligasjoner	46 %	61 %
Utlån	2 %	2 %
Aksjer	30 %	27 %
Fast eiendom	11 %	1 %
Sum pensjonsmidler	100 %	100 %

Oversikt over netto pensjonsforpliktelser og avvik de tre siste år

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Brutto pensjonsforpliktelser	(1.687)	(1.605)	(3.919)
Pensjonsmidler	291	289	1.682
Netto pensjonsforpliktelser	(1.396)	(1.316)	(2.237)
Endring estimat- og planavvik i brutto pensjonsforpliktelser	42	(48)	(229)
Endring avkastningsavvik i pensjonsmidler	10	45	(30)

NOTE 12 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Orklakonsernet har valgt en artsinndelt resultatpresentasjon. Hovedsplitten i oppstillingsplanen for driftskostnader er mellom «Varekostnader», «Lønns-kostnader», «Avskrivninger/amortiseringer» samt «Andre driftskostnader». Andre driftskostnader representerer således alle driftskostnader som ikke har med varekostnader, avlønning av ansatte og kapitalkostnader i form av avskrivninger å gjøre. De viktigste postene er splittet opp nedenfor.

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Eksterne salgsfrakter	(705)	(638)	(751)
Energikostnader (produksjon og oppvarming)	(689)	(637)	(671)
Reklame	(1.352)	(1.172)	(1.208)
Reparasjons- og vedlikeholdskostnader	(529)	(457)	(505)
Konsulenter, rådgivere og andre innleide tjenester	(402)	(559)	(458)
Driftskostnader transportmidler	(138)	(134)	(154)
Leiekostnader/leasing	(338)	(253)	(225)
Driftsmaterialer, kontorutstyr etc.	(80)	(65)	(75)
Annet	(1.938)	(1.553)	(1.492)
Sum andre driftskostnader	(6.171)	(5.468)	(5.539)

NOTE 13 ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER

Andre inntekter og kostnader dreier seg om vesentlige positive og negative engangsposter, restruktureringskostnader og eventuelle større nedskrivninger på både materielle og immaterielle eiendeler. Hovedhensikten med denne linjen er å skille ut vesentlige engangs- og periodefremmede poster slik at utviklingen og sammenlignbarheten på artslinjene presentert i EBITA skal være mer relevant for virksomheten. M&A-kostnader vedrørende oppkjøpte selskaper blir løpende presentert her.

De viktigste postene er omtalt i note 1.

Beløp i mill. NOK	2013
M&A- og integrasjonskostnader	(204)
Spesielle IFRS-effekter	(46)
Sluttoppgjør ansettelsesforhold	(169)
Nedskrivning varemerke og goodwill i Orkla Foods Danmark (Pastella)	(48)
Nedskrivning immaterielle eiendeler og avsetning for rettstvister Orkla Brands Russia	(435)
Restrukturering Orkla Foods Sverige og Orkla Foods Danmark	(20)
Restrukturering Gränges (Heat Transfer)	(24)
Outsourcing IT-drift Orkla Shared Services	(41)
Mottatt forsikringsoppgjør Gränges (Heat Transfer)	127
Sum	(860)
Herav:	
Nedskrivning varige driftsmidler	(7)
Nedskrivning immaterielle eiendeler	(413)

Beløp i mill. NOK	2012
M&A-kostnader	(79)
Spesielle IFRS-effekter	(22)
Gevinst ved avhendelse Salvesen & Thams	44
Restrukturering og rettstvister i Russland	(267)
Restrukturering Orkla Foods Sverige og Orkla Foods Danmark	(55)
Eiendomsskatt i AS Saudefaldene for tidligere perioder	(19)
Sluttoppgjør konsern og Orkla Financial Investments	(43)
Forsikringsoppgjør Gränges (Heat Transfer)	30
Restrukturering Gränges (Heat Transfer)	(16)
Nedskrivning anlegg i Denomega	(6)
Sum	(433)
Herav:	
Nedskrivning varige driftsmidler	(35)
Nedskrivning immaterielle eiendeler	-

Beløp i mill. NOK	2011
M&A-kostnader	(69)
Restrukturering Gränges (Heat Transfer)	(69)
Kostnader henført til branner i Finspång, Gränges (Heat Transfer)	(41)
Trinnvis oppkjøp i merkevareområdet og Orkla Eiendom	(6)
Gevinst ved salg/oppløsning av avsetning o.l., Sveits og Italia	20
Nedskrivning eiendeler og salgskostnader knyttet til Bakers, Orkla Foods Norge	(155)
Nedskrivning anlegg i Denomega	(55)
Sum	(375)

Herav:	Nedskrivning varige driftsmidler	(56)
	Nedskrivning immaterielle eiendeler	-

Ytterligere informasjon om avsetningene er gitt i note 21.

NOTE 14 FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Finansinntekter og finanskostnader består i hovedsak av renteinntekter og rentekostnader knyttet til konsernets totale finansiering. I tillegg vil netto usikrede valutaeffekter av konsernets fordringer og gjeld i utenlandsk valuta rapporteres som netto agio/disagio. Det kan oppstå gevinst eller tap på valutaforretninger som følge av at sikringsforholdene ikke er 100 % effektive. Eventuelle gevinster eller tap på verdipapirer som rapporteres utenom linjen aksjer og finansielle eiendeler vil inngå i finansinntekter og finanskostnader. Lånekostnader til egentilvirkede driftsmidler balanseføres sammen med driftsmiddelet.

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Renteinntekter	79	178	270
Andre finansinntekter	6	18	26
Sum finansinntekter	85	196	296
Rentekostnader	(454)	(572)	(579)
Aktiverte rentekostnader	-	5	11
Netto disagio	(1)	(18)	(17)
Renter pensjoner	(52)	(43)	(44)
Andre finanskostnader	(71)	(57)	(100)
Sum finanskostnader	(578)	(685)	(729)
Netto finanskostnader (A)	(493)	(489)	(433)

Avstemming mot kontantstrøm:

Endring i avsatte renter o.l.	18	(12)	(16)
Renter pensjoner ikke kontantstrømeffekt	52	43	44
Salg av aksjer utenfor aksjeporteføljen	-	-	75
Agio/disagio aksjeporteføljen	(28)	86	56
Sum, se kontantstrømsoppstilling (B)	42	117	159
Betalte finansposter			
kontantstrøm, se note 40 (A+B)	(451)	(372)	(274)

NOTE 15 SKATTER

Skatter viser myndighetenes beskatning av overskudd i konsernets ulike selskaper. Merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og lignende indirekte skatter er således ikke en del av «skatter». Skattekostnaden beregnes på grunnlag av regnskapsmessig resultat og splittes i periodeskatt og endring i forpliktelser ved utsatt skatt. Forpliktelser ved utsatt skatt oppstår når regnskapsmessig og skattemessig periodisering er forskjellig.

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Resultat før skatt	2.664	3.907	4.442
Periodeskatt	(612)	(710) ¹	(848)
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	(80)	(16)	194
Sum skattekostnad	(692)	(726)	(654)
Skatt i % av «Resultat før skattekostnad» for videreført virksomhet	26 %	19 %	15 %

¹Periodeskatt inkluderer reduksjon av betalbar skatt for tidligere år med 71 mill. kroner knyttet til skattesak.

Avstemming av konsernets skatteprosent

Tabellen nedenfor gir en avstemming av rapportert skattekostnad mot skattekostnad basert på norsk skattesats 28 %. De vesentligste komponentene i skattekostnaden er spesifisert.

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
28 % av resultat før skattekostnad (skattesats i Norge)	(746)	(1.094)	(1.244)
Virksomhet med annen skattesats enn 28 %	53	54	50
Skattelovsendringer	33	69	8
Tilknyttede selskaper	1	116	73
Nedskrivning goodwill Russland og eiendeler Bakers	(82)	-	(43)
Nedskrivning aksjer innenfor FTM ^{1,2}	(27)	(181)	(170)
Aksjeutbytte innenfor FTM ^{1,2}	73	60	114
Aksjegevinster og aksjetap innenfor FTM ^{1,2}	153	324	591
Andre ikke fradragsberettigede kostnader	(73)	(96)	(51)
Fraregning utsatt skatteforpliktelse avgang datterselskap	-	-	44
Andre betalbare skatter	(47)	(24)	(24)
Innregning av tidligere års uinnregnede eiendeler	8	15	3
Nedvurdering av tidligere års innregnede eiendeler	(7)	-	-
Ikke innregnede eiendeler ved utsatt skatt, årets resultat	(31)	(39)	(5)
Korreksjon tidligere års skatter	0	70	-
Konsernets skattekostnad	(692)	(726)	(654)

¹FTM = Fritaksmetoden

²Herav aksjeporteføljen 148 mill. kroner i 2013 (314 mill. kroner i 2012 og 451 mill. kroner i 2011).

Ordinær selskapsskatt for selskaper hjemmehørende i Norge er 28 % i 2013, men er besluttet redusert til 27 % fra og med inntektsåret 2014. Selskapsskatten i Finland og Danmark er også besluttet redusert fra henholdsvis 24,5 % og 25 % til 20 % og 24,5 % i 2014. Orklas virksomheter i land med andre skattesatser enn 28 % bidrar netto til at skattekostnaden blir redusert. I 2013 er netto skatteforpliktelser i Norge, Finland og Danmark til sammen redusert med 41 mill. kroner på grunn av lavere selskapsskatt fra og med 2014.

Resultater fra tilknyttede selskaper er innregnet etter skatt og påvirker således ikke konsernets skattekostnad.

Selskapet har gevinster, tap og utbytter innenfor fritaksmetoden som ikke kommer til normal beskatning eller fradrag, men kun medfører 3 % inntektsføring av nettoresultat. Dette gjelder særlig for aksjer og finansielle eiendeler. Aksjer og finansielle eiendeler bidrar til en redusert skattekostnad.

Årets ikke innregnede eiendeler ved utsatt skatt gjelder hovedsakelig skattemessige underskudd i Orkla Brands Russia. Nedvurdering av tidligere års innregnede eiendeler ved utsatt skatt gjelder Orkla Food Ingredients i Italia. Innregning av tidligere års uinnregnede eiendeler ved utsatt skatt gjelder hovedsakelig Orkla Eiendom, Sveits.

Konsernet har aktivitet i bransjer som er underlagt særbeskatning i Norge, blant annet kraftverksbeskatning.

Forpliktelser ved utsatt skatt

Forpliktelser ved utsatt skatt representerer fremtidige betalbare skattemessige forpliktelser for konsernet. Tabellen nedenfor lister opp eiendeler og forpliktelser ved utsatt skatt knyttet til midlertidige forskjeller mellom skattemessig og regnskapsmessig verdi.

Tabellen gir uttrykk for hvordan konsernets utsatte skatt er sammensatt, og indikerer således når forpliktelsene ved utsatt skatt forfaller til betaling.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Utsatt skatt på skatteøkende/(-reducerende) forskjeller		
Sikringsreserve i egenkapitalen	(86)	(115)
Immaterielle eiendeler	881	606
Varige driftsmidler	280	333
Netto pensjonsforpliktelser	(162)	(182)
Gevinst og tapskonto o.l.	312	245
Øvrige langsiktige poster	167	181
Sum langsiktige poster	1.392	1.068
Resultatreserve aksjer utenfor FTM ¹ i egenkapitalen	0	30
Akkumulerte nedskrivninger utenfor FTM ¹	(3)	(39)
Kortsiktige fordringer	(79)	(74)
Varelager	14	19
Avsetninger	(116)	(124)
Andre kortsiktige poster	(6)	152
Sum kortsiktige poster	(190)	(36)
Underskudd til fremføring	(309)	(435)
Skattecreditter til fremføring	0	(5)
Netto eiendel/forpliktelser ved utsatt skatt	893	592
Forpliktelse ved utsatt kraftverkskatt ²	(22)	(32)
Ikke balanseførte eiendeler ved utsatt skatt	305	371
Netto forpliktelser ved utsatt skatt	1.176	931
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	(245)	(116)
Fratrukket endring forpliktelser ved utsatt skatt		
i ikke videreført virksomhet	0	86
Endrede forpliktelser ved utsatt skatt videreført virksomhet	(245)	(30)
Endring utsatt skatt resultatreserven ført mot totalresultatet	(29)	(17)
Endring utsatt skatt sikringsreserven ført mot totalresultatet	29	6
Endring utsatt skatt estimatavvik pensjoner mot totalresultatet	11	(11)
Kjøp/salg av selskaper, mv.	329	(17)
Omrigningsdifferanser	(175)	53
Endringer forpliktelser ved utsatt skatt resultatregnskapet	(80)	(16)

¹FTM = Fritaksmetoden

²Forpliktelser ved utsatt skatt og eiendel ved utsatt skatt knyttet til kraftverkskatt er ført brutto pr. kraftverk.

Netto forpliktelser ved utsatt skatt presentert i balansen

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Forpliktelser ved utsatt skatt	1.210	1.052
Eiendeler ved utsatt skatt	34	121
Netto forpliktelser ved utsatt skatt	1.176	931

Fremførbare skattemessige underskudd

Beløp i mill. NOK	2013	2012
2013	-	428
2014	137	106
2015	601	554
2016	38	47
2017	33	15
2018	20	26
2019	2	2
2020 eller senere	304	135
Uten utløpstidspunkt	247	466
Sum skattemessige fremførbare underskudd	1.382	1.779

Skattemessige underskudd til fremføring på 1.382 mill. kroner utgjør en fordel ved utsatt skatt på 312 mill. kroner, hvorav kun 17 mill. kroner er innregnet. Fremførte skattemessige underskudd som ikke er innregnet, beløper seg til 1.315 mill. kroner. Av disse er 192 mill. kroner uten forfallstidspunkt, 294 mill. kroner forfaller fra 2020 og fremover, 54 mill. kroner forfaller i perioden 2017–2019, og 775 mill. kroner forfaller i perioden 2014–2016.

Skattereduserende midlertidige forskjeller med tilhørende eiendel ved utsatt skatt

Beløp i mill. NOK	Skatte- reduserende midlertidig forskjell	Balanseført eiendel utsatt skatt	Ikke balanse- ført eiendel utsatt skatt	Sum eiendel utsatt skatt
Skattemessige underskudd til fremføring				
Sveits	675	0	169	169
Russland	270	0	54	54
Øst-Europa for øvrig	78	1	14	15
Sør-Europa	65	0	17	17
Irland	65	0	8	8
Danmark	62	4	12	16
Romania	57	0	9	9
Baltikum	37	2	4	6
Storbritannia	24	2	3	5
Sverige ¹	18	3	1	4
Norge ²	14	2	2	4
Andre	17	3	2	5
Sum	1.382	17	295	312
Andre skattereduserende forskjeller				
	1.655	436	10	446
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	3.037	453	305	758
Nettoføring av utsatt skatt	(1.551)	(419)	0	(419)
Netto skattereduserende midlertidige forskjeller	1.486	34	305	339

¹Gjelder fremførbare skattemessige underskudd som er sperret for utnyttelse i det svenske skattekonsernet frem til 2019.

²Gjelder selskap utenfor det norske skattekonsernet, dvs. hvor eierandelen er mindre enn 90 %.

Det er avsatt 20 mill. kroner i kildeskatt på besluttet utbytte i datterselskap og 17 mill. kroner i forpliktelser ved utsatt skatt for tilbakeholdte overskudd i tilknyttede selskaper.

Eiendel ved utsatt skatt er bare balanseført i den grad det er sannsynlig at det vil være fremtidig skattepliktig overskudd som er stort nok til å utnytte skattefordelen, enten ved at enheten har vist overskudd nylig eller ved at det er identifisert eiendeler med merverdier. I den utstrekning man ikke kan sannsynliggjøre tilstrekkelige overskudd i fremtiden til å absorbere de skattereduserende midlertidige forskjellene, er eiendel ved utsatt skatt ikke innregnet. Borregaards tidligere produksjonsselskap i Sveits (som nå ligger i Orkla Eiendom) og Orkla Brands Russia har betydelige skattereduserende midlertidige forskjeller som ikke er innregnet.

Både det norske, svenske og finske skattekonsernet har benyttet alle tilgjengelige skattemessige underskudd til fremføring og er i betalbar skatteposisjon i 2013.

Skattemessig eierskap kraftverk

Aktieselskapet Saudefaldene (Saudefaldene) (hvor Orkla eier 85 %) har gått til søksmål mot Staten ved Sentralskattekontoret for storbedrifter (SFS) etter at klagenemnda ved SFS i desember 2011 omgjorde tidligere vedtak fra SFS om skattemessig eierskap til ett av kraftverkene i Sauda som Saudefaldene leier av Statkraft. Orkla gjør gjeldende, slik SFS la til grunn i sitt opprinnelige vedtak fra 2008, at Statkraft SF er skattemessig eier av kraftverket. Tingrettssaken er stilt i bero i påvente av endelig ligningsvedtak for Saudefaldene. SFS endret i desember 2012 Saudefaldenes ligninger for så vidt gjelder eiendomsskattegrunnlaget. Saudefaldene er uenig i vedtaket ved SFS og har påklaget dette. Saudefaldene gikk i august 2013 til søksmål mot Sauda kommunes vedtak om utskrivning av eiendomsskatt på kraftanlegget Sønnå Høy, og påklaget i mars 2013 vedtak om utskrivning av eiendomsskatt på det samme verket i Suldal kommune. Det er så langt innbetalt 28 mill. kroner i eiendomsskatt for årene 2010–2012, og i 2013 er 13 mill. kroner belastet driftsresultatet. Det foreligger ennå ikke noe vedtak om endring av Saudefaldenes ligning for så vidt gjelder grunnrenteskatt.

NOTE 16 RESULTAT PR. AKSJE

Resultat pr. aksje er én av flere indikatorer som kan benyttes i finansielle analyser for å vurdere utviklingen i et selskap. Nøkkeltallet viser hvor mye periodens resultat utgjør pr. aksje og beregnes ved å dele periodens årsresultat etter minoriteter på gjennomsnittlig eksternt eide aksjer.

Resultat pr. aksje blir beregnet på grunnlag av årsresultat etter minoriteter.

Orklakonsernets opsjonsordning (se note 10) medfører at eksternt eide aksjer kan bli utvannet som følge av opsjonsinnløsninger. For å hensynta denne fremtidige økningen i antall eksternt eide aksjer beregnes det, i tillegg til resultat pr. aksje, et resultat pr. aksje utvannet. I denne beregningen er gjennomsnittlig eksternt eide aksjer justert ved å hensynta utvanningseffekten opsjonsprogrammet er estimert å gi.

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Årsresultat etter minoriteter for videreført virksomhet	1.915	3.181	3.740
Gevinst/			
resultat ikke videreført virksomhet	(1.225)	(1.547)	(4.496)
Årsresultat etter minoriteter	690	1.634	(756)
Vektet gjennomsnittlig eksternt eide aksjer	1.012.284.074	1.011.722.749	1.020.194.465
Utvanningseffekt fra opsjonsprogram	1.027.629	47.713	0
Vektet gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet	1.013.311.703	1.011.770.462	1.020.194.465

Beløp i NOK	2013	2012	2011
Resultat pr. aksje	0,7	1,6	(0,7)
Resultat pr. aksje utvannet	0,7	1,6	(0,7)
Resultat pr. aksje utvannet for ikke videreført virksomhet	(1,2)	(1,5)	(4,4)
Resultat pr. aksje utvannet korrigert for ikke videreført virksomhet	1,9	3,1	3,7

NOTE 17 NEDSKRIVNINGSVURDERINGER

Verdien på langsiktige balanseførte eiendeler vil i stor grad være bygget på skjønn og estimater. Det er viktig at brukerne av regnskapet er kjent med de forutsetningene som gjelder for verdsettingen av disse eiendelene, og hvordan konsernet vurderer fremtidig inntjening. Spesiell oppmerksomhet rettes mot eiendeler som i utgangspunktet ikke blir avskrevet eller amortisert. I Orklakonsernets regnskap vil dette i hovedsak dreie seg om goodwill og varemerker med ubestemt levetid.

Løpende overvåking av langsiktige eiendeler

Orklakonsernet har vesentlige langsiktige eiendeler både som materielle (varige driftsmidler) og immaterielle eiendeler. Utvidet forklaring og utviklingen i disse eiendelene er presentert i note 18 og 19. I tillegg har konsernet andre langsiktige eiendeler, som i hovedsak gjelder investeringer i selskaper ført etter egenkapitalmetoden. Disse er behandlet i note 7 og inngår ikke i drøftelsen nedenfor.

Det er dels betydelig estimatusikkerhet knyttet til både varige driftsmidler og immaterielle eiendeler. Både verdsetting og estimert utnyttbar levetid bygger på fremtidsinformasjon som alltid er beheftet med en viss grad av usikkerhet.

Materielle eiendeler (varige driftsmidler) er i utgangspunktet balanseført til anskaffelseskost, og dersom de har begrenset utnyttbar levetid, blir de systematisk avskrevet over denne. Utrangeringsverdi hensyntas. Utnyttbar levetid og utrangeringsverdi er basert på estimater om fremtidig utvikling. Immaterielle eiendeler representerer kanskje den største usikkerheten. Disse har ingen direkte «kostpris», men stammer i hovedsak fra egne verdsettinger og er i hovedsak balanseført i forbindelse med konsernets oppkjøp av ny virksomhet. Goodwill er å anse som residual i samme oppkjøp. Summen av all merverdi inklusiv goodwill knyttet til oppkjøpene, er således i utgangspunktet å anse som markedsverdi (virkelig verdi) av de totale eiendelene, og fordelingen på ulike typer eiendeler er avledet av denne.

Orklakonsernet overvåker eiendelene løpende, og dersom det er indikatorer på at verdiene av eiendelene ikke lenger er gjenvinnbare, vil det straks bli foretatt verdifallstest for å sjekke om eiendelene fortsatt kan forsvare sine regnskapsførte verdier. Dersom nye estimater konkluderer med at verdiene ikke lenger er gjenvinnbare, foretas nedskrivning av eiendelene til gjenvinnbart beløp, det høyeste av netto salgsverdi og bruksverdi (neddiskontert kontantstrøm). Dette har i 2013 medført nedskrivning av goodwill og varemerker i Orkla Brands Russia med i alt 364 mill. kroner, presentert som «Andre inntekter og kostnader» pr. 2. kvartal. I tillegg nedskrev Sapa Profiles goodwill med 1,2 mrd. kroner pr. 2. kvartal, før etableringen av Sapa (JV). Denne nedskrivningen er presentert på linjen for «Ikke videreført virksomhet» (se note 1 og note 38). Varemerker og goodwill knyttet til pastavirksomheten i Orkla Foods Danmark under varemerket Pastella, er skrevet ned til 0 med i alt 48 mill. kroner. Pastella har ikke utviklet seg som planlagt, og selv om merket tar markedsandeler i et fallende marked, forsvaret ikke utviklingen totalverdien av varemerket. Nedskrivningen er ført under «Andre inntekter og kostnader».

På bakgrunn av fortsatt lave kraftpriser er det også gjennomført en oppdatert verdiløp-vurdering av kraftverkene i Sauda. Vurderingen er basert på fremtidige estimater om kraftpriser og avtalefestet produksjon i leieperioden samt verdi ved tilbakelevering til Statkraft. Benyttet WACC reflekterer lavere risiko enn for øvrige konsernselskaper. Den foretatte vurderingen forsvaret konsernets investering i Saudefaldene.

Utover de forannevnte tre nedskrivningene er det løpende ikke konstatert andre verdifallssituasjoner i konsernet.

Eiendeler med ubestemt levetid

Goodwill og immaterielle eiendeler med ubestemt levetid amortiseres ikke løpende. Disse eiendelene testes derfor minst årlig for verdifall. I Orkla gjøres dette i 3. kvartal. I tilfelle det foreligger særlige indikasjoner på verdifall, gjennomføres verdifallstester hyppigere, se over. Kontantstrømmer knyttet til eiendelene identifiseres og neddiskonteres. Fremtidig kontantstrøm er basert på gitte forutsetninger (se egen tabell i denne noten) og enhetens vedtatte planer. Dersom neddiskontert verdi av fremtidige kontantstrømmer er lavere enn balanseført verdi av enhetens anvendte kapital, gjennomføres nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Dersom neddiskontert verdi er høyere enn anvendt kapital, betyr dette at verdien av den immaterielle eiendelen eller goodwillen er gjenvinnbar. I de tilfellene neddiskontert verdi overstiger anvendt kapital med mindre enn 20 %, gjøres det en ytterligere sensitivitetsanalyse for å sikre beregningen. I aktuelle tilfeller gjennomgås forutsetninger og estimater på nytt, og det måles i hvor stor grad investeringen er robust i forhold til disse. Alternativt vil eiendelens salgsverdi beregnes for å se om denne gir støtte til å opprettholde bokført verdi.

Varemerker med ubestemt levetid testes for verdifall ved at estimater på fremtidig salg av det aktuelle varemerket neddiskonteres og måles opp mot varemerkets bokførte verdi. Dette blir gjort ut fra en modell hvor varemerkets neddiskonterte verdi blir kalkulert med en prosentsats som indikerer varemerkets styrke. Denne styrken ble forutsatt ved kjøpet og videreføres i utgangspunktet ved verdifallstestingen.

Nedenfor listes de vesentligste goodwill- og varemerkepostene. Balanseførte verdier i utenlandsk valuta har i hovedsak økt fra 2012 til 2013 som følge av at den norske kronen har svekket seg mot de respektive valutaene, se note 18.

Beløp i mill. NOK	Goodwill		Varemerker	
	2013	2012	2013	2012
Orkla Foods Norge	3.369	14	1.260	44
Orkla Foods Sverige	1.364	1.186	-	-
Confectionery & Snacks Norge	510	510	201	201
Confectionery & Snacks Sverige	821	748	373	343
KiMs Danmark	492	427	342	299
Confectionery & Snacks Finland	495	434	612	530
Axellus	948	861	436	413
Lilleborg	337	337	170	170
Jordan House Care	233	233	90	90
Orkla Brands Russia	-	293	-	73
MTR Foods	241	249	91	95
Gränges (Heat Transfer)	1.236	1.101	-	-
Øvrige	1.314	876	100	110
Sum	11.360	7.269	3.675	2.368

Kontantstrømgenererende enheter

En kontantstrømgenererende enhet (KGE) er det laveste nivået en kan måle uavhengige kontantstrømmer fra. Det øverste nivået på en KGE er et rapportert driftssegment. Dette gjelder for Gränges (Heat Transfer).

Innen de ulike segmentene i merkevareområdet er situasjonen annerledes. Mye av virksomheten ligger i selskaper som har vært i konsernet i svært lang tid. I disse selskapene er det ikke knyttet opp noen balanseførte immaterielle eiendeler. Dette har f.eks. vært gjeldende for tidligere Stabburet i Orkla Foods og for Lilleborg i Orkla Home & Personal. Etter oppkjøpene av henholdsvis Rieber & Søn og Jordan har situasjonen for disse selskapene forandret seg. Både Rieber & Søn Norge og Jordan Personal & Home Care blir fullintegrert i henholdsvis Orkla Foods Norge og Lilleborg, og merverdi knyttet til disse oppkjøpene må fremover forsvares av de samlede enhetene. Det samme er forholdet for Rieber & Søn-virksomhetene som blir overtatt i henholdsvis Sverige (Frödinge inn i Orkla Foods Sverige) og Danmark (Rieber & Søn Danmark inn i Orkla Foods Danmark). Også her er det de samlede enhetene som må forsvare merverdiene. Orkla Foods Sverige (tidligere Procordia og Abba Seafood) ble ervervet i 1995, og goodwill knyttet til disse ble amortisert med 1/20 pr. år i perioden fra oppkjøp til 1.1.2004, da overgangen til IFRS skjedde. Dette betyr at den opprinnelige goodwillen fra disse kjøpene er omtrent halvert i forhold til anskaffelseskost.

Virksomhetsstrukturen i Orkla Confectionery & Snacks er endret, og etter omorganisering er det blitt ett selskap pr. land. Dette betyr at verdifall på goodwill vil måtte bli testet på høyere nivå enn tidligere fordi kontantstrømmene ikke lenger kan separeres. Dette gjelder f.eks. for Göteborgs Kex og OLW i Sverige, hvor virksomheten blir samlet i ett selskap med felles kontantstrømmer. Det samme gjelder også i Finland, hvor Panda blir slått sammen med tidligere Chips-selskaper. Goodwill og varemerker i OLW og Panda stammer fra oppkjøp gjort i 2005 (Chipskonsernet og Panda).

For oppkjøp gjort i Axellus-gruppen i 2005 og 2006 (Collett Pharma og Dansk Droge) er kontantstrømmene ikke mulig å skille ut fordi de nye enhetene er betydelig integrert i eksisterende virksomhet. Enhetene i Axellus blir således verdifallstestet samlet, og integrasjonen med de enhetene som allerede lå i Orkla før oppkjøpet, gir samlet en avkastning godt over avkastningskravet. Axellus-gruppen inngår i Orkla Home & Personal.

For varemerker vil normalt ikke ny organisering endre muligheten til å måle de ulike merkenes styrke. Varemerkene lever videre i den nye organisasjonen og vil i de fleste tilfellene kunne

identifiseres fremover. Verdien av et varemerke vil være dynamisk, og nye produkter som lanseres under det gitte varemerket, vil være med på å opprettholde merkets verdi.

Orkla Eiendom har historisk foretatt oppkjøp og salg av eiendomsselskaper. Gjenværende portefølje består i hovedsak av FG Eiendom. Hovedvekten av merverdiene ved dette oppkjøpet er henført til varige driftsmidler og tilknyttede selskaper.

Budsjettforutsetninger

Merkevarevirksomheten er i utgangspunktet relativt stabil i forhold til svingninger i markedene, mens virksomheten i Gränges (Heat Transfer) er langt mer konjunkturutsatt. For Gränges (Heat Transfer) betyr dette at estimerer laget i svake markeder kan skille seg betydelig fra estimerer laget i sterkere markeder, og at det kan være vanskelig å fatte riktige, langsiktige beslutninger når markeder er preget av store kortsiktige svingninger. Beregninger av fremtidig kontantstrøm bygger på en rekke forutsetninger. Dette gjelder både forhold som forutsetninger om den økonomiske utviklingen og forhold som forutsetninger om antatt levetid på viktige varemerker. Kontantstrøm-estimatene er sensitive overfor endringer i råvarepriser og derigjennom innkjøpspriser samt tilhørende evne til å opprettholde marginforutsetningene og markedsandeler. Fremtidig kontantstrøm er estimert med utgangspunkt i budsjett for kommende år og to påfølgende prognoseår. Fra og med år fire er det beregnet en terminalverdi. De største kontantstrømgenererende enhetene (KGE) er vist i egen tabell pr. segment. Hovedselskapene innen segmentet er presentert, og de viktigste faktorene som er lagt til grunn ved verdifallstestene, er oppsummert. KGEene opererer i forskjellige markeder, og tabellen er ment å gi en oversikt over de viktigste driverne. Se også egen varemerketabell i note 18 for å få totalbildet over balanseførte-, balanseførte gjennom goodwill- og ikke balanseførte varemerker.

Diskonteringssats

Diskonteringssatsen som benyttes, tar utgangspunkt i konsernets kapitalkostnad som er beregnet til 8,7 % før skatt, basert på et veid gjennomsnitt av avkastningskrav for egen- og fremmedkapital (WACC) for konsernet. Egenkapitalavkastningskravet estimeres ved

bruk av kapitalverdimodellen (CAPM). Fremmedkapitalavkastningskravet estimeres ut fra langsiktig risikofri rente tillegg en kredittmargin utledet av Orklas marginale langsiktige lånerente. Diskonteringssatsen justeres for landrisiko, inflasjonsnivå og operasjonell risiko, tilpasset den aktuelle verdiberegning. Konsernets WACC er i beregningene økt med to prosentpoeng for Gränges (Heat Transfer) for å hensynta ulik forretningsmessig risiko.

Sensitivitet

For Gränges (Heat Transfer) overstiger verdsettelsen de samlede balanseførte verdiene. Det vil fremover kreves en EBITA-margin i terminalleddet som er noe høyere enn på dagens EBITA-nivå. Ut fra de prognoser, forventninger og forutsetninger som er lagt til grunn fremover, forsvaret Gränges (Heat Transfer) de balanseførte verdiene pr. 31.12.2013. Det er i alt 1,2 mrd. kroner i goodwill knyttet til Gränges (Heat Transfer).

Innen merkevareområdet er de største varemerke- og goodwillpostene knyttet til virksomheter i god utvikling. Varemerker og goodwill knyttet til Chips Group var tidligere presentert samlet, men var underliggende splittet og linket opp mot selskaper i ulike land og med ulike valuta. Etter sammenslåing av selskaper i de ulike landene er varemerker og goodwill segmentmessig fordelt på de ulike markedene. Etter ny organisasjonsmodell vil goodwill i flere tilfeller bli testet på et høyere nivå. Varemerker vil bli verdifallstestet uavhengig av omorganiseringen.

Varemerket Panda har hatt en flat salgsutvikling de siste årene, og for å forsvare balanseført verdi på 366 mill. kroner forutsettes økt salg fremover.

Goodwill og varemerker i Orkla Brands Russia er som nevnt ovenfor skrevet ned til 0.

Innen Orkla Food Ingredients er goodwill fordelt på mange mindre selskaper. Disse blir testet individuelt, og risikoen er således spredt på mange operative enheter. Det er ingen vesentlig utsatte enheter.

INFORMASJON OM BALANSEPOSTER / NOTER KONSERN

Sentralte forutsetninger for å beregne fremtidig utvikling

	Orkla Foods			Orkla Confectionery & Snacks (OC&S)			Orkla Home & Personal		
Beløp i mill. NOK	Enheter	Goodwill	Varemerker	Enheter	Goodwill	Varemerker	Enheter	Goodwill	Varemerker
Enheter i segmentet	Orkla Foods Norge	3.369	1.260	OC&S Norge	510	201	Lilleborg	337	170
	Orkla Foods Sverige	1.364	-	OC&S Sverige	821	373	Axellus	948	436
	Orkla Foods Danmark	83	2	KiMs Danmark	492	342	Pierre Robert Group	-	5
	Orkla Foods Finland	61	2	OC&S Finland	495	612	Lilleborg Profesjonell	19	-
	Orkla Foods i Baltikum	51	37	Baltikum	-	46	Jordan House Care	233	90
	Sum	4.928	1.301	Sum	2.318	1.574	Sum	1.537	701
Sum anvendt kapital	Pr. 31.12.2013	8.902		Pr. 31.12.2013	5.189		Pr. 31.12.2013	3.224	
EBITA	Året 2013	1.275		Året 2013	682		Året 2013	823	
Forhold som påvirker diskonteringsrenten	Opererer hovedsakelig i de ulike nordiske markedene, lav bransjerisiko, budsjetterer i NOK, SEK, DKK, EUR.			Opererer hovedsakelig i de ulike nordiske og baltiske markedene, lav bransjerisiko, budsjetterer i NOK, SEK, DKK, EUR, LVL.			Opererer hovedsakelig i de ulike nordiske markedene samt Baltikum og Polen, lav bransjerisiko, budsjetterer i NOK, SEK, DKK, EUR.		
Råvareprisene er estimert ut fra markedsbildet på beregningstidspunktet	Sentrale råvarer: sukker og salt (inkl. søtningsstoffer, etc.), kjøtt og egg, melkeprodukter, frukt og bær, glass- og metallemballasje, marine råvarer			Sentrale råvarer: sukker, salt, poteter, nøtter, kakao, mel, vegetabilsk olje			Viktige råvarer: plastemballasje, polyester, råolje, fiskeolje, soyabønner, bomull og ull		
Produksjonssted	Produksjonen skjer i Norden og Baltikum.			Produksjonen skjer i Norden og Baltikum. Lisensvarer importeres.			Egenproduksjon i hovedsak i Norge og Norden samt Kina for Jordan House Care og Malaysia for den delen av Jordan som inngår i Lilleborg. Pierre Robert Group kjøper sin produksjon i hovedsak		

79

[illegible]

NOTE 18 IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler og goodwill er ikke-fysiske eiendeler som i hovedsak er blitt balanseført i forbindelse med oppkjøp av virksomhet. Immaterielle eiendeler kategorisert som «Ikke amortiserbare», har ubestemt levetid, og det er på balansedagen ikke mulig å estimere når eiendelene ikke lenger vil ha verdi. Goodwill amortiseres heller ikke løpende. Andre immaterielle eiendeler amortiseres over utnyttbar levetid. Amortiseringen vises på egen linje i resultatregnskapet. Utgifter til produktutvikling blir i alt vesentlig kostnadsført løpende. IT gjelder spesialtilpasset programvare og vil ha en annen karakter i henhold til for eksempel reinvesteringsbehov enn de andre immaterielle eiendelene. Samme forhold gjelder for utviklingskostnader. Amortiseringen av disse inngår derfor i resultatposten «Av- og nedskrivninger varige driftsmidler».

Amortiserbare immaterielle eiendeler amortiseres lineært med følgende satser: Varemerker 10–20 % og IT 16–33 %. Immaterielle eiendeler er segmentfordelt i note 8 og store goodwill- og varemerkeposter er presentert i note 17.

års-
rapport

80

Beløp i mill. NOK	Varemerker, ikke amortiserbare	Varemerker, amortiserbare	Andre immaterielle	IT	Goodwill	Sum
Balanseført verdi 1.1.2013	2.368	30	143	138	7.269	9.948
Investeringer	3	1	1	26	-	31
Reklassifiseringer ¹	-	-	-	5	-	5
Oppkjøp av selskaper ²	1.216	-	-	26	3.737	4.979
Avgang / Ikke videreført virksomhet	(1)	-	-	-	(1)	(2)
Amortisering	-	(6)	(15)	(48)	-	(69)
Nedskrivninger	(107)	-	-	-	(306)	(413)
Omregningsdifferanser	196	1	20	11	661	889
Balanseført verdi 31.12.2013	3.675	26	149	158	11.360	15.368
Opprinnelig kost 1.1.2013	2.384	65	1.076	419	9.433	13.377
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(16)	(35)	(933)	(281)	(2.164)	(3.429)
Balanseført verdi 1.1.2013	2.368	30	143	138	7.269	9.948
Opprinnelig kost 31.12.2013	3.805	71	1.120	487	14.230	19.713
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(130)	(45)	(971)	(329)	(2.870)	(4.345)
Balanseført verdi 31.12.2013	3.675	26	149	158	11.360	15.368
Balanseført verdi 1.1.2012	2.159	38	356	286	9.621	12.460
Investeringer	1	-	-	40	-	41
Reklassifiseringer ¹	-	-	-	9	-	9
Oppkjøp av selskaper ²	278	-	14	-	682	974
Avgang / Ikke videreført virksomhet	-	(1)	(218)	(170)	(2.784)	(3.173)
Amortisering	-	(5)	(10)	(26)	-	(41)
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	0
Omregningsdifferanser	(70)	(2)	1	(1)	(250)	(322)
Balanseført verdi 31.12.2012	2.368	30	143	138	7.269	9.948

¹Netto reklassifiseringer vedrører overføring fra note 19.

²Se note 6 for oppkjøp av selskaper.

I tillegg er det i Orklakonsernet kostnadsført 131 mill. kroner i 2013 i forskning og utvikling (91 mill. kroner i 2012).

MARKEDSPOSISJONER I DET NORDISKE DAGLIGVAREMARKEDET FOR MERKEVARER

Konsernet eier, i tillegg til det som er presentert i tabellen for immaterielle eiendeler, flere varemerker som ikke er balanseført. Dette gjelder egenutviklede varemerker hvor regnskapsreglene ikke tillater balanseføring. Disse presenteres som «A» i tabellen. Ved overgang til IFRS i 2005 kunne allerede balanseført goodwill bli stående, og indirekte representerer deler av denne goodwillen «varemerker». Disse er presentert som «B» i tabellen. Balanseførte varemerker representerer enten direkte kjøpte varemerker eller

indirekte kjøpte via kjøpsverdiallokering i oppkjøpsanalyse. Disse er presentert som «C» i tabellen. Klassifisering i noten er basert på ledelsens skjønn.

I tillegg er det varemerkeposisjoner i India (MTR), Russland (SladCo, Krupskaya, Chaka), Polen (Delecta), Tsjekkia (Vitana), Østerrike (Felix) og Estland (Kalev).

Oversikt markedsposisjoner merkevarer i Norden

KATEGORI	NORGE			SVERIGE			DANMARK			FINLAND		
	Viktigste merker	P	R	Viktigste merker	P	R	Viktigste merker	P	R	Viktigste merker	P	R
Dypfryst pizza	Grandiosa, Big One, Originale	●	A	Grandiosa	●	B	○			Grandiosa	○	B
Ketchup	Idun	●	A	Felix	●	B	Beauvais	●	B	Felix	●	B
Syltetøy og marmelade	Noras hjemmelagede, Noras røte, Nora	●	A	Felix, Ônos, BOB	●	B	Den Gamle Fabrik	●	B	○		
Konserverte grønnsaker	Nora	●	A	Ônos, Felix	●	B	Beauvais	●	B	Felix	●	B
Dressinger	Idun	●	A	Felix	●	B	Beauvais	○	B	Felix	○	B
Sild	○			Abba	●	B	Glyngøre	●	B	Boy, Ahti, Abba	●	B, C
Kaviar	○			Kalles Kaviar	●	B	○			Kalles Kaviar	●	B
Saft/leskedrikk (ikke kullsyreholdig)	Fun Light, Nora, Gøy	○	A	Fun Light, Ekstrøms, BOB	●	B	○			Fun Light, Ekstrøms	○	B
Fersk pasta	○			Felix	○	C	Pastella	●	C	Pastella	○	C
Tørre produkter (sauser, gryter, supper)	TORO	●	C	○			○			○		
Snacks	KiMs, Potty, Cheez Doodles	○	C	OLW, Cheez Doodles	●	C	KiMs	●	C	Taffel	●	C
Kjeks	Café Bakeriet, Bixit, Safari, Ballerina	●	A	Ballerina, Brago, Singoalla	●	B	○			Ballerina	○	B
Godterier	Stratos, Smash, Nidar Favoritter	○	A	○			○			Panda	○	C
Vask	JiF, Omo, Sun, Zalo	●	A	○			○			○		
Hygiene	Define, Lano, Jordan, Dr. Greve	●	A, C	Jordan	○	C	Jordan	○	C	Jordan	○	C
Kosttilskudd	Möller's, Nutrilett, Collett	●	A, C	Nutrilett, Pikasol, Litomove	○	C	Gerimax, Livol, Futura, Pikasol	●	C	Möller's, Nutrilett, SanaSol	○	A, C
Tekstiler	Pierre Robert, LaMote	●	C, A	Pierre Robert, LaMote	○	C, A	○			○		
House Care	Jordan	●	C	Anza	●	A	Spekter	●	A	Anza	○	A
Gjær	Idun Gjær	●	A	Kronjäst	●	B	○			○		
Marsipan	Odense	●	B	Odense	●	B	Odense	●	B	○		
Margarin	○			○			AMA Margarine, Dragsbæk Oliemargarine	○	B	○		

P = Posisjon:

● STERK nr. 1, klart større enn nr. 2, ○ GOD nr. 1 eller nr. 2 på størrelse med nr. 1, ○ TILSTEDEVÆRENDE nr. 2 eller svakere, klart svakere enn nr. 1, ○ IKKE TIL STEDE

R = Regnskapsbehandling:

A - Ikke balanseført, B - Balanseført gjennom goodwill, C - Balanseført

NOTE 19 VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler representerer ulike typer eiendommer og driftsmidler som er nødvendige for den virksomheten konsernet driver. Uten vesentlige endringer i rammebetingelsene vil disse driftsmidlene stort sett være gjenstand for tilsvarende reinvesteringsbehov over tid. Driftsmidlene representerer forhold som tomter, bygg, anlegg, maskiner, inventar, IT-utstyr og transportmidler. Driftsmidler som har ubegrenset utnyttbar levetid (som tomt), avskrives ikke, mens andre driftsmidler avskrives over gjenværende utnyttbar levetid, hensyntatt utrangeringsverdi. Dersom det er indikasjoner på verdifall for enkelteideler, blir gjenvinnbar verdi beregnet, og dersom denne er lavere enn salgsverdi eller bruksverdi, skrives eiendelen ned. Årlige ordinære avskrivninger gir et bilde på behovet for tilsvarende reinvesteringer.

Driftsmidlene avskrives lineært med utgangspunkt i følgende satser: bygninger 2–4 %, maskiner og inventar 5–15 %, transportmidler 15–25 % og IT-utstyr 16–33 %. Avskrivningstiden blir gjennomgått årlig, og dersom det er endringer i utnyttbar levetid, blir avskrivningene justert. Utrangeringsverdi blir også beregnet, og dersom denne er høyere enn bokført verdi, blir avskrivningene stoppet. Dette gjelder spesielt for bygg. Oppstillingen omfatter både direkte anskaffede driftsmidler og driftsmidler anskaffet gjennom merverdiallokering ved kjøp av virksomhet. Varige driftsmidler er segmentfordelt i note 8.

	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Anlegg under utførelse	Driftsløse, inventar, transportmidler, IT etc.	Sum
Beløp i mill. NOK					
Balanseført verdi 1.1.2013	4.666	3.853	652	430	9.601
Investeringer	156	407	445	177	1.185
Salg/utrangering	(369)	(16)	(111)	(5)	(501)
Reklassifiseringer ¹	(23)	(21)	49	(19)	(14)
Oppkjøp av selskaper	1.205	382	9	40	1.636
Salg av selskaper / Ikke videreført virksomhet ²	221	15	(20)	12	228
Overført anlegg under utførelse	88	338	(501)	75	0
Nedskrivninger	(23)	(3)	-	(1)	(27)
Avskrivninger	(204)	(665)	-	(167)	(1.036)
Omregningsdifferanser	229	298	28	24	579
Balanseført verdi 31.12.2013	5.946	4.588	551	566	11.651
Opprinnelig kost 1.1.2013	6.449	9.754	652	2.171	19.026
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(1.783)	(5.901)	-	(1.741)	(9.425)
Balanseført verdi 1.1.2013	4.666	3.853	652	430	9.601
Opprinnelig kost 31.12.2013	8.006	11.307	551	2.485	22.349
Akkumulerte av- og nedskrivninger	(2.060)	(6.719)	-	(1.919)	(10.698)
Balanseført verdi 31.12.2013	5.946	4.588	551	566	11.651
Balanseført verdi 1.1.2012	7.760	7.651	1.589	720	17.720
Investeringer	316	397	490	33	1.236
Salg/utrangering	(4)	(17)	-	(1)	(22)
Reklassifiseringer ¹	-	-	(9)	-	(9)
Oppkjøp av selskaper	73	94	5	37	209
Salg av selskaper / Ikke videreført virksomhet	(3.299)	(3.865)	(1.023)	(265)	(8.452)
Overført anlegg under utførelse	38	259	(328)	31	0
Nedskrivninger	(9)	(29)	-	(1)	(39)
Avskrivninger	(169)	(592)	-	(128)	(889)
Omregningsdifferanser	(40)	(45)	(72)	4	(153)
Balanseført verdi 31.12.2012	4.666	3.853	652	430	9.601

¹Netto reklassifiseringer vedrører overføring til note 18 og 20.

²Gjelder i hovedsak overføring av driftsmidler mellom Sapa (JV) og Gränges.

Se note 36 for informasjon om pant og pantstillelser knyttet til konsernets driftsmidler.

NOTE 20 VARELAGER

Varebeholdningene er spesifisert på art, og fordeling på forretningsområdene er spesifisert i segmentrapporteringen. Varebeholdningene representerer konsernets lager av råvarer, varer under tilvirkning, egenproduserte ferdigvarer og handelsvarer, priset til kostpris eller tilvirkningskost. Eventuell fortjeneste oppstått ved salg internt, er eliminert. Varer som presenteres her, skal på samme måte som vareforbruket være varer som inngår, eller skal inngå, i det ferdige produktet, inkludert all emballasje. Eventuelle ukurante varer er skrevet ned til netto realiserbar verdi (antatt fremtidig salgspris).

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Råvarer	1.646	1.424
Varer under tilvirkning	680	692
Ferdigvarer og handelsvarer	2.510	2.127
Sum varelager	4.836	4.243

Varelageret er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og netto realiserbar verdi etter fradrag for salgsomkostninger. Dette har medført en total nedskrivning av varelageret pr. 31.12.2013 på 88 mill. kroner (65 mill. kroner i 2012). Varelager verdsatt til netto realiserbar verdi utgjør 807 mill. kroner (588 mill. kroner i 2012).

I varelageret inngår utviklingseiendom med 308 mill. kroner i 2013 (359 mill. kroner i 2012).

NOTE 21 AVSETNINGER OG ANNEN LANGSIKTIG GJELD

Avsetninger består av pensjonsforpliktelser og andre avsetninger for forpliktelser. Pensjonsforpliktelser er beskrevet i note 11. En avsetning kan skilles fra andre forpliktelser, som for eksempel leverandørgjeld, fordi det er usikkerhet omkring oppgjørstidspunktet eller beløpet for de fremtidige utgiftene. Et foretak har en forpliktelse dersom det har en plikt til å avgi økonomiske ressurser til en annen part på et fremtidig tidspunkt. Plikten kan være selvpålagt dersom foretaket gjennom beslutning og handling har offentliggjort forventninger om å påta seg et økonomisk ansvar, for eksempel i form av restrukturerings av deler av virksomheten. Her vil for eksempel avtalt sluttvederlag til ansatte utgjøre en naturlig del av avsetningen. Forpliknelsen vil reduseres over tid når utbetalingene gjennomføres. En betinget forpliktelse er en mulig plikt som oppstår, og vil bli bekreftet ved at det i fremtiden enten inntreffer eller ikke inntreffer én eller flere usikre hendelser. En betinget forpliktelse vil bare bli regnskapsført dersom det er sannsynlig at den inntreffer (>50 %) og at forpliktelsesbeløpet kan måles pålitelig.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Pensjonsforpliktelser	1.437	1.344
Derivater	313	422
Annen langsiktig gjeld	5	42
Andre avsetninger for forpliktelser	404	520
Sum	2.159	2.328

Avsetningene fordeler seg som følger:

Beløp i mill. NOK	Branded Consumer Goods	Sapa (JV)	Andre avsetninger	Sum
Avsetninger 1.1.2012	59	109	327	495
Avsatt	189	0	10	199
Overført til «Ikke videreført virksomhet»	0	(109)	0	(109)
Benyttet	(7)	0	(41)	(48)
Avsetninger 31.12.2012	241	0	296	537
Herav kortsiktige avsetninger	(17)	0	0	(17)
Langsiktige avsetninger 31.12.2012	224	0	296	520
Avsatt	77	0	67	144
Benyttet	(55)	0	(25)	(80)
Avsetninger 31.12.2013	246	0	338	584
Herav kortsiktige avsetninger	(180)	0	0	(180)
Langsiktige avsetninger 31.12.2013	66	0	338	404
	Hovedsak: Avslutningsvederlag til ansatte som ikke er å regne som pensjon samt noen mindre restruktureringsavsetninger	Overført til «Ikke videreført virksomhet»	Hovedsak: Grunneiererstatning og rivningskostnader knyttet til Saudefaldene, restoppgjør Brasil, Italia og Sveits samt forsikringsavsetninger i eget Third Party Writer-selskap. Orkla er selvassurandør for skader opp til 50 mill. kroner	Konklusjon: Avsetningene dekker kjente forhold, og det er ikke indikasjoner på at estimerte utgifter vil bli vesentlig endret

NOTE 22 OVERSIKT FINANSIELLE INSTRUMENTER

Noten gir en oversikt over bokført og virkelig verdi av konsernets finansielle instrumenter, samt hvordan disse er behandlet i regnskapet. Tabellen er utgangspunkt for den videre informasjonen om konsernets finansielle risiko og henviser til påfølgende noter. Tabellen viser også på hvilket nivå i verdsettelseshierarkiet de ulike målemetodene for konsernets finansielle instrumenter målt til virkelig verdi vurderes å befinne seg i forhold til hvor objektiv målemetoden er.

års-
rapport

84

2013		Verd- settelses- nivå	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Finansielle instrumenter til virkelig verdi ført mot totalresultat	Finansiell gjeld målt til amortisert kost	Fordringer	Sum	Herav rente- bærende	Virkelig verdi
Beløp i mill. NOK	Note									
Langsiktige eiendeler										
Aksjeinvesteringer	26	3	50	-	-	-	-	50	-	50
Langsiktige finansielle fordringer	26	-	-	-	-	-	146	146	112	146
Langsiktige derivater	26, 31	2	-	428	-	-	-	428	428	428
Sum								624	540	624
Kortsiktige eiendeler										
Noterte aksjer	23	1	83	-	-	-	-	83	-	83
Unoterte aksjer	23	3	924	44	-	-	-	968	-	968
Kundefordringer	24	-	-	-	-	-	4.986	4.986	-	4.986
Andre kortsiktige fordringer	24	-	-	-	-	-	506	506	37	506
Kortsiktige derivater	24, 31	2	-	18	7	-	-	25	-	25
Kontanter og kontantekvivalenter	25	-	-	-	-	-	1.805	1.805	1.805	1.805
Sum								8.373	1.842	8.373
Langsiktig gjeld										
Langsiktig finansiell gjeld	29	-	-	-	-	8.041	-	8.041	8.041	8.021
Langsiktige derivater	21, 31	2	-	-	313	-	-	313	-	313
Sum								8.354	8.041	8.334
Kortsiktig gjeld										
Kortsiktig finansiell gjeld	29	-	-	-	-	2.770	-	2.770	2.770	2.782
Leverandørgjeld	27	-	-	-	-	2.848	-	2.848	-	2.848
Annen kortsiktig gjeld	27, 29	-	-	-	-	106	-	106	13	106
Kortsiktige derivater	27, 31	2	-	102	13	-	-	115	54	115
Sum								5.839	2.837	5.851
Sum finansielle instrumenter			1.057	388	(319)	(13.765)	7.443	(5.196)	(8.496)	(5.188)
Sum verdsettelsesnivå 1	Observerbare ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld							83		
Sum verdsettelsesnivå 2	Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi, er observerbar, direkte eller indirekte							25		
Sum verdsettelsesnivå 3	Andre teknikker med input som har signifikant effekt på virkelig verdi, som ikke er basert på observerbare markedsdata							1.018		

2013

2012		Verd- settelses- nivå	Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	Finansielle instrumenter til virkelig verdi ført mot totalresultat	Finansiell gjeld målt til amortisert kost	Fordringer	Sum	Herav rente- bærende	Virkelig verdi
Beløp i mill. NOK	Note									
Langsiktige eiendeler										
Aksjeinvesteringer	26	3	58	-	-	-	-	58	-	58
Langsiktige finansielle fordringer	26	-	-	-	-	-	182	182	142	182
Langsiktige derivater	26, 31	2	-	624	-	-	-	624	624	624
Sum								864	766	864
Kortsiktige eiendeler										
Noterte aksjer	23	1	1.497	-	-	-	-	1.497	-	1.497
Unoterte aksjer	23	3	1.686	418	-	-	-	2.104	-	2.104
Kundefordringer	24	-	-	-	-	-	4.193	4.193	-	4.193
Andre kortsiktige fordringer	24	-	-	-	-	-	461	461	50	461
Kortsiktige derivater	24, 31	2	-	103	16	-	-	119	14	119
Kontanter og kontantekvivalenter	25	-	-	-	-	-	7.196	7.196	7.196	7.196
Sum								15.570	7.260	15.570
Langsiktig gjeld										
Langsiktig finansiell gjeld	29	-	-	-	-	9.352	-	9.352	9.352	9.280
Langsiktige derivater	21, 31	2	-	-	422	-	-	422	-	422
Sum								9.774	9.352	9.702
Kortsiktig gjeld										
Kortsiktig finansiell gjeld	29	-	-	-	-	3.285	-	3.285	3.285	3.285
Leverandørgjeld	27	-	-	-	-	2.564	-	2.564	-	2.564
Annen kortsiktig gjeld	27, 29	-	-	-	-	152	-	152	63	152
Kortsiktige derivater	27, 31	2	-	202	3	-	-	205	112	205
Sum								6.206	3.460	6.206
Sum finansielle instrumenter			3.241	943	(409)	(15.353)	12.032	454	(4.786)	526
Sum verdsettelsesnivå 1	Observerbare ujusterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler og gjeld							1.497		
Sum verdsettelsesnivå 2	Andre teknikker hvor all input som har signifikant effekt på virkelig verdi, er observerbar, direkte eller indirekte							116		
Sum verdsettelsesnivå 3	Andre teknikker med input som har signifikant effekt på virkelig verdi, som ikke er basert på observerbare markedsdata							2.162		

Det har ikke vært noen overføringer mellom de ulike nivåene i 2012 og 2013. Konsernet definerer målingen av børsnoterte aksjer i nivå 1, mens målingen av de unoterte aksjer defineres i nivå 3. For informasjon om måling av virkelig verdi på aksjeporteføljens unoterte aksjer henvises det til note 23. Måling av konsernets derivater defineres i nivå 2. For en nærmere beskrivelse av hvordan derivatene måles henvises det til note 31.

NOTE 23 AKSJER OG FINANSIELLE EIENDELER

I 2011 ble det fattet en strategisk beslutning om at aksjeporteføljen skal selges ned, og i tråd med dette ble det ytterligere solgt aksjer i 2013 for 3.090 mill. kroner for året totalt. Ved utgangen av 2013 var markedsverdien av aksjer og finansielle eiendeler 1.051 mill. kroner (3.601 mill. kroner). Resultatreserven ved utgangen av året var 302 mill. kroner (410 mill. kroner).

Beløp i mill. NOK	Virkelig verdi 31.12.2013	Resultat- reserve 2013	Virkelig verdi 31.12.2012	Resultat- reserve 2012
Verdipapirer tilgjengelige for salg				
Noterte verdipapirer Norge	83	21	531	90
Andeler i Solsten-fondet	711	243	511	42
Noterte verdipapirer utland	-	-	218	86
Unoterte verdipapirer	213	38	961	196
Investeringer i Renewable Energy Corporation inkl. TRS-verdi			567	
Aksjer i Borregaard ASA (eies av Borregaard Holding AS)			395	(4)
Sum	1.007	302	3.183	410
Verdipapirer, med endring av virkelig verdi over resultat	44	-	418	
Sum aksjer og finansielle eiendeler	1.051	302	3.601	410
Herav eid av Orkla ASA	1.003	300	3.156	412

Unoterte verdipapirer og unoterte fond

Verdi av unoterte verdipapirer måles basert på «International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines».

Det brukes flere verdsettelsesmetoder for å måle virkelig verdi av unoterte investeringer. I tilfeller hvor det nylig har skjedd en armlengdes transaksjon i det aktuelle verdipapiret danner transaksjonsprisen grunnlag for verdi. Dersom det ikke nylig har forekommet en armlengdes transaksjon, utledes selskapets verdi gjennom en relativ verdsettelse av sammenlignbare noterte selskaper, justert for individuelle egenskaper som størrelses- og utvalgsforskjeller mellom sammenlignbare selskaper.

Det brukes også andre verdsettelsesmetoder enn beskrevet ovenfor i tilfeller hvor disse bedre gjenspeiler virkelig verdi av en unotert investering.

Virkelig verdi av aksjeporteføljens unoterte fondsandeler måles som aksjeporteføljens andel av fondets verdier rapportert av fondets forvalter. Dersom det foreligger indikasjoner på at forvalterens verdsettelse ikke tilstrekkelig tar i betraktning faktorer som påvirker verdi av de underliggende unoterte investeringene i fondet, foretas det en separat verdsettelse. Det gjøres også justeringer av verdi av noterte investeringer i fondet basert på siste kjøpskurs.

Noterte verdipapirer

Løpende virkelig verdimåling av noterte verdipapirer er basert på siste kjøpskurs. Aksjene blir på kjøpstidspunktet bokført til verdien på handledatoen, inklusiv transaksjonskostnader.

Varig eller betydelig verdifall

Varig verdifall i et verdipapir klassifisert som tilgjengelig for salg er definert å inntreffe dersom markedsverdien på en aksje er lavere enn anskaffelseskost i mer enn to kvartaler på rad (seks måneder), eller at markedsverdien er mer enn 25 % lavere enn anskaffelseskost. Dersom en aksje har blitt nedskrevet, vil ytterligere verdifall medføre umiddelbar videre nedskrivning.

Resultatreserve

Differansen mellom verdipapirets virkelige verdi og anskaffelseskost inngår i resultatreserven frem til verdipapiret enten blir solgt eller nedskrevet. Ved salg og nedskrivning blir verdipapirets resultatreserve resultatført med motpost i totalresultatet. Ved nedskrivning etableres det således en ny «anskaffelseskost», og etterfølgende verdiøkninger føres i totalresultatet som «Endring resultatreserve».

Aksjeporteføljens markedsrisiko

Generelt fall i aksjemarkedet eller større fall i enkeltelskap der aksjeporteføljen har stor eksponering utgjør den største risikofaktoren. Risikostyring blir håndtert gjennom klart definerte fullmakter, mandater og øvrige mekanismer for kvalitetssikring.

Utvikling i virkelig verdi

Beløp i mill. NOK	Aksjer og finansielle eiendeler	
	2013	2012
Inngående virkelig verdi aksjer og finansielle eiendeler	3.601	5.497
Endring resultatreserve	(107)	(768)
Netto salg av aksjer	(3.090)	(3.350)
Omklassifisert til porteføljeksjer	-	1.402
Gevinster og tap/nedskrivninger	623	857
Agio og eliminerings	24	(37)
Utgående virkelig verdi aksjer og finansielle eiendeler	1.051	3.601

Utvikling resultatreserve aksjer

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Inngående resultatreserve før skatt	410	1.181
Endring resultatreserve før skatt	(108)	(771)
Endring resultatreserve utsatt skatt	29	18
Total endring resultatreserve mot totalresultatet	(79)	(753)
Utgående resultatreserve før skatt	302	410
Utsatt skatt resultatreserve	0	(29)
Utgående resultatreserve etter skatt	302	381

Resultat aksjer og finansielle eiendeler

års-
rapport

Beløp i mill. NOK	Verdipapirer tilgjengelige for salg		Verdipapirer med endring virkelig verdi over resultat		Sum aksjer og finansielle eiendeler	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Realiserte gevinster/tap	306	1.390	282	(63)	588	1.327
Agio/disagio valutasikring og forvaltningshonorarer	(61)	86	-	-	(61)	86
Nedskrivninger	(51)	(316)	-	-	(51)	(316)
Endring virkelig verdi	-	-	(119)	200	(119)	200
Gevinster (tap) REC- og Borregaard-aksjer	266	(440)	-	-	266	(440)
Gevinster og tap/nedskrivninger aksjer og finansielle eiendeler	460	720	163	137	623	857
Mottatte utbytter	250	211	-	-	250	211
Sum resultatført	710	931	163	137	873	1.068

NOTE 24 FORDRINGER (KORTSIKTIGE)

Fordringer (kortsiktige) representerer både driftsrelaterte fordringer og rentebærende fordringer. De driftsrelaterte fordeles på kundefordringer, periodiserte forskuddsbetalinger og andre kortsiktige fordringer. Kundefordringene vurderes løpende, og nedskrivning av kundefordringene gjennomføres dersom det foreligger objektive kriterier på at det har inntruffet en tapsutløsende hendelse som kan måles pålitelig og vil påvirke betalingen av fordringen.

86

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Kundefordringer	4.986	4.193
Derivater ikke rentebærende	25	105
Derivater rentebærende	-	14
Rentebærende fordringer	37	50
Andre kortsiktige fordringer	469	411
Sum finansielle fordringer	5.517	4.773
Forskudd leverandør / opptjente inntekter	760	543
Fordring betalbar skatt	51	41
Sum kortsiktige fordringer	6.328	5.357

Kundefordringer har følgende forfallsfordeling:

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Ikke forfalte fordringer	4.183	3.541
Forfalte fordringer 1–30 dager	575	450
Forfalte fordringer 31–60 dager	113	104
Forfalte fordringer 61–90 dager	55	32
Forfalte fordringer over 90 dager	176	128
Kundefordringer pålydende pr. 31.12.	5.102	4.255

Avsetning for tap på kundefordringer har hatt følgende bevegelse:

2013

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Avsetning for tap på kundefordringer pr. 1.1.	62	309
Kostnadsført tap på kundefordringer	49	17
Avsetning i oppkjøpte selskaper	3	6
Avsetning i solgte selskaper / ikke videreført virksomhet	(1)	(231)
Konstaterte tap	(6)	(22)
Valutaeffekt	9	(17)
Avsetning for tap på kundefordringer pr. 31.12.	116	62

NOTE 25 KONTANTER OG KONTANTEKVIVALENTER

Konsernets betalingsmidler består av nødvendig transaksjonslikviditet og noe kortsiktige plasseringer. I tillegg har Orkla ASA ubenyttede langsiktige kommitterte lånerammer som kan trekkes opp på kort varsel, jf. note 29. Endring i likvide midler i kontantstrømmen gir ikke nødvendigvis et korrekt bilde av konsernets finansielle situasjon, da en bruker overskuddslikviditet til å nedbetale rentebærende gjeld.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Kontanter, bankinnskudd ¹	1.113	1.478
Kortsiktige plasseringer	577	5.608
Bundne midler	115	110
Sum kontanter og kontantekvivalenter	1.805	7.196

¹ Av bankinnskuddene er til sammen 109 mill. kroner i deleide selskap og i Orkla Insurance Company. Disse midlene er i begrenset grad disponible for konsernet forøvrig. Det er avsatt skatt på vesentlige kontant-beholdninger i utlandet som utløses ved planlagt repatriering.

NOTE 26 ANDRE EIENDELER (LANGSIKTIGE)

Andre eiendeler (langsiktige) representerer finansielle investeringer av langsiktig karakter. Aksjene presenteres til virkelig verdi med verdiendring mot totalresultatet. Dersom verdien på aksjene har falt og verdinedgangen er vedvarende eller vesentlig, blir aksjene skrevet ned over resultatet. I tillegg inngår netto pensjonsmidler fra selskaper som har mer pensjonsmidler enn forpliktelser. Øvrige poster er derivater og fordringer med forfall utover ett år.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Aksjeinvesteringer	50	58
Derivater rentebærende	428	624
Fordringer rentebærende	112	142
Fordringer ikke rentebærende	34	40
Sum finansielle eiendeler	624	864
Pensjonsmidler	41	28
Sum andre eiendeler (langsiktige)	665	892

NOTE 27 ANNEN GJELD (KORTSIKTIG)

Annen gjeld (kortsiktig) representerer driftsrelatert gjeld (leverandørgjeld, skyldige offentlige avgifter, forskuddsbetalte inntekter, andre periodiseringer o.l.) og finansrelatert gjeld (skyldige renter). Samtlige poster er rentefri gjeld. Utbytte vil først bli gjeld når det er vedtatt av generalforsamlingen.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Leverandørgjeld	2.848	2.564
Derivater ikke rentebærende	61	93
Kortsiktig gjeld ikke rentebærende	93	89
Sum finansiell gjeld ikke rentebærende	3.002	2.746
Skyldige offentlige avgifter	800	706
Kortsiktige avsetninger	2.884	2.691
Sum annen gjeld (kortsiktig)	6.686	6.143

NOTE 28 KAPITALSTYRING

Nivået på et selskaps kapital og hvordan den styres, er viktige faktorer for å bedømme risikoprofilen til selskapet og dets mulighet til å stå imot uventede hendelser. Det er derfor viktig å gi informasjon som gir brukerne av regnskapet mulighet til å forstå selskapets mål, policy og forvaltningen av selskapets kapitalbase.

Konsernets kapitalstyring skal sikre konsernets finansielle handlefrihet på kort og lang sikt. Det er en målsetting å ha en finansiell struktur som gjennom soliditet og kontantstrøm sikrer en god langsiktig kredittverdighet samt god avkastning til aksjonærene. Orklas utbyttepolitikk er beskrevet under «Eierstyring og selskapsledelse» punkt 3.

Ved allokering av kapital til oppkjøp og øvrige investeringer legges konsernets veide kapitalavkastningskrav (WACC) til grunn, justert for prosjektspesifikke risikofaktorer. Kapitalavkastningskravet benyttes også til beregning av Economic Value Added (EVA®) som målestokk for verdiskaping for Branded Consumer Goods.

Tilgjengelig likviditet skal til enhver tid minst dekke låneforfall de kommende 12 måneder, kjente kapitalbehov samt en reserve utover forannevnte. Konsernets likviditetsreserve, utover kontanter og kontantekvivalenter, består primært av ubenyttede langsiktige lånerammer under kommitterte, bilaterale bankfasiliteter. Konsernet benytter flere kilder til langsiktig lånekapital, hvorav banker og obligasjonsmarkeder er de viktigste. Ekstern opplåning er sentralisert på morselskapsnivå, og kapitalbehov i datterselskaper dekkes normalt gjennom interne lån, eventuelt egenkapital. Kapitalstruktur i datterselskaper tilpasses forretningsmessige hensyn samt juridiske og skattemessige rammebetingelser. Konsernselskapenes kortsiktige likviditet styres sentralt gjennom konsernkontosystemer. Ved finansiering av deleide selskaper gir Orkla enten lån tilsvarende eierandelen sammen med øvrige eiere, eller ekstern finansiering benyttes.

Konsernets styring av finansieringen er nærmere beskrevet i note 29. Orkla har ikke offisiell kredittrating, men overvåker aktivt kvantitative og kvalitative faktorer som påvirker konsernets kredittverdighet.

Konsernets kapital består av netto rentebærende gjeld og egenkapital:

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Sum rentebærende gjeld	10.878	12.812
Sum rentebærende fordringer	2.382	8.026
Netto rentebærende gjeld	8.496	4.786
Konsernets egenkapital ¹	30.780	30.439
Net gearing (netto rentebærende gjeld/egenkapital)	0,28	0,16
Ubenyttede langsiktige lånerammer	8.045	14.087

¹Konsernets egenkapital omfatter også verdien av kontantstrømskriker ført mot totalresultatet samt resultatreserve for «Tilgjengelig for salg aksjer» ført mot totalresultatet.

Orklas netto rentebærende gjeld er økt i 2013, hovedsakelig på grunn av kjøp av Rieber & Søn for 6,1 mrd. kroner. Avtalen med Norsk Hydro om etablering av Sapa som joint venture reduserte netto rentebærende gjeld med 1,7 mrd. kroner ved gjennomføring. Videre er det realisert aksjer og finansielle eiendeler for 3,1 mrd. kroner. Det har ikke vært endringer i Orklas målsettinger og tilnærming til kapitalstyring i 2013.

Orkla er som industrikonsern ikke underlagt noen eksternt pålagte kapitalkrav. Datterselskapet Orkla Insurance Company Ltd. (Irland) er underlagt solvenskrav under gjeldende regelverk i Irland. Kravene var oppfylt i 2013.

NOTE 29 FINANSIERING OG RENTEBÆRENDE GJELD

Rentebærende gjeld utgjør sammen med ubenyttede lånerammer, tilgjengelig likviditet og egenkapital den samlede kapitalen konsernet disponerer. Sammensetningen av, og nivået på brutto rentebærende gjeld pluss ubenyttede kredittrammer styres gjennom selskapets finansieringsaktivitet. Endringer i netto rentebærende gjeld er en funksjon av konsernets kontantstrøm.

Finansiering

En overordnet målsetting i Orklas finanspolicy er å sikre at konsernet har finansiell handelfrihet på kort og lang sikt for å oppnå strategiske og operasjonelle mål.

Orklas styringsmål for finansieringsaktiviteten er å ha ubenyttede langsiktige, kommitterte lånerammer, som sammen med tilgjengelige likvide plasseringer er tilstrekkelige til å dekke låneforfall og kjente kapitalbehov de nærmeste 12 måneder, i tillegg til en strategisk reserve. Dette innebærer at Orklas låneavtaler normalt blir refinansiert ett år før forfall, og at kortsiktig rentebærende gjeld til enhver tid er dekket av langsiktige, ubenyttede lånerammer. Sertifikat- og pengemarkedet benyttes som en likviditetskilde når betingelsene i disse markedene er konkurransedyktige, som et alternativ til å trekke på ubenyttede langsiktige, kommitterte lånerammer. Pr. 31.12.2013 var det ingen trekk på lånerammene.

Orklas viktigste finansieringskilder er bilaterale lån fra relasjonsbanker og lån i det norske obligasjonsmarkedet. Det er også tatt opp lån i det amerikanske Private Placement-markedet, og tidligere i det tyske Schuldschein-markedet. Sentral finansavdeling vurderer til enhver tid også andre finansieringskilder. Løpetiden for nye lån og lånerammer er normalt 5–10 år.

Orkla har i 2013 innfridd lån og kansellert låneavtaler med lånerammer på i alt 10,8 mrd. kroner. Det er inngått nye bilaterale låneavtaler for 2,0 mrd. kroner og tatt opp et nytt obligasjonslån på 0,5 mrd. kroner.

Orkla har ikke låneavtaler med krav til finansielle nøkkeltall (covenants) for konsernet eller Orkla ASA. Låneavtalene inneholder enkelte begrensninger på salg av virksomheter samt begrensninger på sikkerhetsstillelse, opplåning på datterselskapsnivå, og kryssmisligholdsklausuler. Obligasjonslån tatt opp i det norske obligasjonsmarkedet, børsnoteres.

års-
rapport

88

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi		Virkelig verdi ¹		Valuta	Pålydende i valuta ²	Nom. rente ³	Løpetid
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012				
Langsiktig rentebærende gjeld								
Obligasjonslån								
ORK03 (10177538)	-	964	-	964				
ELK18 (10219223)	343	342	343	344	NOK	400	Nibor +1,05 %	2004/2014
ORK78 (10502909)	1.052	1.098	1.061	1.099	NOK	1.250	Fast 6,65 %	2009/2014
RIE04 (10610991)	200	-	200	-	NOK	200	Nibor +0,75 %	2011/2014
ORK79 (10502917)	393	393	396	405	NOK	400	Nibor +3,00 %	2009/2014
ORK10 (10364920)	1.315	1.337	1.304	1.295	NOK	1.200	Fast 5,70 %	2007/2017
ORK09 (10364912)	1.299	1.299	1.283	1.254	NOK	1.300	Nibor +0,42 %	2007/2017
ORK80 (10694680)	489	-	496	-	NOK	500	Fast 4,35 %	2013/2024
US Private Placement	2.057	1.996	2.057	1.996	USD/GBP	220/40	Fast 6,09-6,27 %	2007/2017/2019
Schuldschein-lån	-	714	-	714				
Sum obligasjonslån	7.148	8.143	7.140	8.071				
Herav kortsiktig gjeld	(1.988)	(1.678)	(2.000)	(1.678)				
Banklån	2.827	2.586	2.827	2.586				
Andre lån	54	301	54	301				
Rentebærende derivater	-	-	-	-				
Sum langsiktig rentebærende gjeld	8.041	9.352	8.021	9.280				
Kortsiktig rentebærende gjeld								
Obligasjonslån, forfall <1 år	1.988	1.678	2.000	1.678				
Banklån, kassekreditter	512	1.566	512	1.566				
Andre lån	283	104	283	104				
Rentebærende derivater	54	112	54	112				
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	2.837	3.460	2.849	3.460				
Sum rentebærende gjeld	10.878	12.812	10.870	12.740				
Rentebærende fordringer								
Langsiktige rentebærende fordringer	540	766	540	766				
Kortsiktige rentebærende fordringer	37	64	37	64				
Kontanter og kontantekvivalenter	1.805	7.196	1.805	7.196				
Netto rentebærende gjeld	8.496	4.786	8.488	4.714				

¹Virkelig verdi for børsnoterte lån er beregnet ut fra observerte markedskurser, og for andre lån og fordringer er bokført verdi benyttet. Bokført verdi av US Private Placement-lånene hensyntar observert rentenivå pr. 31.12.2013, ettersom lånene er sikringsobjekt i verdiskringer, men ikke observert kredittmargin, da det ikke foreligger opplysninger om denne.

²Av pålydende beløp har konsernet i enkelte papirer en egenbeholdning som er fratrasket i bokført verdi.

³Den nominelle renten gir ikke uttrykk for konsernets reelle rentekostnad, da det er inngått ulike rentebytteavtaler. Note 30 viser nærmere informasjon om rentenivå, renterisiko og valutafordeling for gjeldsporteføljen.

2013

Forfallsfordelingen for konsernets gjeld samt ubenyttede kommitterte lånerammer vises i tabellen til høyre. I tillegg har konsernet konsernkontosystemer og kontoer med kortsiktige kredittrammer. Kredittrammene kommer i tillegg til ubenyttede kommitterte lånerammer. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid for konsernets langsiktige gjeld og ubenyttede lånerammer pr. 31.12.2013 var 3,6 år, mot 3,1 år pr. 31.12.2012.

Forfallsfordeling rentebærende gjeld og ubenyttede lånerammer

	Brutto rentebærende gjeld		Ubenyttede lånerammer	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Forfall <1 år	2.837	3.460	-	1.468
Forfall 1–3 år	204	2.179	2.113	5.742
Forfall 3–5 år	5.247	5.048	5.932	6.877
Forfall 5–7 år	1.455	1.390	-	-
Forfall >7 år	1.135	735	-	-
	10.878	12.812	8.045	14.087

Konsernets ubenyttede lånerammer er flervalutalåneavtaler, med rammer i NOK, EUR og SEK.

NOTE 30 FINANSIELL RISIKO

I noten beskrives konsernets finansielle risikoer innenfor hvert av forretningsområdene samt styringen av disse. Videre presenteres markedsrisikoen knyttet til finansielle instrumenter (valutarisiko, renterisiko og råvarepriserisiko), likviditetsrisiko og kredittrisiko. I tillegg til lån og fordringer består de finansielle instrumentene av derivater som benyttes som sikring av markedsrisiko. I note 31 omtales derivater og sikringsforhold mer detaljert.

(I) ORGANISERING AV FINANSIELL RISIKOSTYRING

Orkla har en internasjonal virksomhet og er utsatt for valutarisiko, renterisiko, råvarepriserisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko. Konsernet benytter derivater og andre finansielle instrumenter for å redusere disse risikoene i henhold til konsernets finanspolicy.

Ansaret for styring av finansiell risiko er delt mellom forretningsområdene, som styrer risikoen knyttet til forretningsprosesser, og konsernnivå, som styrer risiko knyttet til sentraliserte aktiviteter som finansiering, og rente- og valutastyring.

Sentralisert risikostyring

Orkla har en sentralisert finansfunksjon. Denne har som sine viktigste oppgaver å sikre konsernets finansielle handlefrihet på kort og lang sikt, og å følge opp og styre finansiell risiko i samarbeid med de enkelte driftsenheter. Retningslinjene for finansfunksjonen er fastlagt i konsernets finanspolicy. Konsernledelsen overvåker den finansielle risikoen gjennom løpende rapportering og møter i Orkla Treasury Committee. Sentral finansavdeling fungerer som konsernbank og forestår som hovedregel alle eksterne låneopptak og sikringstransaksjoner i renter og valuta. Fullmakt til låneopptak og inngåelse av derivatrammeavtaler gis årlig av styret. Det ligger et sikringsorientert syn til grunn for styring av finansavdelingens posisjoner, slik at alle transaksjoner med finansielle instrumenter har motpost i underliggende forretningsmessige sikringsbehov.

Finansiell risiko i forretningsområdene

Denne seksjonen beskriver de viktigste risikofaktorene innen hvert forretningsområde samt styringen av disse. I denne sammenhengen er finansiell risiko omtalt som risiko knyttet til finansielle instrumenter. Disse kan enten være sikringsinstrumenter for underliggende risiko eller selv betraktes som en kilde til risiko. Markedsrisiko som ikke er sikret med finansielle instrumenter, er også kommentert.

Branded Consumer Goods

Enhetene innenfor dette området er primært hjemmehørende i de nordiske landene, Øst-Europa og India. Produksjon og salg skjer hovedsakelig i de lokale markedene. En større del av innsatsfaktorene og enkelte ferdigvarer importeres.

De to viktigste kildene til finansiell risiko er priserisiko på landbruksvarer og ingredienser i matvareproduksjon samt valutarisiko på importerte varer. Priserisikoen styres normalt gjennom innkjøps- og salgskontrakter. Valutarisikoen, der det foreligger kontrakter, sikres med valutaterminkontrakter mot det enkelte selskaps funksjonelle valuta.

Gränges (Heat Transfer)

Gränges (Heat Transfer) har vesentlig eksport både fra Sverige og Kina, og er derfor eksponert mot valutarisiko. Denne risikoen sikres i henhold til fastlagt policy. Valutaeksponering knyttet til kontrakter sikres normalt for inntil 15 måneder.

Prisene både på ferdigvarer og innkjøp av metall er påvirket av variasjoner i markedsprisene på aluminium. Gränges (Heat Transfer) sikrer denne risikoen primært gjennom å knytte prisbetingelser hos metalleverandører opp mot pris til kunde. I tillegg inngås future-kontrakter på aluminium innenfor gitte rammer for å sikre priserisiko knyttet til ordrer og lager av ikke-solgt metall. Gränges (Heat Transfer) vil ha et visst lager som ikke er priset til sluttkunde. Ved stigende LME (London Metal Exchange) vil dette ha en positiv effekt på resultatet og ved synkende LME vil dette ha en negativ effekt på resultatet. Pr. 31.12.2013 hadde Gränges (Heat Transfer) netto solgt 21.615 tonn (pr. 31.12.2012: 29.375 tonn) aluminium for sikring på LME.

Hydro Power

Hydro Power er en stor produsent av vannkraft (se note 32). En stor del av kraftproduksjonen selges på langsiktige avtaler, mens produksjon utover dette selges i spotmarkedet. Dersom kontraktsforpliktelser overstiger tilgjengelig kraft fra egen produksjon, dekkes dette inn gjennom kraftkjøp i markedet. Selskapenes sikring av kraftpris med derivater er avsluttet.

Aksjer og finansielle eiendeler

Aksjer og finansielle eiendeler omfatter noterte og unoterte aksjer og investeringer, (beskrevet i note 23). Investeringene er eksponert for svingninger i aksjekurser.

(II) KATEGORIER AV FINANSIELL RISIKO

Valutarisiko

Ettersom norske kroner er konsernets presentasjonsvaluta, er Orkla eksponert for omregningsrisiko knyttet til konsernets utenlandske nettoinvesteringer. Orkla søker så langt som mulig å ha en valutafordeling av netto rentebærende gjeld lik den relative fordelingen av enhetenes verdi i hver av de utenlandske enhetenes hjemmevaluta. Dette gir en lik sikringsgrad i alle valutaer, der netto rentebærende gjeld sikrer valutarisikoen på enhetenes verdi (enterprise value).

Netto rentebærende gjeld i hver valuta sikrer omregningseksponering på utenlandske nettoinvesteringer, og er sammensatt av sikring av utlån til enheter i deres lokale valuta og sikring av nettoinvesteringer etter IAS 39. Orkla bruker primært lån og valutaterminer for å sikre internlån og nettoinvesteringer i utenlandske datterselskaper.

På operasjonelt nivå sikres transaksjonsrisikoen mot hver enhets funksjonelle valuta som beskrevet under (I) «Organisering av finansiell risikostyring». Orkla anvender sikringsbokføring for de fleste sikringer av fremtidige transaksjoner, enten kontantstrøms-sikringer eller verdissikringer. De ulike typene av sikringer er nærmere beskrevet i note 31.

Konsernets utestående sikringer av fremtidige transaksjoner pr. 31.12.2013 vises i tabell 1.

TABELL 1

Utestående valutaforretninger¹ knyttet til sikring av fremtidige inntekter og kostnader

Beløp i mill.

Kjøpsvaluta	Valutabeløp	Salgsvaluta	Valutabeløp	Forfall
SEK	698	EUR	79	2014
SEK	100	EUR	11	2015
SEK	360	USD	55	2014
SEK	15	USD	2	2015
EUR	9	NOK	74	2014
USD	9	EUR	7	2014
USD	8	DKK	46	2014

¹Valutapar der nettosummen av sikringene er større enn 50 mill. kroner.

Renterisiko

Orklas renterisiko er hovedsakelig knyttet til konsernets gjeldsportefølje. Denne risikoen styres på konsernnivå. Konsernet har som målsetting at rentekostnadene skal følge den generelle utviklingen i pengemarkedet. Samtidig foretas det disposisjoner for å dempe effektene av kortsiktige svingninger i rentemarkedet. Vesentlige beslutninger knyttet til sikringer tas av Orkla Treasury Committee.

Gjeldsporteføljens rentebindingsprofil dannes gjennom valg av rentebinding på konsernets lån samt bruk av valuta- og rentederivater. Pr. 31.12.2013 har 46 % (pr. 31.12.2012: 37 %) av konsernets brutto rentebærende gjeld en rentebinding på over ett år.

Renteeksponeringen knyttet til rentefornyelser for konsernets brutto rentebærende gjeld fordelt på valuta og finansielle instrumenter er vist i tabell 2a og b.

TABELL 2a

Instrument- og rentebindingsfordelt rentebærende gjeld

Beløp i mill. NOK	31.12.2013	Neste renteregulering					
		0–3 md.	3–6 md.	6–12 md.	1–3 år	3–5 år	5–10 år
Obligasjonslån	7.148	935	2.352	-	-	2.379	1.482
Banklån	3.169	2.485	654	7	-	-	23
Kassekreditt	170	170	-	-	-	-	-
Andre lån	337	55	281	1	-	-	-
Renteswapper (verdisikring)	0	1.703	1.727	-	-	(2.113)	(1.317)
Renteswapper (kontantstrømsikring)	0	(2.670)	(1.460)	-	-	1.008	3.122
Rentederivater (øvrige)	0	189	(650)	-	102	209	150
Valutaderivater	54	52	2	-	-	-	-
Brutto rentebærende gjeld	10.878	2.919	2.906	8	102	1.483	3.460

31.12.2012

Obligasjonslån	8.143	1.354	1.827	531	1.098	2.363	970
Banklån	3.790	3.159	631	-	-	-	-
Kassekreditt	362	362	-	-	-	-	-
Andre lån	405	88	291	18	-	8	-
Renteswapper (verdisikring)	0	1.378	2.966	(514)	(1.047)	(2.034)	(749)
Renteswapper (kontantstrømsikring)	0	(2.595)	(1.161)	-	830	-	2.926
Rentederivater (øvrige)	0	214	(650)	-	-	202	234
Valutaderivater	112	112	-	-	-	-	-
Brutto rentebærende gjeld	12.812	4.072	3.904	35	881	539	3.381

TABELL 2b

Instrument- og valutafordelt rentebærende gjeld

Beløp i mill. NOK	31.12.2013	NOK	SEK	EUR	USD	DKK	Øvrige
Obligasjonslån	7.148	5.091	-	-	1.578	-	479
Banklån	3.169	639	-	2.317	-	50	163
Kassekreditt	170	40	-	66	-	46	18
Andre lån	337	314	-	10	-	-	13
Valutaderivater	54	(3.590)	2.450	(562)	(1.153)	888	2.021
Brutto rentebærende gjeld	10.878	2.494	2.450	1.831	425	984	2.694
Gjennomsnittlig rentebinding	2,8 år	2,9 år	4,1 år	5,7 år	2,7 år	0,2 år	0,4 år
Rentenivå lånerente	3,5 %	3,1 %	3,7 %	3,6 %	1,4 %	1,0 %	4,8 %

31.12.2012

Obligasjonslån	8.143	5.432	-	714	1.532	-	465
Banklån	3.792	1.062	-	2.386	9	53	282
Kassekreditt	362	-	74	142	-	132	14
Andre lån	403	278	-	58	-	12	55
Valutaderivater	112	(3.634)	2.439	(583)	(68)	584	1.374
Brutto rentebærende gjeld	12.812	3.138	2.513	2.717	1.473	781	2.190
Gjennomsnittlig rentebinding	2,2 år	2,7 år	4,3 år	2,2 år	1,4 år	0,2 år	0,5 år
Rentenivå lånerente	3,3 %	3,6 %	3,7 %	2,5 %	1,9 %	1,3 %	5,2 %

For valutaterminer og rente- og valutawapper er fordrings- og gjeldsdelene vist separat pr. valuta, også inkludert de som er regnskapsført med en positiv virkelig verdi (fordringer).

Virkelig verdi for rentederivater inngår ikke i rentebærende gjeld.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at Orkla ikke kan møte sine betalingsforpliktelser ved forfall. Styring av likviditetsrisiko har høy prioritet som en del av målsettingen om finansiell fleksibilitet.

Orklas styringsmål for finansieringsaktiviteten, beskrevet i note 29, innebærer at kortsiktig rentebærende gjeld og kjente kapitalbehov er finansiert med langsiktige lån eller lånerammer minst ett år før forfall.

Kontantstrømmen fra driften, som bl.a. påvirkes av endringer i arbeidskapitalen, styres operasjonelt av forretningsområdene og er i alt vesentlig stabil. Finansavdelingen overvåker likviditetsstrømmene på kort og lang sikt gjennom rapportering. Rentebærende gjeld styres sammen med rentebærende fordringer på konsernnivå.

Ovennevnte tiltak medfører at konsernet har begrenset likviditetsrisiko. For ytterligere å redusere refinansieringsrisikoen søkes det å ha en jevn forfallsfordeling på lån og lånerammer.

Tabellen viser forfallsfordelingen av konsernets kontraktsfestede bokførte og ikke bokførte finansielle forpliktelser. Tallene er udiskonterte fremtidige betalingsstrømmer, og kan derfor avvike fra bokførte tall. Derivater er splittet i henhold til om de har bruttooppgjør (valutaderivater) eller nettooppgjør (rente, aluminium, kraft). Oversikten inkluderer samtlige derivater, også de som har positiv verdi på balansedagen, ettersom derivatene kan inneholde både negative og positive kontantstrømmer, samt at verdien svinger over tid. For fremtidige rentebetalinger knyttet til instrumenter med flytende rente er forward-rentekurver benyttet. Tilsvarende er terminpriser for aluminium, kraft og valuta benyttet for å bestemme fremtidig oppgjørsbeløp.

TABELL 3

Forfallsfordeling finansielle forpliktelser

31.12.2013

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Kontraktsfestet kontantstrøm	<1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	>7 år
Rentebærende gjeld	10.824	10.358	2.737	204	4.982	1.290	1.145
Renteforfall	87	1.706	388	593	398	160	167
Leverandørgjeld	2.848	2.848	2.848	-	-	-	-
Kommittert, ikke innkalt kapital	-	51	51	-	-	-	-
Derivater med netto oppgjør ¹	(84)	-	-	-	-	-	-
Innbetalinger	-	(1.478)	(301)	(524)	(402)	(150)	(101)
Utbetalinger	-	1.349	250	461	349	202	87
Derivater med brutto oppgjør ¹	60	-	-	-	-	-	-
Innbetalinger	-	(10.664)	(10.555)	(109)	-	-	-
Utbetalinger	-	10.707	10.601	106	-	-	-
Sum	13.735	14.877	6.019	731	5.327	1.502	1.298

31.12.2012

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Kontraktsfestet kontantstrøm	<1 år	1-3 år	3-5 år	5-7 år	>7 år
Rentebærende gjeld	12.701	12.080	3.151	2.304	4.721	1.169	735
Renteforfall	89	2.178	535	626	513	165	339
Leverandørgjeld	2.565	2.565	2.565	-	-	-	-
Kommittert, ikke innkalt kapital	-	94	94	-	-	-	-
Derivater med netto oppgjør ¹	(438)	-	-	-	-	-	-
Innbetalinger	-	(1.627)	(493)	(532)	(430)	(172)	-
Utbetalinger	-	1.495	518	395	340	205	37
Derivater med brutto oppgjør ¹	491	-	-	-	-	-	-
Innbetalinger	-	(12.625)	(12.586)	(39)	-	-	-
Utbetalinger	-	12.668	12.629	39	-	-	-
Sum	15.408	16.828	6.413	2.793	5.144	1.367	1.111

¹Inkludert derivater regnskapsført som eiendeler (negativt fortegn).

De finansielle forpliktelsene betjenes av kontantstrømmer fra driften, likvide midler og rentebærende fordringer samt trekk på ubenyttede lånerammer ved behov.

Ubenyttede kommitterte lånerammer, hvis forfallsfordeling vises i note 29, var pr. 31.12.2013 8,0 mrd. kroner.

Kreditrisiko

Styring av kreditrisiko knyttet til kundefordringer og andre operasjonelle fordringer håndteres som en del av forretningsmessig risiko og følges opp kontinuerlig som en del av løpende drift. De nordiske dagligvaremarkedene preges av relativt få, store aktører, som innebærer en viss konsentrasjon av kreditteksponering mot enkeltmotparter. Ved salg til kunder i geografiske områder med politisk risiko benyttes i en viss utstrekning trade finance-produkter for å redusere kreditrisikoen. Dagens kreditrisiko vurderes som akseptabel. Det er foretatt avsetninger for tap på kundefordringer, og balanseført beløp tilsvarer virkelig verdi på balansedagen. Avsetninger samt aldersfordeling på forfalte kundefordringer vises i note 24.

Orklas kreditrisiko på finansielle instrumenter styres av sentral finansavdeling. Risikoen oppstår ved bruk av finansielle sikringstransaksjoner, plasseringer og kontohold. Det tilstrebes primært å minimere likvide midler plassert utenfor konsernet. Derneft har kontohold og finansielle sikringstransaksjoner hovedsakelig langsiktig långivende banker som motpart. Utover dette gjelder beløpsgrenser og minstekrav til en banks kredittrating ved plassering av overskuddslikviditet. Eksponeringen overvåkes kontinuerlig av sentral finansavdeling, og vurderes som lav.

Orkla ASA har International Swap Dealers Association (ISDA) i avtaler med sine motparter i rente- og valutatransaksjoner, som muliggjør reduksjon av oppgjørsrisiko.

Maksimal kredittisiko

Konsernets maksimale kredittisiko knyttet til finansielle instrumenter tilsvarer brutto fordringer. I en hypotetisk, usannsynlig situasjon, der ingen fordringer blir innfridd, tilsvarer dette:

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Kontanter og kontantekvivalenter	1.805	7.196
Kundefordringer	4.986	4.193
Andre kortsiktige fordringer	506	461
Langsiktige fordringer	145	183
Derivater	453	743
Sum	7.895	12.776

Råvareprisrisiko

Orkla har eksponering mot prisrisiko på innkjøp av en rekke råvarer, spesielt landbruksprodukter innen merkevareområdet og aluminium i Gränges (Heat Transfer). Imidlertid påvirkes også produktprisen på solgte produkter av råvarepriser, og det er generelt Orklas målsetting å redusere råvareprisrisikoen gjennom innkjøps- og salgskontrakter. Råvareprisrisiko for de enkelte forretningsområder er nærmere omtalt under (I) «Organisering av finansiell risikostyring».

Sensitivitetsanalyse

Konsernets finansielle instrumenter er utsatt for ulike typer markedsrisiko som kan påvirke resultat eller egenkapital. Det anvendes finansielle instrumenter, særlig derivater, i sikringsøyemed, for sikring av både finansiell og operasjonell eksponering.

I tabell 4 presenteres en partiell analyse av sensitiviteten på de finansielle instrumentene, der isolert virkning av hver enkelt risiko på resultat og egenkapital er estimert. Utgangspunktet er en valgt hypotetisk endring i ulike markedsparametere på konsernets balanse pr. 31.12.2013. Analysen omfatter i henhold til IFRS kun finansielle instrumenter og er ikke ment å gi et helhetlig bilde av konsernets markedsrisiko, for eksempel:

- Ved valutasikring av inngåtte kontrakter påvirker endring i verdien på sikringen resultatet, mens motsvarende endring på den underliggende kontrakten ikke vises, da den ikke er et finansielt instrument.
- Ved endring i én av parameterne tar analysen ikke hensyn til korrelasjoner med andre parametere.
- Finansielle instrumenter denominert i enhetenes funksjonelle valuta utgjør ingen valutarisiko og omfattes derfor ikke av denne analysen. Valutaeksponeringen på omregningen av slike finansielle instrumenter til konsernets presentasjonsvaluta er heller ikke inkludert.

Generelt forventes det at resultat- og egenkapitalpåvirkningen fra finansielle instrumenter i tabell 4 utligner påvirkningen fra sikringsobjekter der de finansielle instrumentene inngår i sikringsforhold.

TABELL 4**Sensitivitet finansielle instrumenter****31.12.2013**

Beløp i mill. NOK

Finansielle instrumenter som inngår i sikringsforhold

	økning	resultat ved reduksjon	økning	Regnskapsmessig effekt på totalresultat ved reduksjon
Renterisiko: 100 basispunkter parallelt skift i rentekurver alle valutaer	(7)	6	227	(243)
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs USD/NOK	5	(5)	(26)	26
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs EUR/NOK	(8)	8	(435)	435
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs SEK/NOK	(6)	6	29	(29)
Prisrisiko: 20 % endring i LME-priser	(59)	59	9	(9)

Finansielle instrumenter som ikke inngår i sikringsforhold

Aksjekursrisiko på aksjeinvesteringer: 10 % endringer i aksjekurser	4	(6)	102	(100)
---	---	-----	-----	-------

31.12.2012

Beløp i mill. NOK

Finansielle instrumenter som inngår i sikringsforhold

	økning	resultat ved reduksjon	økning	Regnskapsmessig effekt på totalresultat ved reduksjon
Renterisiko: 100 basispunkter parallelt skift i rentekurver alle valutaer	21	(23)	200	(214)
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs USD/NOK	3	(3)	102	(102)
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs EUR/NOK	(69)	69	(266)	266
Valutarisiko: 10 % endring i valutakurs SEK/NOK	(9)	9	56	(56)
Prisrisiko: 20 % endring i LME-priser	(75)	75	6	(6)

Finansielle instrumenter som ikke inngår i sikringsforhold

Aksjekursrisiko på aksjeinvesteringer: 10 % endringer i aksjekurser	42	(80)	318	(280)
---	----	------	-----	-------

Regnskapsmessig effekt fra endring i markedsrisiko er klassifisert på resultat eller totalresultat etter hvor effekten først regnskapsføres. Resultateffektene vil også påvirke egenkapitalen utover det som presenteres i tabellen.

NOTE 31 DERIVATER OG SIKRINGSFORHOLD

Derivater anvendes i risikostyringen for å sikre risiko knyttet til valuta, rente, kraft og aluminiumspris. Verdien av derivatene svinger i forhold til underliggende priser, og noten viser virkelig verdi av åpne derivater på balansedagen. Derivatene i tabellen er klassifisert etter type regnskapsmessig sikring, og formålet med derivatene beskrives under. Derivatene er presentert etter henholdsvis eiendeler og gjeld slik det fremkommer i balansen.

Konsernet søker så langt det er mulig å anvende adgangen til sikringsbokføring etter IFRS. Nedenfor vises virkelig verdi for alle utestående derivater, gruppert etter regnskapsmessig klassifisering:

Beløp i mill. NOK	31.12.2013		31.12.2012	
	Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld
a) Kontantstrømsikringer				
Renteswapper	-	(313)	-	(422)
Valutaterminer, valutaswapper	7	(11)	15	(3)
Aluminiumfutures	-	(2)	1	-
Sum	7	(326)	16	(425)
b) Sikringer av nettoinvestering i utenlandske enheter				
Valutaterminer, valutaswapper	-	(50)	-	(92)
Sum	-	(50)	-	(92)
c) Verdisikringer				
Renteswapper	428	(4)	624	(3)
Valutaterminer, valutaswapper	4	(3)	16	(2)
Aluminiumfutures	11	(4)	6	(19)
Sum	443	(11)	646	(24)
d) Andre sikringer – endring i virkelig verdi over resultat				
Kraftterminer	-	-	68	(29)
Valutaterminer, valutaswapper	3	(9)	13	(17)
Rente- og valutaswapper, rentederivater	-	(32)	-	(40)
Sum	3	(41)	81	(86)
Total sum	453	(428)	743	(627)

Beregning av virkelig verdi:

- Valutaterminer og valutaswapper er målt til virkelig verdi basert på observert terminkurs på kontrakter med tilsvarende løpetid på balansedagen.
- Renteswappers virkelige verdi er nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet ut fra observerte markedsrenter og valutakurser på balansedagen, inkludert påløpte renter.
- Kraftterminer er målt til virkelig verdi basert på kvotert sluttkurs på Nord Pool diskontert med risikofri rente.
- Aluminiumfutures er målt til virkelig verdi i forhold til kvotert futurespris på LME (London Metal Exchange).

Derivatene inngår i sikringsforhold som følger:

a) Kontantstrømsikringer

- Orkla har inngått renteswapper som sikring av fremtidige rentebetalinger på gjeldsinstrumenter som kvalifiserer for sikringsbokføring. Dette er renteswapper der Orkla betaler fast rente og mottar flytende rente.
- Valutaterminer er utpekt som sikringsinstrumenter for valutarisiko knyttet til høyst sannsynlige fremtidige kontantstrømmer.
- Gränges' (Heat Transfer) kjøp av aluminiumfutures på LME er utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer.

Alle derivater utpekt som sikringsinstrumenter i kontantstrømsikringer er bokført til virkelig verdi i balansen, mens endringer i virkelig verdi bokføres midlertidig mot sikringsreserve i egenkapitalen, og resultatføres når den sikrede kontantstrømmen resultatføres.

Det er i løpet av 2013 ikke bokført sikringsineffektivitet (2012: 0 mill. kroner) på kontantstrømsikringer. Alle forventede kontantstrømmer som har vært sikret i 2013, kvalifiserer fortsatt for sikringsbokføring.

Utvikling i egenkapital sikringsreserve

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Inngående sikringsreserve før skatt	(391)	(392)
Sikringsreserve ikke videreført virksomhet	(25)	130
Oppløst mot resultat – driftsinntekter	(1)	26
Oppløst mot resultat – driftskostnader	4	2
Oppløst mot resultat – netto finansposter	101	41
Verdiendring i året	(4)	(198)
Utgående sikringsreserve før skatt	(316)	(391)
Utsatt skatt sikringsreserve	86	115
Utgående sikringsreserve etter skatt	(230)	(276)

Negativ sikringsreserve innbærer en fremtidig kostnadsføring. Akkumulerte sikrings-effekter fra kontantstrømsikringer bokført i egenkapitalens sikringsreserve pr. 31.12.2013 forventes resultatført som følger (før skatt):

2014:	-103 mill. kroner
Etter 2014:	-213 mill. kroner

b) Sikring av nettoinvestering i utenlandske enheter

Valutarisiko knyttet til utenlandske nettoinvesteringer sikres enten med lån eller valutaderivater.

Gjennom 2013 er det resultatført effekter på 72 mill. kroner (2012: -31 mill. kroner) i tilknytning til sikring av nettoinvesteringer som er avhendet.

c) Verdisikringer

- Enkelte av Orklas obligasjonslån er fastrentelån. Renterisikoen er sikret med renteswapper der Orkla mottar fast rente og betaler flytende rente. Det er gjennom året kostnadsført 196 mill. kroner som verdiendring på renteswappene og inntektsført 196 mill. kroner som verdiendring på de sikrede lånene.
- Orkla har også sikringer av valutarisiko knyttet til kontraktfestede transaksjoner der valutaterminer er brukt. Gevinst/tap på sikringsobjektene og sikringsinstrumentene er bokført som agio/disagio i resultatet.
- Gränges (Heat Transfer) selger aluminiumfutures for å sikre verdien av lageret.

d) Derivater som ikke inngår i sikringsrelasjoner etter IFRS

Det finnes i tillegg åpne derivater som ikke inngår i sikringsrelasjoner etter IFRS av følgende grunner:

- Derivater er ikke utpekt som sikringsinstrumenter hvis verdiendringer bokført over resultatet naturlig utlignes av resultatført verdiendring på sikringsobjektene, eksempelvis ved valutarisiko på lån og pengeposter.
- Det er ikke alltid mulig eller hensiktsmessig å tilfredsstille de strenge kravene til sikringsbokføring etter IFRS. Enkelte valutasikringer, enkelte kraftsikringer og fremtidige renteavtaler faller inn i denne kategorien.

Endringer i virkelig verdi for derivater som ikke inngår i sikringsrelasjoner, bokføres løpende over resultat.

NOTE 32 KRAFTPRODUKSJON OG KRAFTKONTRAKTER

Konsernet både eier og leier kraftverk. Nedenfor listes opp type kraftverk, årlig produksjon, eierforhold og nøkkelbetingelser.

Verk, type, lokalisering/kontrakt	Årlig salgbar normal produksjon/kontraktvolum	Eierskap, status og gjenstående produksjonsperiode/kontraktens varighet	Nøkkelbetingelser
KRAFTVERK			
Storlivatn kraftstasjon	1.810 GWh	Idriftsatt 1970	AS Saudefaldene ¹ har en årlig konsesjonskraftforpliktelse på 134 GWh.
Svartkulp kraftstasjon		Idriftsatt november 2001	
Dalvatn kraftstasjon		Idriftsatt desember 2006	Årlig leveranseforpliktelse på 436 GWh, som etter Eramets oppsigelse skal selges til Statkraft på samme vilkår.
Sønnå Høy kraftstasjon		Idriftsatt august 2008	
Sønnå Lav kraftstasjon		Idriftsatt oktober 2008	
Storli minikraftverk		Idriftsatt februar 2009	Det er inngått avtale om leveranse av 501 GWh pr. år til 31.12.2030 med Elkem AS for å oppfylle vilkåret om bruk av kraft i Elkems industrivirksomhet. Vilklarene tilsvarer vilklarene i leieavtalen med Statkraft.
Kleiva småkraftverk		Idriftsatt november 2009	
Vannkraftverk med magasin Rogaland		I henhold til leieavtaler med Statkraft disponeres alle stasjoner av AS Saudefaldene ¹ til 2030. Se note 15 for omtale av sak knyttet til skattemessig eierskap.	Ved overlevering til Statkraft må stasjonene være i god stand. Statkraft SF skal betale AS Saudefaldene ¹ skattemessig restverdi pr. 1.1.2031 av nyutbygginger foretatt av AS Saudefaldene ¹ .
Borregaard kraftverk ² Elvekraft, Sarpfossen i Glomma, Sarpsborg	244 GWh	100 % eierandel, hjemfallsfritt.	
Sarp kraftverk ² Elvekraft, Sarpfossen i Glomma, Sarpsborg	265 GWh	50 % eierandel, hjemfallsfritt. Øvrig andel eies av Hafslund Produksjon.	Hafslund Produksjon har driftsansvaret.
Trøandsfos kraftverk ² Elvekraft, Kvinesdal, Vest-Agder	30 GWh	100 % eierandel, hjemfallsfritt.	
Mossefossen kraftverk ² Elvekraft, Moss, Østfold	14 GWh	100 % eierandel, delvis hjemfallsfritt.	
KRAFTKONTRAKTER			
Sirakvina erstatningskraft, Rogaland	35 GWh	Evigvarende	Erstatning for tapt produksjon i Trøandsfos.

¹Orkla eier 85 % av AS Saudefaldene.

²Salgbar normalproduksjon gitt gjennomsnittlig tilsig justert for forventet vanntap, nett-tap og eget forbruk.

NOTE 33 AKSJEKAPITAL

Et selskaps aksjekapital og fordelingen av antall utestående aksjer danner grunnlaget for hvem som styrer et selskap og for gruppering av de formelle eierforholdene. I norske konsernforhold er det aksjekapitalen i morselskapet som har betydning, og det er egenkapitalen i Orkla ASA som er beregningsgrunnlag og begrensning for utdeling av utbytte fra konsernet.

Endringer i aksjekapitalen

Dato/år	Antall aksjer	Pålydende (NOK)	Type endring	Beløp (mill. NOK)	Emisjonsforhold	Aksjekapital (mill. NOK)
31.12.2005	208.286.194	6,25				1.301,8
31.12.2006	208.286.194	6,25				1.301,8
2007	1.041.430.970	1,25	splitt		5:1	1.301,8
2007	1.036.430.970	1,25	amortisering	(6,3)		1.295,5
31.12.2007	1.036.430.970	1,25				1.295,5
2008	1.028.930.970	1,25	amortisering	(9,4)		1.286,2
31.12.2008	1.028.930.970	1,25				1.286,2
31.12.2009	1.028.930.970	1,25				1.286,2
31.12.2010	1.028.930.970	1,25				1.286,2
31.12.2011	1.028.930.970	1,25				1.286,2
2012	1.018.930.970	1,25	amortisering	(12,5)		1.273,7
31.12.2012	1.018.930.970	1,25				1.273,7
31.12.2013	1.018.930.970	1,25				1.273,7

De 20 største aksjonærene 31.12.2013¹

Aksjonærer		Antall aksjer	Eierandel av kapital ²
1 CANICA AS		150.342.000	14,8 %
2 TVIST 5 AS		77.000.000	7,6 %
3 CLEARSTREAM BANKING S.A.	Nominee	63.846.860	6,3 %
4 FOLKETRYGDFONDET		57.725.779	5,7 %
5 STATE STREET BANK & TRUST COMPANY	Nominee	54.553.435	5,4 %
6 STATE STREET BANK AND TRUST CO.	Nominee	21.521.968	2,1 %
7 NEWTON GLOBAL HIGHER INCOME FUND		20.000.000	2,0 %
8 STATE STREET BANK & TRUST COMPANY	Nominee	17.081.732	1,7 %
9 CANICA INVESTOR AS		16.000.000	1,6 %
10 THE BANK OF NEW YORK MELLON	Nominee	15.830.393	1,6 %
11 STATE STREET BANK AND TRUST CO.	Nominee	14.610.812	1,4 %
12 BANK OF NEW YORK MELLON	Nominee	13.690.184	1,3 %
13 JP MORGAN CLEARING CORP.	Nominee	13.395.560	1,3 %
14 STATE STREET BANK AND TRUST CO.	Nominee	12.803.520	1,3 %
15 J.P. MORGAN CHASE BANK N.A. LONDON	Nominee	11.527.974	1,1 %
16 STATE STREET BANK & TRUST CO.	Nominee	10.937.770	1,1 %
17 THE NORTHERN TRUST CO.	Nominee	10.824.282	1,1 %
18 THE BANK OF NEW YORK MELLON SA/NV	Nominee	9.572.652	0,9 %
19 BNY MELLON INVESTMENT FUND NEWTON		9.089.695	0,9 %
20 EUROCLEAR BANK S.A./N.V. ('BA')	Nominee	8.640.151	0,8 %
Sum aksjer		608.994.767	59,8 %

¹Aksjonærlisten er basert på VPS' aksjonærregister pr. årsslutt. For en oversikt over grupperte aksjonærer samt identifikasjon av aksjonærer på forvalterkonto (nominee), se Aksjonærinformasjon på side 109.

²Av antall utstedte aksjer.

Aksjer i eget eie pr. 31.12.2013

	Samlet pålydende (NOK)	Antall aksjer	Virkelig verdi (mill. NOK)
Aksjer eid av Orkla ASA	6.215.133	4.972.106	235

Egne aksjer er fratrukket i egenkapitalen med konsernets kostpris.

Utvikling i antall egne aksjer

	2013	2012
Beholdning 1.1.	7.987.114	8.920.791
Opsjonsinnløsninger i egne aksjer	(2.040.000)	(45.000)
Eksternt kjøp av egne aksjer	-	10.188.000
Amortisering av egne aksjer	-	(10.000.000)
Aksjeprogram for ansatte i Orkla	(975.008)	(1.076.677)
Beholdning 31.12.	4.972.106	7.987.114

Pr. 31.12.2013 var utestående opsjoner 15.157.000, se note 10.

Se Eierstyring og selskapsledelse på side 31 angående de fullmakter som er gitt av generalforsamlingen vedrørende aksjekapital.

Utbytte

Styret foreslår at det utdeles et ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje, totalt 2.535 mill. kroner for regnskapsåret 2013.

I henhold til norske regler vil det være egenkapitalen i Orkla ASA som juridisk sett danner eventuell begrensning for utbytteutdelingen fra Orklakonsernet. Utbytte kan utdeles i den grad selskapet har en forsvarlig egenkapital og likviditet.

NOTE 34 MINORITETER

Minoriteter representerer eksterne eierinteresser i datter- og datterdatterselskaper. Det fremgår av tallene at flesteparten av konsernets virksomheter er 100 % eiet.

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Minoritetenes andel av:			
Av- og nedskrivninger	19	26	32
Driftsresultat	64	98	80
Resultat før skattekostnad	70	88	69
Skattekostnad	(13)	(16)	(16)

Minoritetsinteressene har hatt følgende utvikling:

Minoriteter 1.1.	258	280
Minoritetenes andel av resultatet	57	0
Økning minoritet som følge av oppkjøp av selskap med minoriteter	10	22
Økning minoritet som følge av salg til minoriteter	68	0
Reduksjon grunnet ytterligere oppkjøp av minoriteter	(10)	(5)
Reduksjon grunnet salg av selskaper med minoriteter	(15)	0
Utbytte til minoriteter	(51)	(18)
Omregningsdifferanse	18	(8)
Ikke videreført virksomhet	(34)	(13)
Minoriteter 31.12.	301	258

Minoritetsinteressene fordeler seg som følger:

Orkla Food Ingredients	125	92
Orkla Confectionery & Snacks	1	1
Hydro Power	55	52
Orkla Financial Investments	120	82
Ikke videreført virksomhet	0	31
Sum minoriteter	301	258

NOTE 35 LEIEAVTALER, LEASING

Leasing viser hvilke kort- og langsiktige forpliktelser konsernet har som følge av inngåtte avtaler om leie av driftsmidler. De fleste leieavtalene anses å være operasjonelle, og leiebeløpene fremkommer kun som driftskostnad i konsernets resultatregnskap. Finansielle leieavtaler er balanseført.

Kostnader knyttet til operasjonelle leieavtaler gir uttrykk for minimumsleie i oppsigelsesperioden.

års-
rapport

Leide/leasede driftsmidler	Leietaker Operasjonelle leieavtaler									
	Maskiner/ anlegg		Tomt, bygg, fast eiendom		Inventar, transportmidler mv.		Øvrige eiendeler		Totalt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Beløp i mill. NOK										
Kostnader inneværende år	17	16	174	120	128	107	19	10	338	253
Kostnader neste år	15	14	161	104	106	90	29	6	311	214
Totale kostnader 2–5 år	21	23	375	237	185	169	15	4	596	433
Totale kostnader etter 5 år	0	0	243	35	2	3	0	0	245	38
Totale fremtidige leasingkostnader	36	37	779	376	293	262	44	10	1.152	685

Leide/leasede driftsmidler	Leietaker Finansielle leieavtaler									
	Maskiner/ anlegg		Tomt, bygg, fast eiendom		Inventar, transportmidler mv.		Øvrige eiendeler		Totalt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Beløp i mill. NOK										
Kostnader inneværende år	11	6	1	2	4	4	0	1	16	13
Kostnader neste år	10	6	1	1	4	3	0	1	15	11
Totale kostnader 2–5 år	14	8	1	1	8	2	0	3	23	14
Totale kostnader etter 5 år	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Totale fremtidige leasingkostnader	26	14	2	2	12	5	0	4	40	25
Finanselement	(1)	0	0	0	0	0	0	0	(1)	0
Nåverdi leasingkostnader	25	14	2	2	12	5	0	4	39	25

96

Konsernet er også utleier av fast eiendom med operasjonelle leieavtaler. Leieinntekter i 2013 utgjorde 62 mill. kroner. Totale fremtidige leieinntekter utgjør 176 mill. kroner og fordeler seg på 65 mill. kroner 2014 og 111 mill. kroner om 2 til 5 år.

NOTE 36 PANT OG GARANTIER

Pant og pantstillelser viser bokførte beløp for de av konsernets driftsmidler som vil være disponible for pantthaver i en konkurs- eller avviklingssituasjon. Prioriterte krav ifølge loven (skatter, avgifter, lønnskav og lignende) må også hensyntas. Som det fremgår er pantsatte eiendeler betydelig høyere enn gjenstående pantegjeld. Konsernets viktigste låneavtaler bygger for øvrig på negativ pantsettelseserklæring, og konsernet kan derfor kun i begrenset omfang stille pant som sikkerhet for gjeld.

Garantiansvar er gitt som et ledd i konsernets løpende drift og deltagelse i ansvarlige- og kommandittselskaper. Garantiansvaret dekker forskjellige typer garantier som kausjonsansvar, husleiegarantier og andre betalingsgarantier, men omfatter ikke produkt- eller tjenesteanvar ved ordinært salg.

Garantiansvar			
Beløp i mill. NOK		2013	2012
Kommitert kapital		51	94
Annet garantiansvar		131	283
Sum garantiansvar		182	377

Konsernet har begrenset bruk av garantier.

2013

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Gjeld sikret med pant	593	1.012
Pantsatte eiendeler		
Maskiner, transportmidler o.l.	0	93
Bygg og anlegg	392	1.007
Varelager	303	28
Kundefordringer	19	78
Øvrige eiendeler	126	130
Sum bokført verdi	840	1.336

«Gjeld sikret med pant» og «Pantsatte eiendeler» gjelder i all hovedsak eiendomsprosjekter innenfor Orkla Eiendom-gruppen.

NOTE 37 NÆRSTÅENDE PARTER

To parter er nærstående dersom en part kan påvirke den annen parts beslutninger. Relasjoner med nærstående parter anses som normalt i forretningsvirksomhet. Nærstående er imidlertid i posisjon til å gjøre transaksjoner med selskapet som ikke ville blitt gjort mellom uavhengige parter. Et selskaps resultat og finansielle stilling kan derfor i prinsippet bli påvirket av et nærstående forhold, selv om det i realiteten ikke har vært noen transaksjoner med nærstående. Eksistensen av et nærstående forhold kan være tilstrekkelig til å påvirke oppfatningen av selskapets andre transaksjoner. For å sikre at opplysninger av denne karakter kommer frem, er følgende nærstående forhold omtalt:

Orkla ASA er morselskap og har direkte og indirekte kontroll i ca. 250 forskjellige selskaper i ulike deler av verden. Direkte eide datterselskaper er presentert i note 10 i Orkla ASA, mens andre viktige selskaper er presentert i virksomhetsoversikten. Orkla ASAs interne forhold til disse selskapene er vist på egne linjer i selskapsregnskapet (se regnskapet for Orkla ASA). Aktiviteten i konsernet er rapportert gjennom segment-informasjon i note 8.

Orkla har eierandeler i felles kontrollerte selskaper. Disse presenteres etter egenkapital-metoden. Orkla har mellomværende med felles kontrollerte og tilknyttede selskaper innen Eiendom og Granges (Heat Transfer) med henholdsvis 70 og 160 mill. kroner. Granges selger produkter til Sapa (JV). Dette beløper seg til 46 mill. kroner for de fire siste månedene i 2013. Det har utover dette ikke vært spesielle vesentlige transaksjoner mellom tilknyttede og felles kontrollerte selskaper og konsernet.

Det er gjort avtale med ledelsen i FG Eiendom at de skal overta en mindre del av porteføljen på visse vilkår. Avtalen er gjort på armlengdes avstand.

Internhandel i konsernet er gjort i henhold til egne avtaler og på armlengdes avstand, og avregning av felleskostnader i Orkla ASA er fordelt på konsernselskapene i henhold til nøkler, avhengig av de ulike kostnadsartene. For ytterligere opplysninger om interne transaksjoner i konsernet, se note 8 «Segmenter».

Styreleder Stein Erik Hagen og nærstående eier 249.142.000 aksjer i Orkla, som tilsvarer 24,5 % av antall utstedte aksjer. Det er ikke etablert noen form for låneforhold. Canica-systemet har sammenfallende eierinteresser med Orkla i enkelte investeringer.

Det har ellers ikke forekommet transaksjoner med nærstående. Opplysninger om ledende ansatte er presentert i note 10 i regnskapet for konsernet og note 6 i regnskapet for Orkla ASA.

NOTE 38 SOLGT OG IKKE VIDEREFØRT VIRKSOMHET

I et konsern av Orklas størrelse vil det over tid skje endringer i selskapsstrukturen ved at selskaper selges og kjøpes. Ved større oppkjøp vil det normalt utarbeides proforma tall for den nye, sammenslåtte virksomheten. Større avhendelser vil presenteres som ikke videreført virksomhet og tas ut av både periodens- og sammenligningstall, og presenteres på én linje i resultatet. Hensikten er å gjøre tallene sammenlignbare over tid og fokusere på den virksomheten som videreføres. Presentasjon av ikke videreført virksomhet vil for Orklas virksomheter først være aktuelt ved avhendelse av hele segmenter eller betydelige eiendeler.

Sapa (del av fremtidig JV)

Den delen av Sapa Profiles, Sapa Building Systems og deler av Heat Transfer som skulle inn i joint venture-samarbeidet med Norsk Hydro, Sapa (del av fremtidig JV), ble presentert som «Ikke videreført virksomhet» pr. 31. desember 2012.

Det ble foretatt nedskrivning av resterende goodwill knyttet til Sapa (del av fremtidig JV) pr. andre kvartal 2013 med 1,2 mrd. kroner. Se beskrivelse av etableringen av nytt joint venture med Norsk Hydro i note 1.

Borregaard

Borregaard ble børsnotert i oktober 2012 og ble t.o.m. 3. kvartal i 2012 rapportert som «Ikke videreført virksomhet». Gevinst ved børsnotering samt salgskostnader som er registrert knyttet til salgsprosessen av Borregaard, er resultatført som «Ikke videreført virksomhet». Gevinst ved børsnotering av Borregaard ble på 141 mill. kroner i 4. kvartal 2012.

REC-investeringen

Investeringen i REC har vært betydelig for konsernet, og overgang fra «Tilknyttet selskap» til «Tilgjengelig for salg» i 2012 medførte at presentasjonen av historisk rapporterte tall for REC som tilknyttet selskap ble endret og blir vist som «Ikke videreført virksomhet» på egen linje etter periodens ordinære resultat etter skatt. I forbindelse med overgangen til «Tilgjengelige for salg»-aksje for REC er akkumulerte positive omregningsdifferanser i Orklas eiertid resultatført med 240 mill. kroner.

Elkem

Orkla ASA inngikk 10. januar i 2011 en bindende avtale om salg av Elkem til China National Bluestar Group Co. Transaksjonen ble gjennomført regnskapsmessig i 1. kvartal 2011 og ble presentert som «Ikke videreført virksomhet». Orkla har i 2012 mottatt endelig forsikringsoppgjør for brann i Elkem Solar i 2009. Sluttoppgjøret medførte en utbetaling til Orkla på 101 mill. kroner. Dette anses som en del av salget av Elkem, og er derfor presentert på linjen for «Ikke videreført virksomhet». I tillegg er det påløpt kostnader og avsatt for en mulig skatteforpliktelse på 65 mill. kroner knyttet til Elkem-salget.

Resultatoppstilling for «Ikke videreført virksomhet»:

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Driftsinntekter	16.700	28.388	33.586
Driftskostnader	(16.007)	(26.789)	(30.963)
Av- og nedskrivning varige driftsmidler	(479)	(867)	(1.027)
Amortisering immaterielle eiendeler	(18)	(27)	(58)
Andre inntekter og kostnader	(1.453)	(1.815)	(664)
Driftsresultat	(1.257)	(1.110)	874
Resultat fra tilknyttede selskaper	(5)	(200)	(5.768)
Øvrige finansposter	(37)	(71)	(112)
Resultat før skattekostnad	(1.299)	(1.381)	(5.006)
Skattekostnad	99	(332)	(442)
Resultat etter skattekostnad ¹	(1.200)	(1.713)	(5.448)
Gevinst ved salg etter skatt	12	330	1.137
Kostnader knyttet til avhendelse	(37)	(164)	(185)
Resultat ikke videreført virksomhet	(1.225)	(1.547)	(4.496)
¹ Herav minoritet	-	-	19

Totalresultatet knyttet til «Ikke videreført virksomhet» utgjør -857 mill. kroner for 2013 etter endringer i sikringsreserven på -15 mill. kroner og omregningsdifferanser på 383 mill. kroner.

Fordeling av EBITA på de ulike områdene:

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Sapa (del av joint venture)	214	276	667
Borregaard Chemicals (9 måneder i 2012)	-	456	537
Elkem (3 måneder i 2011)	-	-	392
Sum	214	732	1.596

Kontantstrøm «Ikke videreført virksomhet»:

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Kontantstrøm fra driften før investeringer	274	1.522	1.031
Netto fornyelsesinvesteringer	(375)	(1.057)	(943)
Ekspansjonsinvesteringer	(59)	(156)	(412)
Sum	(160)	309	(324)

Balansetall for «Ikke videreført virksomhet»:

Beløp i mill. NOK	Sapa 2012
Langsiktige eiendeler	7.661
Kortsiktige eiendeler	6.079
Eiendeler i ikke videreført virksomhet	13.740
Langsiktig gjeld	553
Kortsiktig gjeld	3.610
Gjeld i ikke videreført virksomhet	4.163

NOTE 39 ANDRE FORHOLD

Flere forhold som ligger utenfor selve regnskapsbegrepet, kan være avgjørende for forståelsen av det avlagte regnskapet. Dette kan for eksempel gjelde forhold rundt inngåtte tidsbegrensede avtaler som kan være med å påvirke fremtidig inntjening. Det kan være uløste tvister i rettsapparatet som kan gi betydelige utslag dersom dom faller i en annen retning enn antatt. Nedenstående opplysninger skal belyse denne type informasjon, som sammen med regnskapet og øvrige noter er ment å gi et korrekt totalbilde av konsernets samlede inntjening og finansielle stilling.

Avtale med Unilever. Orkla har en samarbeidsavtale med Unilever vedrørende vaske-midler og hygieneprodukter solgt gjennom Lilleborg AS. Avtalen ble opprinnelig inngått i 1958, og har senere blitt fornyet to ganger. Dagens kontrakt løper til juli 2014, og partene har innledet konstruktive reforhandlinger med intensjon om fornyelse av samarbeidet. Dette arbeidet forventes å være fullført før utgangen av eksisterende avtaleperiode.

RÅK avtalen. Norge har gjennom EØS-avtalen regulert handelen med bearbejdede landbruksvarer (RÅK-varer). Avtalen sikrer fri bevegelse av varer, men toll og kompensasjon blir benyttet for å utjevne eventuelle råvareprisforskjeller mellom norske produsenter som benytter norske råvarer, og utenlandske produsenter som benytter råvarer fra EU. Om lag 90 % av Orklas omsetning av næringsmidler i Norge er eksponert mot importkonkurranse. Det meste av dette er såkalte RÅK-varer.

Kontrakter. Konsernet har til enhver tid kontrakter om både salg og kjøp av varer og tjenester. Dette kan for eksempel gjelde produksjon av poteter, grønnsaker og fisk. Kontraktene anses som en del av den ordinære driften og er derfor ikke spesifisert eller angitt på annen måte. Kontraktene er vurdert å være rene salgs-/kjøpskontrakter uten finansiell kobling.

Offentlige tilskudd. Orkla har kun i helt ubetydelig grad mottatt andre offentlige tilskudd i 2013.

Hendelser etter balansedagen

Vesentlige hendelser etter balansedagen som inntreffer før styret har godkjent regnskapet, kan medføre enten at årsregnskapet må endres eller at det må opplyses om forholdet i noter. Dersom det kommer nye opplysninger om forhold som eksisterte på balansedagen, og forholdet er vesentlig, må regnskapet endres. Dersom hendelser vedrører forhold som oppstod etter balansedagen, kan dette medføre at forholdene må opplyses om i note.

Det har ikke fremkommet hendelser etter balansedagen som ville ha påvirket regnskapet eller gjennomførte vurderinger i vesentlig grad.

NOTE 40 KONTANTSTRØM ORKLA-FORMAT

Kontantstrøm i Orkla-format presenteres som note i kvartalsmeldingene og er benyttet som referanse i årsberetningen fra styret. Kontantstrøm i Orkla-format gjøres på konsernnivå opp i endring netto rentebærende gjeld, et viktig nøkkeltall for konsernet, og den brukes direkte til styring av forretningsområdene samt inngår i segmentpresentasjonen. Se ytterligere beskrivelse på side 54 og i note 4.

Orkla Eiendom har hatt og vil få store svingninger i kontantstrøm fra driften. Dette er relatert til utvikling og salg av eiendomsprosjekter. Kontantstrøm fra driften for eiendom og finansielle eiendeler er derfor presentert på egen linje, adskilt fra kontantstrøm fra driften for industriaktiviteter.

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Driftsresultat	2.307	2.635	2.619
Amortisering, av- og nedskrivninger	1.503	943	1.031
Endring netto driftskapital etc.	(155)	457	(526)
Kontantstrøm fra driften før investeringer	3.655	4.035	3.124
Netto fornyelsesinvesteringer	(880)	(701)	(715)
Kontantstrøm fra driften for industriaktiviteter	2.775	3.334	2.409
Kontantstrøm fra driften for eiendom og finansielle eiendeler	384	777	(576)
Betalte finansposter, netto	(451)	(372)	(274)
Betalte skatter	(766)	(995)	(443)
Mottatte utbytter	481	456	547
Ikke videreført virksomhet / andre betalinger	(371)	333	(1.776)
Kontantstrøm før kapitaltransaksjoner	2.052	3.533	(113)
Betalte utbytter	(2.579)	(2.778)	(7.436)
Netto kjøp egne aksjer	133	(416)	(109)
Kontantstrøm før ekspansjon	(394)	339	(7.658)
Ekspansjonsinvesteringer industriområdet	(180)	(347)	(501)
Salg av selskaper / andeler av selskaper	1.713	3.538	13.429
Kjøp av selskaper / andeler av selskaper	(6.986)	(1.617)	(796)
Netto kjøp / salg porteføljainvesteringer	3.090	3.350	4.494
Netto kontantstrøm	(2.757)	5.263	8.968
Valutaeffekt netto rentebærende gjeld	(953)	412	33
Endring netto rentebærende gjeld	3.710	(5.675)	(9.001)
Netto rentebærende gjeld	8.496	4.786	10.461

Avstemming driftsresultat i kontantstrøm mot resultatet

Beløp i mill. NOK	2013	2012	2011
Driftsresultat i konsernet	2.282	2.910	2.535
- EBITA Orkla Financial Investments	(3)	294	(64)
- Andre inntekter og kostnader	(22)	(19)	(20)
Orkla Financial Investments	(22)	(19)	(20)
Driftsresultat industrielle aktiviteter	2.307	2.635	2.619

Regnskap for Orkla ASA

REGNSKAP FOR ORKLA ASA

RESULTATREGNSKAP

Beløp i mill. NOK	Note	2013	2012
Driftsinntekter		4	18
Andre driftsinntekter konsern	1	534	442
Driftsinntekter		538	460
Lønnskostnader	2	(305)	(259)
Andre driftskostnader	6	(583)	(340)
Av- og nedskrivninger og amortisering	8, 9	(21)	(16)
Driftsresultat		(371)	(155)
Inntekt på investering i annet foretak		230	277
Utbytte og konsernbidrag fra konsern		2.926	80
Renteinntekter konsern		734	785
Andre finansinntekter	7	40	205
Finanskostnader konsern		(158)	(179)
Andre finanskostnader	7	(734)	(2.281)
Netto agio/disagio		(630)	190
Gevinster, tap og nedskrivninger i aksjeporteføljen		544	1.298
Resultat før skatt		2.581	220
Skattekostnad	11	(50)	(41)
Resultat etter skatt		2.531	179
Totalresultat			
Resultat etter skatt		2.531	179
Endring resultatreserve aksjer etter skatt		(82)	(751)
Endring sikringsreserve etter skatt		75	(91)
Endring estimatavvik pensjoner		11	10
Totalresultat		2.535	(653)
Foreslått utbytte (ikke avsatt)		(2.535)	(2.528)

BALANSE

Eiendeler

Beløp i mill. NOK	Note	2013	2012
Immaterielle eiendeler	9	32	35
Eiendel ved utsatt skatt	11	185	73
Varige driftsmidler	8	246	141
Investeringer i datterselskaper	10	19.387	18.722
Lån til foretak i samme konsern		22.388	18.078
Aksjeinvesteringer	5	24	21
Andre finansielle eiendeler		459	662
Langsiktige eiendeler		42.721	37.732
Kundefordringer fremmede		10	9
Andre fordringer		67	36
Lån til foretak i samme konsern		1.870	1.535
Aksjeporteføljainvesteringer	Se konsernnote 23	1.003	3.156
Bankinnskudd, kontanter o.l.		521	5.780
Kortsiktige eiendeler		3.471	10.516
Eiendeler		46.192	48.248

KONTANTSTRØM

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Resultat før skatt	2.581	220
Av- og nedskrivninger	21	16
Endring netto driftskapital mv.	129	434
Mottatte konsernbidrag mv.	(2.926)	0
Porteføljegvinster	(544)	(1.298)
Korrigerer mot betalbare finansposter	919	1.515
Betalte skatter	(55)	(514)
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	125	373
Salg varige driftsmidler	1	16
Fornyelsesinvesteringer	(124)	(1)
Solgte selskaper	0	964
Netto endring investeringer i datterselskaper	(1.117)	(2.127)
Investering i andre selskaper	(2)	(220)
Netto kjøp/salg porteføljainvesteringer	2.647	3.350
Mottatte konsernbidrag etc.	2.009	2.235
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	3.414	4.217
Betalte utbytter	(2.528)	(2.760)
Netto tilbakekjøp egne aksjer	133	(416)
Netto betalt til aksjonærer	(2.395)	(3.176)
Endring annen rentebærende gjeld	(2.732)	(1.114)
Endring rentebærende fordringer	(3.671)	2.138
Endring netto rentebærende gjeld	(6.403)	1.024
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(8.798)	(2.152)
Endring kontanter og kontantekvivalenter	(5.259)	2.438
Kontanter og kontantekvivalenter 1.1.	5.780	3.342
Kontanter og kontantekvivalenter 31.12.	521	5.780
Endring kontanter og kontantekvivalenter	(5.259)	2.438

Egenkapital og gjeld

Beløp i mill. NOK	Note	2013	2012
Innskutt egenkapital		1.989	1.985
Opptjent egenkapital		21.897	21.739
Egenkapital		23.886	23.724
Pensjonsforpliktelser	2	320	313
Langsiktig gjeld konsern		84	53
Annen langsiktig gjeld		7.779	8.913
Langsiktig gjeld og forpliktelser		8.183	9.279
Betalbar skatt		233	117
Kortsiktig gjeld til konsernselskaper		11.415	12.438
Leverandørgjeld fremmede		33	27
Annen kortsiktig gjeld		2.442	2.663
Kortsiktig gjeld		14.123	15.245
Egenkapital og gjeld		46.192	48.248

EGENKAPITALOPPSTILLING

Beløp i mill. NOK	Selskaps-kapital	Egne aksjer	Overkurs	Sum innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum Orkla ASA
Egenkapital 1.1.2012	1.287	(11)	721	1.997	25.288	27.285 ²
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	0	(653)	(653)
Utbytte fra 2011	-	-	-	0	(2.525)	(2.525)
Amortisering egne aksjer	(13)	13	-	0	-	0
Netto kjøp egne aksjer	-	(12)	-	(12)	(404)	(416)
Opsjonskostnader	-	-	-	0	33	33
Egenkapital 31.12.2012	1.274	(10)	721	1.985	21.739	23.724
Totalresultat Orkla ASA	-	-	-	0	2.535	2.535
Utbytte 2012	-	-	-	0	(2.528)	(2.528)
Netto salg egne aksjer	-	4	-	4	129	133
Opsjonskostnader	-	-	-	0	22	22
Egenkapital 31.12.2013	1.274	(6)	721	1.989	21.897 ¹	23.886

¹ annen egenkapital for Orkla ASA inngår pr. 31.12.2013 fond for urealiserte gevinster på 300 mill. kroner (507 mill. kroner pr. 31.12.2012) samt annen innskutt egenkapital (opsjoner) på 383 mill. kroner (361 mill. kroner pr. 31.12.2012).

² Inngående balanse egenkapital er justert med 85 mill. kroner knyttet til restating av pensjoner.

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet for holdingselskapet Orkla ASA omfatter foruten all aktivitet ved hovedkontoret, resterende del av konsernets aksjeportefølje og noe eiendomsvirksomhet. Sistnevnte hører forretningsmessig inn under Orkla Eiendom. I tillegg ligger administrasjonen av virksomhetsområdene Orkla Foods, Orkla Confectionery & Snacks, Orkla Home & Personal, Orkla International og Orkla Food Ingredients samt funksjonene Innkjøp, Marketing & Sales og administrasjonen av Innkjøpsskolen, Sales Academy og Brands Academy i Orkla ASA.

Aktiviteten ved hovedkontoret inkluderer konsernets øverste ledelse og stabsfunksjonene kommunikasjon, juridisk, konsernutvikling, personal, økonomi/finans, risk management og internrevisjon. Stabsavdelingene utfører i stor grad oppdrag for konsernets øvrige selskaper og belaster disse for utførte tjenester. Orkla ASA eier enkelte varemerker som benyttes av forskjellige konsernselskaper. Det faktureres royalty for bruken av disse varemerkene. Det er aktiviteten fra disse aktivitetene som utgjør linjen «Andre driftsinntekter konsern». Sentral finansavdeling fungerer som konsernbank, med ansvar for konsernets eksterne finansiering, styring av konsernets likviditet og den overordnede styring av konsernets valuta- og renterisikoe. Renter fra konsernbank samt utbytte og konsernbidrag fra investeringer i datterselskaper er regnskapsført som finansposter og spesifisert i resultatoppstillingen.

Som en følge av oppkjøpet av Rieber & Søn ble enkelte hovedkontorfunksjoner i Rieber & Søn overført til Orkla ASA gjennom en virksomhetsoverdragelse i 2013. I tillegg overtok Orkla ASA leiekontrakten i Rieber & Søn's hovedkontor i Nøstegaten i Bergen. Ansatte hovedsakelig knyttet til kontordriften samt innkjøp ble overført til Orkla ASA.

Fra og med 2013 anvendes revidert IAS 19-standard for konsernets pensjonsordninger, jf. konsernnote 11. Som følge av dette er historiske tall i Orkla ASA omarbeidet. Innføringen av nytt prinsipp medfører at egenkapitalen pr. 1.1.2012 er redusert med 85 mill. kroner som følge av innregning av estimatavvik etter skatt. Resultat etter skatt for 2012 er økt med 6 mill. kroner som følge av at estimatavviket ikke lenger skal innregnes i det ordinære resultatet. I tillegg er driftsresultatet økt med 18 mill. kroner som følge av at finanselementet i pensjonskostnaden nå skal presenteres som finanskostnader. Det siste endrer ikke selskapets resultat før skatt.

Regnskapet for Orkla ASA er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler, regnskapsloven § 3–9 (forenklet IFRS). Interne utbytter og konsernbidrag er regnskapsført etter god regnskapsskikk som et unntak fra IFRS. Prinsippbeskrivelsene for konsernet gjelder også for Orkla ASA, og konsernets noter vil i enkelte tilfeller omfatte Orkla ASA. Eierandeler i datterselskaper er presentert til kost.

Styret har vurdert at Orkla ASA, etter forslag om utdeling av utbytte på kroner 2,50 pr. aksje, har en forsvarlig egenkapital og likviditet ved utgangen av 2013.

NOTE 2 LØNN OG PENSJONSFORHOLD

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Lønn	(230)	(188)
Arbeidsgiveravgift	(39)	(33)
Styreonorar, bedriftsforsamling og andre lønnsrelaterte kostnader	(11)	(24)
Pensjonskostnad	(25)	(14)
Lønnskostnad	(305)	(259)
Gjennomsnittlig antall årsverk	157	131

Sammensetning av netto pensjonskostnader

Forutsetningene som er lagt til grunn for beregning av pensjonskostnaden, fremgår av konsernnote 11.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Årets pensjonsopptjening inkl. arbeidsgiveravgift	(21)	(9)
Engangskostnad/inntektsendring pensjonssystemer	3	-
Kostnader innskuddsplaner	(7)	(5)
Pensjoner klassifisert som driftskostnad	(25)	(14)
Pensjoner klassifisert som finanspost	(13)	(9)
Netto pensjonskostnader	(38)	(23)

Sammensetning av netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Brutto pensjonsforpliktelser	(320)	(313)
Pensjonsmidler	0	0
Balanseførte netto pensjonsforpliktelser	(320)	(313)

Tallene for i fjor er omarbeidet, jf. note 1 samt konsernnote 11.

Gjenværende netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.2013 består i hovedsak av usikrede pensjonsordninger for tidligere nøkkelpersoner og førtidspensjonsordninger dekket over drift, samt bokførte forpliktelser knyttet til innskuddsbasert ordning for ansatte med lønn over 12G. For øvrige ansatte har selskapet hovedsakelig ordninger med innskuddspensjon.

Selskapet har en pensjonsordning som tilfredsstiller kravet i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 3 GARANTI OG PANTSTILLELSER

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Tegnet, ikke innkalt KS-kapital	51	94
Garanti overfor datterselskaper	284	244

NOTE 4 LÅN TIL ANSATTE

I andre finansielle eiendeler inngår lån til ansatte.

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Lån til ansatte	5	6

NOTE 5 AKSJEINVESTERINGER

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Eierandel	Forretningskontor
Thams Invest AS	20	12,8 %	Løkken
Øvrige selskaper	4		
Sum aksjer	24		

NOTE 6 GODTGJØRELSE OG AVTALEFESTEDE FORHOLD**Godtgjørelse til konsernledelsen**

Styret vedtar betingelser for konsernsjefen og tar prinsipielle beslutninger vedrørende konsernets betingelsespolicy og kompensasjonsordninger for øvrige ansatte. Styret har et eget kompensasjonsutvalg, som forbereder kompensasjonssaker for beslutning i styret. Utvalget består av tre styremedlemmer, hvorav ett er ansattevalgt, og har i 2013 vært ledet av styrets nestleder. Administrasjonen uttreder saker for kompensasjonsutvalget og styret.

Konsernledelsen består pr. 31.12.2013 av: Åge Korsvold, Marianne Romslo-Macarie (fra 1.2.2013), Terje Andersen, Karl Otto Tvetter, Håkon Mageli, Atle Vidar Nagel-Johansen, Stig Ebert Nilssen (fra 22.4.2013), Pål Eikeland, Paul Jordahl, Ole Petter Wie (fra 9.1.2013), Christer Åberg (fra 1.8.2013) og Johan Clarin (fra 15.9.2013). Konsernsjef Åge Korsvold er ansatt på spesielle vilkår og mottar fast godtgjørelse på 950.000 kroner pr. måned, som skal dekke lønn, fast bonus, naturalytelser, langsiktig bonus og pensjonsopptjening utover kollektiv ordning.

NOTER FOR ORKLA ASA

Det er i 2013 utbetalt følgende lønn og honorarer til konsernledelsen:

Beløp i tusen NOK	Ordinær lønn	Bonus	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad
Åge Korskvald	10.989	-	15	57
Terje Andersen	3.089	828	209	868
Marianne Romslo-Macarie ¹	1.933	-	170	383
Karl Otto Tveter	2.370	657	233	480
Håkon Mageli	2.188	671	181	437
Atle Vidar Nagel-Johansen	2.882	800	209	705
Pål Eikeland	2.377	304	202	501
Stig Ebert Nilssen ¹	1.661	-	118	489
Ole Petter Wie	2.719	-	232	636
Paul Jordahl	2.681	442	116	808
Christer Åberg ¹	1.833	-	867	486
Johan Clarin ¹	728	-	78	121
Samlet godtgjørelse	35.450	3.702	2.630	5.971

¹Fra tiltrødelse i konsernledelsen.

Aksjeinnehav knyttet til medlemmer i konsernledelsen er presentert på side 118.

Konsernsjefens oppsigelsestid er tre måneder, med en etterlønsperiode på én måned. Oppsigelsestid for andre medlemmer av konsernledelsen enn konsernsjef er seks måneder, pensjonsalder er 65 år. I perioden fra 65 år til fylte 67 år utbetaler Orkla 66 % av avgangslønn. Deretter utbetales det fra Orklas pensjonsordning. Terje Andersen og Karl Otto Tveter har personallån som belastes med normrente. Saldo pr. 31.12.2013 var henholdsvis 701.542 kroner for Andersen og 158.274 kroner for Tveter. Øvrige medlemmer av konsernledelsen har ikke personallån.

Hvis en ansatt i konsernledelsen, ved gjensidig forståelse av hensyn til selskapets beste, bringer ansettelsesforholdet til opphør, vil vedkommende motta lønn og avtalefestede ytelser i inntil 12 måneder utover oppsigelsestiden. Inntil 75 % av inntekt fra eventuell annen fast stilling i perioden kommer til fradrag.

I 2013 har konsernledelsen, med unntak av konsernsjefen, deltatt i konsernets årsbonussystem. Konsernledelsen deltar i konsernets generelle aksjekjøpsordning for ansatte. Det er ikke stillet garantier for medlemmer av konsernledelsen.

Konsernledelsen, med unntak av konsernsjefen, har også tatt del i konsernets langtids-insentivordning. Nedenfor vises konsernledelsens saldo i bonusbanken pr. 31.12.2013 samt underliggende eksponering i antall aksjer basert på kurs pr. 19.4.2013:

Beløp i tusen NOK	Saldo bonusbank	Antall under- liggende aksjer	Beholdning opsjoner
Terje Andersen	1.969	40.036	311.000
Marianne Romslo-Macarie	733	14.896	-
Karl Otto Tveter	1.475	30.002	175.000
Håkon Mageli	955	19.410	175.000
Atle Vidar Nagel-Johansen	1.424	28.947	220.000
Pål Eikeland	816	16.592	100.000
Paul Jordahl	1.052	21.392	220.000
Stig Ebert Nilssen	1.438	29.233	175.000
Ole Petter Wie	1.102	22.399	-
Christer Åberg	726	14.762	-
Sum	11.690	237.669	1.376.000

Konsernledelsens beholdning av opsjoner pr. 31.12.2013

	Antall	Tildelt dato	Innløsnings- kurs	1. utøvelse	Siste utøvelse
Terje Andersen	40.000	08.05.2008	71,40	08.05.2011	08.05.2014
	90.000	22.05.2009	42,36	22.05.2012	22.05.2015
	95.000	10.05.2010	41,38	10.05.2013	10.05.2016
	86.000	09.05.2011	47,53	09.05.2014	09.05.2017
Karl Otto Tveter	25.000	08.05.2008	71,40	08.05.2011	08.05.2014
	50.000	22.05.2009	42,36	22.05.2012	22.05.2015
	50.000	10.05.2010	41,38	10.05.2013	10.05.2016
	50.000	09.05.2011	47,53	09.05.2014	09.05.2017
Håkon Mageli	25.000	08.05.2008	71,40	08.05.2011	08.05.2014
	50.000	22.05.2009	42,36	22.05.2012	22.05.2015
	50.000	10.05.2010	41,38	10.05.2013	10.05.2016
	50.000	09.05.2011	47,53	09.05.2014	09.05.2017
Atle Vidar Nagel-Johansen	30.000	08.05.2008	71,40	08.05.2011	08.05.2014
	60.000	22.05.2009	42,36	22.05.2012	22.05.2015
	60.000	10.05.2010	41,38	10.05.2013	10.05.2016
	70.000	09.05.2011	47,53	09.05.2014	09.05.2017
Stig Ebert Nilssen	25.000	08.05.2008	71,40	08.05.2011	08.05.2014
	50.000	22.05.2009	42,36	22.05.2012	22.05.2015
	50.000	10.05.2010	41,38	10.05.2013	10.05.2016
	50.000	09.05.2011	47,53	09.05.2014	09.05.2017
Pål Eikeland	30.000	08.05.2008	71,40	08.05.2011	08.05.2014
	70.000	09.05.2011	47,53	09.05.2014	09.05.2017
	-50.000	22.05.2009	42,36	22.05.2012	Innløst i 2013
	-60.000	10.05.2010	41,38	10.05.2013	Innløst i 2013
Paul Jordahl	30.000	08.05.2008	71,40	08.05.2011	08.05.2014
	60.000	22.05.2009	42,36	22.05.2012	22.05.2015
	60.000	10.05.2010	41,38	10.05.2013	10.05.2016
	70.000	09.05.2011	47,53	09.05.2014	09.05.2017

Om styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Etter allmennaksjeloven § 6-16a skal styret utarbeide en særskilt erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Det følger videre av allmennaksjeloven § 5-6 (3) at det på generalforsamlingen skal avholdes en rådgivende avstemning over styrets retningslinjer for lederlønnfastsettelsen for det kommende regnskapsår (se (ii) nedenfor). Så langt retningslinjene er knyttet til aksjebaserte incentivordninger skal disse også godkjennes av generalforsamlingen (se (iii) nedenfor).

(i) Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte for 2013 er redegjort for på forrige side.

(ii) Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte

Når det gjelder retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte for det kommende regnskapsåret, vil styret legge frem følgende retningslinjer for rådgivende avstemning på generalforsamlingen i 2014:

Formålet med Orklas betingelsespolicy er å trekke til seg medarbeidere med den kompetansen konsernet trenger, videreutvikle og beholde nøkkelkompetanse og motivere til langsiktighet og kontinuerlig fremgang, for å nå Orklas forretningsmessige mål. Som overordnet innfallsvinkel skal Orklas policy være innrettet mot markedets median når det gjelder fastlønn og pensjon, mens den variable delen knyttet til resultater, kursutvikling etc. (kort- og langtidsincentiver) skal være bedre enn en medianbetraktning. Kompensasjonen kan bestå av følgende elementer:

(a) Faste elementer

Orkla bruker internasjonalt anerkjente systemer for stillingsvurderinger for å finne «riktig» stillings- og fastlønnnivå. Stillingsene måles mot sitt lokale marked (land), og det er et spenn på pluss/minus 20 % i forhold til medianen. Den enkeltes ansvarsområde, resultater og prestasjoner avgjør innplassering på lønnskalaen. Orkla har innskuddsbasert tjenstepensjon i Norge. Innskuddssatsene er 4 % for lønn mellom 1G og 6G og 8 % for lønn mellom 6G og 12G. For lønn over 12G er innskuddssatsen 15 % (1G er fra 1.5.2013 85.245 kroner). For medlemmer av konsernledelsen er satsen 27 % i perioden de er i konsernledelsen. For eventuell avtalt tidligere pensjonsalder enn 67 år gis en pensjon over drift tilsvarende 60 % av årslønn, med unntak av konsernledelsen som har 66 %, begge med minimum 30 års opptjening. Satsene vil bli revurdert i forbindelse med pensjonsreformen. Konsernet har, i tillegg til det ovennevnte, bil- og telefonordninger og andre begrensede naturalytelser.

(b) Variable elementer – årsbonus

Orkla har et årsbonussystem. Systemet er innrettet mot at «god prestasjon», som er nærmere definert for de ulike elementene, skal kunne gi et nivå på 30 % av fastlønn i årsbonus, mens maksimalt oppnåelig bonus er 100 % av årslønn. Ca. 175 ledere innen merkevareområdet er tilknyttet dette bonussystemet. Bonusordningen for 2014 vil bestå av tre komponenter, og ha en betydelig resultatvekst som hovedmål. Merkevareområdet har imidlertid over tid slitt med organisk topplinjevekst, noe som langsiktig er en meget viktig driver for å sikre verdiskaping. Dette er derfor nå innarbeidet som en komponent i den totale bonusmodellen. I tillegg er individuell bonus en sentral del av ordningen, med en maksimal andel på 25 %, der vi setter fokus på adferd.

(iii) Særlig om aksjebaserte incentivordninger

Orkla har et kontantbasert langtidsincentiv. Et beløp basert på resultatet av årsbonusordningen blir satt inn i en bonusbank. Saldo vil reguleres med utviklingen av Orkla-aksjen frem til utbetaling. 50 % av opptjening utbetales etter to år, resterende etter tre år, gitt at den ansatte ikke har sagt opp sin stilling. Årlig utbetaling fra den langsiktige ordningen skal ikke overstige en årslønn på utbetalingstidspunktet. Eventuelt overskytende tillegges banken for utbetaling påfølgende år.

(iv) Lederlønnspolitikken foregående regnskapsår

Retningslinjene for lederlønnspolitikken beskrevet i punkt (ii), som ble behandlet på generalforsamlingen i 2013, har også vært retningsgivende for lederlønnfastsettelsen i 2013.

(v) Endringer i avtaleforhold

Karin Aslaksen fratrådte stillingen som konserndirektør for HR 1.2.2013 og mottar etterlønn i 12 måneder etter utløp av oppsigelsestiden, dog avkortet med 75 % av eventuell annen inntekt. Jan Ove Rivenes forlot sin stilling som konserndirektør for Home & Personal 22.4.2013. Rivenes mottar lønn til og med 31.12.2013, etterlønn i 2014, og deretter har selskapet forpliktet seg til å kjøpe noen begrensede konsulenttjenester fra Rivenes i de påfølgende 3,5 årene.

Aksjer med rabatt til ansatte

Konsernet har i flere år gjennomført en ordning hvor de ansatte får anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer med en rabatt på 30 % i forhold til børskurs. Det er tilbudt 5 ulike kjøpsalternativer: 28.000, 20.000, 12.000, 4.000 og 1.000 kroner (beløp etter rabatt). I 2013 omfattet ordningen ansatte i 22 land og ca. 12.400 ansatte. Antall kjøpere var 1.498 (1.668 i 2012). Kostnadene for aksjespareordningen 2013 er ca. 16 mill. kroner (17 mill. kroner i 2012).

Styret anbefaler overfor generalforsamlingen å videreføre aksjeordningen for ansatte på samme vilkår som i 2013.

Godtgjørelse til styret samt styremedlemmers aksjeinnehav

Styret godtgjøres etter følgende satser fra og med 21.5.2013:

Styrets leder	640.000	kroner pr. år
Styrets nestleder	500.000	kroner pr. år
Styremedlem	378.000	kroner pr. år
Observatør	143.000	kroner pr. år
Varamedlem	25.000	kroner pr. møte

Kompensasjonsutvalget

Komiteleder	123.000	kroner pr. år
Medlem	92.000	kroner pr. år

Revisjonsutvalget

Komiteleder	154.000	kroner pr. år
Medlem	103.000	kroner pr. år

I tillegg mottar aksjonærvalgte styremedlemmer bosatt utenfor Norge et tillegg på 15.500 kroner pr. møte vedkommende deltar i.

Det er ikke gitt lån til eller stillet garantier for medlemmer av styret.

Faktisk utbetalt til styremedlemmer er som følger:

Beløp i NOK	Styrehonorar inkl. komitéarbeid	Antall aksjer ¹
Aksjonærvalgte styrerepresentanter		
Stein Erik Hagen	753.417	249.142.000
Jesper Ovesen	525.749	20.000
Peter A. Ruzicka	475.165	403.500
Grace Reksten Skaugen	579.741	0
Jo Lunder	508.575	0
Ingrid Jonasson Blank	231.677	0
Lisbeth Valther Pallesen ²	231.677	0
Ansattevalgte styrerepresentanter		
Terje Utstrand	Se tabell under	3.904
Gunn Liabø	Se tabell under	9.053
Sverre Josvanger	Se tabell under	16.717
Laila Fast Petrovic	Se tabell under	0

¹Samlet eierskap med nærstående.

²Lisbeth Valther Pallesen kjøpte 3.000 aksjer 13.1.2014.

Beløp i NOK	Utbetalt lønn inkl. feriepenger	Styrehonorar	Naturalytelser	Pensjonskostnader
Aksjonærvalgte styrerepresentanter				
Terje Utstrand	509.670	465.583	18.000	16.977
Gunn Liabø	249.742	475.165	10.698	4.483
Sverre Josvanger	482.600	373.416	32.147	15.200
Laila Fast Petrovic	301.488	126.000	0	5.123

Godtgjørelse til bedriftsforsamling/valgkomité

Bedriftsforsamlingen i Orkla ble avviklet etter bedriftsforsamlingens møte den 21. mai 2013. For møtene som ble avholdt i 2013, er det utbetalt en møtgodtgjørelse på 7.000 kroner pr. møte. I tillegg har bedriftsforsamlingens leder mottatt et honorar på 137.000 kroner og nestleder 10.000 kroner. Valgkomiteens leder godtgjøres med 7.000 kroner pr. møte og 5.000 for andre medlemmer.

Honorar til konsernrevisor

Beløp i mill. NOK (ekskl. mva.)	Videreført virksomhet	
	2013	2012
Morselskap		
Lovbestemt revisjon	3,4	2,4
Andre attestasjonstjenester	0,0	0,0
Skatt/avgifter	2,9	1,4
Andre tjenester utenfor revisjon	1,8	2,3
Konsern		
Lovbestemt revisjon	26	21
Andre attestasjonstjenester	0	1
Skatt/avgifter	5	5
Andre tjenester utenfor revisjon	6	3
Sum honorar til Ernst & Young	37	30
Lovbestemt revisjonshonorar til andre revisorer	2	1

NOTE 7 ANDRE FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Andre finansinntekter

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Renteinntekter	40	77
Øvrige finansinntekter	0	128
Sum andre finansinntekter	40	205

Andre finanskostnader

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Rentekostnader	(307)	(351)
Endring virkelig verdi renteelement	(23)	(50)
Nedskrivning lån til datterselskap	(335)	-
Nedskrivning aksjeinvesteringer	-	(949)
Tap og nedskrivning datterselskaper	-	(872)
Øvrige	(69)	(59)
Sum andre finanskostnader	(734)	(2.281)

NOTE 8 VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i mill. NOK	Tomter, bygg og annen fast eiendom	Maskiner, inventar etc.	Nyanlegg i arbeid	Sum
Balanseført verdi 1.1.2013	98	43	0	141
Tilgang	-	92	32	124
Avgang	-	(1)	-	(1)
Avskrivninger	-	(5)	-	(5)
Nedskrivninger	-	(13)	-	(13)
Balanseført verdi 31.12.2013	98	116	32	246
Opprinnelig kost 1.1.2013	116	105	-	221
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.2013	(18)	(62)	-	(80)
Balanseført verdi 1.1.2013	98	43	0	141
Opprinnelig kost 31.12.2013	116	183	32	331
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2013	(18)	(67)	-	(85)
Balanseført verdi 31.12.2013	98	116	32	246

NOTE 9 IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i mill. NOK	Varemerker ikke amortiserbare	IT	Sum
Balanseført verdi 1.1.2013	26	9	35
Amortisering	-	(3)	(3)
Balanseført verdi 31.12.2013	26	6	32
Opprinnelig kost 1.1.2013	26	56	82
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 1.1.2013	-	(47)	(47)
Balanseført verdi 1.1.2013	26	9	35
Opprinnelig kost 31.12.2013	26	56	82
Akkumulerte amortiseringer og nedskrivninger 31.12.2013	-	(50)	(50)
Balanseført verdi 31.12.2013	26	6	32

NOTE 10 AKSJER I DATTERSELSKAPER, DIREKTE EID

Beløp i mill. NOK	Bokført verdi	Konsernets eierandel
Orkla Foods Sverige AB ¹	5.469	100 %
Orkla Confectionery & Snacks Finland ²	4.345	100 %
Industriinvesteringer AS	2.848	100 %
Orkla Energi AS	1.065	100 %
Orkla Confectionery & Snacks Norge AS ³	906	100 %
Axellus AS	590	100 %
Orkla Eiendom AS	574	100 %
Orkla Brands AS	517	100 %
Jordan House Care AS	515	100 %
Swebiscuits AB	512	100 %
Lilleborg AS	502	100 %
BRG Holding AS	325	100 %
Sarpsfoss Limited		
Ordinær kapital	253	100 %
Preferansekapital	43	99,9 %
Attisholz AB	187	100 %
Orkla Foods Romania SA	184	100 %
Orkla Asia Holding AS	166	100 %
Viking Askim AS	108	100 %
Orkla Insurance Company Ltd.	71	100 %
Øraveien Industripark AS	55	100 %
Orkla Shared Services AS	55	100 %
Trælandsfos Holding AS ²	41	100 %
Orkla Invest AB	38	100 %
Meraker Eiendom Holding AS	15	100 %
Orkla Accounting Centre Estonia ⁴	2	100 %
Attisholz Infra AG ⁵	1	0,4 %
Sum	19.387	

¹Tidligere Procordia AB.

²Tidligere Chips AB.

³Tidligere Nidar AS, inkl. de fusjonerte selskapene KIMs AS og Sætre AS.

⁴Tidligere Rieber & Son Estonia.

⁵De resterende aksjene eies av Attisholz AB.

Tabellen over viser kun direkte eide datterselskaper. Konsernet består for øvrig av ca. 250 datterselskaper i indirekte eie med resultater og egenkapital som har betydning ved vurdering av selskapene listet ovenfor. De viktigste datterselskapene i indirekte eie er vist i virksomhetsoversikten bak i årsrapporten.

NOTE 11 SKATTER**Skattekostnad**

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Resultat før skattekostnad	2.581	220
Endring midlertidige forskjeller	415	(77)
Korrigert for endring midlertidige forskjeller mot totalresultatet	17	(173)
Sum endring midlertidige forskjeller	432	(250)
Skattefritt utbytte, aksjegevinster, -tap og nedskrivninger	(1.721)	445
Konsernbidrag uten skatt	(800)	0
Andre permanente forskjeller	(12)	(213)
Sum permanente forskjeller	(2.533)	232
Sum skattepliktig inntekt	480	202
Beregnet periodeskatt	(134)	(57)
Kildeskatt utenlandske utbytter	(2)	6
Avsatt for lite/mye tidligere år	(34)	80
Sum periodeskatter	(170)	29
Endring forpliktelser ved utsatt skatt	120	(70)
Skattekostnad	(50)	(41)

Forpliktelse ved utsatt skatt

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Finansielle derivater	147	708
Resultatreserve aksjer utenfor FTM ¹ i egenkapitalen	1	107
Akkumulerte nedskrivninger utenfor FTM ¹ resultatført	(11)	(140)
Sikringsreserve i egenkapitalen	(313)	(421)
Varige driftsmidler	(17)	1
Pensjonsforpliktelser	(205)	(233)
Andre kortsiktige forhold	(286)	(281)
Grunnlag utsatt skatt	(684)	(259)
Eiendel ved utsatt skatt	(185)	(73)
Endring utsatt skatt	112	(22)
Endring utsatt skatt ført mot totalresultatet	8	(48)
Endring utsatt skatt resultatregnskapet	120	(70)

¹FTM = Fritaksmetoden**Avstemming av skattekostnad**

Beløp i mill. NOK	2013	2012
28 % av resultat før skatt	(722)	(62)
Skattefritt utbytte, aksjegevinster, tap og nedskrivninger aksjer og finansielle eiendeler	54	293
Utbytte og nedskrivning datterselskaper	394	(220)
Total return swap, gevinst og nedskrivning REC	53	(266)
Netto tap/gevinst salg Salvesen & Thams, Fornebu Utvikling	0	68
Mottatt konsernbidrag uten skatt	224	0
Andre permanente forskjeller	(16)	60
Kildeskatt	(2)	6
Endring tidligere år	(35)	80
Skattekostnad for Orkla ASA	(50)	(41)

NOTE 12 FINANSIELL RISIKO

Risikoen på finansielle instrumenter i Orkla ASA er knyttet til følgende aktiviteter:

Aksjer og finansielle eiendeler

Utviklingen i aksjekurser kilder til finansiell risiko for aksjer og finansielle eiendeler. Konsernnote 23 kvantifiserer denne risikoen nærmere.

Konsernbanken

Finansavdelingen i Orkla ASA styrer rente- og valutarisikoen for konsernet. Finansavdelingen fungerer som konsernbank og forestår som hovedregel alle konsernets eksterne låneopptak og sikringstransaksjoner i renter og valuta. Datterselskapene avlaster sin valutakursrisiko med interne valutakontrakter mot konsernbanken, som igjen dekker denne risikoen med eksterne sikringsposisjoner. I tillegg har konsernbanken valutagjeld for sikring av valutarisiko på internlån og bokført egenkapital samt goodwill. Konsernbanken tar ikke aktivt valutarisiko. Interne lån og fordringer er på flytende rentebetingelser, og det inngås ikke konserninterne rentesikringsavtaler. Styring av rente- og valutarisiko for eksterne poster er nærmere omtalt i konsernnote 30.

Øvrige

Organiseringen av risikostyringen og risikoen knyttet til finansielle instrumenter er nærmere beskrevet i konsernnote 30.

Derivater og sikringsbokføring

Valutaterminkontrakter. Konsernbankens interne og eksterne valutaterminkontrakter samt valutaelementet i rente- og valutaswapper regnskapsføres til virkelig verdi i balansen med verdiendring mot resultatet. Valutakurseffekter på interne og eksterne lån regnskapsføres også mot resultatet.

Renteswapper. Eksterne låneopptak for konsernet skjer i alt vesentlig gjennom Orkla ASA. Lån som opptas til fast rente, swappes til flytende rente ved bruk av renteswapper. Disse renteswappene regnskapsføres som verdisikringer med endring i virkelig verdi over resultatet. Pr. 31.12.2013 var virkelig verdi av disse renteswappene 427 mill. kroner (2012: 624 mill. kroner). Det er gjennom året kostnadsført 196 mill. kroner som verdiendring på renteswappene og inntektsført 196 mill. kroner som verdiendring på de sikrede lånene.

Når Orkla sikrer fremtidige rentebetalinger, benyttes renteswapper der Orkla mottar flytende rente og betaler fast rente. Disse renteswappene regnskapsføres som kontantstrømsikringer med endring i virkelig verdi mot totalresultatet. Pr. 31.12.2013 utgjorde virkelig verdi av disse renteswappene -313 mill. kroner (2012: -422 mill. kroner).

Renteswapper med kort løpetid og FRAer regnskapsføres med endring i virkelig verdi over resultatet. Virkelig verdi utgjorde pr. 31.12.2013 1 mill. kroner (2012: -1 mill. kroner).

Sikringsreserve egenkapital. Sikringsreserven har utviklet seg som følger:

Beløp i mill. NOK	2013	2012
Inngående sikringsreserve før skatt	(422)	(300)
Inntekts-/kostnadsført som finansposter	101	44
Verdiendring i året	7	(166)
Utgående sikringsreserve før skatt	(314)	(422)
Utsatt skatt sikringsreserve	85	118
Utgående sikringsreserve etter skatt	(229)	(304)

Sikringsreserven forventes oppløst over resultatet som følger (før skatt):

2014:	-100 mill. kroner
Etter 2014:	-213 mill. kroner

Det er i 2013 ikke regnskapsført sikringsineffektivitet på kontantstrømsikringene.

NOTE 13 ANDRE FORHOLD**Skattetrekkgaranti**

Orkla ASA har skattetrekkgaranti i bank for skyldig skattetrekk. Selskapet har for øvrig ingen bundne midler.

Vesentlige leieavtaler

Orkla ASA flyttet til nye midlertidige lokaler i Nedre Skøyen vei 26, Oslo i 2013 sammen med selskapene Axellus, Lilleborg, Orkla Confectionery & Snacks Norge, Pierre Robert Group, Orkla Hydro Power, Orkla Shared Services, Jordan House Care og Orkla Eiendom. Bygget er leiet for 5 år av Evry i påvente av at nye permanente lokaler skal bygges i Drammensveien 149 og 151. Årlig leie utgjør 33 mill. kroner. Orkla ASA fremleier til de øvrige selskapene.

Orkla ASA leier fortsatt lokaler i Karenstyst allé 6 på Skøyen i Oslo av Investorprosjekt 93 AS frem til år 2020. Årlig leie utgjør 19 mill. kroner. Bygget er pr. i dag ikke utleidd, og det er avsatt 20 mill. kroner i regnskapet for 2013.

Som følge av oppkjøpet av Rieber & Søn ASA overtok Orkla ASA leiekontrakten til selskapets hovedkontor i Nøstegaten 58 i Bergen. Kontrakten løper frem til år 2019, og utleier er AS Inventor Eiendommer. Årlig leie utgjør 20 mill. kroner. Bygget er fremleiet, hovedsakelig til Orkla Foods Norge samt Bergen kommune.

Forhold som er behandlet i noter for konsernet

Aksjebasert betaling – note 10.

Hendelser etter balansedagen – note 39.

Aksjonærer i Orkla ASA

Oversikt over de største aksjonærene i Orkla ASA er gitt i note 33.

Erklæring til årsregnskap Orkla ASA

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til og med 31. desember 2013, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarter, og at opplysningene i regnskapet gir et rettvisende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en

rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

års-
rapport

106

2013

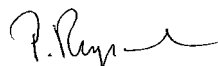
Oslo, 5. februar 2014
I styret for Orkla ASA

Stein Erik Hagen
styreleder

Grace Reksten Skaugen
nestleder

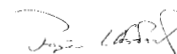

Jo Lunder

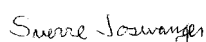

Jesper Ovesen

Peter A. Ruzicka

Ingrid Jonasson Blank

Lisbeth Valthier Pallesen

Terje Utstrand

Sverre Josvanger

Gunn Liabø

Laila Fast Petrovic

Åge Korsvold
konsernsjef

Revisors beretning

TIL GENERALFORSAMLINGEN I ORKLA ASA

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Orkla ASA, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse pr. 31. desember 2013, resultatregnskap, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet pr. denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er selskapsregnskapet for Orkla ASA avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling pr. 31. desember 2013 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet pr. denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet for Orkla ASA avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling pr. 31. desember 2013 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet pr. denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar

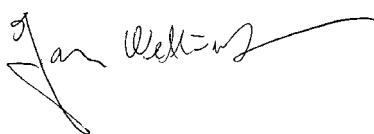
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret og konsernsjef har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

107

Oslo, 7. februar 2014
ERNST & YOUNG AS

Jan Wellum Svensen
statsautorisert revisor

Historiske nøkkeltall (som rapportert 2009–2012)

års-
rapport

108

2013

Definisjon	2013	2012	2011	2010	2009
RESULTAT					
Driftsinntekter	(mill. NOK) 33.045	30.001	61.009	57.338	56.228
EBITA*	(mill. NOK) 3.163	3.295	4.041	3.944	2.448
Amortisering immaterielle eiendeler	(mill. NOK) (21)	(16)	(55)	(52)	(213)
Andre inntekter og kostnader	(mill. NOK) (860)	(433)	(1.041)	330	2.871
Driftsresultat	(mill. NOK) 2.282	2.846	2.945	4.222	5.106
EBITA-margin* 1	(%) 9,6	11,0	6,6	6,9	4,4
Resultat før skattekostnad	(mill. NOK) 2.664	3.873	(923)	20	1.071
Gevinst/resultat ikke videreført virksomhet	(mill. NOK) (1.225)	(1.583)	1.213	(40)	993
Årsresultat	(mill. NOK) 747	1.583	(728)	(864)	2.560
KONTANTSTRØM					
Netto kontantstrøm	(mill. NOK) (2.757)	5.273	8.974	230	5.640
AVKASTNING					
Avkastning på anvendt kapital (ekskl. Orkla Financial Investments) 2	(%) 11,1	12,9	10,7	10,5	5,2
Avkastning aksjeporteføljelinvesteringer	(%) 35,8	18,6	(14,1)	31,8	39,0
KAPITALFORHOLD PR. 31.12.					
Bokført totalkapital	(mill. NOK) 52.115	57.686	66.396	87.541	94.686
Børsverdi 3	(mill. NOK) 47.981	49.031	45.543	57.947	57.934
Egenkapitalandel 4	(%) 59,1	53,9	51,8	53,6	51,7
Netto rentebærende gjeld 5	(mill. NOK) 8.496	4.960	10.645	19.652	19.848
Rentedekningsgrad 6	8,1	10,6	(1,4)	1,1	2,2
Gjennomsnittlig lånerente for året	(%) 3,4	3,7	2,7	2,2	3,5
Andel flytende gjeld 7	(%) 54	63	67	76	78
Gjeldens gjenværende løpetid 8	(år) 3,6	3,1	4,1	4,3	4,2
AKSJER					
Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet	(x 1.000) 1.013.312	1.011.770	1.020.194	1.019.688	1.017.509
Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer	(x 1.000) 1.012.284	1.011.723	1.020.194	1.019.619	1.017.110
AKSJERELATERTE NØKKELTALL					
Aksjekurs 31.12.	(NOK) 47,32	48,50	44,65	56,70	56,85
Resultat pr. aksje utvannet 9	(NOK) 0,7	1,6	(0,8)	(0,9)	2,5
Ordinært utbytte pr. aksje (foreslått for regnskapsåret 2013)	(NOK) 2,50	2,50	2,50	2,50	2,25
Utdelingsforhold 10	(%) 357,1	156,3	(312,5)	(277,8)	90,0
Kurs/fortjeneste 11	67,6	30,3	(55,8)	(63,0)	22,7
PERSONALE					
Antall ansatte	16.756	28.379	29.785	30.233	30.167
Antall årsverk	16.737	28.350	29.397	29.748	29.571

*EBITA = Driftsresultat før amortisering og andre inntekter og kostnader.

Definisjon:

- EBITA*/Driftsinntekter
- EBITA*/(Gjennomsnittlig netto driftskapital + Gjennomsnittlige varige driftsmidler + Gjennomsnittlige immaterielle eiendeler til anskaffelseskost – Gjennomsnittlig netto pensjonsforpliktelser – Gjennomsnittlig utsatt skatt merverdier)
- Børsverdi er beregnet som antall eksternt eide aksjer x børskurs ved årsslutt
- Egenkapital/Totalkapital
- Sum rentebærende gjeld – Rentebærende fordringer og likvide midler (kasse, bank etc.)
- (Resultat før skattekostnad + Netto rentekostnad) / (Netto rentekostnad)
- Gjeld med gjenværende rentebinding mindre enn ett år
- Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på langsiktig rentebærende gjeld og ubenyttede kommitterte trekkrettigheter
- Årets resultat etter minoritet / Gjennomsnittlig eksternt eide aksjer utvannet
- Ordinært utbytte pr. aksje / Resultat pr. aksje utvannet
- Aksjekurs / Resultat pr. aksje utvannet

Aksjeinformasjon

Gjennom god forretningsmessig drift skal Orkla sikre aksjonærene en langsiktig verdiutvikling som er høyere enn for relevante og konkurrerende investeringsalternativer. For aksjonærene fremkommer dette som den langsiktige kursutviklingen for Orkla-aksjen, kombinert med utbetalt utbytte.

Avkastning

Orklas aksjonærer har over tid hatt god avkastning på sine aksjer. I 2013 ga Orkla-aksjen en avkastning til aksjeeierne på 2,5 %, inklusiv utbytte. Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX) hadde en avkastning på 23,6 %. De siste tyve årene har Orkla-aksjen hatt en årlig gjennomsnittlig avkastning på 12,3 %, noe høyere enn OSEBX (9,5 %).

Markedsverdi og omsetning

Orkla-aksjen er notert på Oslo Børs under tickerkodene ORK. Alle aksjene har like rettigheter og er fritt omsettelige. Orkla er ett av de største selskapene på Oslo Børs, og utgjorde 4,3 % av OSEBX ved utgangen av 2013. Oslo Børs' OBX-liste inneholder de 25 mest likvide selskapene på Oslo Børs. Ved utgangen av 2013 utgjorde Orkla 4,7 % av OBX-listen.

Ved utgangen av 2013 var Orkla-aksjen notert til 47,32 kroner. Markedsverdien var dermed 48,0 mrd. kroner, ned 1,0 mrd. kroner fra utgangen av 2012. På Oslo Børs ble det omsatt Orkla-aksjer for 19 mrd. kroner i 2013. Dette tilsvarer 2,3 % av Oslo Børs' totale omsetning. Gjennomsnittlig antall Orkla-aksjer omsatt på Oslo Børs var 1,6 millioner aksjer pr. dag.

I 2013 ble ca. 2/3 av omsetningen av Orkla-aksjer handlet gjennom andre markedsplasser enn Oslo Børs, for eksempel Boat xoff og BATS Chi-X. Orkla-aksjen kan også handles gjennom Orklas Level-1 ADR-program i USA. Mer informasjon om ADR-programmet finnes på Orklas nettsider, under «Investor».

Utbyttepolitikk

Orklas aksjonærer skal over tid oppnå konkurransedyktig avkastning på sin investering gjennom en kombinasjon av utbytte og verdiøkning på aksjene. Orkla har over tid hatt en jevn og stabil økning i utbetalt utbytte. For regnskapsårene

2010, 2011 og 2012 ble det utbetalt ordinært utbytte på 2,50 kroner pr. aksje. I tillegg ble et ekstraordinært utbytte på 5,00 kroner pr. aksje utbetalt i november 2011.

Styret foreslår at det for regnskapsåret 2013 deles ut et utbytte på 2,50 kroner pr. aksje. Utbytte vil bli utbetalt 25. april 2014 til aksjonærer som er registrerte eiere på generalforsamlingsdatoen.

Egne aksjer

Orkla supplerer utbytte med moderate tilbakekjøp av egne aksjer. På ordinær generalforsamling i 2013 fikk styret fullmakt til å kjøpe tilbake inntil 100.000.000 egne aksjer. Fullmakten ble gitt for et avgrenset tidsrom, og må utnyttes senest innen ordinær generalforsamling 2014. Det ble ikke kjøpt tilbake egne aksjer i 2013. Aksjer som erverves under fullmakten, forutsettes amortisert eller benyttet til oppfyllelse av insentivprogrammer for ansatte, herunder konsernets aksjeprogram for ansatte. Orkla eide 4.972.106 egne aksjer pr. 31.12.2013.

Styret vil foreslå for generalforsamlingen i 2014 å fornye fullmakten til å kjøpe tilbake egne aksjer.

Aksjonærer

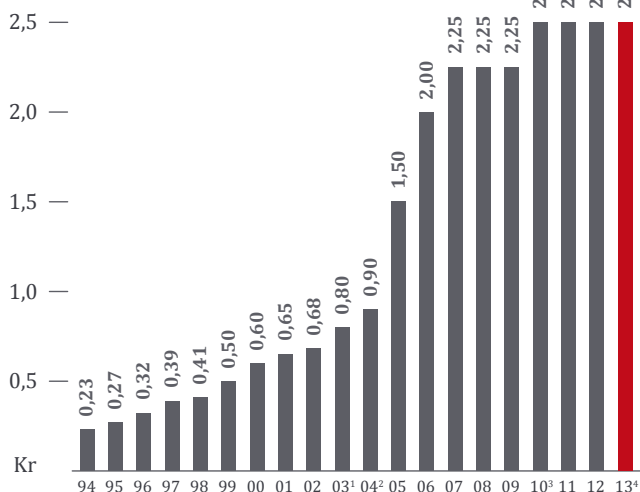
Pr. 31.12.2013 hadde Orkla 41.307 aksjonærer, mot 44.253 pr. 31.12.2012. Ved årets utgang var 52 % av aksjene eid av utenlandske investorer, mot 46 % ved inngangen til året. Les mer om Orklas største aksjonærer på Orklas nettsider under «Investor».

Stemmerett

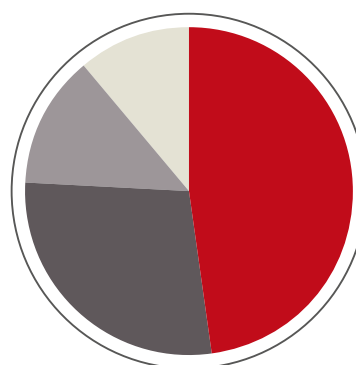
Orkla har én aksjeklasse, hvor hver aksje gir én stemme. Pålydende pr. aksje er 1,25 kroner. Aksjeeier har rett til å avgi stemme for det antall aksjer vedkommende eier, og som er registrert i Verdipapirsentralen (VPS) på tidspunktet for generalforsamlingen. Dersom aksjeeier har ervervet aksjer kort tid før generalforsamlingen kan stemmerettigheter for de transporterte aksjene kun utøves dersom ervervet er registrert i VPS, eller dersom ervervet er meldt VPS og blir godtgjort på generalforsamlingen.

Les mer om Orklas stemmerett og generalforsamlingen på Orklas nettsider, under «Investor».

Ordinært utbytte pr. aksje

Geografisk fordeling av aksjonærer pr. 31.12.2013

¹Tilleggsutbytte 5,00 kroner pr. aksje.²Tilleggsutbytte 1,00 kroner pr. aksje.³Tilleggsutbytte 5,00 kroner pr. aksje.⁴Foreslått utbytte.

● Norge	48 %
● USA	28 %
● Storbritannia	13 %
● Andre	11 %

Fordeling av aksjer på aksjonærer pr. 31.12.2013

Antall aksjer	Antall aksjonærer	Andel av kapital (%)
1 - 500	17.041	0,4 %
501 - 5 000	19.842	3,4 %
5 001 - 50 000	3.802	4,8 %
50 001 - 500 000	470	7,0 %
500 001 - 2 500 000	97	10,4 %
over 2 500 000	55	74,0 %

Gjennomsnittlig antall aksjer utestående utvannet

	2013	2012	2011	2010	2009
Gj.sn. antall aksjer utstedt	1.018.930.970	1.026.308.018	1.028.930.970	1.028.930.970	1.028.930.970
Gj.sn. antall egne aksjer	6.646.896	14.585.271	8.736.505	9.311.764	11.820.991
Gj.sn. antall eksternt eide aksjer	1.012.284.074	1.011.722.749	1.020.194.465	1.019.619.206	1.017.109.979
Beregnet utvanningseffekt	1.027.629	47.713	0	68.637	398.956
Gj.sn. antall eksternt eide utvannet	1.013.311.703	1.011.770.462	1.020.194.465	1.019.687.843	1.017.508.935

De 20 største aksjonærene pr. 31.12.2013¹

Aksjonær	Antall aksjer	Eierandel
1 Canica AS Group ²	249.142.000	24,5 %
2 Folketrygdfondet	57.725.779	5,7 %
3 Newton Investment Management Ltd.	45.371.758	4,5 %
4 Artisan Partners Limited Partnership	35.459.700	3,5 %
5 BlackRock, Inc.	26.949.136	2,6 %
6 First Pacific Advisors, LLC	24.411.778	2,4 %
7 State Administration of Foreign Exchange	20.411.012	2,0 %
8 State Street Corporation	18.211.243	1,8 %
9 INVESCO LTD	14.711.361	1,4 %
10 Toronto-Dominion Bank	14.326.321	1,4 %
11 First Eagle Investment Management, L.L.C.	13.613.812	1,3 %
12 MSDC Management, L.P.	13.324.975	1,3 %
13 Standard Life Investments Ltd.	12.486.995	1,2 %
14 DNB ASA	12.326.158	1,2 %
15 Old Mutual plc	12.136.865	1,2 %
16 Kensico Capital Management Corp.	11.095.800	1,1 %
17 The Vanguard Group, Inc.	10.307.230	1,0 %
18 Kommunal Landspensjonskasse	9.467.268	0,9 %
19 Pareto AS	8.340.566	0,8 %
20 International Value Advisers, LLC	7.920.593	0,8 %

111

¹Aksjonærlisten blir levert av ThomsonReuters.²Canica: Canica AS, Canica Investor AS, Tvist AS, Stein Erik Hagen AS.

Nøkkeltall for Orkla-aksjen

	2013	2012	2011	2010	2009
Aksjekurs, høyest omsatt (NOK)	52,8	49,3	58,8	58,2	58,0
Aksjekurs, lavest omsatt (NOK)	43,3	39,2	39,1	40,0	38,4
Aksjekurs, sluttkurs 31.12. (NOK)	47,3	48,5	44,7	56,7	56,9
Resultat pr. aksje utvannet ² (NOK)	0,7	1,6	-0,8	-0,9	2,5
Utbetalt utbytte pr. aksje (NOK)	2,50 ¹	2,50	2,50	7,50	2,25
Utenlandsk eierandel	52,1 %	45,9 %	40,4 %	38,7 %	37,0 %
Antall utstedte aksjer pr. 31.12.	1.018.930.970	1.018.930.970	1.028.930.970	1.028.930.970	1.028.930.970
Antall eksternt eide aksjer pr. 31.12.	1.013.958.864	1.010.943.856	1.020.010.179	1.021.985.221	1.019.073.155

¹Foreslått utbytte²Som rapportert i perioden 2009-2012.

Analytikere

års-
rapport

Meglerhus	Kontakt	Tlf.	E-post
ABG Sundal Collier	Petter Nystrøm	+47 22 01 61 35	petter.nystrom@abgsc.no
Arctic Securities	Kenneth Sivertsen	+47 21 01 32 32	kenneth.sivertsen@arcticsec.no
Carnegie	Preben Rasch-Olsen	+47 22 00 93 59	pro@carnegie.no
Credit Agricole Cheuvreux	Daniel Ovin	+46 87 23 51 75	dovin@cheuvreux.com
Danske Market Equities	Martin Stenshall	+47 85 40 70 73	martin.stenshall@danskebank.com
DNB Markets	Haakon Aschehoug	+47 22 94 82 32	haakon.aschehoug@dnb.no
Fondsfians	Daniel Johansson	+47 23 11 30 61	dj@fondsfians.no
Goldman Sachs	Markus Iwar	+44 207 552 1264	markus.iwar@gs.com
Handelsbanken Capital Markets	Kjetil Lye	+47 22 94 07 00	kjly01@handelsbanken.no
Pareto Securities	Jon D. Gjertsen	+47 24 13 21 78	jon@paretosec.com
RS Platou Markets	Terje Mauer	+47 22 01 63 24	t.mauer@platoumarkets.com
SEB Enskilda	Atle Vereide	+47 21 00 85 33	atle.veraide@enskilda.no
SpareBank1 Markets	Lars-Daniel Westby	+47 24 14 74 16	lars.westby@sb1markets.no
Swedbank Securities	Henning C. Steffenrud	+47 23 23 80 35	hs@swedbank.no
UBS Investment Bank	David Hallden	+46 84 53 73 00	david.hallden@ubs.com

Tilleggsinformasjon for verdsettelse

En mulig verdsettelsesmodell av Orkla tar utgangspunkt i å skille mellom industrielle eiendeler, hvor verdiene ligger i den fremtidige inntjeningen ved fortsatt drift, og konsernets omsettelige eiendeler med identifiserbare markedsverdier, hvor inntjeningen ikke er en del av Orklas industrielle driftsresultat.

HYDRO POWER

Kraftvirksomheten er fullt ut konsolidert inn i Orklas resultatregnskap og rapporteres som Hydro Power. Kraftvirksomheten består av to eiendeler, magasinkraftverk i Sauda og elvekraftverk i Sarpsfoss.

Kraftvirksomheten i Sauda er regulert av en privatrettslig leieavtale med Statkraft. Leieavtalen løper til 31. desember 2030, hvorefter kraftverkene vil bli tilbakelevert til Statkraft mot en økonomisk kompensasjon, tilsvarende en beregnet skattemessig nedskrevet restverdi av de nybygde anleggene (ca. 1,1 mrd. kroner). Det er en pågående tvist om skattemessig eierskap til ett av kraftverkene i Sauda. Se note 15 «Skatter».

Årlig normalproduksjon for Saudefaldene er 1.810 GWh. Saudefaldene betaler for et årlig leievolum til Statkraft på ca. 1 TWh og har tilsvarende leveringsforpliktelser. Nettoeffekten av dette er 0. Den øvrige kraften selges i spotmarkedet. Denne virksomheten hadde lønnskostnader og andre driftskostnader på ca. 65 mill. kroner i 2013. Større vedlikeholdsinvesteringer regnskapsføres over drift og utgjør ca. 10 mill. kroner av driftskostnadene. Avskrivninger var på ca. 50 mill. kroner i 2013.

Kraftvirksomheten i Sarpsfoss er hjemfallsfrie kraftrettigheter med årlig normalproduksjon på 588 GWh. Kraften selges i spotmarkedet. Denne virksomheten hadde lønnskostnader og andre driftskostnader på totalt ca. 45 mill. kroner i 2013. Avskrivninger var på ca. 10 mill. kroner i 2013.

AKSJER OG FINANSIELLE EIENDELER

Markedsverdien av aksjer og finansielle eiendeler var 1,1 mrd. kroner pr. 31.12.2013. Se for øvrig note 23 «Aksjer og finansielle eiendeler» for mer informasjon.

ORKLA EIENDOM

Eiendomsvirksomheten i Orkla har i vesentlig grad vært konsentrert rundt utvikling av eiendommer som stammer fra nedlagt industrivirksomhet i konsernet. Orklas eiendomsengasjement hadde pr. 31.12.2013 en bokført verdi på 2,3 mrd. kroner. Orkla Eiendom består blant annet av eiendomsselskapet FG Eiendom, Rygge sivile lufthavn og Øra Industripark. Les mer på www.orklaeiendom.no.

JOTUN

Orkla eier 42,5% av Jotun, som rapporteres som et tilknyttet selskap. Jotun er etablert som en global aktør innen produksjon av maling og pulverlakker, med sterke posisjoner i Asia og Midtøsten. Selskapet ekspanderer jevnlig, og har hatt god organisk vekst de siste årene. Jotun hadde driftsinntekter på 12.034 mill. kroner i 2013, og EBIT var 1.258 mill. kroner. Les mer på www.jotun.no.

SAPA

Orkla og Hydro har i 2013 slått sammen sine respektive virksomheter innen profiler, byggsystemer og rør, og dannet en verdensledende leverandør av aluminium-løsninger. Det sammenslåtte selskapet, Sapa (JV), er presentert på en linje i resultatregnskapet (Tilknyttede og felles kontrollerte selskaper) etter egenkapitalmetoden. Resultatoppstillingen til Sapa er presentert i note 7 «Investeringer i selskaper ført etter egenkapitalmetoden.» I forbindelse med sammenslåingen forventer selskapet å ta ut kostnads-synergier på totalt 1 mrd. kroner i perioden frem til 2016. Eierne har en avtale om at selskapet skal børsnoteres etter tre år dersom en av partene ønsker dette.

Mennesker og ledelse i Orkla

Våre medarbeidere og ledere står i sentrum for Orklas utvikling, og i kombinasjon med vår kultur, adferd og verdier utgjør dette de viktigste faktorer for vår suksess. Vi arbeider målrettet med å tiltrekke, rekruttere, utvikle og beholde kritisk kompetanse, for å sikre vekst og god drift i hele Orklas verdikjede.

I endringsprosessen fra et konglomerat til et rendyrket merkevareselskap beveger vi oss nå fra en desentralisert modell til en mer helhetlig HR-strategi for Performance management, Talent management, Capability building og Leadership på tvers av konsernet.

TILTREKKE OG REKRUTTERE DE BESTE TALENTENE

Kontinuerlig tilførsel av kompetanse og tilgang på talenter er en av de mest kritiske prosessene for Orkla. Kampen om talentene blir stadig tøffere, kravene større og kanalene flere.

2013 har vært et aktivt år med tanke på profilering og rekruttering. Vi har hatt et høyt aktivitetsnivå, og ser tydelige resultater av hva vi har gjort gjennom solide kandidater og gode rekrutteringer. Vi har for alvor tatt skrittet ut på sosiale medier som LinkedIn, og bruker dette aktivt i vårt profilerings- og rekrutteringsarbeid.

Vi jobber stadig for å sikre – og øke – kvaliteten på våre rekrutteringsprosesser. Vi har i 2013 hatt fokus på å tilføre konsernet ekstern kompetanse, samtidig som vi ønsker å øke den interne mobiliteten. Å dele talentene på tvers av organisasjonen blir stadig viktigere i kampen om ikke bare å tiltrekke og rekruttere, men også beholde de beste talentene.

Mangfold i alle ledd er vitalt for å bygge komplementære og sterke team, og står sentralt i våre rekrutteringsaktiviteter. For å opprettholde vår konkurransekraft må våre konsumenters mangfold reflekteres i sammensetningen av vår organisasjon. Et eksempel på dette er vårt aktive engasjement i den ideelle organisasjonen Alarga. Vi har i år vår 7. stipendiat tilknyttet dette programmet, og vi tar aktivt del i Alargas videre utvikling.

Potensielle kandidater skal få et tydelig og ærlig bilde av hva en jobb i Orkla betyr. Vi må definere våre løfter til kandidatene og sørge for at vi har systemer og rutiner på plass som gjør oss i stand til å holde det vi lover. På den måten vil vi kunne tiltrekke, rekruttere og beholde de beste talentene til enhver tid.

UTVIKLE, MOTIVERE OG BEHOLDE GODE MEDARBEIDERE

En kontinuerlig utvikling av konsernets kompetanse er nødvendig for å styrke vår konkurransekraft. I dette ligger også kontinuerlig utvikling av faglig og ledelsesmessig kompetanse, samt å skape en hverdag hvor våre ansatte får brukt sin kompetanse optimalt.

Det er gjennom året gjort flere tiltak som vi mener vil bidra til å utvikle konsernets samlede kompetanse og konkurransekraft.

Gjennom sammenslåing av en rekke av våre selskaper i 2013 er det skapt større og mer robuste enheter, som igjen vil danne grunnlag for sterkere fagmiljøer, mer attraktive arbeidsplasser og styrket konkurransekraft.

De nye ledergruppene er supplert med ekstern kompetanse som vil sikre sterke og mangfoldige lederteam og bidra til nye impulser og energi i organisasjonen.

Treningen av hver enkelt medarbeider skjer primært i den daglige utførelsen av jobben. Vi har hatt et klart fokus på å åpne karriereveier innad i konsernet, og vil aktivt bidra til en bedre flyt av talenter på tvers av konsernets ulike selskaper og forretningsområder.

Det drives i tillegg en rekke treningsprogrammer gjennom Orkla Academies, som skal sikre selskapene avgjørende kompetanse innen ledelse og viktige fagdisipliner. Utover å gi deltagerne et faglig utbytte er programmene arenaer for utvikling av felles holdninger, arbeidsformer og bedriftskultur på tvers av selskapsgrensene. Orkla har over mange år bygget opp en stolt tradisjon for kompetansebygging via våre akademier. Akademiene har i 2013 vært drevet i tradisjonell form, men vi vil foreta en totalevaluering av våre kompetanseprogram i 2014, for å sikre at programmene er effektive, relevante og underbygger konsernets strategi og målsettinger.

For å beholde gode medarbeidere spiller insentiver og belønningssystemer i samsvar med markedsmessige vilkår en viktig rolle. Vårt insentivsystem for ledere har i 2013 gjennomgått endringer for bedre å understøtte konsernets overordnede målsettinger. Dette er imidlertid ikke nok. For å sikre konsernets videre fremgang som Nordens ledende FMCG-selskap (Fast Moving Consumer Goods) arbeider vi for en kultur som er preget av åpenhet, endringsvilje og fleksibilitet, og vi ønsker å være en attraktiv arena for talenters personlige utvikling.

STEIN ERIK HAGEN¹

Styreleder

Kjøpmannsinstituttet,
Varehandelens Høyskole

Valgt første gang i 2004 og er på valg i 2014. Kjøpmann og grunnlegger av RIMI Norge AS og Hakon Gruppen AS fra 1976. Medstifter av ICA AB og kjøpmann fra 1999 til 2004. Eier og arbeidende styreformann i Canica AS med tilhørende familieselskaper fra 2004. Styremedlem i Jotun AS. Medlem av Det Norske Veritas Rådsforsamling. Styreformann og styremedlem i diverse selskaper hvor familien S.E. Hagen direkte eller indirekte har eierinteresser.

Styremedlem i Stein Erik Hagens Stiftelse For Klinisk Hjerteforskning og representantskapsmedlem i Stein Erik Hagens Allmennyttige Stiftelse. Daglig leder i The Prostate Cancer Foundation of Norway. Orkla og Canica og/eller Stein Erik Hagen har ett felles

forretningsmessig engasjement*.

Det er redegjort for dette i Orklas styre, og styret har tatt redegjørelsen til orientering.

Hagen og personlig nærstående eier 249.142.000 aksjer i Orkla ASA². Hagen har deltatt på 9 styremøter i 2013.

GRACE REKSTEN SKAUGEN

Styrets nestleder

MBA, Handelshøyskolen BI, BSc and PhD i Laser Physics, Imperial College of Science and Technology

Valgt første gang i 2012 og er på valg i 2014. Selvstendig konsulent. Styreleder i Norsk Institutt for Styremedlemmer. Nestleder og leder for Kompensasjonsutvalget i Statoil ASA. Styremedlem og leder for Finance & Risk Committee i Investor AB. Rådgiver i Deutsche Bank. Tidligere direktør i SEB Enskilda Securities, Corporate Finance.

Reksten Skaugen og personlig nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA². Reksten Skaugen har deltatt på 4 styremøter i 2013.

PETER A. RUZICKA¹

Styremedlem (frem til 10.02.14)

MBA og Handelsøkonom,
Oslo Handelshøyskole

Styremedlem fra 2003 til 2005. Medlem i bedriftsforsamlingen i perioden 2005 til 2007. Ble i 2007 valgt inn som varamedlem til styret, og ble i 2008 valgt inn som styremedlem. Peter A. Ruzicka trådte ut av styret 10.02.2014. Ruzicka har 25 års erfaring innen detaljhandelen. Adm. direktør for Hakon Gruppen AS fra 1995 til 2000 og i samme periode ansvarlig for etableringen av ICA i Baltikum. Visekonsernsjef for ICA AB fra 1998 til 2000. Fra 2000 ledet han Aholds aktiviteter i Tsjekkia og Slovakia. Adm. direktør for Jernia ASA i perioden 2003–2006, og har fra 2006 til 2014 vært adm. direktør for Canica AS. I tillegg til å være styreleder i Jernia ASA fra 2007 til 2014 har han vært styreleder i Komplet AS og styremedlem i Storebrand og REC.

Ruzicka og personlig nærstående eier 403.500 aksjer i Orkla ASA². Ruzicka har deltatt på 8 styremøter i 2013.

JO LUNDER

Styremedlem

MBA, Henley Management College

Valgt første gang i 2012 og er på valg i 2014. Fra 2011 CEO i VimpelCom Ltd. Fra 2007 til 2011 President i Ferd Capital og Executive Vice President i Ferd Holding. I perioden 2005–2007 President & CEO i Atea ASA, fra 1999 til 2005 Chairman, CEO, President, COO i OSJC VimpelCom. I tiden før det mange lederstillinger i Telenor ASA samt i Norgeskreditt og 3M Norge. Tidligere styreleder og styremedlem i en rekke selskaper, inkludert Tomra, Pronova, Ferd, Aibel, Elopak, Swix og VimpelCom.

Lunder og personlig nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA². Lunder har deltatt på 7 styremøter i 2013.

JESPER OVESEN

Styremedlem

MSc i Økonomi (Finans), Copenhagen Business School og statsautorisert revisor (med bevilling)

Valgt første gang i 2010 og er på valg i 2014. Konserndirektør og finansdirektør i TDC A/S fra 2008 til 2011. Frem til 2008 var han ansatt i ulike selskaper, deriblant LEGO, Danske Bank og NOVO Nordisk A/S. Styreleder i Nokia Solutions and Networks og styremedlem i Skandinaviska Enskilda Banken.

Ovesen og personlig nærstående eier 20.000 aksjer i Orkla ASA². Ovesen har deltatt på 7 styremøter i 2013.

LISBETH VALTHER

PALLESEN

Styremedlem

Bachelor in Business Administration og Diploma in Marketing fra Handelshøyskolen SYD, Danmark

Valgt første gang i 2013 og er på valg i 2014. Fra 2012 medstifter og adm. direktør i Next Step Citizen A/S. Karriere i LEGO fra 1989 til 2012, sist som EVP Consumer, Education & Direct (2006–2012) med ansvar for LEGO gruppens direkte handel til forbrukere, det digitale området samt ny forretningsutvikling.

Valther Pallesen og personlig nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA². Valther Pallesen har deltatt på 6 styremøter i 2013.

INGRID JONASSON BLANK

Styremedlem

*MBA, Handelshögskolan i Göteborg,
Harvard BS, Oxford*

Valgt første gang i 2013 og er på valg i 2014. Karriere i ICA fra 1986 til 2010, sist som EVP Functional Market Responsibility, ICA Sverige.

Jonasson Blank og personlig nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA². Jonasson Blank har deltatt på 6 styremøter i 2013.

TERJE UTSTRAND

Ansattevalgt styrerepresentant

Konserntillitsvalgt (2010–), leder av styret for de LO-organiserte i Orkla, leder av Orklas Faglige Representantskap (OFR) og European Works Council. Tillitsvalgt for NNN i Nidar AS siden 1999 (hovedtillitsvalgt 2002–2010), vara styremedlem i Nidar AS fra 2004 til 2010, styremedlem i Orkla Brands AS fra 2008 til 2012. Medlem av faglige utvalg i Orkla siden 2000. Valgt første gang i 2012 og er på valg i 2014.

Utstrand og personlig nærstående eier 3.904 aksjer i Orkla ASA². Utstrand har deltatt på 9 styremøter i 2013.

GUNN LIABØ

Ansattevalgt styrerepresentant

Tillitsvalgt i Orkla og Lilleborg Ello. Medlem av Revisjonskomiteen i Orkla ASA og Orklas Faglige Representantskap. Valgt første gang i 2004 og er på valg i 2014.

Liabø og personlig nærstående eier 9.053 aksjer i Orkla ASA². Liabø har deltatt på 9 styremøter i 2013.

SVERRE JOSVANGER

Ansattevalgt styrerepresentant

Leder av Representantskapet for funksjonærene i Orkla og sekretær i Orklas Faglige Representantskap og Representantskapets Arbeidsutvalg fra 2012. Satt i Orklas Råd for Pensjon og Forsikringer (POFFO) i 2012. I 2010 ble han valgt som medlem av Kontaktutvalget. Avdelingsleder for fagforeningen i Nidar fra 1994 og hovedtillitsvalgt for funksjonærene i Nidar siden 2010. Har sittet som vararepresentant til styret i Nidar fra 2010. Ansatt i Orkla Confectionery & Snacks som salgskonsulent siden 1988. Valgt første gang i 2012 og er på valg i 2014.

Josvanger og personlig nærstående eier 16.717 aksjer i Orkla ASA². Josvanger har deltatt på 9 styremøter i 2013.

LAILA FAST PETROVIC

Fast møtende ansattevalgt varamedlem (Fra 01.09.13)

Ansatt i Orkla Foods Sverige AB (tidligere AB Felix) siden 1967, medlem av Orklas Faglige Representantskap og Representantskapets Arbeidsutvalg. Medlem av Orkla Foods' konsernutvalg og arbeidsutvalg. Medlem av Orkla Foods Sveriges styre. Er på valg i 2014.

Fast Petrovic og personlig nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA². Fast Petrovic har deltatt på 4 styremøter i 2013.

PEER SØRENSEN

Ansattevalgt observatør

Observatør, 2. nestleder i Orklas Faglige Representantskaps Arbeidsutvalg, fellestillitsrepresentant i Odense Marcipan A/S. Er på valg i 2014.

Sørensen og personlig nærstående eier 2.400 aksjer i Orkla ASA². Sørensen har deltatt på 9 styremøter i 2013.

¹Ikke uavhengig.

²Aksjer eiet pr. 31.12.2013.

Ruzicka kjøpte 280.000 aksjer 07.02.2014, og økte aksjeholdningen til 683.500 aksjer. Valther Pallesen kjøpte 3.000 aksjer 13.01.2014.

PETER A. RUZICKA (49)

Konsernsjef

*MBA og Handelsøkonom,
Oslo Handelshøyskole*

Konsernsjef fra 10. februar 2014.

Ruzicka har 25 års erfaring innen detaljhandelen. Adm. direktør for Hakon Gruppen AS fra 1995 til 2000 og i samme periode ansvarlig for etableringen av ICA i Baltikum. Visekonsernsjef for ICA AB fra 1998 til 2000. Fra 2000 ledet han Aholds aktiviteter i Tsjekkia og Slovakia. Adm. direktør for Jernia ASA i perioden 2003–2006, og har fra 2006 til 2014 vært adm. direktør for Canica AS. I tillegg til å være styreleder i Jernia ASA fra 2007 til 2014 har han vært styreleder i Komplet AS og styre-medlem i Storebrand og REC.

Ruzicka og personlig nærstående eier 403.500 aksjer i Orkla ASA¹.

TERJE ANDERSEN (56)

Konserndirektør, Økonomi & Finans

*Siviløkonom, Norges Handelshøyskole
(NHH)*

Økonomidirektør i Orkla siden 2000. Direktør Økonomi & Finans i Orkla ASA fra 2003 og medlem av Orklas konsernledelse siden 2005. Var før dette økonomidirektør i Orkla Brands og Lilleborg. Tidligere erfaring som Manager i Deloitte Consulting og fra Nevi Finans.

Andersen og nærstående eier 39.640 aksjer og 311.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

OLE PETTER WIE (48)

Konserndirektør, Business Development

*MBA, University of Colorado,
Bachelor of Science, Indiana University*

Konserndirektør Business Development i Orkla ASA fra januar 2013, SVP Business Development Orkla ASA 2012–2013. Konserndirektør (Interim) i Arcus-Gruppen, adm. direktør Ringnes (Carlsberg Norge) 2009–2012 og salgsdirektør Ringnes 2008–2009. Vice President Strategic Marketing & Sales Unit i Nestlé, Global Headquarter 2005–2008. Engagement Manager og Marketing Expert i McKinsey & Company 2003–2005. Adm. direktør i Dayrates 2000–2003, karriere i The Coca-Cola Company 1992–2000, de siste to årene i USA som Director Value Based Management.

Wie og nærstående eier 1.717 aksjer i Orkla ASA¹.

KARL OTTO TVETER (49)

Konserndirektør, Juridisk

Jurist, Universitetet i Oslo

Medlem av Orklas konsernledelse fra februar 2012. Juridisk direktør siden 2000. Advokatfullmektig/advokat i Orkla fra 1992. Tidligere erfaring fra Finansdepartementet, skattelovavdelingen.

Tveter og nærstående eier 36.332 aksjer og 175.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

HÅKON MAGELI (49)

Konserndirektør, Kommunikasjon og Corporate Affairs

*Siviløkonom, Handelshøyskolen BI,
gjennomført the Executive Programme
(Darden, USA)*

Medlem av Orklas konsernledelse fra juni 2012. Direktør Corporate Affairs Orkla Brands 2008–2012. Informasjonsdirektør Orkla Foods 1995–2008. Direktør myndighetskontakt Orkla Foods i Brussel 1993–1995. Direksjonssekretær i Nora Foods 1991–1993. Journalist i Dagens Næringsliv 1985–1990. Leder av NHOs kontrollkomité og leder av NHOs handelspolitiske utvalg. Styre-medlem i Norsk institutt for landbruks-økonomisk forskning (NILF).

Mageli og nærstående eier 74.665 aksjer og 175.000 opsjoner i Orkla ASA¹.

MARIANNE ROMSLO-MACARIE (45)

Konserndirektør, HR

*Siviløkonom, Norges Handelshøyskole
(NHH)*

Medlem av Orklas konsernledelse fra februar 2013. Daglig leder i Nike International LTD Norge 2008–2012. Før det karriere i Oakley Europe SNC, salgsdirektør for Norden 1999–2007 og regionsdirektør for Norge og Danmark 1995–1999.

Romslo-Macarie og nærstående eier ikke aksjer i Orkla ASA¹.

JOHAN CLARIN (42)

Konserndirektør, Operations

*Master of Science,
Business Administration, Göteborgs
Universitet, Handelshögskolan Sverige*

Medlem av Orklas konsernledelse siden september 2013. Fra 2007 til 2013 flere lederstillinger i Sony Mobile Communications AB, sist som Global Head of Manufacturing and Logistics and CEO/President of BMC, Sony Mobile, China. Styremedlem i Sony Mobiles kinesiske Joint Venture 2011–2013. Senior Manager Accenture AB 1997–2006 med fokus på supply chain management.

Clarín og nærstående eier
836 aksjer i Orkla ASA¹.

CHRISTER ÅBERG (47)

*Konserndirektør,
Orkla Confectionery & Snacks*

*Markedsøkonom, Business Management,
IHM Business School, Stockholm*

Medlem av Orklas konsernledelse fra august 2013. Konserndirektør Arla Foods og CEO Arla Foods AB 2009–2013, Adm. direktør i Atria Scandinavia 2006–2009. Fra 2004 til 2006 adm. direktør HPC Unilever og 1987–2004 diverse lederstillinger i Unilever & Unilever Nordic.

Åberg og nærstående eier
836 aksjer i Orkla ASA¹.

ATLE VIDAR NAGEL-JOHANSEN (51)

Konserndirektør, Orkla Foods

*Aut. Finansanalytiker, Norges Handels-
høyskole (NHH), Siviløkonom,
Handelshøgskolen BI*

Medlem av Orklas konsernledelse fra juni 2012. Adm. direktør Orkla Foods Nordic fra 2008. Adm. dir. Orkla Foods 2005–2008. Marketing- direktør Orkla Foods International 2003–2005. Økonomidirektør Orkla Foods 2001–2003. Økonomi- og finansdirektør Tandberg Data ASA 1999–2000. Økonomidirektør Sætre AS / Orkla Snacks 1996–1999. Leder for Økonomisk Planlegging og Analyse (ØPA), Orkla HK 1993–1996. Finansanalytiker Carl Kierulf & Co 1989–1992. Finansanalytiker Jøtun Fonds 1987–1989.

Nagel-Johansen og nærstående eier
7.345 aksjer og 220.000 opsjoner i
Orkla ASA¹.

PAUL JORDAHL (52)

*Konserndirektør,
Orkla International*

*Markedsøkonom, Markedshøgskolen
(NMH)*

Medlem av Orklas konsernledelse fra juni 2012. Adm. direktør Orkla Brands International 2008–2012. Adm. direktør Orkla Foods Russia 2007, adm. direktør Abba Seafood 2005–2006. Marketing Director Abba Seafood 2004. Ulike posisjoner innenfor Kraft Foods både i Norge og Europa, siste jobb som adm. direktør Estrella / Category Director for Snacks Nordic 1987–2003.

Jordahl og nærstående eier
3.345 aksjer og 220.000 opsjoner i
Orkla ASA¹.

PÅL EIKELAND (54)

*Konserndirektør,
Orkla Food Ingredients*

Siviløkonom, Handelshøgskolen BI

Medlem av Orklas konsernledelse fra juni 2012, ansvarlig for Orkla Food Ingredients siden 2010. Senior Vice President Corporate Development Purchasing Orkla 2005–2010, innkjøpsdirektør Orkla/Orkla Foods 2001–2005. Direktør Lilleborg Profesjonell 1994–2001. Adm. direktør Phillips Lys A/S 1992–1994. Diverse lederstillinger innen salg og markedsføring Lilleborg 1983–1992.

Eikeland og nærstående eier
18.836 aksjer og 100.000 opsjoner i
Orkla ASA¹.

STIG EBERT NILSSEN (49)

*Konserndirektør,
Orkla Home & Personal*

*Fordypning i finans og internasjonal
markedsføring, Oslo Handelshøgskole*

Medlem av Orklas konsernledelse fra april 2013 og Senior Vice President og CEO for Orkla Home & Personal fra samme tidspunkt. Adm. direktør Axellus AS 2005–2013. Adm. direktør Collett Pharma A/S 2004–2005. Vice President, Nycomed Pharma, Nordic Consumer Health 2000–2004. Director Profit Center, Consumer i Norge i Nycomed Pharma A/S 1999–2000. Markedsdirektør og markeds- sjef Herman Lepsøe A/S 1994–1999. Nordic Product Group Manager, SC Johnsen 1991–1993. Trainee, produkt- sjef, markeds- sjef, Skandinavisk presse (del av IMP Group) 1988–1991.

Nilssen og nærstående eier
44.440 aksjer og 175.000 opsjoner i
Orkla ASA¹.

¹Aksjer og opsjoner eiet pr. 31.12.2013.
Ruzicka kjøpte 280.000 aksjer 07.02.2014, og økte aksjebeholdningen til 683.500 aksjer.

Styrende organer og tillitsvalgte

års-
rapport

120

2013

Valgkomité

Valgkomité valgt av generalforsamlingen (jf. vedtektene § 13)

Idar Kreutzer (0)
Olaug Svarva (0)
Nils-Henrik Pettersson (42.080)
Leiv Askvig (0)

Styre

Stein Erik Hagen (249.142.000)
Jesper Ovesen (20.000)
Peter A. Ruzicka (403.500)¹
Grace Reksten Skaugen (0)
Jo Lunder (0)
Ingrid Jonasson Blank (0)
Lisbeth Valther Pallesen (0)¹

Ansattevalgte styrerepresentanter

Terje Utstrand (3.904)
Gunn Liabø (9.053)
Sverre Josvanger (16.717)
Laila Fast Petrovic (0)

Ansattevalgt styreobservatør

Peer Sørensen (2.400)

Revisor

Ernst & Young AS (0)
Jan Wellum Svensen (0), statsautorisert revisor

Tall i parentes angir antall aksjer eiet pr. 31.12.2013, inklusiv aksjer eiet av nærstående.

¹Ruzicka kjøpte 280.000 aksjer 07.02.14, og økte aksjeholdningen til 683.500 aksjer. Valther Pallesen kjøpte 3.000 aksjer 13.01.14.

Bedriftsdemokratiet i Orkla ASA

De ansattes aktive medvirkning i de styrende organer, både på konsernplan og i det enkelte konsernselskap, er viktige elementer i beslutningsprosessene i Orkla. Det har vært et mål å finne frem til representasjonsordninger som på en god måte sikrer bred medvirkning og reell innflytelse.

I Orklas styre har de ansatte fire av i alt elleve styremedlemmer samt en observatør.

Samarbeidsordningen med de ansatte i de norske, svenske og danske selskapene i konsernet er organisert i Orklas Faglige Representantskap (OFR). Ordningen sikrer en bred representasjon for konsernets ansatte, fordelt på selskaper, organisasjoner og land. I Norge er det også egne representantskap for de LO- og funksjonærorganiserte. Representantskapene har regelmessige møter med konsernets ledelse om spørsmål av konsernmessig betydning.

Det er opprettet en avtale om europeisk konsernutvalg i Orkla (European Works Council, EWC), og det er etablert kontaktutvalg innenfor forretningsområdene Orkla Foods, Orkla Confectionery & Snacks og Orkla Home & Personal.

I tillegg til konsernordningene nevnt her, har de ansatte representanter i de enkelte konsernselskapers styrer og bedriftsutvalg.

Oversikten viser medlemmene i Orklas Faglige Representantskap (OFR) pr. 31.12.2013.

Orklas Faglige Representantskap (OFR) Arbeidsutvalg

Terje Utstrand, leder
Laila Fast Petrovic, 1. nestleder
Peer Sørensen, 2. nestleder
Sverre Josvanger, sekretær
Åke Ligardh, medlem
Gunn Liabø, medlem
Øystein Larsen, medlem

Representantskap

Terje Utstrand
Sverre Josvanger
Gunn Liabø
Eldar Johnsen
Roger Vangen
Ingrid Sofie Nielsen
Svein Arne Bjørnland
Perny Emdal
Conny Svensson
Åke Ligardh
Laila Fast Petrovic
Marit Tyft
Anders Norgren
Øystein Larsen
Nils-Erik Nilson
Peer Sørensen
Julie Nielsen

Virksomhetsoversikt

års-
rapport

122

2013

MORSELSKAPET

ORKLA ASA

Nedre Skøyen vei 26
NO-0276 Oslo, Norge
Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00
www.orkla.no

MERKEVAREOMRÅDET

ORKLA FOODS

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00

Orkla Foods Norge AS

Postboks 711
NO-1411 Kolbotn, Norge
Telefon +47 66 81 61 00
www.orklafoods.no

Orkla Foods Norge
avdeling

- Denja, Larvik
- Gimsøy Kloster, Skien
- Idun, Rygge
- Lierne Bakeri, Sørli
- Nora, Brumunddal
- Nora, Rygge
- Saritas, Kristiansand
- Stabburet, Fredrikstad
- Stabburet, Sem
- Stabburet, Stranda
- Stabburet, Vigrestad
- Sunda, Oslo
- Toro, Arna
- Toro, Elverum
- Vossafår, Voss

Orkla Foods Sverige AB

Ellingevägen 14
SE-241 81 Eslöv, Sverige
Telefon +46 413 65 000
www.orklafoods.se

- Orkla Foods Sverige AB, Frödinge, Sverige
- Orkla Foods Sverige AB, Fågelmara, Sverige
- Orkla Foods Sverige AB, Kumla, Sverige
- Orkla Foods Sverige AB, Kungshamn, Sverige
- Orkla Foods Sverige AB, Tollarp, Sverige
- Orkla Foods Sverige AB, Uddevalla, Sverige
- Orkla Foods Sverige AB, Vansbro, Sverige
- Orkla Foods Sverige AB, Örebro, Sverige

Orkla Foods Danmark A/S

Hørsvinget 1-3
DK-2630 Taastrup, Danmark
Telefon +45 43 58 93 00
www.orklafoods.dk

- Orkla Foods Danmark A/S, Ansager, Danmark
- Orkla Foods Danmark A/S, Havnsø, Danmark
- Orkla Foods Danmark A/S, Skælskør, Danmark
- Orkla Foods Danmark A/S, Svinninge, Danmark

Orkla Foods Fenno-Baltic

Orkla Foods Finland Oy

Postboks 683
FI-20361 Åbo, Finland
Telefon +358 20 785 4000
www.felixabba.fi

- Orkla Foods Finland Oy, Åbo, Finland
- Orkla Foods Finland Lahden tehdas, Lahti, Finland
- Orkla Foods Finland Rymättylän tehdas, Rymättylä, Finland
- AS Põltsamaa Felix, Põltsamaa, Estland
- SIA Spilva, Riga, Latvia
- UAB Suslavicius-Felix, Kaunas, Litauen

ORKLA CONFECTIONERY & SNACKS

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00

Orkla Confectionery & Snacks Norge AS

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00

Orkla Confectionery & Snacks Norge
avdeling

- Trondheim, Norge
- Skreia, Norge
- Nord-Odal, Sagstua, Norge

Orkla Confectionery & Snacks Sverige AB

Box 1196
SE-171 41 Solna, Sverige
Telefon +46 77 111 10 00
www.olw.se
www.göteborgskex.se

Orkla Confectionery & Snacks Sverige
avdeling

- Filipstad, Sverige
- Kungälv, Sverige

KiMs A/S, Danmark

Sømarksvej 31-35
DK-5471 Søndersø, Danmark
Telefon +45 63 89 12 12
www.kims.dk

Orkla Confectionery & Snacks Finland AB

Hermannin rantatie 10
FI-00580 Helsinki, Finland
Telefon: +358 20 791 8600

**Orkla Confectionery & Snacks Finland
avdeling**

- Haraldsby, Åland, Finland
- Vaajakoski, Finland

A/S Latfood

Jaunkūlas-2, Ādažu novads, Rīgas rajons
LV-2164 Latvia
Telefon +371 67709200
www.cipsi.lv

AS Kalev

Põrguvälja tee 6, Lehmja, Rae vald
EE-Harjumaa 75 306, Estland
Telefon +372 6877 710
www.kalev.ee

ORKLA HOME & PERSONAL

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00

Lilleborg AS

Postboks 673 Skøyen
NO-0214 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00
www.lilleborg.no
www.lilleborgprofesjonell.no

- Lilleborg AS, Ski, Norge
- Lilleborg AS, avd. Ello, Kristiansund N, Norge
- Lilleborg AS, avd. Flisa, Norge
- Lilleborg AS, avd. Jørpeland, Norge
- Lilleborg AS, avd. Kronull, Frei, Norge
- Jordan Asia Pacific Sdn Bhd, Kuala Lumpur, Malaysia
- Peri-dent LTD, Galashiels, Skottland
- Peri-dent Star Sdn Bhd, Nilai, Malaysia

Orkla House Care

Anza AB
Postboks 133
SE-564 23 Bankeryd, Sverige
Telefon +46 (0) 36 - 37 63 00
www.anza.se

- Jordan House Care AS, Skøyen, Norge
- Spekter A/S, Slangerup, Danmark
- Hamilton Acorn Ltd, Norfolk, Storbritannia

Axellus Group

Axellus AS
Postboks 353 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00
www.axellus.no
www.axellus.com

- Axellus AS, Oslo, Norge
- Axellus OY, Vantaa, Finland
- Axellus A/S, Ishøj, Danmark
- Axellus AB, Solna, Sverige
- Axellus Sp z.o.o., Warszawa, Polen
- Axellus SIA, Riga, Latvia
- UAB Axellus, Vilnius, Litauen

Pierre Robert Group AS

Postboks 3 Skøyen
NO-0212 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00
www.pierrerobertgroup.no

- Pierre Robert Group AB, Stockholm, Sverige

ORKLA INTERNATIONAL

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00

Felix Austria GmbH

Felixstrasse 24
AT-7210 Mattersburg, Østerrike
Telefon +43 2626 610-0
www.felix.at

OJSC «Orkla Brands Russia»

Business Center "Renessans Premium"
14 Reshetnikova Street
RU-196105 Saint-Petersburg, Russland
Telefon +7 812 329 1400
www.orklabrands.ru

- Confectionery Factory «SladCo», Ekaterinburg
- Confectionery Factory «SladCo», Ulianovsk
- Krupskaya Confectionery Factory, St. Petersburg
- Confectionery Plant «Pekar», Leningrad Oblast

VITANA, a.s.

Armády 245
CZ-155 00 Praha 5 – Stodulky, Tsjekkia
Telefon +420 257 198 111
www.vitana.cz
www.vitanafs.cz

- VITANA, a.s., Bysice, Tsjekkia
- VITANA, a.s., Roudnice, Tsjekkia
- VITANA, a.s., Varnsdorf, Tsjekkia
- VITANA Slovensko, s.r.o., Slovenia

Rieber Foods Polska S.A.

Wyszyńskiego Street 14
PL- 87-800 Włocławek, Polen
Telefon +48 54 41 26 300
www.delecta.com

Virksomhetsoversikt

års-
rapport

124

2013

JSC "Rieber & Son Russia Production"

41 Rabochaya Street
RU-144001 Elektrostal, Moscow Region, Russland
Telefon +7 496 579 50 36
www.rieberson.ru

MTR Foods Pvt. Limited

No. 4, 17th Cross, KR Road
BSK 2nd Stage
IN-560 070 Bangalore, India
Telefon +91 80 40 81 21 00
www.mtrfoods.com
• Rasoi Magic Foods Pvt. Limited, Pune, India

ORKLA FOOD INGREDIENTS

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00

Idun Industri AS, Hvam, Norge

- Idun Industri AS, Kokstad, Norge
- Idun Industri AS, Rakkestad, Norge
- Bako AS, Rolvsøy, Norge
- Iglo Logistikkcenter, Jessheim, Norge
- Candeco Confektyr AB, Malmö, Sverige
- Nimatopaal i Dala-Järna AB, Dala-Järna, Sverige
- Frima Vafler, Århus, Danmark
- Call Caterlink Ltd., Cornwall, England
- Marcantonio Foods Ltd, Essex, England

Odense Marcipan A/S, Odense, Danmark

- Bæchs Conditiori A/S, Hobro, Danmark
- Natural Food, Coseano, Italia

Credin Group, Freixeira, Portugal

- Credin Polska, Sobotka, Polen
- Credin Danmark, Juelsminde, Danmark
- Credin Productos Alimenticios, Barcelona, Spania
- Credin Russia, Ulyanovsk, Russland
- Merkur 09 Sp.z.o.o, Warszawa, Polen

- Kobo, Nisko, Polen
- Sebmag, Ciechanów, Polen
- Holpol, Nowe Skalmierzyce, Polen

Credin BageriPartner A/S, Vejle, Danmark**Dragsbæk A/S, Thisted, Danmark**

- Kjarnavörur HF, Inbak, Island
- UAB Vilniaus Margarino Gamykla (VMG), Vilnius, Litauen
- Poznan Onion, Poznan, Polen
- KT Foods, Fårup, Danmark
- Gædabakstur, Reykjavik, Island
- Blume Food I/S, Randers, Danmark
- Naturli Foods, Højbjerg, Danmark
- PureOil I/S, Tåstrup, Danmark

KåKå AB, Lomma, Sverige

- KåKå AB, Sollentuna, Sverige
- KåKå AB, Örebro, Sverige
- KåKå Czech, Praha, Tsjekkia
- Belusa Foods, Belusa, Slovakia
- Jästbolaget AB, Sollentuna, Sverige
- MiNordija, Kaunas, Litauen
- LaNordija, Riga, Latvia
- Vilmix, Tallinn, Estland
- Ekvia, Nitra, Slovakia

Orkla Foods Romania SA, Bucuresti, Romania

- Orkla Foods Romania, Covasna, Romania
- Orkla Foods Romania, Iasi, Romania
- FDS, Bucharest, Romania

Sonneveld Group B.V., Papendrecht, Nederland

- Sonneveld Sarc, Cergy Pontoise, Frankrike
- Sonneveld NV/SA, Brussel, Belgia
- Sonneveld KfT, Öcsa, Ungarn
- Sonneveld Poland, Nowe Skalmierzyce, Polen

ØVRIGE VIRKSOMHETER**Sapa AS**

Biskop Gunnerus gate 14,
0185 Oslo, Norge
Postboks 81 Sentrum
NO-0101 Oslo, Norge
Telefon +47 22 41 69 00
www.sapagroup.com

Gränges

Gränges AB
Postboks 5505
SE-114 85 Stockholm, Sverige
Telefon +46 8 459 59 00
www.granges.com

Kina

- Granges Aluminium (Shanghai) Co.,Ltd., Shanghai, Kina

Sverige

- Gränges Sweden AB, Finspång, Sverige

HYDRO POWER**Sarpsfoss Limited**

Postboks 162
NO-1701 Sarpsborg, Norge
Telefon +47 69 11 80 00

AS Saudefaldene, Vangsnes

NO-4200 Sauda, Norge
Telefon +47 52 78 80 00

ORKLA EIENDOM**Orkla ASA – Eiendom**

Postboks 423 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 54 40 00
www.orklaeiendom.no

ANDRE KONSERNSELSKAPER**Orkla Shared Services AS**

Postboks 353 Skøyen
NO-0213 Oslo, Norge
Telefon +47 22 09 61 00

Orkla Insurance Company Ltd.

Grand Mill Quay
Barrow Street
Dublin 4, Irland
Telefon +353 1 407 4986

Orkla Asia Pacific Pte Ltd

111C Telok Ayer Street, 4th Floor
Singapore 068580
Telefon +65 68 80 79 10

Copyright notice:

Innholdet i denne årsrapporten er
opphavsrettslig beskyttet materiale.
Innholdet kan fritt tilgjengeligjøres,
mangfoldiggjøres og lagres elektronisk.
Tillatelsen forutsetter henvisning til
kilden. © 2013 Orkla ASA

Foto: Ole Walter Jacobsen
Foto: Herman Dreyer (side 12-13, 28-29)
Foto: Pierre Robert Group (side 40)

Orkla ASA

Postboks 423 Skøyen
0213 Oslo

Besøksadresse:

Nedre Skøyen vei 26
0276 Oslo

Telefon: +47 22 54 40 00
www.orkla.no

Foretaksnummer:
NO 910 747 711

